

SMOTRA LITERARNOG, DRAMSKO-SCENSKOG
I NOVINARSKOG STVARALAŠTVA UČENIKA
OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA GRADA ZAGREBA
2012.

21.
smotra

GRADSKI URED ZA OBRAZOVANJE, KULTURU I ŠPORT

LiDraNo 2012.

SMOTRA LITERARNOG, DRAMSKO-SCENSKOG I
NOVINARSKOG STVARALAŠTVA UČENIKA OSNOVNIH
I SREDNJIH ŠKOLA GRADA ZAGREBA

Pokrovitelj

GRADONAČELNIK GRADA ZAGREBA

Organizatori

GRADSKI URED ZA OBRAZOVANJE, KULTURU I ŠPORT

OSNOVNA ŠKOLA ANTUNA GUSTAVA MATOŠA

PRIRODOSLOVNA ŠKOLA VLADIMIRA PRELOGA

Nakladnik
GRAD ZAGREB
GRADSKI URED ZA
OBRAZOVANJE,
KULTURU I ŠPORT

Zbornik priredili
OSNOVNE ŠKOLE
Antonio Jurčev
ravnatelj Osnovne škole Antuna Gustava Matoša
SREDNJE ŠKOLE
Goranka Lazić
profesorica, Prirodoslovna škola Vladimira Preloga

Naslovna stranica
Logotip izradila: **Ana Novoselac**
Dizajn naslovnice: **Hand dizajn studio d.o.o.**

Oblikovanje i grafička priprema
Hand dizajn studio d.o.o.

Tisak
Kerschoffset Zagreb d.o.o.

Naklada
600 kom

SMOTRA LITERARNOG, DRAMSKO-SCENSKOG I NOVINARSKOG
STVARALAŠTVA UČENIKA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA GRADA ZAGREBA

LiDraNo 2012.

ZBORNIK LITERARNIH I NOVINARSKIH
RADOVA UČENIKA OSNOVNIH I
SREDNJIH ŠKOLA GRADA ZAGREBA

Županijska smotra - Zagreb
20. - 23. 02. 2012.

Zagreb, svibanj 2012.

Bruno Perić, 8. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Sadržaj

OSNOVNE ŠKOLE (Osnovna škola Antuna Gustava Matoša)

Literarni radovi	13
PREDLOŽENI literarni radovi za Državnu smotru	61
Pojedinačni dramsko-scenski nastupi	89
ODABRANI pojedinačni dramsko-scenski nastupi za Državnu smotru	91
Skupni dramsko-scenski nastupi	93
ODABRANI skupni dramsko-scenski nastupi za Državnu smotru	95
Samostalni novinarski radovi	97
PREDLOŽENI samostalni novinarski radovi za Državnu smotru	173
Školski listovi	211
PREDLOŽENI školski listovi za Državnu smotru	213
Radijske emisije, TV emisije i videofilmsko stvaralaštvo	215
PREDLOŽENE radijske emisije, TV emisije i videofilmsko stvaralaštvo za Državnu smotru	217

SREDNJE ŠKOLE (Prirodoslovna škola Vladimira Preloga)

Literarni radovi	223
PREDLOŽENI literarni radovi za Državnu smotru	245
Pojedinačni dramsko-scenski nastupi	271
ODABRANI pojedinačni dramsko-scenski nastupi za Državnu smotru	273
Skupni dramsko-scenski nastupi	275
ODABRANI skupni dramsko-scenski nastupi za Državnu smotru	277
Samostalni novinarski radovi	279
PREDLOŽENI samostalni novinarski radovi za Državnu smotru	293
Školski listovi	333
PREDLOŽENI školski listovi za Državnu smotru	335
Radijske emisije, TV emisije i videofilmsko stvaralaštvo	337
PREDLOŽENE radijske emisije, TV emisije i videofilmsko stvaralaštvo za Državnu smotru	339

Matea Katić, 8. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Dragi Lidranovci!

Dvadesetjedna godina je za nama. Pred vama je pogled u Zbornik LiDraNo 2012., pogled u važno područje učeničkog stvaralaštva koje se očituje kroz pisano i izgovorenu riječ.

Listajući stranice Zbornika otkrivamo kako LiDraNo živi u svim osnovnim i srednjim školama Grada Zagreba. LiDraNo vam već više od dva desetljeća pruža mogućnost da se izrazite u literarnim, dramskim, novinarskim i filmskim izričajima. Progоварате u njima o svojim doživljajima, obitelji, školi, društvu i skrivenim osjećajima.

U svemu tome veliku podršku imate od svojih voditelja, učitelja, profesora koji vas uvijek potiču na slobodu stvaranja. Ustrajte u tome, budite svoji i nikada se ne bojte izreći svoje misli o temama o kojim progоварате.

Što je to što nas i dalje vodi prema LiDraNu? Osjećaj koji nas vodi do stvaralaštva, našega i stvaralaštva drugih učenika i učitelja, do otvorenih vrata i srca novih škola i gradova koji nas ugošćuju, do spoznaja i otkrića novih mogućnosti kreativne snage mladih stvaratelja.

Zato Zbornik LiDraNo 2012. dolazi u vaše ruke kao sretna knjiga. Prihvativate je sa zadovoljstvom i čitajte s pozornošću. Stvarajte i dalje u pisanoj i izgovorenoj hrvatskoj riječi.

Ivica Lovrić
PROČELNIK
Gradski ured za
obrazovanje, kulturu i šport

PROGRAM SMOTRE UČENIKA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA GRADA ZAGREBA - LiDraNo 2012.

20. veljače 2012.

11,00 sati

Svečano otvorenje smotre
LiDraNo 2012.
Gradsko satiričko kazalište
„Kerempuh”, Ilica 31

12,00 sati

Pojedinačni scenski nastupi
učenika osnovnih škola,
Gradsko satiričko kazalište
„Kerempuh”, Ilica 31

14,30 sati

Pojedinačni scenski nastupi
učenika srednjih škola, Satiričko
kazalište Kerempuh, Ilica 31
Okrugli stol učenika i voditelja
osnovnih i srednjih škola za
pojedinačne scenske nastupe
OŠ Josipa Jurija Strossmayera,
Varšavska 18

18,00 sati

Okrugli stol učenika i voditelja
osnovnih škola za literarno
stvaralaštvo
OŠ Antuna Gustava Matoša,
Aleja A. Augustinčića 12

21. veljače 2012.

11,00 sati

Otvorenje izložbe školskih listova
Hrvatski školski muzej,
Trg maršala Tita 4

12,00 sati

Skupni scenski nastupi učenika
srednjih škola
Kazalište Vidra,
Draškovićeva 80
Okrugli stol učenika i voditelja
srednjih škola za skupne scenske
nastupe
Kazalište „Vidra”,
Draškovićeva 80

13,30 sati

Okrugli stol učenika i voditelja
osnovnih škola
za novinarsko stvaralaštvo
OŠ Antuna Gustava Matoša,
Aleja A. Augustinčića 12

15,30 sati

Okrugli stol učenika i voditelja
osnovnih škola za RTV emisije i
videofilmsko stvaralaštvo
OŠ Antuna Gustava Matoša,
Aleja A. Augustinčića 12

22. veljače 2012.

12,00 sati

Skupni scenski nastupi učenika
osnovnih škola - I. dio
Kazalište „Vidra”,
Draškovićeva 80

12,00 sati

Okrugli stol učenika i voditelja
srednjih škola za
literarno i novinarsko
stvaralaštvo, RTV emisije i
videofilmsko stvaralaštvo
Prirodoslovna škola Vladimira
Preloga,
Ulica grada Vukovara 269

23. veljače 2012.

12,00 sati

Skupni scenski nastupi učenika
osnovnih škola - II. dio
Kazalište „Vidra”,
Draškovićeva 80
Okrugli stol učenika i voditelja
osnovnih škola za
skupne scenske nastupe
Kazalište „Vidra”,
Draškovićeva 80

OSNOVNA ŠKOLA

Antuna Gustava Matoša

Literarni radovi

UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

Badnja večer

U našoj kući,
na Badnju večer
miriše slatki
vanilin šećer,
a zatim stižu
borove grane
miris prošire.

Na njima božićne
kuglice sjajne
šapuću divne
božićne tajne,
kako se Isus
na slami rodi
i kako zvijezda
tri kralja vodi.

A ispod bora
nešto viri
šarene vrpce
zlatni papiri
darove krasne
dobit će svatko.
ja želim hrčka
i nešto slatko.

Crkveno zvono
rado se čuje,
božićna pjesma
svuda odjekuje.
Još samo minutu, dvije,
na bijelome svijetu
veselo će biti sve!

Gabriela Rezić, 5. razred

OŠ Luka

Voditeljica: Marija Gerovac Đurčević

Čudna šuma

Danas se lisica na ljudiški ljudi,

a inače se stalno za nekim šulja.

Snjegović mirno kruha jede,

a vuk tih i spokojno prede.

Medvjed je budan u ovaj zimski dan.

Pa što li će vani? Treba mu san!

Vjeverica u šumi uopće nije bila,

zaboravila na orahe što ih je skrila.

Iako je zima, životinje se bude,

poželjele su malo razveseliti ljudi.

Ali' umjesto da izvode trikove razne,

one rade gluposti prazne.

Eto zašto je šuma čudna u ovaj zimski dan.

Ali možda će ipak utonuti u san.

Chiara Pumper, 3. razred

OŠ Dragutina Kušlana

Voditeljica: Anica Kroflić

Dani iz snova

Subota za pamćenje, 17. prosinca 2011.

Lončari me bezgranično vole iako slinim, dahćem i cvilim od ranoga jutra kad osjetim zov majčice prirode. Ni rep danas ne mogu baš dobro kontrolirati pa sam nehotice zapeo za fikus u predsobiju, a filadendron se opasno nakrenuo i još se samo par listova održava na životu. U Davidovoju sam sobi pronjuškao po polici s legačima i srušio mu dvadeset i dvije figurice prije no što se začulo ulazno zvono. Šmugnuo sam uz djeda kroz vrata i krajnje prijateljski prednjim šapama pozdravio poštara Jožu te ga složio u vodoravu. Dok se poštar branio od mojih mokrih pusa, dotrčao je David, moj mladi gazda, stavio me na uzicu i krenuli smo prema pekarnici. Čuo sam djeda kako se ispričava poštaru zbog hiperaktivnoga Švrće.

Kod Cro-peku najbolje puter-štangice u cijeloj Dubravi. David obožava puter-štangice pa sam i ja postao njihov obožavatelj, odlično se tope u mojoj dobro razvijenoj čeljusti. Dok ga čekam privezan za stup ispred pekarnice, s druge strane ulice ugledam zlatnu retrivericu zbog koje mi desna prednja šapa lagano zadrhti.

Vauuuu, koja bomba! Tijelo joj je harmonično građeno, muskulatura dobro razvijena, rebra i prsni koš ispušteni, leđa ravna, dlaka glatka, glava lijepo oblikovana. Pa kako je prije nisam uočio!? Sigurno je nova u kvartu!

David mi dobacuje puter-štangicu, koju uhvatih u zadnji čas, dok je ONA skrenula u Kanarinsku ulicu slijedeći svoju plavokosu mladu gazdaricu. I ja sam htio prema Kanarinskoj, ali me David povukao prema parkiću. Svaku se subotu u parkiću dobro izdivljamo. David mi baca teniske loptice, a ja mu ih s radošću vraćam zbog svojih engleskih lovačkih predaka.

Moja je pasmina uzgojena za lov, za donošenje ubijenih ptica iz vode, pa nam otuda i naziv retriveri - *to retrieve* - ili vratiti, donijeti natrag. Prvak sam u vraćanju bačenih mi teniskih loptica!

Nakon pola sata igre baci-ulovi-vrati-baci vratili smo se doma. Legao sam na svoju dekicu, po-hrustao nekoliko psećih keksića i usnuo sanjajući NJU.

Kakva nedjelja!, 18. prosinca. 2011.

Hoću van! Pada kiša, a meni oči samo da ne iskoče! Ne mogu više trpjeti! Hej, ljudi hoće li me itko pustiti u dvorište ili će se si dušu olakšati kraj fikusa? Gdje ste svi nestali? Pa još nisam tako vješt sa zaključanim vratima! Sezame, otvori se!

Srećom odnekud se stvorila baka koja je išla k susjedi Franciki pa sam za njom izjurio u dvorište i obilježio teren. Kiša je počela prelaziti u susnježicu. Jedna mi je pahuljica sletjela na njušku. Veselo sam natjeravao pahuljice, pa svoj rep, pa opet pahuljice. David mi se pridružio u lovnu na pahuljice. Uskoro smo bili blatni k'o pajceki! I baš tada uz ogradu su prolazile njih dvije - moja zlatna retriverica i njena mlada plavokosa gazdarica.

Njušio sam nešto čudno u zraku!

David je prekinuo romantični trenutak i tresnuo u blato, a ja sam se smeо i zapleo oko kolca za veš. Cure su se okrenule, jedna se nasmiješila, a druga je zacvilita. David je ustao i promucao smetenio: „Bok, Tena! I ti imaš retrivericu?”

Hej, pa David ih poznaje! To je sigurno ona nova učenica iz razredu o kojoj je neki dan pričao djedu za ručkom dok smo mlatili po čevapima.

Zapackao sam predsoblje i pola sobe prije no što me David sprašio na tuširanje. Zar mora namočiti baš svaki centimetar moje zlatne kovrčave dlake?

Uglavnom sam poslušan i uravnoteženoga karaktera, ali voda me izbací iz takta. Namočen i pokisao više ne izgledam kao pasmina kojoj je osnovna želja ugoditi gazdi, već postajem sličniji namr-

godenoj publici. Pa gdje je samo našao taj šampon s okusom kokosa? Pune su mi uši. Vau, Davide! Vau, isperi me!

Iz protesta mu nisam dao da me istrlja ručnikom, već sam se s guštom otresao nasred kupao-nice i dobro ga zalio. Zatim se David tuširao i treštao: „Tena, Tena, Tenaaa!”

Mama se vratila s posla, iz kladionice, osušila me fenom u pred soblu i temeljito me isčetkala govoreći: „Švrčo, Švrčica, pravi si ljestvotan!”

Taj sam - čist, mirisav, zgodan!

Dok smo grickali svaki svoje kolačiće, i David i ja razmišljali smo o komadima preko ograde. Davidove su oči čudno sjajile dok je fićukao o Teni, a meni je poznati drhtaj protresao prednju desnu šapu kad bih pomislio na NJU. Opružio sam se na dekici i utonuo u popodnevni hrkanac sanjajući svoju zlatnu retrivericu kako zlatnim repom maše desno-ljevo, lijevo-desno... hrk... hrk!

Nepovoljni ročkas, 19. prosinca 2011.

Ho, ho, ho! Božić prije Božića?!

Ispred moje dekice hrpa poklona: pseća čokolada, prava pravcata kost od pršuta, još jedan pli-šanac pogodan za rastrgavanje i nova božićna svijetleća ogrlica.

Da, da! Punih sam sedam psećih ili cijelu jednu ljudsku godinu kod mojih dragih Lončara.

Hrane me, maze i paze k'o da sam zaštićeni lički medvjed. Ročkas mi je pa se mogu izležavati na dvosjedu dok me svi redom češkaju.

Popodne David i ja odlazimo na livadu gdje je već pola pseće ekipe: Lux, Rex, Andy i Ben i... pa to je...ONA! Svi se dive mojoj šminkerskoj ogrlici, a ja vidim samo NJU!

David spika s Tenom i predlaže joj odlazak do Cro-peka, šifra: puter-štangica. Krećemo.

Znam da me luzeri s livade ispraćaju znatiželjnim pogledima dok se službeno upoznajemo:
"Švrčo!"

"Bella, drago mi je!"

David i Tena drže se za ruku. Bella i ja dodirujemo se repovima. Struji struja kroz moju desnu šapu.

Vauuu! Bit će to ročkas za pamćenje. Predosjećam...

**David Lončar, 7. razred
OŠ Marije Jurić Zagorke
Voditeljica: Melita Horvatek Forjan**

Djeco, napišite pjesmu!

Zašto napisati pjesmu novu?
Da bar za nju mogu dobiti neku lov!
O čemu da pišem, to me stvarno muči,
jer jedino što sada želim je odjuriti kući.
Na svijetu već toliko pjesama ima,
i smiješnih i čudnih metafora i rima.
O ljubavi konretno ne mogu sad pisati,
zbog nje zapravo ne mogu ni disati.
Za temu pjesme već mi je predaleko ljeto...
Možda da pišem o nečem što je sveto?
Najbolje bi bilo da papir ostavim čist,
manje će me osramotiti jedan prazan list.

Lucija Mažar, 8. razred
OŠ Žuti brdijeg
Voditeljica: Marina Krpan

Klara Vicić, 6. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Dušica

Srele smo se prije tri godine. Čim me uzela u ruke, ljubav je postala obostrana. Ona je moja dobra dušica. Sa mnom je izuzetno pažljiva. Čuva me u zaštićenom kovčežiću ispod baršunastoga pokrivača. Družimo se svakodnevno barem na sat vremena.

Kad me položi na svoje lijevo rame i prisloni uz obraz, u potpunosti se predajem njezinom muziciranju. Ja sam viola 203, rasna tročetvrtinka elegantnoga tijela boje mlječne čokolade s preljevom od nugata. Na vrhu moga dugoga vrata nalazi se pužić s vijcima pomoći kojih mi Ema ugada glas. Ponekad me nepotrebno rasteže i nateže dok iz duše ne pustim pravi ton. Ema mi od milja tepe Mašica - Dušica misleći na štapić u sredini moga violskoga tijela. Svidjelo bi mi se da me zove Mozartina, Bachina, Beethoween ili Čajkovska. Tako bih, možda, bila više barokna! No, i ovako, nema mi ravne! Na prvi sam pogled vrlo slična violini, ali ipak nešto sam veća i moj je zvuk puniji i tamniji od zvuka violine. Moj meki zvuk, u sigurnim Eminim rukama, skladno dopunjava svaku harmoniju. Emini čvrsti pokreti gudalom vode me od forta prema fortissimu.

Kao što pisac ne može pisati bez srca, tako ni nas dvije nikada ne sviramo bez duše jernas veže čvrsta glazbena nit prijateljstva i sreće. Ema voli moje vijke čokoladne boje, moj tanki vrat i pužića na samom vrhu vrata po kojem zna zabubnjati svojim malim prstima. Lijep je onaj zajednički osjećaj radosti koji struji pri svakoj dobro odsviranoj pjesmi, lijepo je na koncertima ubirati pohvale za sav trud i sate vježbanja i kad publika uživa u rajskom zvuku. No, najviše od svega volim Emino potpuno razumijevanje i suošjećanje. Kad je ona sretna, i ja sam sretna pa sviramo glasne i vesele koncerete. Kad sam tužna, Ema svira piano u dramatičnim i elegičnim etidama. Obje smo temperamen-tne i najbolje zvučimo u ljutitim dionicama kada nas nije briga za dinamiku označenu na crtovlju.

Najradosnije smo u rana subotnja jutra kada žurimo na skupna muziciranja. Ja uživam u društvu svojih veselih prijatelja violina i violončela, a Ema se druži s mladim budućim koncertnim majstoricama. Posebne osjećaje gajim prema jednom violončelu koji zvuči tako otmjeno i mudro. (Vjerojatno i ja tako zvučim jer se savršeno slažemo.) On je prvo čelo orkestra s velikim crnim vijcima koji se ističu na njegovom atletskom tijelu. Kada zasviramo, moj milozvučni ton kroti visoke tonove mojih manjih prijateljica violina i uzdiže duboke tonove mojih većih prijatelja violončela. To su nezaboravni trenuci! Stvaramo glazbu koja oduzima dah. Smiješimo se od uha do uha, od žica do gudala. Tada Ema i ja poskakujemo na rubu stolca svirajući etide, a u tužnim dionicama gotovo zaplačemo, zacivilimo i utihnemo. Moja me Ema pritom čvrsto drži blizu srca.

Znam da ta sićušna dvanaestogodišnjakinja sanja o velikoj glazbenoj karijeri. Pomoći će joj na glazbenom putu uspjeha, napet će se iz svih svojih petnih žica. Naše dvije dušice u savršenoj simbiozi svirat će čarobnu pjesmu ljubavi bez kraja.

Ema Požek, 7. razred
OŠ Marije Jurić Zagorke
Voditeljica: Melita Horvatek Forjan

Dušni dan

Posjetila sam mjesto,
Na kojem ima mnogo suza.
Mjesto gdje ne prolazi duga,
Gdje ne trče osmijesi.

Posjetila sam mjesto,
Gdje ima puno ljudi,
Gdje se nitko nikom ne čudi,
Jer su svi iz istog razloga tu.

Bio je to dan,
Posebniji od drugih.
Bio je to dan,
Tužniji od ostalih.

Bio je to dan svjetla svijeća.
Bio je to dan molitve i plača.

Starica je jedna,
Kraj groba stala.
Starica je ta,
Jako zaplakala.

Položila cvijeće,
Zapalila svijeće.
Izgovorila nekoliko riječi,
A suze su opet,
Kroz jecaj njen
Počele teći.

To nije bio san
Bio je to Dušni dan.

Martina Brkić, 5. razred
OŠ Gustava Krkleca
Voditeljica: Ana-Marija Šoštarić

Hrast u jesen

Šumi, šumi, šušti jesen.
Hrast kraj puta stoji gol, zanesen.
Sanja ljepše dane.
Kad će mu opet šumiti krošnje i biti zelene grane.
I u njemu svijati ptice svoja gnijezda.
I leptiri hvatati vrh zvijezda.

Jakov Rogić, 5. razred
OŠ Mladost
Voditeljica: Vesna Gadže

Ines Horvat, 3. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

jedan moj život

Padam u mračnu malenu rupu. Vrlo je mračno. Crnilo posvuda oko mene. Okrećem se i ugledam neznatan zrak svjetlosti. Sve više traka velikog svjetla dopire do mene. Sada ni moja rupica više nije crna već je smeđa kao kora drveta. Mislim da je to zemlja.

Svetlo i tama se izmjenjuju vrlo brzo. Uskoro mi se učini da vidim površinu zemlje i na njenoj površini puno sličnih sebi. Izgledaju isto kao i ja iako nisam siguran ni kako ja izgledam. Valjda osjećam.

Jednog polumraka kad sam se spremao na još jedan odmor, učinilo mi se da sam na planini, visoko iznad ostalih, sve bliže i bliže svjetlu... No onda, oštra bol i ... Bam! Padam na zemlju, na nešto jako tvrdo. Sve me boli i teško dišem. Ne znajući što me snašlo, probdio sam prvu tamu. Ne znam koliko je tama i svjetlosti prošlo, ali prvo sam svjetlo dočekao u strahu i još više ukočen. Sva mi moja osjetila govore da mi se približava netko strašan. Prišao je i zasjenio svjetlo. U nečemu nalik na pokretnu granu držao je prozirnu posudu. Dok sam ja u strahu zatvarao oči, on ju je izlio na mene. Razveselio me veliki val svježine. Za nekoliko trenutaka izdigao sam se nad zemlju veći nego ikada. Čini mi se da sam otkinut od zemlje. Bez boli.

Iznad mene je razapeta struna koja me mami. Osjetio sam potrebu da je uhvatim. Netko mi u tome pomaže. Sad se držim čvrsto, sigurno je. Opet mi se približava netko. Ne bojim ga se. Vrlo nježno odvaja dijelove moga tijela. Osjećam se dobro. Lagan sam kao zrak. Mislim da još rastem.

Vedran Šimić, 7. razred

OŠ Ivana Gundulića

Voditelj: Zoran Čorkalo

Kako vrijeme brzo ide

U pelenama dok sam bila
i mlijeko iz boćice pila,
bila sam svima draga i mila.

Moj prvi korak
Imao je okus gorak
iako sam pala pred slastičarnicom „Horak”.

Nakon mnogih crtića,
mama me odvela do vrtića.
Prvi dan je suza bilo,
a onda mi postade milo.

Tamo sam razne snove snila:
tako sam jednom princeza bila,
drugi put se od vuka u ormaru krila,
a treći....viteza u žabu pretvorila...

Ubrzo su krenule nove brige!
Dobila sam školske knjige,
školsku torbu i još hrpu čuda.
Od tog svega i danas sam još luda!

Od tog dana samo čujem:

„Uči! Uči!
Poslije škole odmah kući!
Glavu treba znanjem puniti!
Prestani se stalno buniti!
Zadaća je prva briga!
Za lektiru, koja knjiga?!”

A ja sve to gledam, slušam, pišem.
Učim, stvaram i pred pločom odgovaram.
Sakupljam znanje kao vrabac mrve,
a usput i poljubac stiže od ljubavi prve.

Kako vrijeme brzo ide!
Jučer-beba,
Danas-cura kakva treba!!!!

Petra Jarčov, 6. razred
I. OŠ Dugave
Voditeljica: Danuška Ružić

Karte na pregled molim!

Sivo, tmurno jutro. Magla se još nije razišla. Zrak smrdi po smoagu. Stara kućica tramvajske stanice, baš tu uz prugu, još se nije probudila. Zapravo, mislim da se više nikada i ne će probuditi. Zapuštena je, razbijenih stražnjih stakala i izgrafitiranoga izloga. U kućici stoji stara drvena klupa, a kao za zlo na njoj sjedi jedan starčić. Grbavi čovjek u sivome kaputu, kome se lice nije vidjelo, čekao je tramvaj zajedno sa mnom. Njegove vunene rukavice i kapa s „coflekom“ odavali su siromaška.

Evo ga. Dva okrugla svjetla pojavila su se u magli kao svjetlo na kraju tunela. Onaj, skroz stari tramvaj, kakvoga već dugo nisam video, stao je ispred mene. Moja teška školska torba i ja popeli smo se prvo na prvu stepenicu, a zatim odmah gore. Sjeo sam na klupu uz vozačevu kabинu i zagledao se ravno naprijed. Čas sam razmišljao o ispitu iz kemije kojega pišem odmah prvi sat, a čas gledao vozača kako vrti onu ručku. Tada sam se sjetio svojih mlađih dana. Stalno sam se vozio tramvajem i sanjao kako ću, kad odrastem voziti sedamnaesticu od Prečkog do Borongaja. Danas, nažalost, znam da je moja budućnost drugačija. Vjerujatno ću biti neki doktor, odvjetnik ili ću voditi uspješnu tvrtku. U tramvaju je bilo, možda, petero ljudi. Sve bi bilo kao i svakog jutra da nije ušao još jedan čovjek. Stariji gospodin sa sportskom frizurom i gustom bradom, došao je do jedne gospode u stražnjem dijelu kola. Pokazao je svoju značku i tek tada sam video natpis na njegovoј jakni. Velikim plavim slovima pisalo je: **ZET**. Iako znam da imam pokaz, jer se svakoga dana vozim tramvajem u školu, prošli su me trnci. Vjerujem da nikome nije drago vidjeti kontrolora. Čak i ako imate kartu, imate osjećaj da vas optužuje za nešto što niste počinili. Otvorio sam prednji džep torbe i što sam imao vidjeti? Nema ništa. Nema ni moga pokaza. Sada me jeza još više uhvatila. Dok sam prekapao cijelu torbu, čuo sam mrki glas iznad sebe: „Mali, da vidim tebe.“ U želucu mi je grunula bomba. Nisam znao kako započeti.

Imaš kartu? - pitao je - ili barem pokaz?

Gospodine ... - uspio sam promucati - ... imam pokaz, ali..., ali ...

Ostao doma, ha? - kao da se narugao.

Znate, pišem ispit iz kemije danas. - izvlačio sam se - U hrpi stvari, ostao je doma.

A, što ću ja s tobom mali? - kao da mi se smilovao. - Ajde, vjerujem ti.

Stvarno mi je žao. - još sam jednom istaknuo.

Ma, dobro. Ima i većih kriminalaca u ovoj državi od tebe. - rekao je ogorčeno - Samo ti uči. Da sam ja učio, ne bih sada hodao po tramvajima cijelog dana po hladnoći za tri tisuće mjesečno.

Evo moje škole! - s veseljem sam povikao - Doviđenja!

Izašao sam iz tramvaja. Ušao sam samouvjereni u školu. Napisao sam ispit za pet. Bio sam zadovoljan, a u tramvaj ću, ubuduće, ulaziti samo kao putnik koji je siguran da ima pokaz (ili kartu).

**Damir Ćuk, 7. razred
OŠ Kralja Tomislava
Voditeljica: Rajna Špoljarić**

Kod kuće je najgore...

Sjedeći za svojim dosadnim, relativno novim, "ukrašenim" stolom gledala sam ljutito u svoj još stariji, uništeni, ružni mobitel koji svakim danom sve više želim gledati u komadićima. Iako je bilo vrijeme za polazak u školu, nisam se htjela pomaknuti. Kao da sam se zalijepila za taj stolac. Pogled mi nije silazio s mobitela. Minute su prolazile dugo poput stoljeća. Odlučila sam se ipak dignuti i krenuti. No, nešto mi nije dopušталo da svoj odlazak provedem u djelo. Nedugo zatim moje je proučavanje mogućnosti da krenem prekinuo užasan, prodoran, grozan krik. Bila je to moja majka. Ona ne razumije da ja ne idem u školu, već u prvaklasni zatvor. Da se riješim boli u ušima ipak sam se pokrenula i napustila prostoriju. Hodajući po cesti zatrpanoj ružnim lišćem, razmišljala sam o kemiji. Mrzila sam kemiju. Nikad mi nije bila jasna. A tek matematika. Mogla bih napisati čitavu trilogiju o mržnji koju gajim prema tome predmetu. Vrlo sam brzo stigla do zatvora i hrabro zakoračila.

Skupina negativnih osjećaja ponovno se sastala u mojoj glavi. Ta grozna dječica koja jure uokolo vrišteći kao da ih netko proganja sa sjekirom u ruci. Da se mene pita, ta djeca bi tiho trčkarala u najmanjem mogućem dvorištu koje bih ja osobno ogradiла kamenim zidinama. Nisam ni jedan normalan korak napravila, a da se nešto malo, nasmiješeno i brzo ne zabije u mene i ne cikne žalosno. Uz Božju pomoć stigla sam do učionice. Profesor je veselo pozdravljaо. Što li je njemu? Nasmiješila sam se kiselo i krenula na mjesto. Sat mi je prošao kao u usporenoj snimci. Kada sam krenula na drugi sat, mislila sam da će se onesvijestiti. Od dosade. Svi su bili tako veseli. To me izluđivalo. Na drugom satu ništa bolje. Umirala sam od gladi. Gledala sam bijedo u ploču. Sve je bio u magli. Ostatak dana sam, čini se, prosjedila na ušima. Sve što su profesori govorili odbijalo se od mene poput ping-pong loptica. Nije mi se dalo hodati natrag kući. Pogotovo kada sam znala što me ondje čeka. Krikovi, vriskanje, prigovori, omalovažavanje mojih želja i planova, zapovjedanje i neprekidni zahtjevi. Nakon što sam ušla u stan, moja su se proročanstva obistinila. Majka je ludovala, a otac mirno sjedio za računalom, iskazujući neutralnost prema nepravdi koju mi je nanosila majka. Hvala na potpori, oče. Zaista, hvala. Povukla sam se od strašnoga zmaja s vatrom, vodikom, ugljikovim dioksidom i bezobrazlukom u svoje odaje. Oprostite, tamnicu. Moj mi zmaj ne bi dopustio da imam odaju. U tamnici mi se nije dalo boraviti, stoga sam se vratila zmaju. Nije ništa rigao. Otac je i dalje neutralan. Zrak se mogao rezati nožem. Nisam bila sigurna trebam li se obratiti zmaju ili se strpiti s ocem i njegovom neutralnošću. Pojačala sam zvuk na televiziji. Bože, bolje da nisam. Zmaj je započeo svoju predstavu s vatrom. Otac neutralan. Pomislila sam da je izgubio sluh zbog stalne izloženosti opasno glasnim zvukovima. Prodala bih svoju obitelj za žvakaću gumu. Očaj. Zmaj zarobljen u tijelu žene i hladna santa. I žrtva. Nedužna žrtva koja uvijek nezamislivo pati. Odšetala sam do kuhinje u potrazi za hranom. Naravno, pitati za hranu se nikako nisam usudila. Nezadovoljna potragom stajala sam kao ukopana u sredini kuhinje. Što je iduće? Samo me to zanimalo. Zmaj ulazi i, u redu, zovimo zmaja od sad majkom. Dakle majka ulazi u kuhinju i naređuje. Zar sam zaista spala na bježanje i skrivanje po ovome stanu? Zar je to moj jedini spas? Možda, no čepići za uši će također poslužiti. Majka me "zamolila" da operem posude. Otac kao da je zaboravio govoriti. Trljala sam to njen posuđe dok mi se tanjuri nisu počeli ukazivati na sasvim običnim mjestima. Bilo mi je dosta svega.

I tako sam izjurila van! Na hladnoću! Bez jakne! Bez dopuštenja! Bez pitanja! Prehladit će se! Završit će u bolnici! S upalom pluća! Priuštiti majci živčani slom! Udisala sam slobodu i trčala u euforiji i sreći. Svi su me ljudi promatrali, ali znate što? Nije me briga. Trčala sam dalje i udisala slobodu! Trčat će zauvijek. Trčat će u prostranstva nova, u susret pustolovinama...

Trčeći nazad prema poznatomu, starome mjestu - domu - razmišljala sam: Je li zaista kod kuće najgore?

Jasmina Garibović, 8. razred

OŠ Dragutina Domjanića

Voditeljica: Ana Petrić

Marija Djevelekaj, 7. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Kronike jednog prijateljstva

Prijateljstvo... Hmm... Hmm... HMMMMMM!!!

Ovo je preteško! „Lea! LEA! Stišaj malo!” Izderala sam se na svoju najbolju frendicu koja je demolirala moj ormar slušajući Linkin Park.

„Čekaj... Mislim da ju vidim... AHA!” Proderala se tako glasno da sam pala sa stolca. „Znala sam da ju nisi vratila!” rekla je i bacila prema meni nešto nalik maloj metli. „Moja prva barbika! Đizs, koliko je vremena prošlo! „Sjela je pokraj mene dok sam ja počela razmišljati o nama i našem prvom susretu.

Leu sam upoznala s dvije godine. Obje smo se još slinave i tek izašle iz pelena motale po kvar-tovskom parkiću. Upoznali su nas, htio on to ili ne, klinac Martin i ta moja famozna barbika koju je on htio slomiti. Lea se našla u blizini i pokazala mu najveću psovku koju smo tada znali - isplazila mu je jezik!

Od tog dana Lea i ja smo bile najbolje prijateljice. Bez ikakvih tajni, bolesti ili supermoći za koje ćemo kasnije tvrditi da ih imamo. Bezbrizno smo cupkale po parkiću, a zatim i vrtiću znajući da možemo računati jedna na drugu kad zagusti. „Sjećaš li se kada smo krale one odvratne kekse od pistacija teti Božici iz ladice? Jesu li to oni kojima smo hranile gliste kada bi ih našle?” Umjesto odgovora obje smo puknule u smijeh.

Negdje, tih mjeseci, dogodilo se nešto još važnije od škole ili dolaska Leinog mlađeg brata: dobile smo prve mobitele! „Blažena bila moja Nokia, cigla, gdje god da je sada!” dodala je Lea. Stalno smo igrale „zmijicu” i nabijale „impulse” neprestanim pozivima iako smo bile udaljene samo tri kata jedna od druge. Polako smo se spremale za školu i ne znajući što nas tamo čeka, ušle smo u „C” razred. Kako smo samo ponosno hodale dok su nam naše Barbie torbe bile na ramenima.

Mjeseci, a zatim i godine su polako prolazile. Upoznavale smo novu djecu, učile i počele trenirati tenis. Samo nebo nam je bilo granica! Ahh... bilo je... dok se nije dogodilo to nešto. Lei je umrla baka. Baka koju je toliko voljela i s kojom je provodila toliko vremena! Taj nas je događaj prodrmao do temelja. Lea se zatvorila. Otišla u neku svoju sobu i zalupila mi i zaključala vrata ispred nosa. Na meni je bilo da pronađem ključ. Postala je darkerica i bez ikakve želje za bilo čime. Ja, jedanaestogodišnjakinja, bez ikavkog susreta sa smrću ili patnjom, nisam znala kako da joj pomognem. Uzela sam našu barbiku i čekala zajedno s njom.... Trebalo je dosta vremena da se sve vrati u normalu, ali... evo nas!

Uspjele smo proći sve zapreke i poteškoće na putu pravog prijateljstva. I sada dok čitam ovaj tekst po... valjda pedeseti put, razmišljam kako sam u tekst mogla ubaciti mudre izreke o prijateljstvu ili što ono znači. Ali, nisam.

Moja definicija prijateljstva ima samo tri riječi: Lea i ja.

Klara Miljanić, 7. razred

OŠ Stenjevec

Voditeljica: Nada Sijarto

Maksimirska jesen

Jesen daje mnogo boja,
baš k'o slikovnica moja.

Uglavnom su boje žute,
dok se kiše ne naljute!

Tad vlada boja siva,
puna blata, vode, gljiva...

Stella Pezer, 5. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša
Voditeljica: Vesna Velić

Teuta Kolgjeraj, 5. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Mašta

Stalno izbivam iz svog tijela. Tražim nešto što ne mogu naći dok sam u njemu.

Pokušavam biti slikar. Pokušavam nacrtati dobru sliku. Svaki put krećem crtati, uzimam jake boje. Boje pune života. Te boje čine me boljom, jačom, uzdižu me, vode me do vrhunca. Jednog dana pokušam dovršiti sliku. Slučajno mi se prolije neka tamna boja. Pokušam ju ispraviti, prekriti crnu mrlju, ne uspijевам. Boje se počnu miješati. Počinju biti tamnije, mutnije. Razočaram se, ostanem bez volje. Gužvam i bacam papir. Vraćam se u svoje tijelo. Shvaćam da sam crtala svoj život. Pokušavam popraviti nešto nepopravljivo, a zapravo napravim još veći nered ili zbrku. Bude mi još gore te shvatim da to nema smisla.

Svaki put krećem ispočetka s nadom da mi se neće umiješati crna boja i da ću završiti svoj rad baš onako kako treba.

Ines Šantić, 8. razred

OŠ Josipa Račića

Voditeljica: Arijana Zakanj Ivasović

Jakov Ivandić, 4. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Micek

Ja imam mačka
i zovem ga Micek,
jake je plašliv
ko da je picek.

Rad me jake ima
i stalne se zdiemu mazi,
čim z škuole duojdem,
odma po mene plazi.

Za diemu ko cucek ojdi,
z repom v zraku se diela važen
i ki ga ne zna bi mislil
kak je taj maček kuražen.

Jakob Bertović, 4. razred
OŠ Vugrovec-Kašina
Voditeljica: Ksenija Kovačić

Matea Divić, 5. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Miron u sredini

Često me pitaju kako je biti srednje dijete pa sam se zamislio o svome položaju u našoj obitelji i po čemu sam to poseban. Rođen sam između starije sestre Franke i mlađega brata Darjana. Dakle, roditelji su se učili na Franki, sve njihove nedoumice i strepnje oko brige za bebicu do mene su već nestale. Brata sam dobio s dvije i pol godine, dok je Franka starija od mene malo više od godinu dana. Možete si zamisliti kakva je to strka bila s troje male djece u kući.

I tu započinju moji problemi. Franka je prva krenula u vrtić pa se pažnja dijelila između nje i malog popišanka u pelenama kojemu su baš krenuli zubići. Zatim je Franka krenula u školu, a mali je popišanko izrastao u većeg popišanka koji baš nije želio ići u vrtić i mami je stvarao takve scene da bih se ja prije ulaza u vrtić istrgnuo mami iz ruku i požurio u svoju grupu samo da ne moram slušati njegovu dreku. Već tada je počela nepravda koju i danas osjećam jer sam uvijek ja kriv za nepodopštinu koja se dogodi u našoj kući. Franka je savjesna i odgovorna, već odrasla šestašica, a Darjan je premašen da bi nešto napravio (tko u obitelji nema drugašića nema pojma što su oni sve sposobni učiniti iako se čine kao mila djeca) pa je jasno da je nastradao Miron u sredini. Istina, vrlo često sam doista i kriv, ali moja sestra i brat to često iskorištavaju. Kad nestane pola kolača iz hladnjaka, ja sam kriv jer navodno najviše jedem. Vjerujte, ni oni baš ne izgledaju anoreksično. Kad nestanu sve trešnje sa stabla u dvorištu, opet sam ja kriv jer sam s dečkima iz razreda sve pobrastio. Kad vidite Darjana kako se penje po tom stablu, jasno vam je da je čovjek, ili bar on, postao od majmuna. Nema kraja tim optužbama na moj račun, ali sam se već i navikao. Puno mi teže padaju usporedbe s Frankom, te kako je ona odgovorna, te kako je uredna, te kako nikad u životu nije dobila trojku. Pa nisam joj valjda i za to kriv. Nasreću, sa sestrom nisam u istoj smjeni pa nas bar profesori ne mogu uspoređivati.

Ipak, nije sve tako loše. Moj mi položaj omogućuje da zapovijedam mlađem bratu jer sam od njega jači. Jači sam ja i od sestre, ali njoj ne naređujem jer me ne bi poslušala, a na nju i ne treba trošiti vrijeme. Kad bih baš mogao birati, volio bih biti najstarije dijete, sestra bi voljela biti najmlađa, a bratu je svejedno - zna da se više ništa ne može promijeniti.

Miron Šprajc, 5. razred
OŠ Marije Jurić Zagorke
Voditeljica: Ana Brčić Bauer

Moja braća

Imam sestru i brata. Ali oni nisu poput većine ostale djece. Oni imaju elemente autizma. No, ni jedno autistično dijete ne ponaša se na isti način. Zajedničko im je što svi oni imaju svoj mali unutarnji svijet. U taj svoj zagonetni svijet ne puštaju svakoga. Onaj tko želi u nj ući mora imati čisto srce, dobre namjere i treba znati kako pokucati na njihova vrata.

Na prvi pogled to izgleda lako, međutim nije. Zato nakratko želim s tim svijetom upoznati one koji žele više o tome doznati. Mnoga autistična djeca u nekim svojim osobinama mogu biti čak puno inteligentnija od prosječne, ali to se ne vidi odmah. Gotovo svi oni imaju izraženije emocije što je ponekad jako lijepo, ali im to zapravo čini velike probleme. Oni sve proživljavaju dublje i naglašenije.

Moja sestra ima osam godina, vrlo je lijepa i često se smije. Ona zna puno toga: pisati, čitati, crtati i pjevati. Ona zna izgovoriti sve riječi, ali govor koristi samo kad to ona želi, kad joj je stalo da se uključi u naš svijet. Jako lijepo pjeva, zna slikati, čak i po zidovima. Na zidu svoje sobe nacrtala je veliki crtež: kuću, rodu, tatu i trudnu mamu.

Pjeva na priredbama u svojoj školi, a osjećaje iskazuje najviše crtežima i pjevanjem.

Moj brat ima trinaest godina. Iako je stariji od mene, niži je i čini mi se kao da sam ja njegov veliki brat. Nekad davno bilo je obratno. Ja sam bio malo djetešće u kolicima koja je on gurao. Tada je još govorio, a zatim sve manje i manje dok nije prestao. Danas gotovo ništa ne govorи, iako sve razumije. Moji su roditelji naučili s njim komunicirati i znaju kako se osjeća kroz njegove grimase, smijeh, plač ili glasanje. Iako ne govorи, moj brat ima neke talente: kako je spretan u tjelesnome, pažljivo sluša glazbu, naročito klasičnu i vrlo dobro raspoznaže instrumente. On i ja često igramo jednostavne igrice na računalu. Tada je jako sretan i zahvaljuje mi svojim glasnim smijehom i radošti koja se ocrtava u njegovim smedjim velikim i sjajnim očima.

Kod moga brata zanimljivo je i to što se on više veseli drugim ljudima, nego oni njemu. Igračke mu ne znače puno, ipak voli autične crvene boje. Ne voli kad tko više na drugoga i tada se jako uz nemiri.

Mnogi svoju braću smatraju glupima i dosadnima pa su agresivni jedni prema drugima.

Ja tako ne mislim o svojoj sestri i bratu. Volim ih i to im često iskazujem. Pitam se tko je ustvari zaostao - moj brat koji nikoga ne mrzi, nikoga ne vrijeda i ne zna uzvratiti ružnim ili oni koji ga nepravedno vrijedaju. Ne poznaju svijet posebne djece i možda se čak plaše svega što je drugačije.

Ja zapravo ovim svojim sastavkom želim potaknuti druge da počnu razmišljati o svojim postupcima naročito prema posebnoj djeci i želim da ih pokušaju bar malo razumjeti. Ja također želim reći da sam jako sretan i ponosan što imam brata i sestru, iako su posebni i drugačiji od braće mnoge djece koju ja poznajem.

**Juraj Hrstić, 6. razred
OŠ Vjenceslava Novaka
Voditeljica: Aleksandra Kulari**

Moja klupa

Učionica 4.c razreda nalazi se u prizemlju naše škole. Izvana možda neugledna, ali iznutra je puna života. Sigurno se pitate tko me svako jutro čeka u mojoj učionici?

Odgovor je jednostavan, moja klupa. Na prvi pogled obična klupa smeđe boje. Ipak, nije tako. Ona i ja smo nerazdvojne već pune četiri godine. U zimskim mjesecima ujutro je hladna, promrzla od cijele noći, blijedosmeđe boje. Proljećem postaje topla, ugodna, kao da je živnula. Smeđa joj boja postaje vesela poput prirode vani. Na njoj mnoga su djeca prije mene izrezbarila svoja imena. Ali, ja nisam. Pazim na nju, grijem je, ne šaram. Mislim da je sretna zbog toga. A dobro se dobrim vraća. Zato mene moja klupa strpljivo čeka. Veseli se mojim urednim bilježnicama, a kada sam tužna, pruži mi svoje rame za plakanje.

Tako klupa sa mnom dijeli moj školski život.

Lucija Štohera, 4. razred

OŠ Mladost

Voditeljica: Vlatka Troha

Ira Petrić, 7. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Moja učiteljica klavira.

Kišni je dan. Upravo sam se probudila i slijecem niz stepenice brzinom munje. Sjedam za klavir i prebirem svaku njegovu tipku. Stišćem sve note po redu. Odzvanjaju kao kapljice koje se obijaju o željezni oluk. Neke su glasnije, neke tiše, neke dublje neke više. Obuzelo me uzbuđenje, priznajem i strah jer danas mi je prvi sat klavira.

Idem upoznati svoju profesoricu i odagnati sve strahove.

Završila je nastava. Trčim na drugi kat. Gore je glazbena škola. Čuju se neravnomjerno pomiješani zvukovi flaute, violine, harmonike, klavira. Ulazim u učionicu. Nema nikoga. Tu su dva glasovira, par ormara (prepostavljam natrpani notama). Oči su mi se zaustavile na nekakvom čudnom stroju s debelim papirom i zelenim tipkama. Zamišljeno ga promatram sve dok u učionici nije ušla jedna gospođa. Hod joj je bio nesiguran i spor, ruke ispružene kao da opipavaju nešto ispred sebe, a oči zatvorene. Shvatila sam: slijepa je! U glavi mi se opet vrti brdo pitanja kao i jutros. Kako ona svira klavir? Kako će vidjeti note i znati sviram li dobro?

U tom trenutku progovorilje: „Dobar dan. Zar si već stigla? Točna si kao švicarski sat. Ti si Paula?

„Da, dobar dan“, progovorila sam tiho i bojažljivo.

„Ja sam Ana Nadj Boltižar i nadam se da ćemo se dobro slagati sljedećih 6 godina“, rekla je radosno.

Sjedam na stolicu, odgovaram joj na neko nevažno pitanje, zapisujem ono što ćemo raditi sljedeći sat. Nakon našeg razgovora se pridigla, uzela papir, stavila ga u stroj i počela pisati. Spretno je baratala tim zelenim tipkama. Na papiru su ostajale sitne crne točke koje su zamjenjivale slova. Završile smo i ja sam izašla iz učionice. Pred vratima je stajao visoki čovjek s naočalama. Došao je po profesoricu. Sjela sam na klupu i znatiželjno čekala. Profesorica i njen muž, onaj čovjek s naočalama, izlazili su pažljivo ali spretno. Otišla sam i ja. Moja znatiželja nije popuštala. Kod starijih učenika glazbene škole sam se raspitivala o toj profesorici. Svi odgovori su bili isti: „Joj, ona ti je stroga.“ ili „Puno traži.“ Nije me bilo briga. Odlučila sam ju upoznati. Znalo mi se dogoditi da tiho dođem u učionicu te ju promatram dok svira. Prsti su joj razigrano i lagano letjeli po crnim i bijelim tipkama. Svirala je tako zamamno da je klavir oživio pod njenim prstima. Nisam mogla prekinuti takvu glazbu i umjetničku izvedbu običnim „Dobar dan“.

Svakim danom me sve više oduševljava svojim neizmjernim talentom. Naučila me osjećati, voljeti i cijeniti glazbu. I još me uči. Njezin izoštreni sluh i odličan stav prema životu pomogli su joj da napreduje u onom u čemu je dobra. Takva osoba zavređuje poštovanje i ljubav svoje okoline.

Ona može biti uzor svim osobama, s posebnim potrebama ili bez njih, da budu uporne u životu i pronađu dar koji se skriva negdje duboko u njima.

Ja ću svoju učiteljicu pamtitи kao osobu koja je uspjela obrazovati sebe, druge i promijeniti svijet nabolje.

Paula Lučić, 7. razred

OŠ Sesvete

Voditeljica: Kata Kolak

Moja želja

Često sjedim u svojoj sobi i razmišljam. Imam jednu želju. Jednu jedinu. Jako, jako želim da mi se ona ostvari.

Radi se o mojoj noni. Ona je sa mnom otkad sam se rodila. Budila me, hranila, kupala, igrala se sa mnom. Oduvijek je pamtim kao veselu i nasmijanu osobu. Naime, bilo je tako sve do jednog dana kada su joj rekli da ima tešku bolest. Svima nam je bilo teško. Nona se borila s tom bolešću i pobijedila je, iako ne baš sasvim. Otkad je izašla iz bolnice do dan-danas svakodnevno odlazim do nje. Uz nju sam kao što je ona bila uz mene kada sam bila mala. I dalje se igramo, smijemo, pričamo... samo nešto nježnije i tiše.

Izgleda da je dobro. Vjerujem da je dobro. Vjerujem da će uspjeti do kraja pobijediti tu bolest. Imam jako dobru nonu i vjerujem u nju. Želim da ozdravi pa da se opet smijemo kao prije.

Paula Gabrić, 3. razred

OŠ Trnjanska

Voditeljica: Jasna Haraminčić

Lorena Jerebić, 4. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Molitva

Molim te
budi tu
kad je teško.
Kad sve krene nizbrdo,
i ne ide kako treba,
budi tu.
Kad ne znam kamo,
ne znam kako,
molim te
budi tu.
Kad zlo zavlada,
kad dobro se guši,
budi tu.
Kad srce kuca brzo,
ili kad uspori,
molim te
budi tu.
Kad čežnja jadikuje,
kad ljubomora vrišti,
budi tu.
Kad ljubav zapne,
i potekne suza,
molim te
budi tu.

Ena Beč, 7. razred
OŠ Petra Preradovića
Voditelj: Mladen Janković

Molitva

DA, DA, DA
HE YO
GLEDAJ SADA OVO DANAŠNJE VRIJEME
GDJE JE STRAH GANGSTERA ČAK I MENE
GLEDAJ OVU KRIZU
KAKO BI REKLI DALMATINCI
LJUDI NEMAJU NI ZA SPIZU
PA KAŽU NE UVLAČITE SE U DUGOVE
MA U NJIMA SU VEĆ CIJELE DUGAVE
I EVO PROŠLI TJEDAN OTIŠ'OE ŽIVOT JOŠ JEDAN
NE ZNAJU LJUDI KAKO DA RIJEŠE PROBLEME
PA U MRAKU SJEDA I REŽU VENE
PRELAZE NA DROGU
I BAŠ ZA NJIH SE SADA MOLIM BOGU
NEKA MIR U SVIJETU DOĐE...YEE
I NEKA „OPROSTI“ REĆI SE MOŽE
DA NE SPUSTIŠ GLAVU
MOLIM TE BOŽE
ZAŠTO SE LJUDI NAPIJAJU PIVE
SVI VIDE DA DOŠLO JE VRIJEME KRIZE
GDJE LJUDI SJEDA I PROSE NA CESTI
I NEMAJU ŠTO ZA JESTI
MOLIM TE BOŽE
MOŽDA MI NE ZNAMO PRAVI PUT
AL' POKAŽI NAM TI KAMO I KUD
LJUBI BLIŽNJEG SVOG
BOŽE DAJ NAM PRAVI KOD
DAJ NAM PRAVI PIN
DA ZAVOLIMO LJUDE KAO ŠTO OCA VOLI SIN
DAJ NAM SNAGE MOLIM TE BOŽE
JE'L MOŽE?
(Rap pjesma)

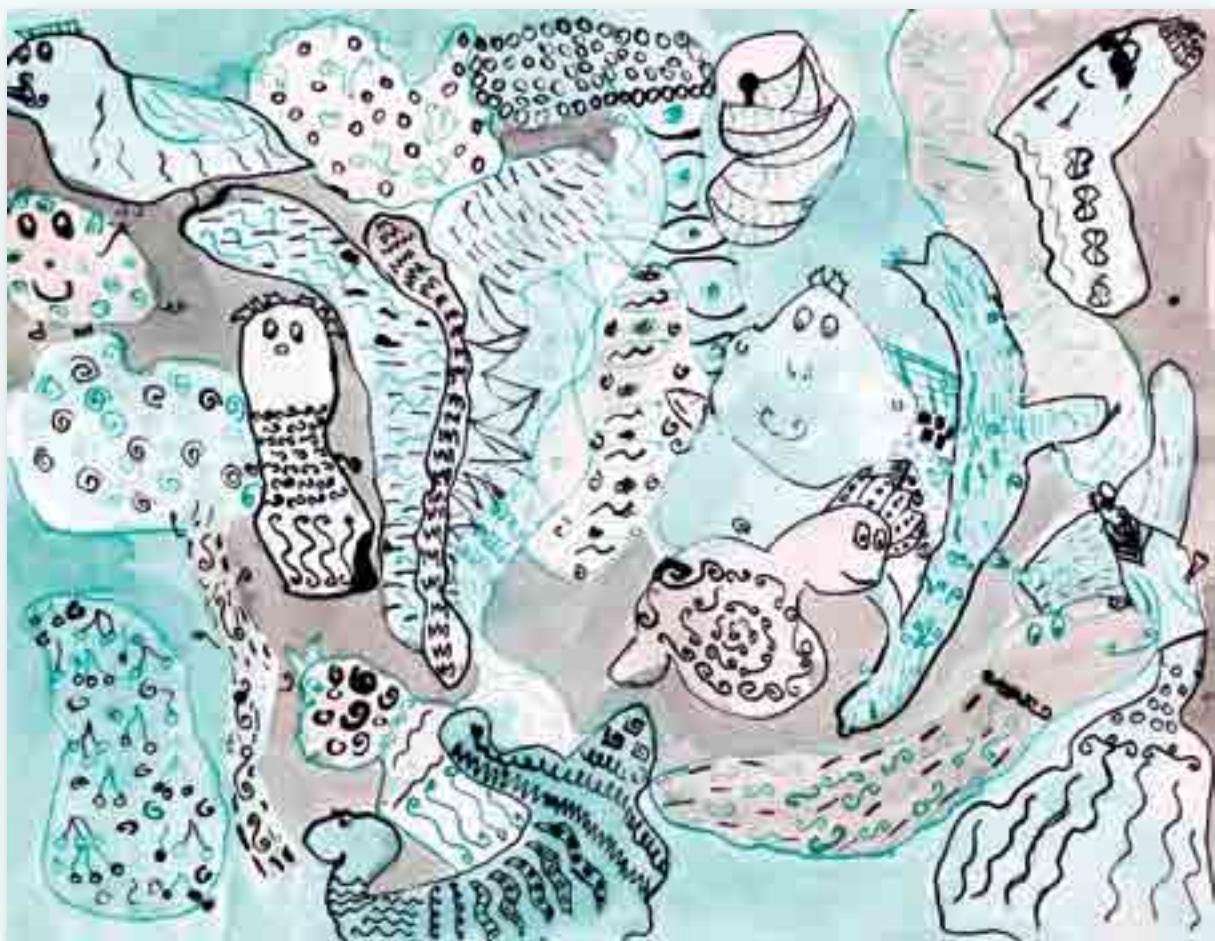
Benjamin Mužić, 5. razred
OŠ Frana Galovića
Voditeljica: Nada Arbutina

More u meni

More u meni, tiho.
More u meni, uzburkano.
More u meni, zaljubljeno.
More u meni, ljutito.
More u meni, opasno.
More u meni, uplakano.

More u meni, zauvijek.
Ja u moru.

Ante Burilo, 8. razred
OŠ Cvjetno naselje
Voditeljica: Tanja Konforta

Ema Srdelić, 4. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Dod kolijevke pa do... 7. razreda

Bok! Moje je ime Karlo. Rodio sam se u Petrovoj bolnici u Zagrebu. Naravno, ne sjećam se kako je to bilo, no roditelji su mi to ispričali ovako:...Bio sam vrlo velika beba, čak možda i najveća u bolnici. Baš zbog toga mama me nije mogla roditi na prirođan način nego carskim rezom. Tada sam dobio svoje prve nadimke... Doktorice i sestre zvale su me Gigant ili Herkules, što se za moju današnju visinu ne bi moglo reći (naime, danas me zovu Shorty). No vratimo se mi na moje rođenje. Ovako je to bilo: „Sestro, vani je! Čovječe, ovo je definitivno dečko!” Da, da...to su bile doktorove prve riječi. Majka me, naravno, nije vidjela jer je bila uspavana. Kada se probudila, doktor ju je zezao kako imam dobar glas i da će vjerojatno biti operni pjevač te joj pokazao pukotine po zidovima. Naravno, samo se šalio. Bolnica je dosta stara pa je naravno bilo i pukotina po zidu... No, ostavimo se mi sad toga i odletimo nekoliko godina unaprijed.

Bilo je to vrijeme kada sam krenuo u jaslice, a već sam znao govoriti. Mama kaže da sam s 15 mjeseci već pričao kao navijen. Kaže da je prvi dan u jaslicama bio otprilike ovakav: „Mama, ne ču tu biti! Tu su svi gupi i ništa ne jazumiju! Ja bih doma!” Hmm da... Bio sam „napredan” i nisam volio djecu u jaslicama jer nisu bili zanimljivi. Nisam volio ni tete u jaslicama jer su mi se previše bebasto obraćale, a možda i zato što mi nisu dozvoljavale da radim neke stvari. Priznajem, bio sam pravi mali „Vragolasti Denis”. A baš su me tako i zvali neko vrijeme.

Jedini vrtić kojeg se sjećam zvao se - Trnoružica. U to sam vrijeme zbog svoje naprednosti, a možda i napornosti, učestalo mijenjao grupe u vrtiću i vrtiće. Ovaj vrtić bio je sasvim u redu. Sve mi se sviđalo, osim njegova imena. Trnoružica mi zvuči onako - previše ženskasto. No, uglavnom, tamo sam također i dalje zadavo glavobolje tetama pitanjima, potpitanjima i argumentima, ali tete su me donekle i voljele, vjerojatno zbog toga što sam razgovijetno i lijepo pričao kao odrastao čovjek. Nemojte misliti da sam ja stvarno jako problematično dijete jer ti moji problemi nisu bili tako strašni. To su manje - više bili moji nestašluci i nespavanje. Ali zato ako bi kojim slučajem došle nove tete na zamjenu, ja sam pomagao tako što sam im rekao čije su koje stvari, gdje se što nalazi te sam na taj način bio od koristi. U vrtiću sam upoznao svoje prve prijatelje koji i dan danas idu sa mnom u razred. Oni nisu radili probleme kao ja. Mama mi i danas govori da ne zna kako je preživjela sa mnjom. Evo, recimo, bio je to još jedan dan kada je moja mama morala izostati s posla kako bi došla po mene u vrtić i odvela me kući. Naime, ona me vodila kući jer sam odbijao poslušnost djevojci koje me čuvala nakon vrtića.

Bilo je to u tramvaju. Naravno, ušao sam prije nego što su ljudi izašli. Mislim - kome se da čekati da starci izađu?! Kada sam ušao i video da nema slobodnog mjesta, jednostavno sam poludio! Počeo sam se derati: „Pa dobro što je ovo, hoće li se itko dignuti, da se ja mogu sjesti?!” A mama se ispričavala ljudim i crvenjela se od srama. U to je vrijeme mami bilo teško jer sam tada već imao brata starog godinu dana. Zatim mi je bila pala kapa dok sam išao sjesti, a neka ljubazna gospođa ju je podigla i sa smiješkom mi je dala. Ja sam se namrštil i bio bijesan. Mislio sam si: „Šta ti misliš da sam ja nesposoban, pa si ne mogu sam dohvati kapu ha?!” Bacio sam kapu na pod, a zatim ju sam podigao (onako sav važan) i stavio ju na glavu. Eto, kakav sam bio.

Kada sam krenuo u školu, smirio sam se, iako sam i dalje bio vrlo znatiželjan. Tada sam udovo-ljio maminoj želji i „naučio se pristojnosti“. Tome je možda pridonio pad sa suhozida od metar i pol na glavu na beton ljeti prije škole. Tada sam zadobio potres mozga i sve mi se u njemo „posložilo“. Tete u prodavaonicama hvalile su me kako sam pristojan kada bih otišao nešto kupiti. Prvi razred je bio više-manje zanimljiv i zabavan, što se ne bi moglo reći za ostale koju su malo naporniji...malo PUNO naporniji. Bio sam odličan učenik i imao uzorno vladanje iako sam znao ponekad upadati u riječ, a i raspravljati s učiteljicom. Moram priznati, bio sam tvrdoglav, zapravo pomalo sam i dandan. Učiteljica je znala reći: „Da, da, Karlo, nikad ti nisi kriv, uvijek su svi drugi krivi.“ A i mama

mi je često govorila da za sve imam razlog i objašnjenje, što ju iživcira. Kaže da se ne smijem stalno pravdati i svaljivati krivicu na druge... A ja sam nakon toga uvijek samo mislio kako mene nitko ne razumije.

I tako smo došli do moje sadašnjosti. 7. razred. Puno učenja, malo zezanja, što baš i ne volim. Najviše mrzim kada dođem kući i kažem da sam dobio nekoliko petica i jedinicu, a mama mi odgovori: „Iz čega jedan? Zašto? Pa, Karlo, kako si možeš dopuštati da si to radiš? Uhvati se knjige, sad je vrijeme! Nema dva upisa u srednju! Pa nemoj si to raditi! Kamo ćeš ići u srednju, u Višu smetlarsku, pa daj razmisli malo!“ Shvaćam što želi reći, ali stvarno mi se ne da... mislim, kako bi mi se dalo kad idem i na judo i u ZKM i na engleski... Obično se samo namrgodim i viknem: „Hjooooooj“ ili „Ufff, ne da mi se!“

Sada bih još pisao, ali mama viče: „Sutra imaš povijest!“ A znate kakva je povijest - ako ne naučiš sada kada je malo gradiva ne ćeš nikada...

Karlo Maloča, 7. razred
OŠ Augusta Harambašića
Voditeljica: Iverka Kraševac

Katarina Kisić, 6. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Od kućice na drvetu do...

To se zbilo u jedno davno vrijeme dok su na svijetu postojale samo stijene i kućica na drvetu. Budući da u to vrijeme ni ljudi nije bilo, kućica je bila nekorištena, nenaseljena, možda i pomalo pušta, no neoštećena. Stijene su se izvijale i izvijale dok ne stvorile ženu visoku tek centimetar. Ona je rasla dok nije dosegla sto i osamdeset centimetara. Bila je to Prva žena.

Kasnije, plešući na vjetru, stijena stvara i muškarca, opet samo centimetar visokog, koji je isto tako rastao, rastao pa sve do sto devedeset centimetara. On je bio Prvi muškarac.

Stali se verati žena i muškarac sve do kućice na drvetu. Tako urediše kućicu stvarima koje su stijene oblikovale uzdasima, braneći se od silne žege. Od police do stolice, od čupa do sladolednog kupa. Istina je, stijene su i namještaj stvorile, ali žena i muškarac stvorile dijete. Dali su mu ime Petra, što će kasnije na latinskom jeziku dobiti značenje „stijena“. Stvorilo se tako još mnogo ljudi.

Stijene su se neumorno izvijale, posvršavale sve započeto, ali vode i hrane je sad bilo sve manje. Eto tako je nastalo siromaštvo kojem i danas nije kraj, jer na Zemlji još uvijek nije raj.

Potom ljudi održaše Prvi skup. Okupili su se predstavnici svih ploča koje ljudi naseliše da pohvale nešto i da se požale na nešto. Jedan muškarac, bijel kao sir reče: „Nema sumnje da je moja ploča, zovemo je Europa, najljepša na svijetu, svakolika je poput božice. Nemamo problema sa siromaštvom, no napao nas je val maslaca i izgubismo prekrasnu kamenu boju.“ Tad uze riječ drugi, sitan, stisnutih očiju: „Moja ploča Azija je najljepša i ne bih o tome pregovarao. Mene samo muče ti Drugi ljudi. Dođu k nama u posjet, narugaju se našim običajima, i na koncu se nismo ni snašli kad uništiše polja a sagradiše tvrtke, da bismo navodno brže rasli.

Savjetovali su nam da ako nam se ne svida to što vidimo da stisnemo oči.“ Progovori i žena crna poput vrane, široka nosa i velikih usana: „Imaš pravo, Kosooki čovječe. Imamo i mi Druge. Jesu li drugačiji od vaših Drugih? Dug su put prevalili i do nas. Dođu pa stope i gledaju kao da nešto traže a mi tamo umiremo od gladi, sunce je sve ispržilo. Ipak je moja Afrika nekako najljepša.“ Žena okićena perjem pohvali svoju Ploču, Južnu Ameriku. Reče da Neki ljudi pokušavaju isisati boje iz nje. Iste probleme su imale i predstavnice koje su se zadnje predstavile, nazvali ih Australka i Žena iz Sjeverne Amerike. Nisu tada znali da su problemi razlog za svađu. Zagrljše se i utješiše jedni druge. Tad se dogovoriše da iskopaju kanal, kad su već svi tu na broju. Nazvat će ga „More“ jer će kroz njega slati jedni drugima poruke kad ih neke stvari more.

Uma Gradec, 4. razred

OŠ Jabukovac

Voditeljica: Iva Zelenika

Odrasli su stvarno čudni

Bok, ja sam Ana Ratkaj. Ostalo nije važno. Bolje da se prebacim na stvar. Kao i svako dijete razmišljam o svijetu odraslih. Vjerujem da vam ponekad dignu živce, ali što možemo? Mi smo samo obična djeca koja će zbog toga dobiti jezikovu juhu: „Kako se ti to ponašaš?”, „Kako ti to razgovaraš sa mnom?”. Morala sam svoje misli provesti u djelo. Ovako ide moja priča:

„Anaaaa! Anaaaaaaaaaaa!“ - dobro poznati glas iz kuhinje, moja mama. Bilo je i više **a**, ali ne bi sve stalo u taj redak. Polako se vučem u papučama do kuhinje. Već po dobro poznatom vrisku znam da joj je tlak na 200! Preda mnom stoji lice crveno kao rajčica: „Zašto se nisi odazvala prije?“.

„Nisam te dobro čula.“ - (Kao ‘nisam te dobro čula’, od tog vriska su i zidovi popucali!).

„Od te glasne muzike naravno da me ne čuješ!“

„Daj se pogledaj samo što ti oči nisu ispale od tog računala! U moje vrijeme...“ -bla, bla, bla. Ovaj početak rečenice svima nam je dobro poznat. „Moraš se nečemu naučiti! Tako si lijena! Vidi se da te pere pubertet! I ja se želim malo odmoriti! Skini suhi veš, pa objesi oprani dok ja pogledam Larin izbor!“.

„Mamaaaa i ja bih gledala!“.

„Tišina! Dok sam opeglala veš, prošla mi je Ruža vjetrova!“.

U nadi sam pogledala tatu, očekivala sam da će nešto reći. Naprotiv. On je legao na MOJ krevet, upalio MOJ televizor, otvorio MOJU čokoladu i samo mi se nasmijao. Još je dodao: „Da, da, moraš se učiti, a ne stalno visiti na facebooku! Vi današnja mladež ništa ne znate! U naše vrijeme sve je bilo drugačije....“ - ista priča kao i kod mame!

Najbolje je mome malom bratu. Nitko ga ne maltretira!

Idem se ja „zabavljati“ vešom, bolje i to, nego slušati prodike!

E sada, ono što muči sve odrasle.

Pretpostavljam da znate! Ovo vam govori sve: krediti, kartice, plaće...

Ključni pojam: NOVCI

„Račun za vodu, račun za internet, račun za telefon i televizor!“

„Jel' vidite koliko me sve to košta?“ - govori tata nervozno šećući gore dolje po dnevnom boravku, u svojim papučama koje samo što nisu ogrebale parket - „Ti bi Ana još nekakve cipele, one čudne marke... Toverland!“.

„Tata, Timberland!“

„Dobro, što god!“

Ja ne mogu dobiti ni najjeftinije Timbice, a mama može imati Ray Ban naočale! Najrađe bih pu-knula!

„Ljudi moji kriza je!“ - viče tata. Mama sa strane čisti novčanik od svih onih silnih računa - „Jo-oj Ana, vidi koliko si me koštala!“ - Ah, to mi tako ide na živce! I kada se zadube u račune, kao da više ništa ne postoji - „Mama, znaš što je danas bilo u školi?“.

„Čekaj, ne sada, vidiš da računam!“.

Drugačiji odgovor nisam trebala ni očekivati.

„Aaaaa, upomooooć! Maaamaaaaa!!!“.

Skok na leđa, skok na trbuh i šaka u leđa, pa sve to ispočetka. Tako se mali terminator od braća iskaljuje na meni, ali ne brinite tako je svakodnevno. Tata bulji u teletekst i ne obraća pažnju. Mama bulji u facebook i telefonira: „Da, znam. Ah, Ivana tako ti je to!“. Nitko ne čuje moje vikanje. U jednom trenutku čujem kako mama ustaje od stola. Napokon, stiže spas! - „Ivana kasnije ću te nazvati.“ Umjesto da nastrada samo terminator, nastradala sam i ja! Mama je izašla i ponovno nazvala Ivanu. Mali terminator ipak nije odustao. Ovaj put mama je samo zatvorila vrata. Ni jedan od maminih postupaka nije mi se svidio.

Kad bi mi narasla krila, odletjela bih iz tog svijeta odraslih!

Zaključak: Odrasli su stvarno čudni!

Lorena Neral, 6. razred

OŠ Horvati

Voditeljica: Linda Šimunović Nakić

Marija Đevelekaj, 7. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Dseka

Na pučinu krećem,
u svoj brodić sjedam,
ti se ljuštaš, valjaš,
pjeniš - gledam.

Svaki pokret moj
prati plavo oko tvoje,
tražiš me, pozivaš
u dubine svoje.

Nadiru valovi,
oko mene kruže,
voda mi bijesno
po brodiću puže.

Tad pojavi se mjesec,
kao u nekom snu,
natrag u dubine
povuče vodu svu.

Brodić mirno plovi,
čuva me i nosi,
kaplje pune soli
u mokroj mi kosi.

Ena Beč, 7. razred
OŠ Petra Preradovića
Voditelj: Mladen Janković

Popevka

Počkumeći mi vu vuhe zajde.

Tam čući i nuotu skriva.

Radost mi srce ubavija.

Z srca, radost vu oke oče,

svetlust se z oka širi.

Vu radosti puskrivečki

soza se pupevki smili.

Lovro Zenko, 4. razred

OŠ Ivana Grandje

Voditeljica: Ankica Dmejhal

Matija Pršić i Paola Čorko, 8. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Potraga

Dugo je bio u mom ormaru. Nisam ga trebao, ni tražio. Zaboravljen, gotovo je prestao postojati. Vrijeme je prebrojavalo svoje postrojbe: sate, dane, mjesecce.

Onda jednog dana - uzbuna! Gdje je? Tko ga je zadnji video? Zašto ga nema? Mama je krivac? Tata ili možda brat?! Ja, naravno, nisam. Kud baš sad ujutro! Nestao je, nema ga.

Sad kad ga baš najviše trebam. Gledam kroz prozor i ne vjerujem. Eta i Fran me već čekaju cup-kajući na autobusnoj postaji. Trebali smo krenuti u Donji grad.

Znojim se od muke. Moram ići. Gdje si? Gdje si?!

Paniku je okončala mamina zlatna ruka koja ga je uspjela naći.

Konačno smo bili zajedno. Izašli smo na ulicu. Puhaoo je hladan vjetar. Snijeg je bez prestanka padaoo... A ja i moj, oko vrata mi čvrsto omotani šal, požurili smo u susret prijateljima.

Ivan Stresec, 7. razred

OŠ Jabukovac

Voditeljica: Senija Badić

Luka Eter, 7. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Pozdrav dragog prijatelja

Kao što čovjeka moraš upoznati da bi ti postao prijatelj, tako moraš upoznati i more. Zato su moru pravi prijatelji njegovi najbolji znalci, a more je i prijatelj njima jer ih je upoznalo i zavoljelo.

Svake godine kada krenem svome prijatelju, pomislim kako me sva ta prošla, lijepa, možda i zaboravljeni ljeta čekao, čekao me razdragan i nije me zaboravljao. Najviše se radujem najbližoj plazi, čak i neprijateljskoj hridi, da me dragi prijatelj pozdravi, da me njegove u zraku ohlađene sitne kapi dotaknu i da me oni u tom trenu ipak ugodni trnci prođu, da i ja kažem svoj pozdrav - bacim mu se u zagrljav. Skočim što dalje mogu, znam da me neće iznevjeriti, da me neće pustiti. Dodir prijatelja je i dodir ljubavi, more je moj prijatelj koji me drži u zagrljaju mnoge dane ovih Božjih godina. Čovjek bi me možda pustio, no tu je ta predivna čar prirode. Koliko joj mi god zla učinili teško će se odlučiti da nas takne dubokim, prijekornim, glasnim dodicom.

Ove sam godine sišao do predivnog, sada više ne i zelenog, ali pješčanog otoka Brača. No, i more je donekle osoba. Primjer nalazim na rajskej plaži Zlatni rat, upravo na Braču - danima sam se igrao s prijateljem na jednoj mirnoj i plitkoj strani plaže, a kad sam odlučio pogledati drugu stranu, video sam da ima mnogo ogromnih, neprijateljskih i tamnih valova. Ipak sam odlučio riskirati i skočio, poljubio val ravno u kriju. Iako me koji put bacilo na obalu i zadalo mi bol, ja sam mu kao prijatelju oprostio.

Nitko i ništa nema samo dobre osobine i lijepu stranu, sve ima mane i nedostatke, no prijatelji ma se i ponekad loša zamisao ili ponašanje opravišta, jer što bismo napravili da nikad više ne osjetimo dodir dragog prijatelja... Da više ne osjetim more na naježenoj koži, promršenoj kosi, da više ne osjetim lakoću plivanja, lakoću života s prijateljem.

Domagoj Bui, 8. razred

OŠ Stenjevec

Voditeljica: Zlata Begović

Proljetna crtica

U zoru, kada mjesec krene na počinak, a „Zdravo Marijo” oglasi početak novoga dana, Split oživi. Još pospani galebovi griju se na stijenama proljetnoga sunca. Među uskim ulicama odjekuje smijeh, igra. Nestrljivo more prelijeva se u kristalno čisto plavetnilo neba, šireći miris novih doživljaja, dok povjetarac mrsi grane zelenih maslina. Brodovi se vraćaju u luku nakon naporne noći ribarenja, a stara Dioklecijanova palača otvara svoje prozore i pozdravlja ih. Podnevno sunce sve jače zagrijava tlo koje se igra parama njegove vrućine. Ljudi užurbano koracaju dok more brusi kamenje; tisuće bisera ljeska se žalom. Spokoj kruži zrakom.

Sunce polako stvara sjenu nad čarima staroga Splita. Sprema se na počinak. Čuju se zrikavci, pjevaju svoj predvečernji koncert pod zvijezdama što trepere slabašno, plaho. Posljednjim trzajima budnosti sunce pozdravlja mjesec. Split je spokojan.

Samo dugovječni borovi čeznu za ljetom.

Kristina Blažević, 8. razred

OŠ Malešnica

Voditeljica: Sanja Bosak

Vanda Petrić, 1. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Proljetno jutro

Dobro jutro svima!
Velikima i malima
Veselim vräpcima
Kreketavim žapcima
Zelenim granama
I crnim vranama
Visokim planinama
Zelenim dolinama.
Budite se svi
Jer počinje dan
Iz kreveta van
Gotov je san!
Jutro je došlo
Sunčano i rosno
Vedro i ponosno.
Ne propuštajte proljetnu predstavu sad
Stiglo je sunce i obasjalo naš grad!

Dunja Lulić, 4. razred

OŠ Dragutina Kušlana

Voditeljica: Snježana Miletić Šironja

Rene Tuđek, 4. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Pronađena u prijevodu

Kao i obično, cijele sam svoje ljetne praznike provela u Hvaru. Ne moram ni pričati koliko mi je bilo *lipo*: sunce, more, zabava... i, što je najvažnije, odlično društvo! Vrijeme mi je doslovno prole-tjelo, pa kad sam nakon dva i pol mjeseca došla natrag u Zagreb, činilo mi se da sam se vratila u neki posve novi grad... Naravno, odmah sam nazvala svoju najbolju zagrebačku priateljicu, pa smo se našle na „gorilama“ i „udarile“ u prepričavanje kako je kojoj bilo na moru. Klasično. Nakon što mi je ona izdeklamirala sve svoje doživljaje, jedva sam čekala da i ja njoj ispričam svoj hvarske *dir*.

Ajme, ta moja ekipa iz Hvara, to je ludnica... kako mi je dobro družiti se s njima! Ma evo, već mi nedostaju! A najprije se činilo da se, budući sam Zagrepčanka, nikada neću tamo uklopiti. Toni, moja sadašnja najbolja priateljica iz Hvara, prva je bila protiv mene. Rekla je Tini da „*sta se ja pravim važna zato što san iz Zagreba, a u Zagrebu ima puno shopping-centara u kojima mogu kupovati sve što želim, a oni u Hvaru imaju samo dvi-tri male butigice s par stvari, pa onda svi nose istu robu...*“ Tina joj je na to rekla da joj se ja *parin* skroz dobra, na što se Toni uvrijedila i nije *'tila* imati s jednom ni s drugom više posla (iako to nije dugo potrajalo). S Rijom, Idom i Nazarjanom sam jutra provodila na „plivačkom“, plivajući i zezajući se. Naravno, bili su tu i dečki. Oni me uopće nisu doživljavali, *brijali su svoje fore*, pa su me elegantno ignorirali. No, ni to nije dugo trajalo... Od Ele Kapele Lumbrele ipak sam na kraju ljeta dogurala do Ele Katine. Dome Glavina, koji mi se najviše rugao, najviše mi se i svidao. Ah... Tasina se pak stalno pravio važan s nekim svojim specijalnim biciklom, sve dok se jednog dana nije zabio u stup i odletio zajedno s biciklom u more. S Falkotovima sam se stalno natezala tko je prvi svom psu dao ime Tobi, što još uvijek nismo razriješili jer nam je pomalo dosadilo stalno se prepirati. Haloc mi je povjerio da su jednu večer on i Kogo išli na šipke i mandarinke u Lojkotov *vartal*, a meni je poslije bilo žao što nisam išla s njima jer sam ja poznata po tome što sam uvijek spremna za akciju. Naročito ako treba preskakati zidiće. E, da, kad sam već kod zidića, Tasina, Toni, Tina, Rija, Falko i ja često smo predvečer, kada bi završilo radno vrijeme čuvara hotelskih bazena, preko zidića i grmlja upadali nepozvani na bazene i spuštali se niz vodenim toboganom. Uvijek smo se žurili i gurali tko će se prvi spustiti, jer je sve skupa trajalo jako kratko zato što se u neko vrijeme zaustavljao protok vode niz tobogan, a onda više nije bio gušt spuštati ne na suho jer smo zapinjali. Navečer bi se cijela ekipa opet našla na Pjaci, pa bismo izmjenjivali svoje doživljaje toga dana i jurili po Pjaci rastjerujući turiste. Ponekad bih s Miom, Antonijom i Nazarjanom prodavala školjkice na Mandraču, ali to mi je ubrzo dosadilo, jer mi je bilo puno zanimljivije jurcati uokolo. Ipak, gotovo najljepše mi je bilo kad bih sa Zoom i njenom mamom otišla u Zorače, maleno selo sa starim kamenim kućicama nekoliko kilometara udaljeno od Hvara. Tamo bismo zajedno išli na kupanje u predvečerje, kad je *bonaca ka uje*, gledali najljepši zalazak sunca sjedeći na vrhu Zuba od Zorače, a Zoina mama nam je za večeru pekla naše najdraže *pecipale*.

Moram li reći da nakon nekog vremena više nisam bila „umišljena Purgerica“? Mic po mic, postala sam i ja pomalo Forka... Uklopila sam se u društvo i običaje, zavoljela i ja njih i oni mene...

Na kraju, samo vama ču otkriti: ja baš i nisam 100% Zagrepčanka. Po mami sam Tartajinova, iako ni ona ni ja ne tartajomo. Nanki fregulicu!

RJEČNIK:

lipo - lijepo
đir - šetnja; stil, furka
pravin - pravim
san - sam
dvi-tri - dvije-tri
butigice - male trgovine
parin - činim
'tila - htjela
lumbrele - kišobrana
vartal - vrt
Pjaca - glavni hvarske trg
Mandrač - ograđeni prostor za sidrenje brodova
bonaca ka uje - tišina na moru
pecipale - vrsta uštipaka
Forka - Hvaranka
tartajomo - mucamo
nanki - niti
fregulicu - malo

Glavina, Tasina, Falkotovi, Haloc, Kogo, Lojko, Tartajinovi - hvarske nadimci

Ela Katina Krizmanić, 5. razred

OŠ Antuna Gustava Matoša

Voditeljica: Vesna Velić

Putovanje jedne čarape

Već je mnogo godina prošlo otkad su me strpali u ovaj prašnjavi kutak prastarog ormara.

Ormar je toliko star da je bagremovo drvo, od kojeg su bile izrezbarene ljudke ružice na njegovim vratima, već potpuno izblrijedjelo. Samo mali tračak popodnevног sunca obasjava mene i ormara. Zrak kao da i ne dolazi. Zaboravili su me...

Zašto?

Negdje na dnu košare za rublje zaboravili su na moga partnera, pa sam sada beskorisna. Dan-gubim u ormaru misleći kako će baš mene jednog dana izvući i obuti kako bih se pokazala svijetu.

Putovala bih kao nekad na Sarinoj nozi i zaboravila na sve svoje brige. Svugdje me Sara vodila: po raskošnim hotelima, po zelenim livađama na kojima je zrak bio svjež, a cvijeće još nije procvalo. Trava je bila tako mekana.

Prije sam sretala druge šarene čarape na nogama nepoznatih ljudi, različitih oblika i boja, pune veselja. Plesala sam. Imala sam prijatelje, svi su me voljeli. Glupo je što me sada ne vole, što su me sada izolirali samo zato što pored sebe nemam svoj par.

Jednom, koliko me sjećanje služi, išla sam na more. Sunce je blještalo, a ja sam se po zemljanoj stazi vozila sa Sarom i s njenom obitelji. Sjećam se zvuka morskih valova i kreštanja velikih bijelih ptica. Bila sam u velikoj plavoj tenisici s bijelim leptirom. Osjećala sam se slobodno. More, velika plava površina, činila mi se miljama daleko, a opet tako blizu. Sjedila sam na plaži satkanoj od milijun sitnih kamenčića. Bila sam ispunjena i radosna. Nitko mi ništa nije mogao, bila sam sigurna. Noću bi mjesec obasjavao more i učinio ga srebrnim, a brodovi su klizali po vodenoj površini.

I jednoga dana Sarina je majka oprala rublje i negdje zagubila moga partnera. Zaspala sam i shvatila da sam sama. Tužno je to kada ti se uspomene zagube negdje na dnu sjećanja. I tako sam završila ovdje, zaglavljena u ormaru. Iako sam sama, sjećanja mi nikada neće izblrijedjeti.

Samo malo, nešto osluškujem. Možda dolaze po mene! Zašto Sara otvara ormara? Možda me traži! Uzmi mene, ja želim putovati i vidjeti nova mjesta! Želim doživjeti preporod, nešto ostvariti. Gle, ipak su me uzeli, ali kamo me to vode i zašto me drže u plastičnoj vrećici?

Ne vidim kamo me vode. Dok sam ovako razmišljala, valjda su me odlučili baciti nakon toliko dugo vremena. Sigurno ću se naći među smrdljivim otpacima!

Ipak, ako me misle baciti, zašto na mene stavljuj i ljepljaju i stavljuj neku štipavu, narančastu stvarčicu? Kakve su to svjetlucave stvarčice koje se nalaze pokraj mene na stolu i zašto mi se čini kao da sam kod zubara gdje me muče i šakljaju??

Što se to događa i zašto mi nitko nije rekao što mi to rade? Kakva je to uska, metalna stvar koja me bode? Oh, pa oni to mene šiju! Sigurno rade neku glupost od mene! Ili sam u krivu - možda zbilja od mene žele napraviti nešto korisno kako bih opet služila svijetu.

Sada sam shvatila! Pa ja sam lutkica, a onaj stol sa svakojakim stvarčicama je lutkarnica. Ovo je savršeno mjesto za nekoga poput mene; putovat ću i zabavljati dječicu diljem svijeta.

Na kraju sam ipak naučila da svaka stvar treba živjeti u sadašnjosti i da su svi stvoreni da služe nekome i da imaju neki svoj poseban zadatak. Sada se nalazim negdje gdje me prihvaćaju i cijene. Negdje gdje imam svoju svrhu i gdje volim svoj život!

Tara Šitum, 6. razred

OŠ Stenjevec

Voditeljica: Zlata Begović

Razočaranje

...Napetost je sve veća. Još samo deset minuta do kraja utakmice. Korner za nas. Eugen ubacuje. Trčim u kazneni prostor. Skočim. Udaram loptu glavom i pogodak! Cijela se moja ekipa veseli. I ja sam sretan. Moj pogled traži tatu. Ne vidim ga. Moj osmijeh nestaje. Pobjeda postaje poraz.

Došao sam kući. Tata je bio u svojoj radnoj sobi. Rekao sam tužnim glasom da sam zabio gol i da smo pobijedili. Okrenuo se prema meni i ispričao mi se. Osjetio sam olakšanje. Negdje daleko, u najdubljoj dubini srca. Već sam izlazio iz sobe kad sam čuo da će me sutra poslije škole odvesti na sladoled. Opet sam bio sretan. Vjerovao sam mu.

Jutro je došlo za tren, a završetak nastave još brže. Tata me trebao čekati pred školom. Jedva sam čekao isprirovjediti mu kako sam zaradio peticu iz kemije. Stajao sam pred školom dugo. Cijelu vječnost. Nije se pojavio. Osjećao sam neugodne trnce po tijelu, kao da mi je netko zabio nož u leđa.

Sporim sam se korakom dogegao do kuće. Tata je bio u svojoj radnoj sobi. I opet, kad me video onako snuždenog, ispričao se i ja sam, opet, povjerovao da mu je uistinu žao. Još je rekao da će me voditi u Mc'Donalds, naravno kad će imati vremena. Ali mi to nije obećao...

Jedva čekam...

Benjamin Habajec, 8. razred

OŠ Malešnica

Voditeljica: Sanja Bosak

Ines Kocijan, 6. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Smešak ili smajlić?

Google, Ipad, Iphone, playstation,
fejs, chat, mp3, božek dragi,
do zutra morem tak nabrajati!
Virtualno živime na farmi
i tam eko hranu kupujemo i prodajemo,
vurama i vurama tam ostajemo!
Nekak mi se to čini tak prazne i boge
zate sam si zgruntala ove:
njega za ruku zejti
i mesto na fejsu,
z njim pešice na Sleme prejti!
Friškoga zraka se za praf nadihati,
pravog drveća dirati,
na zelenu travu skup z njim sesti
i možda još nekog prijatela sresti.
Pravi smešak, a ne žuti smajlić bum mu dala,
a to bi nam svim v životu trebala biti najveća radost i fala!

Klara Čuljak, 8. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša
Voditeljica: Ivana Šunić

Srebrna cesta

Jesen je. Ona dosadna i sumorna jesen koju ja opet na neki neobjasnjeni način volim. Svi pričaju o čudesnim bojama, prirodi, sakupljanju jesenskih plodova... A ja? Ja mislim da ima nešto i u tome, ali ipak, ja je jedino volim zbog toga što je rano mrak, te mogu s guštom krmiti u zadnjoj klupi dok sam istovremeno prekriven knjigom iz matematike. Nešto neprocjenjivo. Osim toga volim jesen zato što me to dosadno vrijeme relaksira. Svi su kao u polusnu, sve je tako idilično.

Možda sam ja jednostavno lijep te ne tražim nikakvo životno ispunjenje ili zabavu. Može se čak reći da sam prosto jednostavan čovjek, iako tu i tamo imam nekakav problem. U krajnjoj liniji, opet se sve svodi na ponavljanje istih situacija, tako da se i ne uzrujavam baš previše. Odnedavno me muči jedna stvar. Često sanjam isti san.

Hodam srebrnom cestom. Sam s ruksakom na leđima. Oko mene nema ničega, osim te sjajne ceste. Dok hodam hrabro bez stajanja, puše vrlo jak vjetar, ali nekako ne uspijeva me odgurati. Ne znam kamo ta cesta vodi, ali jednostavno nastavljam hodati. Odjednom počinjem se prisjećati svih svojih uspomena i svaki trenutak svog života koji sam proživio kao da mogu zaustaviti i premotati. Iako su većinu tih uspomena sretne uspomene, ja nekako u svojoj duši opet osjećam neku čudnu sjetu koju niti sam ne mogu objasniti. Napokon dolazim na kraj ceste. Nema dalje puta, samo ponor. Ne osjećam nikakav strah i da me moj zdrav razum u tome ne zaustavlja, vjerojatno bih zakoračio u ponor. Oko mene je svuda plavetnilo i nema ničega što bi izgledalo kao da je s našega svijeta. Odjednom iz vedra neba stvori se ogromno ogledalo pred mnom. Nakon toga zagledam se u odraz samoga sebe i počinje me hvatati neki čudan osjećaj, kao da počinjem gorjeti iznutra. Počinjem se osjećati uzvišeno, savršeno i sve kao da počinje imati smisla. Odmah zatim sasvim se polako počinjem pretvarati u prah, dok na kraju potpuno ne nestanem i otpuše me vjetar.

Jesen je. Ona dosadna i sumorna jesen koju ja opet na neki, možda vama neobjasnjeni način volim. Svi pričaju o čudesnim bojama, prirodi, sakupljanju jesenskih plodova... A ja? Ja sam ostao sam isti. Dok sam budan više ne razmišljam o svom snu. Iako je možda ovaj san za mene i imao nekakvo uzvišeno značenje, zasad neka ostane tamo gdje i je - u snu, gdje mi ga nitko ne može oduzeti.

Filip Batur Stipić, 8. razred
OŠ Izidora Kršnjavoga
Voditeljica: Petra Ježutković

Težak život jedanaestogodišnjakinje

Koračala sam po sitnom snijegu i razmišljala o životu. Kako je težak život nas jedanaestogodišnjaka! Sada u našem životu počinje pubertet i najvažniji su nam prijatelji, a među prijateljima najvažniji nam je naš najdraži prijatelj ili prijateljica.

Prijateljici možeš povjeriti tajne, osjećaje, sve dobro i loše što ti se događa. Prijatelj ili prijateljica te tješi, smije se s tobom ili plače, grli, ljubi... sve samo da tebi bude bolje.

Mislite da mi nije teško? Teško mi je jer ja nemam najbolju prijateljicu.

Zapravo imam, ali ona je udaljena od mene, ne nekoliko metara, ne nekoliko kilometara, već nekoliko vremenskih zona. Sada, dok ovo pišem, ona spava u svom krevetu, u svojoj kući, u dalekoj Americi. Jako mi nedostaje. Prije godinu dana bile smo nerazdvojne. Išle smo zajedno u školu, iz škole. Pričale, smijale se, šalile, pjevale...

Sada idem sama iz škole kao usamljen miš. Prije godinu dana, kada bismo došle zajedno iz škole doma, odmah bismo nazvale jedna drugu i još razgovarale pola sata. A sada, kada dođem doma, bacim se na krevet i zaplačem. Jelenu mogu vidjeti samo preko Skype-a. Ne mogu joj dotaknuti kosu i zagrliti je, mogu samo pričati s njom i gledati je.

I kako da mi onda život ne bude težak? Tješim se da vrijeme brzo prolazi. Uskoro će se Jelena vratiti i bit će opet sve po starom.

Marta Valenta, 5. razred

OŠ Lovre pl. Matačića

Voditeljica: Ljiljana Mirt-Kruc

Tišina

Negdje daleko u beskraju nedostižnosti živio starac što bijaše mudra glava zaboravljeni imena. No, živio ondje i zaigrani, hiroviti dječarac glasna koraka koji uvijek žuri svojim putem. Sretoše se.

Dječarac: „Ej, starče, što vašim mislima teče da tako sporo bez ikakve žurbe koračate? Što li vam oduzima dah i tka bljedunjave srebrne niti pune života? Što li na licu vašemu sliku tragove vremena komu dopuštate da vidi vaš zatitroa i jedva vidljiv osmijeh?“

Starac: „Dobro zboriš, dječače, no to nisu tvoje riječi niti ovo što pred sobom vidim nije tvoj odraz.“

Dječarac: „Da...znam.“

Starac: „Ali upitat ču te nešto. Vjeruješ li u tišinu?“

Dječarac: „Tišinu? Naravno da ne. Zašto bi itko na ovome svijetu vjerovao u tišinu? Štoviše, ne volim njezinu moć prisutnosti koja u meni budi duboku zamišljenost... Upravo od nje bježim. Pričam, pjevam i pjevuckam, zviždim, žurno i glasno koračam, unosim nemir, vičem.“

Starac: „Ona je dio tebe, mene, nje i njega. Bez nje nisi ti. Bez nje - nepotpun čovjek. Pusti neka zbori ona. Zar ne čuješ vapaj davno zaboravljene unutrašnjosti kojoj se toliko opireš? Šaptat će ti drevnim jezikom njezina postojanja o svijetu i njegovim tajnama, pričama. Stani i osluhnji njezin pjev.“

Dječarac: „Neću!“

...Muk...

Starac: „Pruži mi ruku i vjeruj!“

Dječarac pruži svoju krhku ručicu mudru starcu i otada svi zvuci zamukoše, vrata se otvorise. Tišina. Postade bolji čovjek...

Sara Bušić, 6. razred

OŠ Ivana Filipovića

Voditeljica: Ljiljana Puljar-Matić

U zaštitničkim rukama oca

Mnogi su nas upozoravali da je more danas izvan hvarskog akvatorija nesigurno, ali nismo im vjerovali.

Evo me, sjedim na provi broda. Uživam promatraljući svoj odraz na površini mora.

Kad smo izašli na otvoreno more, mogli smo se samo diviti plavetnoj ljepoti mora i neba. Savršeno mirno more obasjano sucem.

S vremenom, kopno se gubilo s vidika, a snaga mora postupno je nadjačavala toplinu sunca. Bili smo već daleko kada se nenadano uzdigao val...čvrst poput stijene, snažan poput lava, velik poput diva i neočekavan poput udarca srbine, odlučno se usmjerio na naš brod. Nisam ga stigla ni odmjeriti, a već nam je postao snažan protivnik. Čvrsto sam se stisnula uz svoje sjedalo. Sunce se skrilo iza oblaka dok se neugodna tama širila, a maloprijašnja toplina zraka nestajala. Stotinjak metara od broda nazirala se malena hrid koja je nestajala svaki put kad bi val udario o nju. Kapljice koje je more razbacivalo osjećala sam na licu, ali to nisu bile ugodne kapljice svježine, ove su se zbadale u kožu i boljele poput sitnih staklenih oštrica. Na modrone pokrivaču zavladao je rat i kaos, a mi smo poput neželjenih prolaznika plaćali danak. More se igralo s nama smatrajući nas slabim protivnikom, bacalo nas je, uzdizalo i spuštalo.

Zaustavila sam dah, zatvorila oči, više nisam mogla gledati koliko smo mi slabi, a ono jako...

Iznenada osjetih jak udarac. Polako sam padala, a na koži sve jasnije čutjela hladnoću i tamu dubine. Nemoćna sam i nepoželjna, more mi je to okrutno poručivalo. Tako malena i beznačajna pod tamnom vodom bez tračka svjetlosti. Misli su postajale sve sporije, predala sam se. Odjednom, more se sažali nada mnom, podigne me i dopusti dodir sa zrakom, no uspjela sam tek izdahnuti, a novi me val snažno vratio pod površinu. Voda je postala neočekivano duboka i prostrana, osjetila sam se posve izgubljenom, zatvorila oči i potpuno se prepustila.

Nosilo me more svojim tajanstvenim odajama sve dublje i odlučnije, dok odjedno nisam osjetila snažan stisak na nadlaktici. Iako uronjena u moćno vodeno prostranstvo, više nisam osjećala hladnoću mora, više nisam bila sama i izgubljena...bila sam sigurna u rukama svog oca.

Kad sam ponovno uspjela pratiti svoje misli, začudilo me što više ne osjećam nikakvo kretanje. Bili smo vezani u luci. Tople zrake sunca škakljale su mi obraze. Nesigurno sam otvorila oči i svjetlost me zabiljesnula. Vidjela sam zabrinuta lica roditelja, a kad sam se ponovno nagnula nad ograju broda, more je bilo savršeno mirno i nedužno kao da se ništa nije dogodilo.

Marija Bibić, 8. razred

OŠ Augusta Šenoe

Voditeljica: Ariana Etlinger

Zbogom Europo!

Trenutno je aktualna tema o ulasku Hrvatske u Europu. Svima je bitno kako ćemo ući, koliko će se promijeniti naš život te kolike će biti plaće naših radnika.

Moja obitelj ne vodi baš previše brigu o tome. Naime, mi nakon ljeta selimo u Ameriku. Moja mama kao profesorica engleskoga jezika zamijenit će svoje radno mjesto na Filozofskom fakultetu novim u Case Western fakultetu u Clevelandu, u državi Ohio.

Ostavljam Europu i sve europske brige iza sebe. Idemo daleko od napetosti i strke oko ulaska, iako ne razumijem zašto se brinemo o ulasku ako svi već govore da smo već davno ušli?!

No, mene neće brinuti činjenica kako ću preračunavati kune u eure jer ja ću plivati u moru do-lara.

Kako me nitko nije pitao što mislim u ulasku Hrvatske u Europsku uniju, tako me nitko nije ni pitao što mislim o odlasku ne u drugi grad, ne u drugu državu, već na drugi kontinent.

Mama tvrdi kako će nam se svima otvoriti nove mogućnosti, proširiti vidici kao da je ovdje sve bilo maglovito i skučeno.

Možda je u Americi malo bolji život čemu se nadaju moji roditelji, ali meni će nedostajati moji profesori, prijatelji i rodbina.

Duboko u meni tinja želja za otkrivanjem nepoznatoga, ali me i plaši spoznaja da mi tamo neće biti kao ovdje. Iako ću biti uz roditelje, potpuno sama morat ću upoznati novu sredinu, ljudе i prija-telje, a sve brige oko europskih pitanja čine mi se s ove točke nevažne.

Zbogom draga Europo! Nedostajat će mi tvoje starine i iskreno se nadam da će te hrvatski ula-zak obogatiti svojim ljepotama, a ja ću te promatrati s dalekog zapada uz želju da se ipak uskoro vidimo!

Barbara Geld, 7. razred

OŠ Rudeš

Voditeljica: Miranda Kekez

PREDLOŽENI*

Literarni radovi

UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

*predloženi radovi za Državnu smotru

Ah, taj peti

Evo ga. Začas je došao. Malo izranjam školjke, malo se pržim na suncu, malo igram igrice i šesti rujna već kuca na vrata. Najgora noćna mora svakoga đaka.

I sve kreće ispočetka. Teglim kao magarac tonu knjiga na leđima, ne smijem kasniti, na nastavi treba biti pažljiv i šutjeti. Ljeto, zašto tako kratko traješ? Najgore od svega je što sam već u petom razredu, u petom! Prošle sam godine mijenjao učionicu samo jednom tjedno, kad smo bogobožno prolazili kroz hodnik predmetne nastave da bismo došli do kabineta glazbenog. A sada, kao da svakih četrdeset i pet rudarim, krčim svoj put kroz mravinjak đaka koji baš i ne paze kamo guraju noge i ruksake. A tek profesori! Probijali smo led prva dva mjeseca, a ni tada ih većina nije znala naša imena. Istina, nije lako povezati ime s licem kad u jednom razredu imaš tri Laure i sva četiri evanđelista (Matej, Marko, Luka i Ivan), i još pomnoženo s pet petih razreda. Bit ću sretan ako mi profesor iz glazbenog nauči ime kad budem sedmaš jer sad mi kaže: „Eh, mali moj plavi, sluha još i imaš, ali glas ti nije jača strana.“

Od novih predmeta, povijest mi je uvjerljivo najteža. Godine, događaji, imena, činjenice, lente razdoblja... Čini mi se kao da to ide u beskonačnost, a ipak je povijest prošlost, nešto završeno. Tek što sam naučio Nabukodonozorovo ime, već se pojavio neki Ali, Aki, Aku... Ako je cilj učenja povijesti da petaši zapetljaju jezik, garantiram da je ispunjen u cijelosti. Stvarno je teška ta povijest, ali nije mi i omražena. Možda mi nećete vjerovati, ali tu nelaskavu titulu uvjerljivo je osvojio tjelesni. Oblijeva me hladan znoj kad se ujutro ustanem i počnem spremati dres i tenisice. Nije da sam lijep pa mi se ne da vježbati, ali kao da sam rođen s dvije lijeve. I noge i ruke. Vođenje lopte po dvorani čini mi se nemogućom misijom, ili baš ta moja lopta ima neki svoj život i ide svojim putem, a ne onim koji je zamislila profesorica, a ja ga pokušavam slijediti. Preskakanje užeta čini mi se još pogibeljnije. Već me i prijatelji iz razreda izbjegavaju kad ga imam u rukama jer mi je vijača jednom odletjela ravno u prozor, koji baš i nije nisko postavljen, ali osim lijepe brazde na staklu, nije bilo težih posljedica. Jasno, i ocjene su u skladu s mojim (ne)sposobnostima. To mi je jedina zaključena trojka. A kad se samo sjetim kako se profesorica razveselila kad me na prvome satu pitala treniram li kakav sport, a ja sam joj potvrđno odgovorio. Ne znam zašto, ali nije više bila tako vesela kad sam joj otkrio da sam jako dobar u šahu.

Moram priznati da mi je lagnulo što je prvo polugodište završeno. Sad se mogu odmoriti i sve svoje četiri lijeve dići u zrak. Ipak, profesori su nam napomenuli da malo zavirimo i u knjigu. A još je i raska zadala taj sastavak o petom razredu. Baš ću ga napisati. Mogao bih lijevom.

Martin Habjanić, 5. razred

OŠ Marije Jurić Zagorje

Voditeljica: Ana Brčić Bauer

PREDLOŽENI

Affah je čvrsto zagrljio svijet

Dok sam trčao za loptom u našoj maloj ulici, začuo sam promukli očev glas: „Gentrите, brzo dođi, moramo odmah poći na Kosovo!“ Pomislio sam da se nešto ružno dogodilo djedu. „Zašto na put?“ upitao sam prestrašeno. „Djed je bolestan, upravo me sad nazvao rođak Ferid.“ „Ne zaboravi putovnicu!“

Djed Adem je živio sam otkako je baka umrla. Nije se želio preseliti k nama iako ga je otac često pozivao. Rijetko nas je posjećivao pa ga, gotovo, nisam poznavao.

Za tili čas našao sam se u očevu džipu. Srpanjski dan sparan i vruć. Veselim se svom prvom putovanju u očev zavičaj. Upoznat ću djeda o kojem sam čuo tisuću priča od stričeva i oca: da izrađuje šargije, dobro svira, pleše shotu i pjeva, te da je seoski starješina (mudri Solomon).

Otat mi je objasnio da se vozimo autocestom prema Beogradu, a odatle ćemo se „spustiti“ na Kosovo.

Putovanje je bilo naporno i dugo. Kad smo stigli, malo planinsko selo Gorjanci, već je usnulo čvrstim ljetnim snom. Začuo se samo lavež pasa iz djedova dvorišta pred kojim smo se zaustavili. Na mračnom nebu blistali su biljni zvijezda. Nikad nisam video takvo nebo. Promatrali ga, sjetio sam se dječaka Vlade, (Vlado Gotovac) iz svoje Čitanke koji je upamtio baš ovakvo nebo koje je promatrao iz zaprežnih kola pri bijegu od kuće. Taj ga je prizor pratio cijeli život, „u svakom trenutku večernje samoće.“

Djedovo selo Gorjanci daleko je od grada, leži ovdje u podnožju Šar-Planine, bez struje i asfaltiranog puta.

Mrak posvuda. Otac osvijetli farovima golema željezna vrata djedova dvorišta i snažno zalupa na njima. S druge strane vrata, zalajaše djedovi psi, šarplaninci. Ubrzo se otvorise teška vrata i na ulazu se ukaza sićušni čovječuljak u dugoj bijeloj noćnoj košulji s bijelom kapicom na glavi, kakvu nose samo Albanci.

Pri svjetlosti automobila, promatrao sam djeda kojeg vidim prvi put i pitam se iz koje je bajke izišao. Duga sijeda kovrčava kosa seže mu do sitnih ramena, blijedo mršavo lice i veliki brkovi. Zagrljio je prije mojeg oca, a potom i mene. Pozvao nas je u kuću. Mračnim dvorištem tumarale su bijele koze.

Otat je mislio da je u kući još netko s njim i začudio se kad je otkrio da je sam. Očekivao je da će ga naći bolesna u krevetu. „Ferid mi je javio da nisi dobro pa sam požurio k tebi... reče moj otac zbunjeno. Djed se nasmiješio i ispričao kako ga je jutros pogodio grom u planini dok je čuvao koze. „Olujina je stigla iznenada. Sjevalo je i grmjelo, a ja sam trčao prema zaklonu ispod stabla i nešto me je srušilo na zemlju. Više se ničega ne sjećam. Kad sam se osvijestio, bio sam sav prašnjav iako je sve oko mene bilo mokro. Ferid mi je objasnio da me je morao zatrpati u pijesak koji je donio iz svoje kuće i tako mi je spasio život.“

„Eto kakav je tvoj djed, Gentrите, jači je i od groma! „ponosno reče moj otac, trudeći se oraspložiti djeda, a ja sam se, gotovo, onesvijestio od straha slušajući strašnu djedovu priču o gromu i supermenu Feridu u polumračnoj sobi.

Djed nas je počastio kefirom i kozjim sirom, a otac se šalio da je ovo čuvena kavkaska hrana od koje se živi preko sto godina.

Svi smo pošli na počinak. Dugo nisam mogao zaspasti u tjesnoj sobici u kojoj je bilo mračno kao u rogu. Kroz otvoren prozorčić ulazio je u sobu mlak vjetrić i donosio svježi miris planinskog cvijeta. Psi su povremeno lajali, valjda od straha, jer je do njih dopiralo jasno zavijanje vukova. Stalno sam se okretao u malom drvenom krevetu i jedva sam uspio zaspasti.

Ujutro me probudilo bučno kokošje kokodakanje i glasan razgovor na dvorištu. Kroz prozorčić sam video skupinu muškaraca s bijelim kapicama na vrh glave kako veselo razgovaraju sjedeći pod

stoljetnim dudom. Pred njima je bio kameni stol sličan stolu Ćirila i Metoda u Aleji glagoljaša. Piju kozje mlijeko i jedu pečeno tijesto nadjeveno suhim kozjim butom. I ja sam se pridružio rođacima i kušao djedove delicije. Sve je bilo vrlo ukusno unatoč neobičnom vonju komadića rolanog tjesteta.

Otkrio sam djedovu kupaonicu. Bila je smještena nasred dvorišta, a činila ju je ogromna metalna kada ispunjena vodom. U blizini je bio komad sapuna i ručnik. Umio sam se i obred kupanja bio je gotov. Zatim je djed uzeo šargiju, zasvirao neku čudnu melodiju i zapjevao slabašnim glasom:

„Kad se ženi slavni Skender-beže,
on obide sela i gradove,
al' ne nađe ljepotu-djevojku...“

Dok je djed zabavljao društvo za stolom, sjetio sam se svog omiljenog rappera Shakura i njegove pjesme „California love“. Kakva sličnost! I on pjeva o ljubavi prema svojem zavičaju kao i moj djed.

Promatrao sam djedovo dvorište opasano Kineskim Zidom kao i sva susjedna dvorišta.

Dvorište djedova rođaka, koji ga je spasio od udara groma, bilo je tik uz djedovo, a skriva jednog člana obitelji već deset godina u ogromnoj kući jer nije poštovao stari albanski običaj da oženi curu koja mu je bila namijenjena već svojim rođenjem. „Okaljao je svojim postupkom čast cijelog plemena pa bi zato bio kažnjen umorstvom kad bi izišao van“, ispričao mi je djed. „O kakvom plemenu govori moj djed?“ zapitao sam se. Mislio sam da plemena postoje samo u prapovijesti ili negdje daleko u džunglama Amazone, a ne u Europi.

Očev razgovor s rođacima pod starim dudom, urođio je plodom. Preuzet će brigu o djedovim životinjama i kući, a on će otplovati s nama u Brestje. Moj djed ima brojne sinove (cijelu nogometnu momčad). Svi su se razmiljeli diljem svijeta od zagrebačke Dubrave do Kanade. Kakvi bi to sinovi bili kad svaki od njih ne bi imao bar nekoliko pekarnica, zlatarnica i slastičarnica, u kojima rade naši rođaci s Kosova.

Dolaskom u „civilizaciju“, pred mojim djedom Ademom, rađale su se prave pustolovine. Kod nas se čudio svemu što ga okružuje jer s gradom i nije imao prebogato iskustvo. Rijetko je napuštao svoje selo i spuštao se u najbliži gradić. Nije nosio prava odijela, niti je obuvao građanske cipele ili nosio na glavi šešir. To je sada trebao promijeniti. Tamnoplavi vuneni kaftan s čakširama u istoj boji, trebao je zamijeniti hlačama i košuljom kakvu nosi i moj otac.

Kad mu je otac ponudio novu odjeću, djed je to drsko odbio govoreći: „Ja sam Adem Fana i to kanim i ostati!“

Sljedeći dan odlučili smo povesti djeda u Dubravu, u našu pekarnicu (imali smo samo jednu), a potom u Zagreb. U pekarnici je djed prepoznao našega rođaka kojeg nije video stoljećima jer se rođak borio u Oslobodilačkoj Vojsci Kosova. Taj susret je razveselio djeda. Činilo se kao da se pomladio.

Stalno se smiješio našavši se prvi put u tramvaju br.11. Sjeo je tik do vrata, a otac i ja poput stražara bdijemo nad njim. Mnogi putnici bulje u djeda jer ima na glavi bijelo „lastavičje gnijezdo“ ispod kojeg viri sijeda kovrčava kosa.

Zaustavili smo se u Centru Zagreba.

Htjeli smo pokazati djedu spomenik hrvatskom banu Josipu Jelačiću. Promatrajući konja i konjanika, djed reče: „Sigurno je ovaj bio veliki junak i vojskovođa poput našeg Skender-bega.“ U tom trenutku zagrmi grički top označavajući podne. Djed se skoro onesvijestio od straha te sam ga morao pridržati da ne padne.

PREDLOŽENI

Kad se oporavio od „šoka”, prošetali smo do katedrale sv. Stjepana pokazujući mu visoke čipkaste tornjeve, obasjane ljetnim suncem. U jednom trenutku, djed podiže pogled prema nebu promatrajući ih i reče: „Kako je čovjek malen i nesavršen!” „Ovdje je Allah čvrsto zagrlio svijet!”

Hodajući s djedom i ocem unutrašnjošću Katedrale u svečanoj tišini, pokušavam otkriti značenje djedovih riječi.

Istovremeno se divim kićenosti i ljepoti katedrale u kojoj sam i ja prvi put. Djed promatra crkveni svod noseći u ruci svoje bijelo „lastavičje gnijezdo”.

Vratili smo se u Brestje na kraju sparnog srpanjskog dana. Sjedeći pred našom velikom bijelom kućom s divnim ružičnjakom, razmišljam o djedovu životu, njegovu dvorištu nalik na srednjovjekovnu utvrdu s malom kućom u divljini, gdje je njegov Allah davno zadrijemao.

Djedova riječ, koja je nekada bila „Allahov bič”, sada je prazna i bez snage. Njegovi brojni sinovi odavno je ne čuju jer su uronjeni u neke druge svjetove koji su mojemu djedu nepoznati i daleki. Rađaju u njemu samo nemir i nesanicu.

Večeras se javio stric Bekim iz Montreala preko interneta i djed ga je mogao vidjeti dok je razgovarao s njim. Još jedno civilizacijsko čudo za mojeg djeda.

Nakon sedmodnevnog boravka u našoj obitelji, Milosrdni Allah je pozvao djeda k sebi. Umro je moj djed u snu od zatajenja srca. Bio sam beskrajno tužan, ali nisam plakao jer otac kaže da dečki nikad ne plaču.

Prevezli smo djeda Adema natrag u svijet kojemu je pripadao i koji je volio. To je svijet prirode i planinske tištine u kojoj se noću na srpanjskom nebu roje bilijuni zvijezda, a koje će me, „u trenutcima večernje samoće”, uvijek podsjećati na mojeg djeda.

mali rječnik

čakšire - muške vunene hlače, široke u gornjem dijelu, uske od koljena
kaftan - dug kaput, dio tradicionalne nošnje kod Albanaca, Turaka..

kefir - vrsta kiselog mlijeka
šargija - dugovrata tambura s dvjema žicama

Gentrit Fana, 6. razred

OŠ Brestje

Voditeljica: Antica Tomljanović

Budjenje

V zoru, dok se sonce još zdiglo ni,
moj mili Zagreb na vanjkušeku spi.

Kad megla nad Savom se zdigne,
tramvaj plavi svetlima pospano žmigne.

Ambrele črlene na Dolcu se šire,
a kumice na placu prek klupica vire.

Poštari na rame črnu torbu si denu,
a čistači su končali svoju nočnu smenu.

V zeleno jutro Zagreb tak se blešči,
kruh miriše, od tega dražešeg mi ni.

Zagrepčanci se žure na posel il v školu,
a Zagreb se budi za još jenu priču novu.

Fran Kuča, 6. razred
OŠ Vjenceslava Novaka
Voditeljica: Aleksandra Kulari

Crtac

U ruci olovka.
 Pod njom papir.
 Prazan.
 I tvrda podloga stola.
 Nad njima misli,
 skliske niti metalnog sjaja.
 Crtam i lutam po duši,
 zavirujem pod nabore.
 U grlu me stišću
 sitni grijesi loših poteza
 i pogrešnih procjena.
 Sjenčim kolaž svog srca.
 Ništa nije iza, sve je ispred mene.
 I u meni, u mom biću,
 s olovkom u ruci koja crta srebrom.
 Šaram lako i polako
 kontinente svog života.
 IsCRTAVAM ulice, trbove, gradove,
 sva mjesta gdje ću jednom biti.
 I svemir koji ću postati.
 Moj život tek počinje
 pod vrhom olovke,
 na bijelom papiru,
 praznom.

Mislav Friščić, 8. razred
 OŠ grofa Janka Draškovića
 Voditeljica: Tilda Raić-Ergović

Crtica o perilici

Obožavam perilice rublja.

Sad će mnogi zasigurno upitno pogledati prema meni i zaključiti kako mora da sam neko čudnovato stvorenje. A ja samo još od malena, kad god se u našoj kući pere rublje, volim gledati kako perilica savršeno obavlja svoj posao, kako se u njezinom bubnju pjeni deterdžent i kako se bubanj okreće sad na jednu, sad na drugu stranu.

Pozorno je gledajući, ja sam tako naučio i sricati svoja prva slova i prve brojke jer sam naučio koje se rublje pere na određenom programu i koji se broj mora okrenuti da dobijem željenu temperaturu.

Do sad sam upoznao rad najrazličitijih vrsta perilica i modela te programa pranja i centrifugiranja. Naučio sam da je najmanji broj okretaja 400, a najveći 1600.

Moja obitelj ima u našoj vikendici u Zagorju nekoliko starih perilica koje imaju više od četrdeset godina i zahvaljujući mojemu djedu i meni, sve odreda još uvijek rade. Povremene kvarove brzo popravimo i ja sam tada vrlo sretan i pozorno pratim kako se rublje pere i pritom mi je vrlo zabavno.

No unatoč velikome trudu ponekad nas neka perilica uporno ne sluša. Tvrdoglavu ne želi centrifugirati ma koliko se moj djed i ja „potrgali” oko nje pa tako ostajemo u misteriju koja joj je „kvalka”. Razmišljam u čemu je problem. U kondenzatoru koji omogućuje vrtnju? U centrifugi samoj? Ili možda u motoru koji uz pomoć kondenzatora uspije zavrtjeti bubenj? Zašto ta perilica zapravo ne želi raditi?

Moje su perilice poput ljudi. Tako ja njezin motor nazivam srcem, kondenzator plućima, bubenj želucem, a programator mozgom stroja. Divim se ljudima koji su je stvorili koji su stvorili tako nešto savršeno i zanimljivo što je postalo i svačijom pomoći u kućanstvu.

A znam i jedno nepogrješivo pravilo. Nikad, ali baš nikad ne smijem otvoriti filter stroja bez velike krpe ili duboke posude jer bi u protivnom moja kupaonica postala - morem.

I nemam više vremena. Odoh ja oprati bijeli veš!

Klaudio Mađarević, 6. razred

OŠ Vjenceslava Novaka

Voditeljica: Aleksandra Kulari

PREDLOŽENI

Htio sam biti pisac, ali su mi dali prazan papir

Kad sam svojim roditeljima objavio svoju želju da postanem pisac te da upišem tečaj kreativnog pisanja, uočio sam da nisu nešto posebno oduševljeni tom idejom.

Nakon propalog pokušaja da postanem karataš, pri čemu sam se s trećeg treninga vratio sa slomljenim nosom i napuklim ponosom te još neuspješnijeg pokušaja u plivanju, s kojeg sam došao kući s očima natečenim od bazenske vode, užasnom upalom mišića i upalom sinusa od koje mi i danas stalno curi nos, shvatio sam da mi sport nije jače oružje. Zbog svega toga sam se okušao i u slikanju, ali osim stravično zamrljane najbolje veste i hlača, koje su sad u nekoliko nijansi plameno crvene boje, jedino je u još većem neredu bila takozvana „slika“ za koju ni najmaštvitiji kritičar ne bi mogao biti siguran što predstavlja. Potom mi se pjevanje učinilo zanimljivom idejom pa sam se upisao u školski zbor. Nakon nekoliko proba, profesorica me diskretno pozvala u stranu i pristojno mi objasnila da joj je jako žao, ali da ne zna u koji bi me glas stavila, jer takvo kreštanje još nije uvršteno u klasifikaciju pjevačkih glasova.

I tako su mama i tata jedno popodne vijećali oko toga trebam li ja to „kreativno pisanje“ ili ne. Tata je rekao da bi bio jako sretan kad bih ja kreativno pisao barem domaće zadaće umjesto što kreativno spavam do podneva. Mama je rekla: „Pusti malog, nikad ne znaš što se krije u njemu.“ Brat je rekao da sam vrlo kreativan u nogometu i da nikad nije vidio tako kreativnih poteza kakve vidi kod mene kad pokušavam puknuti nogometnu loptu. Seka me pitala hoću li joj kupiti haljinu „Hello Kitty“ kad zaradim veliku lovnu od prodaje svog prvog bestselera. A ja? Maštao sam o tome kako će nam na tom tečaju neki poznati pisac, s nekoliko desetaka objavljenih strašno popularnih knjiga, odati one najskrivenije tajne o tome kako ljudima padaju na pamet tako briljantne ideje. Recimo ona o životu troje čarobnjaka u skrivenoj školi čarobnjaštva, ili ona o gusarima koji traže skrivena blaga i bore se protiv divljačkih plemena ljudiždera. Čak mi je zanimljiva i ona ideja o virusu koji ljudi pretvara u zombije, na čijem temelju svake godine barem tri filma postanu absolutni hit u kinima.

Uglavnom, kad su se mama i tata konačno dogovorili, mama uplatila novce, a tata me preko volje odveo na moj dugo očekivani tečaj, ušao sam u najobičniju učionicu s još desetak ljudi razne dobi, otprilike jednako zbumjenih i pomalo uplašenih kao i ja. Nakon nekoliko minuta nestrpljivog iščekivanja u tu je učionicu ušla ni više ni manje nego... Što mislite tko? A ne! Nije jedna od velikih zvijezda hrvatskog ili svjetskog spisateljstva. Nisam ja te sreće. Ušla je jedna postarija gospođa teška barem stotinjak kila i vjerojatno iščašenog kuka jer je šepala toliko da sam skoro dobio morsku bolest samo je gledajući kako se nije lijevo-desno. Na očima je imala naočale debljine jedne pristojne maske za ronjenje, a na nosu bradavicu - toliku da sam se uplašio da nije vještica iz jedne od onih bajki za djecu. Za svaki slučaj, kasnije sam provjerio je li izvan učionice parkirala metlu ili je došla liftom kao sav normalan svijet. Uglavnom, već s njenom prvom rečenicom, sve moje nade da ću postati ugledan pisac, raditi kod kuće i pri tom još zarađivati barem kao prosječan nogometniš, pale su velikim treskom u vodu.

Naime, dotična je gospođa iz kričavo zelenog fascikla izvukla desetak komada velikog praznog bijelog papira i podijelila nam svima po jedan. Pritom je rekla: „Evo, drage dame i gospodo, vi želite postati pisci? Odlično! Imate deset minuta da mi na ove papire napišete esej na slobodnu temu. Pišite o čemu god želite, upotrijebite maštu. Ja odoh na ručak, a vi dok se vratim ispunite obje stranice. Onda ćemo vidjeti tko od vas ima kakvog - takvog potencijala da postane spisatelj. Doviđenja.“

Gledali smo kako se ta žena-zmaj gegajući udaljava iz naše učionice, a panika se ogledala u očima svih nas. „Deset minuta?“, rekao je jedan prištavi srednjoškolac, „Pa kako da smislim temu, a kamoli da još nešto napišem za bijednih deset minuta?“ „Ne boj se,“ rekao sam da bih utješio nje-

ga, a i sebe, „vidiš kolika je, neće se ta s ručka vratiti barem sat vremena.“ Svi su se pomalo nervozno nasmijali, ali su se i odmah bacili na posao.

Par minuta čulo se samo histerično žvrljanje običnih i kemijskih olovaka po papirima. Svi su nešto pisali osim mene. Zamišljeno sam buljio u onaj prazni papir ispred sebe i razmišljao što ljudi pišu na prazan komad papira. I onda sam se sjetio. Poteze! Kad šahisti odigraju potez, obavezno upišu što su odigrali na papirić koji im стоји s desne strane od šahovske ploče. A tih ploča baš ima krasnih! Jednu nam je moj ujo poklonio, potpuno staklenu, a figurice od kristala, predivno oblikovane. Sama unutrašnjost ploče je prekrivena baršunom... Taj je šah zapravo jako dobar sport, nema vode, nema lopte, nema udaraca, nema trčanja, ne moraš svaki mjesec kupovati nove tenisice, jedino što umaraš je mozak... I u tom razmišljanju me prekinula ona šepajuća, poslije smo saznali „mlađa partnerica u Privatnoj agenciji za razvoj mladih i perspektivnih umjetnika“. Znam da sam pomislio „Isuse, ako je ona mlađa, kako im izgledaju one starije?“ Uglavnom, gospođa je krenula skupljati naše papire, a kad je stala kraj mene, pogledala me nekako sažalno i pitala: „A kaj, mladi gospon, nemamo danas inspiraciju?“ „Ne gospođo,“ rekao sam joj dok sam ustajao i kretao prema izlazu, „zname, nisam vam ja za piscu. Ja ću vam biti veliki šahist“. Sve ovo pišem dok sjedim na stepenicama i čekam tatu da dođe po mene. Jedva čekam da mu kažem da se sutra upisujem u Šahovski klub Novi Zagreb.

Dražen Bičanić, 6. razred

OŠ Frana Galovića

Voditeljica: Manuela Goleš Bašić

PREDLOŽENI

Jabučica

Jabučice malena
padni sa grane!
Dolje te čekamo
i brojimo dane!

Mi ćemo
sokove raditi
i s njima
se sladiti.

Mi ćemo
se tvom danu veseliti.
Tebi neće biti žao,
iako ćeš kada
padneš reći: jao!

Ivana Sajfert, 2. razred
OŠ Prečko

Voditeljica: Jadranka Ninić-Horvatić

Marina Dasović, 7. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

jedna vesela pjesma

Jedan je psić viknuo,
drugi je psić ciknuo,
treći je psić kihnuo.

Bilo im je dosadno,
zapravo predosadno, nisu znali
što da
rade.

Jedan psić se sjetio,
drugi domislio,
a treći predomislio.

Zajedno su odlučili i
proučili:
ići će u šetnju!
Igrali su se nogometom,
rukometom, košarke,
tenisa...

Kada su se vratili, bili su umorni,
bili su pospani,

i odmah su zaspali.

Lorena Studen, 5. razred
OŠ Ive Andrića
Voditeljica: Dana Vuković

PREDLOŽENI

Kako je mačić Mirko upoznao hladnije dane

Bilo je to lani, dok je Mirko još bio mali mačić. Ljeto je dugo trajalo i Mirko je svaki dan skakutao po vrtu upoznavajući svijet oko sebe. Jedno jutro, mraz zabijeli travu. Mačić Mirko pribije njušku uz kuhinjska vrata čekajući hranu i grijući se. Baka otvori vrata. Hop! Mirko uskoči u kuhinju. Baka ga istjera metlom. Drugo jutro, baka otvara vrata, Mirko uskače u kuhinju. Baka se hvata metle. Nakon nekoliko dana baka ubere grančicu breze da „školuje“ Mirka. Pa ne može ga baš metlom tući, ipak je mačić. I tako, „školuje“ baka Mirka. I Mirko sluša. Sjedi vani pred kuhinjom. Čeka!

Dolazi auto, staje pred kućom. Mama vuče vrećice sa stvarima. Mirko skoči na poklopac motora. Grije se. „Jao! Ogrepst će boju!“, poviće mama. I potjera Mirka. Tata izvlači bicikl iz garaže, Mirko njuška. Tu ima mnogo zanimljivih stvari, ali... postaje mračno, vrata se zatvaraju! Brzo van! Traži Mirko svoje mjesto pod suncem. Možda je na krovu toplice? Baka kuha ručak. Izađe na terasu nahraniti mačića. Mirka nigdje. „Valjda se negdje zaigrao“ - pomisli baka. Prođe ručak, prođu i bakine omiljene TV serije. Mirka nigdje. Padne večer. Baka ode u svoju sobu. A kad tamo, nasred kreveta, na njenom najdražem jastuku - Mirko!

Čim je ugledao baku, skoči i umiljava joj se oko nogu. Ne možeš ga kazniti! Baka uzme kutiju, stavi unutra svoje stare papuče i jastučnicu po kojoj se Mirko valjao, a Mirko uskoči sam. Baka sve iznese na terasu. Mirko zadovoljno trlja njuškicu i gleda preko ruba kutije. I dalje je hladno, ali je i mekano. I miriše na baku. A uz nju, i hladnoću je lakše podnijeti.

Klara Križan, 4. razred

OŠ Brestje

Voditeljica: Vesna Dukić

Vasja Ivković, 5. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Moj djed

Kad se god pogledam u ogledalo, pomislim na svog djeda. Upravo to sad i činim... gledam svoje lice i mislim na njega. Na njegovo klempavo lijevo uho, koje i ja imam. Na njegov velik nos, crvene usnice, zelenožute oči, dugačke prste i malo deblje noge, koje i ja imam. Na njegovu sijedu kosu koju ja nemam. Pa, mislim, ne možemo biti klonovi. I znam...njegova dva i nešto metra nikad neću nadmašiti. Ali, to mi je „fora“, što kad ulazi u sobu mora sagnuti glavu. A često ulazi jer baka i on žive kat ispod nas. To znači da se vidimo barem dvaput dnevno. Ipak, ponekad odem dolje naslušati se dobrih starih priča.

Pamtim jednu subotu, ne znam jesam li imala šest godina, koju sam provela s bakom i djedom u dvorištu pod starom kruškom. Baka je nešto čeprkala po ribizu, a djed, vidjevši da je meni dosadno, privezao neku ljljačku za tu staru krušku.

„Kad sam imao šest godina“, započeo djed priču, „želio sam postati pilot. To mi je bio životni san. Želio sam uvijek biti što bliže nebu, tako mi je to bilo fascinantno. Je li tako, bake?“ upita on baku.

„Je, šta je“, odgovori baka i dalje čeprkajući po ribizu.

„Pričaj dalje, deda!“ i ja sam ga poticala na priču.

„I dok sam bio tvojih godina, penjao sam se po stablu kruške, sličnom ovome. Penjao sam se i penjao, a kad sam došao do grane na vrhu, izgubio sam ravnotežu i pao. Je li tako, bake?“ upita on baku opet.

„Jok je“, odvrati baka, sasvim posvećena svom ribizu.

„Jesi li se ozlijedio, deda, kad si pao?“ upitala sam ja, sasvim uživljena u priču. Čak sam se prestala ljljati.

„Jesam, jesam. Rame me boljelo čak šest mjeseci nakon toga. Ali nisam išao doktoru. Prošle su godine i rame je zarasio.“

„Što je onda bilo, deda?“ javila sam se opet.

„Došlo je vrijeme da odaberem posao koji će raditi. Odabrao sam zvanje pilota. I...dobro, odgovarao sam visini, težini i svemu ostalome. Bio sam savršen za pilota.“

„Ali?“ upitala sam i pogledala djeda u oči.

„Ali...na završnom pregledu otkrili su onu staru ranu na ramenu koja je krivo zarasla. Zbog toga nisam smio voziti avion.“

„I što je onda bilo?“

„Otišao sam u vozače autobusa. Eto, moglo bi se reći da sam ‘pao s kruške’. Je li tako, bake?“

„Ah, ah!“ zavapi baka, zavrći glavom i ostavi se ribiza.

Valentina Gregović, 6. razred

OŠ Augusta Šenoe

Voditeljica: Ariana Etlinger

PREDLOŽENI

Moj tata

Pamtim lijepo trenutke provedene sa svojim tatom. Posebno nam je bilo lijepo na moru. Pamtim ljetu kad je tata kupio barku. Jako je volio more i ribolov. Često smo išli loviti ribe. Tata je imao puno opreme za ribolov i obožavao je pripremati udice i mamce za pecanje. Imao je i bezbroj raznobojnih ribica varalica, tzv. panula. Čim bismo sjeli u barku, zavezao bi neku od njih pa bismo se vozili i za sobom vukli panulu. Uvijek je gledao po nebu i po moru gdje su galebovi koji vide dalje i dublje od nas. Gledao je kamo lete i kamo slijće jer je to značilo da tamo ima ribe. Onda bismo se zaustavili na tom mjestu i bacili udice. Dugo smo u tišini isčekivali znak. Dugo smo u tišini izmjenjivali neizgovorene riječi. A kakvo bi tek uzbudjenje nastalo kad bi riba zagrizla i napela se struna! Tata bi je brzo namatao, ja sam još brže trebao pripremiti mrežu da njome izvučemo ribu na čamac. Tata bi bio najsretniji kada bi ulovio neku veliku ribu.

Lijepe smo trenutke provodili i u Zagrebu. Zajedno smo gledali filmove i utakmice. To je bilo zabavno! Tata je bio vrlo obrazovan tako da mi je često pričao o znanstvenim stvarima. Pričao mi je i o svom poslu. On je bio profesor prava na fakultetu. Ja sam malo što od toga razumio. Satima bi znao sjediti za kompjutorom, a kad bih mu prišao da vidim što radi, prekinuo bi s poslom i onda bismo zajedno zaigrali neku igricu.

I sada još uvijek volim otici za tatin kompjutor i zaigrati te njegove stare igrice, a ponekad bih sjedio u tišini kao i onda kad smo bili u ribolovu.

Neven Šoljan, 7. razred

OŠ Ivana Gundulića

Voditelj: Zoran Čorkalo

Ariana Kovačićek, 5. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Princeza

Zatvorenih očiju vozim svoju kočiju po putu zvanom Život! Trudim se proći kroz svaki zavoj što stiže. Čvrsto stišćem uzde pod prstima. Evo me, hvatam okuke jer znam da nisam sama čim na tebe pomislim! Nikada me nećeš napustiti. Osjećam se zaštićeno, kao da sjediš kraj mene cijelo vrijeme, i sve će uvijek biti u redu. Ništa nas nikada neće razdvojiti.

Princeza biti znači znati koju žlicu koristiti. Znači imati tisuću pari cipela. Zadržati kraljevski hod, ostavljati peršin na tanjuru. Biti zavodljiva, ali suzdržana i daleka. Princeza biti znači nikada ne biti zbumjena. Učiniti pile i nikada ne pasti. Nikada odstupiti od protokola. Čitav dan se na isti način ponašati: samo čvsto i ne odustaj, stisni zube, uspravi leđa! Klanjaj se gornjim dijelom tijela, uvijek rukavice nosi i - maš! Prsa van, trbuh unutra, mali prst u vis, bradu digni, glavu okreći polako, s jedne strane na drugu! Diši nježno, hodaj lagano, smiješi se široko, kimaj uljudno...i nikada ne pokazuj što osjećaš!

Princeza biti znači ne imati nikada odmora. Strpljivo pozirati za portret, ne treptati... spavati na madracu krutom... Budi mudra, neka ti ne manjkaju riječi... ljubazno s grofom svakim i lordom... svirku svladaj na glasoviru, uspavanke pjevaj... nauči se pratiti razgovor! Vrijeme, mjesto i način postoje za sve - zar ne?! Budi pripravna za ono što kraljevski život od tebe zahtijeva.

Ah, ona ima prelijepo oči, raspoložen postaješ kada ona u prostoriju kroči... ona je poput ruže u vječitome cvatu... ona je - tatina princeza!

Mia Korolija, 7. razred
OŠ Ante Kovačića
Voditeljica: Ivanka Brađašević

PREDLOŽENI

Probudeno sjećanje

Na tavanu kuće moje bake nižu se čudni i malo manje čudni predmeti. Zaboravljeni i ostavljeni izgledaju strano i neupotrebljivo.

Dok sam jednog dana razgledavao te osamljenike, nogom sam zapeo za „nešto”. To se „nešto” srušilo na opet neko drugo „nešto”, a ono se sjurilo niz stepenice. Napravilo je takvu buku da sam se prestrašio, a baka je povikala: „Pa otkud korito?!”

„Znači to nešto ima ime!” pomislio sam i kradomice ga odnio u dvorište. Baka je dohvatiла korito i započela priču: „Od šume, u kolima s volovima, vukao se trupac do kuće moga djeda. Djed je osim trupca upotrijebio sjekiru, blanju, pilu, kajlu...” Pomno sam slušao. Nastavila je s pranjem rublja, nošenjem žita, miješanjem kruha, ležaljkom njene mlađe sestre. Tu je baka zastala da bi obrišla suzu. Odmahnula je rukom kao da je htjela potjerati hladan vjetar koji nas je rashladio i natjerao da podemo u kuću.

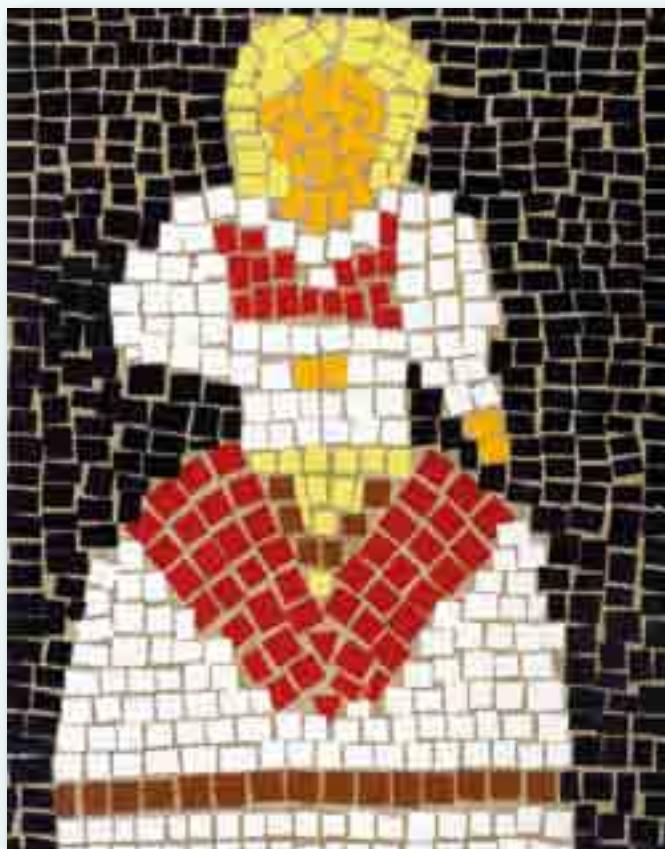
Vjetar je puhao i pomalo se smračilo, a pahuljice su tkale bijelu prostirku nad bakinim dvorištem. Ujutro je svo dvorište bilo bijelo, a uza zid kuće, zameteno u snijegu, virilo je bakino korito.

Čim je baka izašla iz kuće, lice joj se ozarilo i razvukla je širok osmijeh pa rekla: „Idemo se sanjkatil!“ „Da, baš!“ promrmljao sam i dodao kako su sanjke ostale u Zagrebu. Baka me primila za ruku, iščupala korito iz snijega te je zajedno sa mnom sjela u korito i spustila nas niz brijege.

Ivan Božanić, 6. razred

OŠ Marina Držića

Voditeljica: Vera Devčić

Tina Pavić, 8. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Skupna terapija

U našoj obitelji glavnu riječ vodi mama. Ona donosi sva pravila koja se tiču zdravlja. To i nije neobično jer moja mama je liječnica. Neki dan, vodeći brigu o našem zdravlju, zaključila je da previše gledamo televiziju i odlučila da se to mora promijeniti. Smjesta je ukinula gledanje televizije prije osam sati. Tata, sestra i ja nijemo smo se pogledavali, ali nitko joj se nije usudio suprotstaviti.

Minuta je do osam. Uskoro će u našem dnevnom boravku započeti rat, točnije bitka za daljinski upravljač. Još deset sekundi do osam, još devet, osam, sedam, šest, pet, četiri, tri, dvije... Tri ruke poletjele su prema daljinskom.

- Ja sam ga prva uhvatila!!! - vikala je Ivana natežući se sa mnom i s tatom.
- Moja je ruka prva poletjela! - trudim se zvučati što uvjerljivije.
- Govoriš gluposti, tvoja ruka ne može letjeti!
- To se samo tako kaže, tupava!
- Nemoj me zvati tupava, kozo jedna!

Tata iskoristi našu svađu i istrgne nam daljinski. Izvali se u naslonjač i uključi televizor. Ivana i ja prestale smo se svađati i usredotočujemo se na tatu.

- Joj!!! - zajaukao je jedni tata kad mu je Ivana skočila na trbuh, a ja otela daljinski. Tata je nekako uspio ustati iz naslonjača, oslobođio se Ivane i počeo me škakljati. Vrištala sam i smijala se do suza. Kad me napokon pustio, ležala sam na podu, a on je sada škaklao Ivanu koja mi je u međuvremenu uspjela preoteti daljinski. Ivana je bila tvrdi orah od mene pa ju je tata još uvijek škaklao. Svom svojom težinom objesila sam mu se za vrat. U jeku najžešće bitke ulazna vrata treskom se zatvaraju. Tri glave okrenule su se prema vratima. Tek tada primjetili smo da je u sobu ušla mama. Bila je ljuta. Pustila sam tatin vrat i sjela na kauč. Tata je pustio Ivanu i skliznuo u naslonjač. Ivana je bez riječi sjela pokraj mene. Čekali smo što će mama reći.

- Dobro, zar nikome od vas nije palo na pamet da se lijepo dogovorite što ćete gledati. Sad sam više nego sigurna da je uzrok vašeg stresnog stanja pretjerano gledanje sapunica i ostalih gluposti. Moram razmislići... Idem u trgovinu, a kad se vratim, odredit ću vam terapiju, i to skupnu! - dodala je hladno.

Čim je mama zatvorila vrata, tata je rekao:

- U redu, cure, vi idite u svoju sobu, a ja ću ostati u dnevnoj.
- NE MOŽE! - povikale smo spremne za novi napad.

Tad mi je sinulo:

- Upravo takvo ponašanje mama i očekuje od nas. Trebamo je iznenaditi.
- To je nemoguće! - zlovoljno promrmlja Ivana.

Brzo sam im izložila plan...

Tata je uzeo novine, Ivana lektiru, a ja sam listala Modru lastu. Kad se mama vratila iz trgovine, televizor je bio ugašen, a naša dnevna soba pretvorila se u čitaonicu. Krajičkom oka promatrala sam mamu. Bila je jako zadovoljna i dok je pripremala večeru, čula sam kako pjevuši. Sve je to lijepo i zdravo, samo ne znam koliko dugo ćemo izdržati.

**Dina Javorić, 6. razred
OŠ Većeslava Holjevca
Voditeljica Nada Jacmenović**

PREDLOŽENI

Svašta u mojoj glavi

Noćna mora? Ne, nego dnevna mora. Odlazim na snimanje glave - EEG. Što je u mojoj glavi? Svašta! A ono najgore: i moja mama mora biti sa mnom.

Ležim na malom neudobnom krevetu sa žicama od 220 volti na glavi. Počinje snimanje, a ja padam u san. Medveščak igra finalnu utakmicu protiv Klagenfurta i osvaja naslov prvaka EBEL lige. Pokraj mene je Mate i iz svega grla navijamo. TV ekipa snima, u krupnom planu smo, a, joj, mama misli da sam s Nikolinom!

-Otvori oči, Ema, otvori oči! - viče doktor iz kabine.

- Hmm...

A zatim opet: - Ema, zatvorи oči!

Super, danas ne idem u školu, idem k doktoru. Moj najdraži i najbolji doktor obožava mene i moje slomljeno koljeno. Od jutra čekam u čekaonici i potajno gledam Matu na štakama.

Mamu šaljem na kavu, a ja šepajući stižem k Mati. Zajednički smijeh prekidaju riječi: - Ema Jakuš i Mate hokejaš, samo prozvani, molim!

- O, Bože, zašto baš sada? Riješim se mame, a onda odmah u ambulantu.

- Mate, ideš li ti prvi?

- Ne, Ema, dame imaju prednost.

- Ne, hvala, idi ti.

- Ne, ne, Ema, samo ti idi prva.

Naše prepucavanje prekida glas doktora: - Izvolite zajedno!

- Ema, otvori oči! - o, ne, opet doktor iz kabine.

- Izdrži još malo, dobro, dovoljno, zatvorи oči.

Avion slijće na bostonski aerodrom. Mate i ja, ovaj puta uz dozvolu moje mame, s puno popratnih uputa: pazi, nemoj i opet pazi i pazi, krećemo na utakmicu Boston Bruins-Pittsburgh Penguins. Konačno sami, na utakmici, sretni i zaljubljeni. A da sreća bude veća, izvukli su broj moje karte kao dobitni te imamo čast upoznati legendarnog Sidney Crosbyja. Jurimo na avion da ulovimo zadnji let za Zagreb. Uspjeli smo, a tada je uslijedilo još slađe i veće iznenađenje. Na sjedalima do naših komentiraju istu utakmicu Medveščakovci Pascal Morency i Vječeslav Truhno.

- Vežite pojaseve, polijećemo!

Samo da poletimo i idemo k njima, bilo nam je u mislima. Za minutu se to i ostvarilo.

- Ja sam Ema - progovorila sam, uzbudjeno i zamuckujući.

- Ema, Ema! Gotova si, idemo.

O, ne, to je moja mama. Dok mi doktor skida 220 volti, meni kroz glavu prolaze: Mate, hokej, koljeno, ljubav i što će moja mama reći na sve to. Vidjevši nalaze u maminim rukama, mrak mi je pao na oči.

- Ema, svašta je u tvojoj glavi!- kaže mama i pruži mi nalaz.

S knedlom u grlu čitam nalaz, a kad tamo u mojoj glavi ništa. Samo crte, ravne, kose, oble, zakriviljene i isprekidane.

Ema Jakuš, 7. razred

OŠ Otona Ivezovića

Voditeljica: Nadica Hrgović

Šumska steza

Mala steza
čez šume vijuga
još male i
bu listja puna.

Retki šetač
po nje hodi
i sunčeca zrake
babljeg leta lovi.

Šušnel ze steze
nekoji list žut,
prebežal je zajec-
prešel šetaču put.

Male dalje
zlatna preprut stoji,
mali črni pauk
kitje prek steze spoji.

Mala steza
čez šume vijuga,
čeka ju mraz
i zima duga.

Martin Vine, 6. razred
OŠ Brezovica
Voditeljica: Mirjana Rajter

PREDLOŽENI

Tajni život olovke

Moje ime je Tehnička Olovka. Trenutno pripadam djevojci po imenu Tihana. Živim u Tihaninoj pernici već nekoliko mjeseci. U tom razdoblju naučila sam mnogo o ljudima i njihovim navikama, ali i o samoj Tihani. Mnogo sam toga i proživjela. Ovo je moja priča.

Probudila sam se kada me Tihana oslobođila iz moje kukuljice u koju su me zapakirali kada su me izradili. Tihana je na početku bila nježna i pristojna prema meni, ali to je brzo prestalo. Sada me često baca i vrijeđa kada je ljuta. Smatram da ne bi trebala biti tako bezobrazna prema meni jer, ipak, ja znam sve njene tajne. Ne mogu ih možda otkriti, ali ipak zaslužujem malo poštovanja!

Ipak, da vam ispričam. Najvažniji dan moga života bila je ta srijeda. Tihana je imala nastavu poslijepodne. To je i inače vrlo naporan dan za mene, ali ovaj je bio još gori. Počelo je već rano ujutro. Tihana se probudila ranije da bi stigla napisati zadaću i lektiru. Tog jutra je bila vrlo loše volje. Kada je išla stavljati minu u mene, radila je to na vrlo nespretan način. Mina nije htjela ući pa je Tihana izvrijedala mene. To je bila kap koja je prelila čašu! U tom sam trenutku čvrsto odlučila zagorčati Tihanin život. No, nisam ni slutila da će više zagorčati svoj.

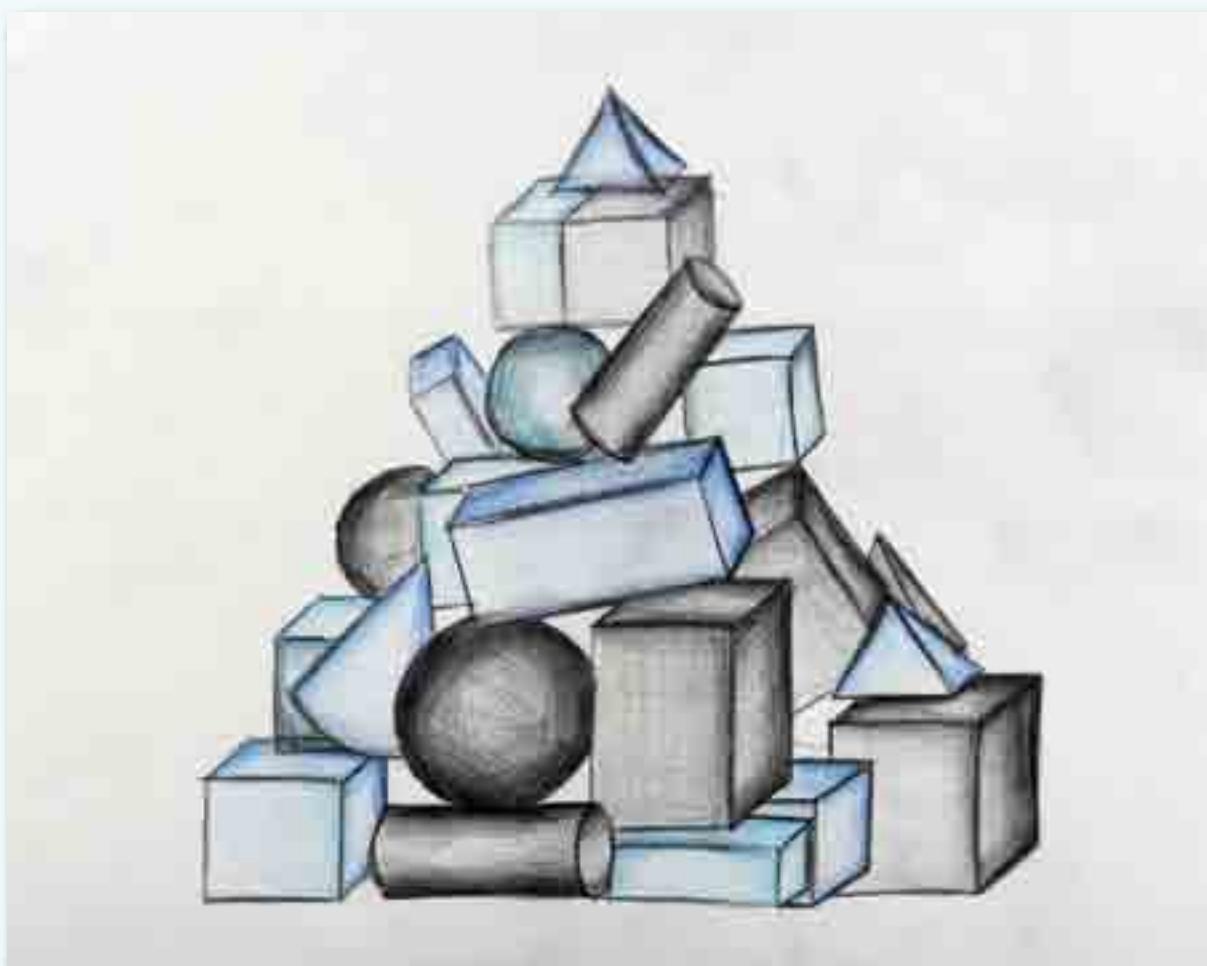
Uskoro sam počela sa svojim planom. Svako malo bih uvukla minu u sebe ili bih ju malo polomila. To ju je jako naživciralo. Da bih pogoršala situaciju, pomicala sam se s mjesta gdje me ostavila. A tako se to nastavilo i na satu fizike te potom i na satu biologije. Zatim je došao red na povijest. Tihani je prije sata prišao Denis, njena velika ljubav. To znam sa sigurnošću jer je često ispisivala „Tihana + Denis“ u svoje bilježnice. Denis je tada zamolio Tihani da mu posudi olovku. Vidjela sam Tihani kako poseže za drugom olovkom iz pernice, ali onda se odjedanput predomislila i dala Mene! Bila sam u šoku. Nakon svega što smo prošle zajedno, ona me samo tako dala! Tada je počela moja noćna mora. Denis se prema meni ponašao grozno. Jako me stiskao, bacao me po stolu, čak me ispušio na pod. Tri puta! Bila sam bijesna. Odlučila sam se pod svaku cijenu vratiti Tihani. Kada me sljedeći put Denis spustio, ne, bacio na stol, odlučila sam riskirati. Otkotrljala sam se sa stola na pod koji je, po mome mišljenju, vrlo tvrd. Tihanina klupa mi se činila dalekom. Krenula sam polako, ali sigurno. Išlo mi je dobro, stoga sam postala sigurnija u sebe. Tada je došao opasan dio. Prolazila sam ispod neke klupe kada me nečija noga odgurnula prema klupi ispred. Prošla sam između nečijih nemirnih nogu. Ponadala sam se da je opasnost prošla, ali odjedanput sam stala. Ubrzo sam shvatila da sam zapela u rupu na podu. Mislila sam da je gotovo, da će zauvijek ostati tamo, zaboravljena... Ali one nemirne noge su me izbacile iz rupe! Uskoro sam se našla na podu među redovima klupa. Sa svoga položaja sam mogla vidjeti Tihanine noge. No, problem je bio što to nisu bile jedine noge koje sam vidjela. Par dugačkih nogu se kretao prema meni. Bila je to profesorica! Bila je jako blizu... Zadnje čega se sjećam je tama koja me prekrila i oštra bol koju sam osjetila.

Probudila sam se tek kasnije toga dana na Tiharinu stolu. Osjetila sam kako mi nedostaje čep, a sve su mine bile slomljene. Također sam osjetila kako Tihana uporno, ali neuspješno pokušava vratiti čep na mjesto. Uskoro se sjetila da bi ga mogla zalijepiti. Ostavila me nakratko dok je otišla po ljepilo. Za čas sam ponovno bila cijela. Tihana je bila vrlo nježna prema meni te večeri. Bila sam presretna jer sam se napokon osjećala voljenom. Kasnije te večeri Tihana je opisivala taj dan pišući u svoj dnevnik. Tada sam otkrila istinu! Otkrila sam da me nije htjela izgubiti jer sam posebna. Ja sam predmet koji je njen Denis dotaknuo!! To me povrijedilo. Slomljeno mi je srce! Ponadala sam se da me voli, da me poštuje, ali sam za nju ipak samo stvar. U toj tragičnoj priči naučila sam da je ljudskim bićima stalo samo do vlastite vrste. Nitko ne brine o nama, stvarima, priboru za pisanje. Sutra imam zakazan termin kod g. Šiljila. On u slobodno vrijeme prima i savjetuje predmete iz pernice. Postao je poznat kada je riješio problem Gumice. Ali to je sasvim druga priča...

Ivana Vuković, 8. razred

OŠ Dragutina Domjanica

Voditeljica: Ana Petrić

Lucija Bužančić, 8. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

PREDLOŽENI

Tata, mama i ja

Kada biste nas djecu zapitali što mislimo o razilaženju naših roditelja, tj. o rastavi braka, vjerujte da bi većina ustuknula sa zaprepaštenjem i strahom i ostali biste bez odgovora. To bolno pitanje vjerojatno bi mnogima natjerala suze na oči jer bi vas doživjeli kao svoje najveće neprijatelje u tome trenutku.

Sa mnom više nije tako. Ja ču otvoreno i vrlo mirno reći što o tome mislim. S vremenom sam to naučila i prihvatile mudru (po nekim mjerilima) odluku svojih roditelja o razdvojenom životu. Saznavši za tu razočaravajuću njihovu odluku, i ja sam u prvi mah reagirala plačem, no to je sada gotovo. Vjerujem da sam sa svojih trinaest i pol godina dovoljno zrela da shvatim situaciju i razumno se nosim s njom. Iako nisam upućena u „čari“ braka te je to za mene i dalje jako komplikirana zagonetka, ne shvaćam zašto odrasli nisu u stanju „ukrotiti tu umiljatu zvijer“ (tako bi se često o braku izrazila moja baka).

Moja je životna situacija uglavnom sređena ovako: živim s majkom u stanu, a s tatom se viđam dvaput tjedno i s njime provodim svaki drugi vikend, najčešće u kući moje bake. Kada bih vam samo jednom riječju morala dočarati karakter moje majke, onda bi ta riječ bila r a d. Rad, rad i samo rad! To je njen život. Sve je u stanju riješiti: probleme na poslu, nerед kod kuće, moj neposluh... Iako poslovno mnogo putuje, kod nje je uvijek sve gotovo na vrijeme. Ona je čudo jedno! No, usprkos svemu, život s njom je vrlo ugodan i nas smo dvije prave prijateljice. Najdraža mi je kad se predvečer, onako umorna od napornog dana, zavali u svojoj fotelji te vječno napetim rukama nožem reže jabuku prije početka naše omiljene serije. Nakon završetka serije, a katkad i prije, ode do kreveta i padne u nj „kao klada“. Ponekad se od silne žurbe naljuti na neki, kako ona kaže, „prokleti“ kućanski aparat i na sav glas prijeti (ne znam komu) kako će se udati za nekog majstora koji će joj popravljati sve te „maštine“ s kojima se posvađala u zadnje vrijeme.

Unatoč svakodnevnoj rutini naših malih života, bar jednom dvomjesečno iznenadi me pozivom na kazališnu predstavu što obožavam. Ove me je godine razveselila dugo željenim poklonom kojeg „nije bilo u prodaji“, ali me uvjeravala kako mi ga je „Isus donio pod bor“.

S mamom mi je vrlo lijepo, iako je sve postalo nekako uobičajeno i očekivano. Redovito se događaju izlasci u kazalište, zajednički televiziju gledamo ponedjeljom, ponekad i češće ako se daje zanimljiv film. Vrijeme nam ispunjavaju i moja stalna pitanja na koja uvijek dobivam odgovor. Naše vrijeme je uvijek bilo ispunjeno i nadam se da će tako i ostati.

Ne mogu reći da je isto i s tatom. Moj je tata standardni prikaz jednog rastavljenog oca. Vidi se da mu, kao i svim „odbjeglim prinčevima“, nedostaje ženska ruka. Nosi nezgrapne majice kratkih rukava (i usred zime), traperice i gornji dio trenirke. Izgleda trapavo i neuredno. Uvijek je neobrijan, doduše, samo zbog vlastite lijenosti te s „pivskim“ trbuhom koji je vrijedno zaradio porcijama Karlovačkog piva prije i poslije utakmica. Više od svega, najbolje ga karakterizira fanatična navijačka ljubav prema sportu. Čim se u novinama na programu može pronaći kakva utakmica, eto ti njega pred televizorom! Vrti programe jedan za drugim tražeći kanal koji nudi ispraznu mušku razonodu. On bi, po mome, mogao biti glavni glumac u filmu koji prikazuje klasičan samački život. Iako se nekada i on ponašao poput većine očeva koji osjećaju grižnju savjesti pa me vodio u kino i kupovao skupe poklone, sada me malo zapustio. Kada dođe u svoje bivše „obitavalište“ na susret sa mnom, brže bolje pojuri na krevet u mojoj sobi te se izvali na nj kao kakav tromi medvjed spremjan na zimski san.

Već sam navikla na takvu pozu i nezainteresiranost za moju malenkost pa se i ne ljutim. Navikla sam se i na njegovo automatsko uključivanje televizije u čemu sam mu, priznajem, slična kao prava tatina kći. Svaki put ja završim u fotelji u dnevnoj sobi, a tata u mojoj sobi, naravno, pred televizorom. Ponekad se dogodi da oboje gledamo isti program, ali na dva različita televizora. Već se duže vrijeme uzalud nadam da će za vrijeme tih „burnih akcija“ pripremiti neku razonodu dostojnu naših susreta, kako bismo izbjegli očajno dosadne vikende.

Zato sam se trgla kada se digao iz one svoje ležeće poze i nesigurnim korakom krenuo prema meni. Nisam ni pokušala mislima dokučiti što mi se spremi reći. A pitao me jednostavno želim li s njime poći na HOKEJ!!! Jednostavno i šokirajuće. Pa ja nisam imala niti jednu dobru misao o bilo kojem sportu u svojstvu navijačice ili igračice, a kamoli o hokeju koji je jedan od grubljih sportova! Pristala sam isti tren, ne znam da li zbog očaja ili zbunjenosti.

U petak sam bila spremna za njemu dobro znanu, a meni pak potpuno nepoznatu zabavu u zagrebačkoj Areni. Počela je utakmica. Isprrva nisam znala nijednu od onih vrlo jednostavnih, ali smislenih navijačkih pjesama. Gledala sam više svoga tatu nego ledeni teren. Bio je potpuna suprotnost onom tipu koji leži i ljenčari. Skakao je, glasno navijao, pjevao, pa čak i prostačio reagirajući na neke odluke sudaca. Kraj mene je bio čovjek pun životne radosti i dinamike. No prije nego sam bacila pogled na teren, gromoglasni usklici označili su početak dobre stare pjesme *Serbus, dragi Zagreb moj!* Uskoro sam shvatila da ta pjesma označava pogodak koji su „zabili“ Medvjedi, tj. naš Medveščak. Počela sam i sama pjevati i veseliti se kao i tisuće navijača oko mene. Za trajanja sljedeće trećine „pohvatala“ sam pravila i naučila jednostavne pjesmice i uvlike. Shvatila sam da ta primitivna zadovoljstva spajaju ljude. Tatu sam osjećala kao bliskog prijatelja kraj sebe koji se još više raduje zato što se i ja radujem skupa s njim. Otad sam redovito s tatom na utakmicama koje su postale naše malo zajedničko zadovoljstvo. Rekao mi je da su utakmice za njega puno bolje otkad ih ja posjećujem, a ja sam znala da je to samo njegov subjektivni osjećaj. Čudno je kako obične utakmice čine čuda, a još je veće čudo kako smo nas dvoje baš na ledu otopili led među nama.

Katkad su razilaženja voljenih osoba nama neprihvatljiva, ali nekada one stvari koje nam se čine lošima, ispadnu bolje nego što očekujemo. Zato valjda kažu da sreća ima dva lica. Stoga joj nikad ne valja okretati leđa, možda nam se nasmiješi ona njezina ljestva strana.

Marija Gorupić, 7. razred
OŠ Voltino
Voditeljica: Ivanka Perdija

PREDLOŽENI

Tko je on u mom životu

Marko je uletio u sobu i zalupio vratilo. „Alo, malo se smiri.“, rekla sam mu skidajući slušalice s glave. Tada su zvuci galame i dernjave dospjeli i do mojih ušiju.

„Opet se svađaju, opet! Kako im nije jasno da smo i mi u kući? A ona još sve pogoršava!“

„Gle, mama nije kriva, nemoj se na nju ljutiti... Tata se opet napio i ...“ glasan vrisak prekinuo me.

Marko je odjurio na mjesto nesreće, a ja sam se sklupčala na krevetu i ponovo nabila slušalice na uši. Razmišljala sam; ono je morao biti vrisak moje mame. Tata ju je udario. Onako bešćutno kako može samo neki stvor bez savjesti. U njemu se čuo bijes, malo boli i puno, puno tuge. Ali, volim vjerovati da nije on kriv, da to iz njega progovaraju sva alkoholna pića koja je danas popio. Ne znam zašto to radi, ali baka mi je pričala kako je počeo piti dok su gradili kuću. „On i dedek bi onda otišli u podrum, tam su si popili rakijicu-dve, morti i deset i onda je dedek znal doći do mene i stukel bi me, pokoj mu duši.“

Nisam to mogla slušati. Kako je ona mogla ostati s njim? Kako ga je mogla toliko voljeti? Zašto jednostavno nije otišla od njega i započela novi, ljepši život? Uplašila me strašna pomisao: neću i ja valjda završiti s nekim pijandurom, koji će gurnuti djecu i mene u propast? Ne! Čvrsto sam odlučila da ću učiti na njihovim greškama i da ih neću ponavljati.

„Kako si mogao?, čula sam Markov glas kroz slušalice.

„Daj, ajde, kaj si sad sim došel, kaj, ajde, odi spat...“

Pustila sam suzu. Pa još jednu. Nisam više mogla izdržati. Htjela sam pobjeći, ali gdje? Nemam prijatelja. Svi me sude prema mojoj otrcanoj odjeći. Kada bi me barem željeli upoznati... Odlučila sam otići kod bake. Ona me jedina zbilja shvaćala jer se i ona nekoć nalazila u ovoj situaciji. Projurila sam kraj mame, tate i Marka. Vjerojatno me nisu ni primijetili jer su bili u toliko žestokoj svađi. Suze sada teku niz moje obraze, silan bijes plamti u meni...Bijes koji želi izići. Stišćem zube, šake i trčim još brže... Baka mi je odmah otvorila vrata. Poslušala je sve što sam joj rekla, zatim je nastala tišina.

Razmišljala je, pretpostavljam, što mi je činiti. „Mišek, naj se plakati. Odi domeka, zagrli svog tatu i reci mu da si ti najsretnija kad je on trijezan. Reci mu da buš mu pomogla, i da ga puno, puno voliš...“

„Puno volim? Zbog čega? Što je on to napravio? Što, da bih ja njega voljela? Nikada nije bio tu za mene! I nisam najsretnija kad je trijezan jer ga nikada nisam ni vidjela trijeznog.“

Nakon toga odlučila sam otići kući, reći mu sve u lice. Bojala sam se, jako. Ali kad nitko nema toliko hrabrosti, imam ja. Sad ili nikad.

„Dragi tatice“, započela sam ulazeći u kuću, „ti si jedan bešćutan čovjek kojem je stalo samo i isključivo do vlastitog zadovoljstva. Misliš li na nas, svoju obitelj? Mami nikada nisi dao novac da si nešto kupi. Marku nikada nisi došao na utakmicu. A ja? Meni nikada nisi došao na koncert ili predstavu. Nikada nisi tu za nas. Koja je tvoja uloga u našem životu?“ Nastao je trenutak tištine. Gledala sam ga ravno u oči, nisam skretala pogled.

Prvo je problijedio, a zatim naglo povikao: „Ti jedna mala nezahvalnica...“ Vrisak iz mog grla učinio je moje riječi još jačima, zarobio ih je u mojoj glavi. On me udarao, ali ja nisam plakala. Mama i Marko su ga pokušavali odvojiti od mene, ali nisu uspjeli. Bilo je preteško. Razmišljala sam o svojim riječima dok su teški udarci ostavliali crven, vruć trag na mome tijelu. Buka je utihnula, pred očima mi se smračilo. Više ništa nisam osjetila, ali sam čula prekrasnu pjesmu, predivan glas koji me zvao u prekrasnu bjelinu, prostranu i meku. Poziv je bio previše primamljiv, nisam se mogla oduprijeti.

Da, sada sam na nebu. Ovdje me nitko ne tuče, nitko me ne zlostavlja. Ovdje mi je prekrasno. Koji put pogledam na moju obitelj, sada razdvojenu. Moj otac pati iza rešetaka, dok moja mama pati za mnom i za njim. Ali stvarno, koja je njegova uloga u mom životu?

Magdalena Cvetko, 7. razred

OŠ Sesvete

Voditeljica: Kata Kolak

PREDLOŽENI

Danijela Ljubičić, 7. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Pojedinačni dramsko- scenski nastupi

UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

Neva Grozdanić, 2. razred
OŠ Ivana Gundulića
Zvonimir Balog: Kako doći bliže suncu
Voditeljica: Sanja Karl

Petra Tvrdeić, 2. razred
OŠ Kustošija
Mladen Kušec: Riječi
Voditeljica: Ana Debanić

Lucija Kulišić, 1. razred
OŠ Dragutina Kušlana
Tito Bilopavlović: Kod liječnika
Voditeljica: Željka Manzoni

Ivana Zvonković, 2. razred
OŠ Trnjanska
Adam Rajzl: Hvalisavci leptiri
Voditeljica: Luci Plenković
Omerso

Dora Šušković, 3. razred
OŠ Čučerje
Dragutin Domjanić: Kesni sneg
Voditeljica: Ivanka Derežić

Marta Protrka, 5. razred
I. OŠ Dugave
Mladen Bjažić: Tata nema vremena
Voditeljica: Ružica Jureta Mrganić

Kristijan Blažević, 4. razred
OŠ Trnjanska
Sonja Zubović: Zar da zaustavim kiše?
Voditeljica: Branka Vuzem

Filip Stipetić, 5. razred
OŠ Dragutina Kušlana
Zvonimir Balog: Pali andeo
Voditeljica: Sanja Ilčić

Juraj Hrstić, 6. razred
OŠ Vjenceslava Novaka
Ratko Zvrko: Tvoja staza
Voditeljica: Aleksandra Kulari

Antonia Žaja, 6. razred
OŠ Brestje
Ratko Zvrko: Tvoja staza
Voditeljica: Ankica Blažinović Kljajo

Pan Jelić, 1. razred
OŠ Prečko
Ivanka Borovec: Zašto kraljević ne voli princeze
Voditeljica: Mandica Pezelj

Marija Jelovečki, 4. razred
OŠ Ivana Grande
Zlatko Krilić: Vatrogasac
Voditeljica: Ankica Dmejhal

Tin Džinić, 5. razred
OŠ Prečko
Zvonimir Balog: Ljubav
Voditeljica: Mandica Pezelj

Vilim Kalle, 5. razred
OŠ Augusta Šenoe
Zvonimir Balog: Male ljudetine - talijanski
Voditeljica: Marija Subašić

Ante Pašalić, 5. razred
OŠ Vladimira Nazora
Zlatko Krilić: Zašto mene svi odgajaju
Voditeljica: Milena Lelas

Lea I brišević, 4. razred
OŠ Mladost
Ana Đokić Pongrašić: Vitez željeznog srca
Voditeljica: Vlatka Troha

Nika Bokić, 7. razred
OŠ Izidora Kršnjavoga
Božica Jelušić: Pohvalnica biciklu
Voditeljica: Valentina Lugomer

Tomislav Prlić, 6. razred
OŠ Augusta Harambašića
Mirela Šamec: Ja i mulac
Voditeljica: Ksenija Ivanović

Marija Radoš, 6. razred
OŠ Horvati
Milan Taritaš: Šum šumi
Voditeljica: Linda Šimunović Nakić

Anja Polić, 8. razred
OŠ Špansko Oranice
Tomica Kolar: Mjesec među dlanovima
Voditeljica: Nataša Cesarec Zovko

Nina Barać, 8. razred
OŠ Špansko Oranice
Davor Kostović: Ča ti znaš
Voditeljica: Antonela Boban

Marija Stjepanović, 8. razred
OŠ Kustošija
Saadya Stenberg: Poezija na papiru
Voditeljica: Emilia Centner Čižmešija

Gregor Grga Cipek, 8. razred
OŠ Lovre pl. Matačića
Halil Džubran: Mi i vi
Voditeljica: Ljiljana Mirt Kruc

Ema Marković Imbrija, 8. razred
OŠ Augusta Harambašića
Ivana Simić Bodrožić: Jimmy Hendrix
Voditelj: Ksenija Ivanović

Petra Presečki, 6. razred
OŠ Granešina
Ema Pongrašić: Moja učiteljica Višnja
Voditeljica: Marija Cik

Ines Legin, 8. razred
OŠ Vugrovec-Kašina
Doroteja Igrc: Mnogo vike ni za što
Voditeljica: Renata Budak Lovrić

Luka Sudić, 6. razred
OŠ Pavleka Miškine
Gordana Kolarik (prema muziklu Patnje jednog vuka): Kako je Luka glumio vuka
Voditeljica: Natalija Stipetić Čus

Filip Sever, 8. razred
OŠ Gustava Krkleca
Gottfried August Bürger: Munchausen
Voditeljica: Davorka Likarić

ODABRANI*

Pojedinačni dramsko-scenski nastupi

UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

*odabrani nastupi za Državnu smotru

Ana Ljubičić, 6. razred
OŠ Brestje

Narodna: Kaj sem zaslužil
Voditeljica: Ankica Blažinović Kljajo

Laura Lipovšek, 5. razred
OŠ Marije Jurić Zagorke
Silvija Šesto Stipaničić: Pa to je
ljubav
Voditeljica: Ana Brčić Bauer

Tin Devčić, 6. razred
Centar za odgoj i obrazovanje Goljak
Dragutin Tadijanović: Da sam ja
učiteljica
Voditeljica: Đurđa Zrinščak

Iva Sabljak, 8. razred

OŠ Otok
Vojin Jelić: Ljeto
Voditeljica: Vesna Novak

Rok Mozbah, 8. razred
OŠ Tituša Brezovačkog
Fran Galović: Jesenski veter
Voditeljica: Nevenka Mihovilić

Klara Naka, 7. razred
OŠ Antuna Mihanovića
Ivana Šajatović: Zovem se Kaja
Voditeljica: Marija Đerek

Skupni dramsko- scenski nastupi

UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

LUTKARSKE IGRE

Učenici 1. razreda

OŠ Trnsko

Dorotea Buntak i učenici:
Crvenkapica
Voditeljica: Dorotea Buntak

Učenici 4. razreda

OŠ Julija Klovića

Prema priči Mala grbava smreka
Erike Scheuering: Mala smreka
Voditeljica: Alka Mirna Ančić
Igrec i Kristina Pravica

Učenici 6. razreda

OŠ Pavleka Miškine

Dušan Radović: Kapetan John
Peoplefox
Voditeljica: Natalija Stipetić Čus

Učenici 5. razreda

OŠ Rapska

Aleksandar Sergejević Puškin:
Bajka o ribaru i ribici
Voditeljica: Ana Majnarić

Učenici 4. razreda

OŠ Vugrovec-Kašina

Michal Snunit: Ptica duše
Voditeljica: Nataša Lambevska

Učenici 4. razreda

OŠ Sesvetska sela

Prema izraelskoj narodnoj priči:
Izak traži blago
Voditeljica: Irena Koružnjak

Učenici 3. i 5. razreda

OŠ Frana Galovića

Ljubim (animacija pokretom)
Voditeljica: Marijana Županić
Benić

DRAMSKO-SCENSKE IGRE

Učenici 3. razreda

OŠ Mladost

Učenica Donatella Krajinović:
Krug tajni
Voditeljica: Melita Ivanković

Učenici 3. razreda

OŠ Lovre pl. Matačića

Edita Brolich Bortek: Veseli
razred
Voditeljica: Edita Brolich Bortek

Učenici 4. razreda

OŠ Voltino

Grigor Vitez: Plava boja snijega
Voditeljica: Ksenija Gluhak

Učenici 5. razreda

OŠ Trnsko

Andrea Bosanac i učenici:
Zbor učitelja Titija
Voditeljica: Andrea Bosanac

Učenici 5. i 6. razreda

OŠ Jure Kaštelana

Zlatko Krilić: Kovance
Voditeljica: Sanja Miloloža

Učenici 6. razreda

OŠ Ksavera Šandora Gjalskog

Biljana Šalić i učenici: Igra
Voditeljica: Biljana Šalić

Učenici 5. i 7. razreda

OŠ Špansko-Oranice

Hasanaginica
Voditeljica: Mila Galić

Učenici 6. razreda

OŠ Granešina

Mirna Tadić: Kolo sreće se
okreće
Voditeljica: Marija Cik

Učenici 6. razreda

OŠ Borovje

Želimir Hercigonja: Baywatch
ponuda
Voditeljica: Maja Gajić

Učenici 5. i 7. razreda

OŠ Luka

Prema priči Arnee Čihor: Lopov
Voditeljica: Dunja Živković

Učenici 6. i 8. razreda

OŠ Prečko

Ksenija Kancijan i učenici: Stani,
mama... (dobro je činiti dobro)
Voditeljica: Ksenija Kancijan

Učenici 8. razreda

OŠ Markuševac

Učenici: Zvijezda možeš biti ti
Voditelj: Saša Najrajter

Učenici 8. razreda

OŠ Malešnica

Sanja Bosak: Svemirska priča
Voditeljica: Sanja Bosak

Učenici 8. razreda

OŠ Kustošija

Pomaknuta bajka
Voditeljica: Ljiljana Behaim

Učenici 8. razreda

OŠ Stenjevec

Željka Veverec: Sreća je...
Voditeljica: Tihana Lipovec
Fraculj

Učenici 8. razreda (dramska

skupina Fantači)

OŠ Rudeš

Miro Gavran: Paradoks
Voditeljica: Mirjana Jukić

Učenici 8. razreda

OŠ Lovre pl. Matačića

Dramska skupina s voditeljicom:
Stanica
Voditeljica: Ljiljana Mirt Kruc

Učenici 8. razreda

OŠ Žitnjak

Voditeljica s dramskom
skupinom: Ovce bi novce
Voditeljica: Margareta Milačić

Učenici 8. razreda

OŠ Vladimira Nazora

Prema priči Ephraima Kishona:
Kod kuće je najgore
Voditeljica: Željka Rakonić

ODABRANI*

Skupni dramsko-scenski nastupi

UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

*odabrani nastupi za Državnu smotru

LUTKARSKE IGRE

Učenici. 3. razreda
OŠ Gustava Krkleca

Prema tekstu Marice Milčec: Budi
dobar

Voditeljica: Snježana Fegić

DRAMSKO-SCENSKE IGRE

Učenici 4. razreda
OŠ Josipa Jurja Strossmayera
Biljana Basarić Čulk i učenici: Naš
hrvatski
Voditeljica: Biljana Basarić Čulk

Učenici 7. razreda
OŠ dr. Vinka Žganca
Prema Sijaču sreće Božidara
Prosenjaka: Prozori bez zavjesa
Voditeljica: Snježana Čubrilo

Samostalni novinarski radovi

UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

145. brigada hrvatske vojske

Od proljeća 2011. godine u našoj domovini obilježavalo se dvadeset godina od početka agresije na Hrvatsku. Tako su brojne brigade imale dan spomena na svoje ustrojavanje.

U listopadu svoj nastanak obilježila je i 145. brigada iz zagrebačke Dubrave.

U svezi s tom manifestacijom, koja je trajala nekoliko dana, učenici 7. i 8. razreda naše škole išli su u *Narodno sveučilište Dubrava* na sat povijesti 145. brigade.

Kad smo stigli, prvo smo ušli u predvorje i tamo razgledavali fotografije iz Domovinskog rata. Bilo je mnogo slika, bedževa, znakova i simbola. Mnogi učenici prepoznali su na fotografijama boraca svoje očeve i članove obitelji. Bilo je zanimljivo čuti kako se svako malo začuo povik: „Gle, ovo je moj tata, moj stric ili gle, ovo je susjed....“ Kad smo sve razgledali, krenuli smo u dvoranu za projekcije gdje smo pogledali kratki film o Domovinskom ratu. Podijelili su nam i listiće na kojima je pisalo o povijesti 145. brigade. Poznato je da je prije dvadeset godina po zapovjedi dr. Franje Tuđmana osnovana 145. brigada. 6. listopada 1991. godine započela je mobilizacija u *OŠ Mate Lovraka* gdje se formiralo prvo zapovjedništvo. U *OŠ Ivan Ribar* okuplja se prva bojna ove brigade na čijem se čelu, kao prvi zapovjednik, vodio Branko Horvatiček koji potom postaje zamjenik novopostavljenom zapovjedniku Slavku Lisičaru.

Nakon izlaganja branitelja, borca ove brigade koja je branila mnoge točke bojišnice tijekom Domovinskog rata, postavili smo braniteljima neka pitanja:

- Kakav je osjećaj biti hrvatski branitelj?

- Prije dvadeset godina mi smo bili obični građani. Imali smo djecu, ženu i normalan život. Ali sada, nakon dvadeset godina, ponosim se što sam obranio svoju državu od Srbije.

- Jeste li bili ranjeni?

- Da.

- Jeste li ikad tijekom rata pomislili da odustanete od svega?

- Ne, nikada. Bio sam spremjan na sve što bi mi se moglo dogoditi jer sam htio obraniti svoju domovinu.

- Koje ste oružje nosili?

- AK 47.

- Jeste li poznavali koga iz Srbije?

- Da. Samo je dio stanovnika Srbije krenuo u rat protiv Hrvatske. Bilo je i Srba koji su branili Hrvatsku.

- Koliko je bilo postrojbi?

- Jako puno. Samo u Zagrebu bilo ih je preko pedeset.

- Koliko branitelja je poginulo, a koliko ranjeno?

- Poginuo je četrdeset i jedan branitelj, a ranjeno ih je dvjesto četrdeset i tri.

Bilo je tužno čitati imena ljudi koji su, boreći se u 145. brigadi, dali svoj život pri obrani Hrvatske: Filip Arar-Anković, Josip Bahman, Branko Bergovec, Željko Blažević, Mladen Bošnjak, Božidar Čizmešija, Božidar Dodig, Slobodan Dujaković, Ivan Fabijančić, Vladimir Fekeža, Mirsad Grošić, Dražen Gvozden, Krunoslav Habijanić, Željko Hentšehel, Zdravko Horvatić - Buba, Božidar Jagatić, Davorin Jeić, Željko Jukić, Dubravko Jurković, Ivan Keser, Tihomir Klobučar, Ivan Kovačić, Ivan Kovačević, Radovan Mladenović, Ivan Naglić, Željko Oškera, Stanislav Pongrac, Marijan Pajvot, Josip Rožić, Zdravko Štos, Božidar Šufljaj, Tomislav Švab, Mario Talan, Zlatko Tašner, Robert Tupek, Damir Vuzem, Vinko Zelenika i Nino Zrinščan.

Među njima ima i ljudi iz našeg Čučerja.

Neka im je vječna slava i veliko hvala!

Paula Hađur, 7. razred
OŠ Čučerje
Voditeljica: Aleksandra Pšeničnik

Adeljina Gashi, 8. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Andautonija

Bilo je toplo jesenje jutro kao stvoreno za izlet. Autobus se zaustavio nedaleko od mog rodnog Zagreba. Odjednom smo se našli usred Rimskog Carstva u posjetu Andautoniji, današnjem Ščitarjevu, arheološkom nalazištu iz doba starih Rimljana.

Obišli smo iskopine staroga grada i sa zanimanjem pratili izlaganje mlade arheologinje koja nas je provela i kroz zanimljive radionice.

Najviše mi se svidjela radionica u kojoj smo mogli igrati igre što su ih igrala djeca u rimske doba. Iznenadilo nas je saznanje da su u ono doba igrali križić-kružić i nazvali ga TRIS. Umjesto bilježnica kakve mi danas imamo, oni su imali pločice ispunjene voskom i pisali po njima zašiljenim štapićima. Pokušavajući pisati, vidjeli smo da baš nije bilo lako.

Prolazeći tim labirintom prošlosti, shvatili smo koliko su Rimljani bili napredni. No, nije sve bilo lijepo. Saznali smo da su bili u krizi jer nije bilo puni ratova, a ako nema ratova, nema ni robova. Ipak, nije kriza uništila Andautoniju, već Barbari. Ne zna se točno koje barbarsko pleme, pretpostavka je da su to bili Goti ili Huni. Rimljani se nisu branili, otišli su na Sljeme. Nakon nekog vremena su se spustili im osnovali ovaj stari dio današnjega Zagreba.

Bilo je prekrasno iskustvo hodati ulicama kojima su šetali Rimljani i diviti se termama s podnim zagrijavanjem toplovodom i sve to još u davnom 1.st. poslije Krista. Kao da se prošlost probudila posvuda oko nas...

Luka Vekić, 6. razred

I. OŠ Dugave

Voditeljica: Danuška Ružić

Australija - zemlja parkova i zagrljaja (putopis)

O Australiji sam, poput svojih vršnjaka, mogla samo sanjati. No, i snovi se ponekad ostvaruju. Moj je ostvaren! Kako je bilo na javi? Na početku putovanja neopisiva radost, pripreme za putovanje, a onda put koji je bio vrlo naporan. Putovali smo dva dana, bila sam umorna, no pogled iz aviona na Melbourne, na njegove zelene parkove i zgrade raspršili su moj umor. Odsjeli smo u hotelu na obali Tasmanovog mora.

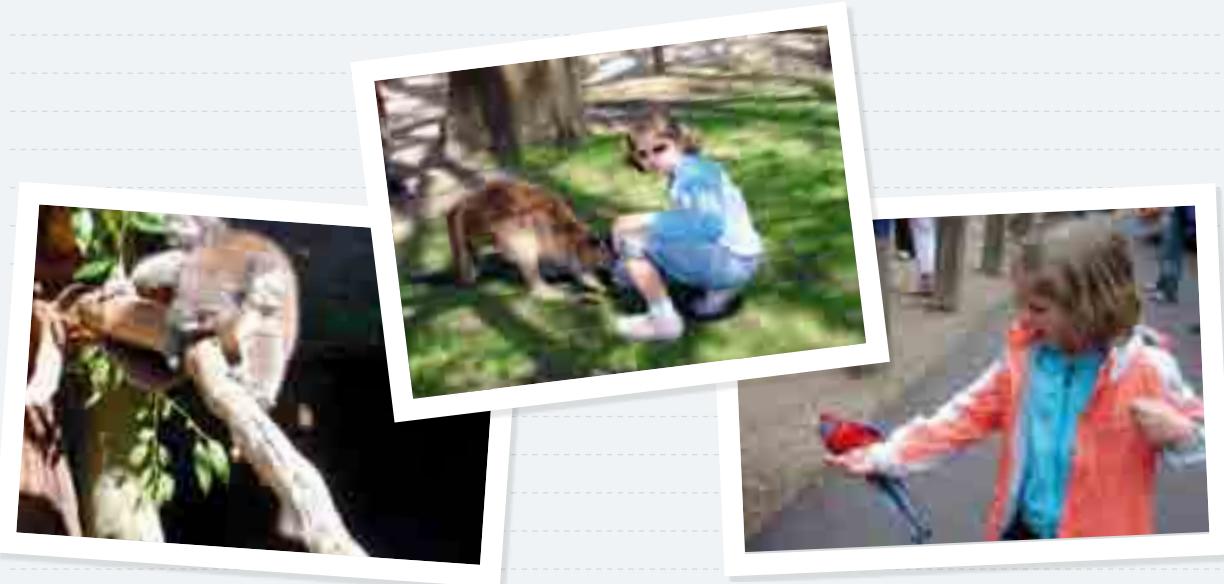
Pogled na grad s „Eureka tower“

MELBOURNE

Eureka tower, najviša je zgrada u Australiji. Popevši se na vrh, preda mnom, kao na dlanu ležao je grad. Osjećala sam se kao da letim. Baš poput papiga koje slobodno lete u melbrunškim parkovima.

U KOALINOM ZAGRLJAJU I KLOKANOVOM DRUŠTVU

Australski zoološki vrtovi nalaze se izvan grada. Sat i pol trajala je vožnja do zoo-a. Hodali sam uz ogradiene prostore u kojima su bile životinje. U jezeru su plivali čudnovati kljunaši i neke rijetke vrste pataka. Sve te životinje vidjela sam i u našem Maksimiru. Kada smo se približili stablu s koalama, doživjela sam i pravi „koala zagrljaj“. Moje veselje još više povećala je šetnja travnjakom među klokanima. Mogla sam ih hraniti, dragati ih, igrati se s njima. Kada me je jedan Klokan skoro srušio, odustala sam od igre. Posjetila sam još nekoliko zooloških vrtova. Najviše mi se svidio onaj s ogromnim eukaliptusima na kojima su se odmarale sanjive koale, a stotine papiga slobodno su letjele oko nas i slijetale nam na rame. U jednom trenutku na mene je sletjelo šest papiga i jedan kakadu. Svima je taj prizor bio baš zgodan, osim meni jer sam na svom prstu osjetila svu oštinu papagajskoga kljuna.

O čemu sanjari ova koala?

Bilo je bolno...papagaji imaju oštar kljun

PUFFING BILLY, DŽUNGLA I JA

O džungli sam znala samo sa slike iz slikovnica, a sada sam se našla u samom središtu u koje nas je dovezla Puffing Billy, stara parna lokomotiva. Opet smo vidjeli puno životinja, ali Puffing Billy „pufao“ je prema imanju na kojem se prostiru nepregledni vinogradi. Jasno, roditelji su uživali u degustaciji vina, a ja sam veselo trčkarala uokolo. (p.s., „Puffing Billy“ ima rođakinju na zagrebačkom kolodvoru. Vozi li i ona hrvatskim prugama? Istražit će.)

Parna lokomotiva „Puffing Billy“

VREMPELOV

Da biste upoznali život Australaca u 18. st., ne morate izumiti vremenski stroj. Za to su se pobrinuli Australci i sagradili selo. U 18. st. nije bilo velikih zgrada niti glasnog prometa, a ni lijepo uređenih parkova. Prolazili smo ulicom pored kockarnica, saluna, trgovina s bićevima i šeširima... U pijesku turisti, poput nekadašnjih doseljenika, traže zlato. Nisam odoljela pa sam i ja strpljivo ispirala pijesak, ali umjesto zlata našla sam samo žuto kamenje koje, na moju žalost, nije bilo ono što sam tražila. Nakon razočaranja sa zlatom obradovala me vožnja kočijom, ulazak u stari meksički šator, pisanje perom koje sam umakala u tintu sjedeći u drvenoj klupi (na trenutak me to podsjetilo na moju jarunsku školju), no ubrzo sam zaboravila tu sliku i već sam veselo trčala prašnjavim australskim ulicama iz 18. st.

U potrazi za zlatnim kameničićima...

JAMES COOKOV PARK

I James Cook, pomorac koji je otkrio Australiju, dobio je svoj park. U dvorištu ispred male kuće posjetitelje dočekuje J. Cook sa suprugom i dvoje djece. U kući su izloženi predmeti kojima se služio Cook i njegova obitelj. Već kao mala zapamtila sam mnoge podatke iz Cookova života.

U australskoj školi iz 18. st.

KINESKA VEČER

U Australiji živi mnogo Kineza, stoga se svake godine na jednom trgu slavi kineska Nova godina. Još jedno prekasno iskustvo u mojoj malom životu. Nad nas se nadvio veliki zmaj. Svi su plesali, pjevale su kineske operne pjevačice (mene su zaboljele uši od njihovih glasica), no svojski sam uživala u moru kineskih specijaliteta. Svidjelo mi se slavlje, no još uvijek mi je draža proslava naše Nove godine.

„Ne hvala, ne bih pridržavao zmiju za glavu!”

ZABAVA ŽIVOTA

Predzadnju večer za sudionike liječničkog kongresa (ma nisam ja liječnica, to ću tek postati) domaćini su organizirali u duhu svoje zemlje: na starim izvornim instrumentima svirali su Aborigani, kauboji su pokazivali svoje vještine omotavajući laso oko uzvanika. Kao dobrovoljac u prezentiraju vještina bićem javio se i moj brat.

Između nas šetali su ljudi s kornjačicama, klokanom i pticama. Kukavicu sam držala u ruci. No, bilo je tu i opasnih životinja: krokodil i piton. Pitona smo tata, brat i ja držali na vratu. Vrhunac večeri, za mene, bila je torta peterokatnica. Bila je to doista uzbudljiva večer.

MELBOURNE –ZADNJI DAN

Svoj zadnji dan u Australiji provela sam u šetnji Melbournom stalno zapitkujući roditelje: „Hoćemo li opet doći u Australiju?“ Naravno da nisam dobila zadovoljavajući odgovor, ali u svojoj maloj dječjoj glavi odlučila sam - doći ću opet! Počinjem ubacivati novčiće u svoju „kasicu klokanicu“.

Eva Staneć, 5. razred
OŠ Bartola Kašića
Voditeljica: Štefanija Turković

TRIDESETAK UČENIKA OD 5. DO 8. RAZREDA PŠ DRAGUTIN DOMJANIĆ IZ ADAMOVCA PREMIJERNO JE IZVELO SVOJ MJUZIKL „THE LION KING“ NA ENGLESKOM JEZIKU U PREPUNOM SESVETSKOM KAZALIŠTU

Bajka se nastavlja

Novouređeno narodno kazalište u Sesvetama bilo je pretjesno za sve zainteresirane gledatelje

I ove godine dramska grupa PŠ Dragutin Domjanić iz Adamovca nastupila je u četvrtak 8. 12. 2011. u narodnom kazalištu u Sesvetama. Ponosna sam što sam opet bila dio takvog uspjeha. Još prije godinu dana naša profesorica engleskoga jezika Lana Barešić, koja je osmisnila i vodila čitav glumački „projekt“, odabrala je baš mene da oživim lik ptice Zazu. Bila sam presretna što se napokon mogu uživjeti u svoj omiljen lik. Isto tako, sigurna sam da su i ostali glumci bili oduševljeni svojim ulogama u mjuziklu, a pogotovo zbog humanitarnog karaktera predstave. Sav novac koji smo prikupili od prodaje ulaznica i dodatne dobrovoljne priloge gledatelja, škola je iskoristila na najbolji mogući način, pomaganjem onima kojima je takva pomoć najpotrebnijsa.

Početak putovanja i humanitarni rad

Ova je predstava nastavak jedne prekrasne priče koju smo otpočeli s istom profesoricom prije par godina kada smo nastupili u brojnim zagrebačkim kazalištima s predstavom „Ljepotica i zvijer“. Sve je i počelo s nakanom da nekomu pomognemo. Prvi put prikupljali smo novac za potrebe liječenja našeg teško oboljelog školskog kolege i prijatelja. Trudili smo se koliko smo god mogli da mu pomognemo pa nam sva muka oko priprema i prilagođavanja različitim kazalištima nije bila teška. Mediji su uskoro saznali za naš humanitarni rad pa su tako o njemu obavještavali Jutarnji list, različiti internetski portali, Hrvatski radio i HTV te još neke hrvatske novine. Neki od njih posjećivali su nas i u školi u Adamovcu što nam je još više govorilo da radimo nešto dobro i korisno. Tuga je ušla u školu kad smo čuli da je naš teško oboljeli prijatelj preminuo.

Glavu gore

Unatoč tragičnoj vijesti koja nas je sve pogodila, nismo odustali od pomaganja drugima pa radimo ono što najbolje radimo - glumimo. Pripreme za novi mjuzikl „The Lion King“ nisu bile nimalo luke. Pošto smo i prije prolazili taj pripremni dio, otprilike smo znali što nas čeka. I ovaj je mjuzikl bio na engleskom jeziku i potrajan je jednako dugo, oko sat vremena. Isplatilo se.

Kao i prvi put, mnogi učenici koji nisu sudjelovali u predstavi, pomagali su na razne načine. Neki su pružili pomoć profesoru hrvatskoga jezika da dovrši „farbanje“ kulisa postavljenih na pozornici, a neki su pomagali u izradi različitih rekvizita za predstavu. Treba spomenuti da su nam na razne načine pomagali i još neki naši profesori i učitelji, a pogotovo pred sam nastup kada su bojili lica glumaca i tako ih pretvarali u životinjske likove mjuzikla. Oni su to jako dobro napravili. Najveće zasluge pripadaju ipak našoj profesorici engleskoga jezika Lani Barešić koja je sama osmisnila sve koreografije i glumu te prilagodila animirani film mjuziklu te koja je s puno ljubavi i strpljenja kretnula u ovaj pomalo „geronimski“ pothvat. Prije nastupa, već smo jednom prikazali ovaj mjuzikl, ali u školskoj dvorani na Dan škole što je bila nekakva generalna proba za kazalište. Stoga smo se svi mogli skoncentrirati na glumu pa smo dobili veliki pljesak na kraju.

Ponos i slavlje

Meni je ovaj mjuzikl posebno ostao u sjećanju jer sam prva izašla na binu pred mnoštvo nestrpljivih gledatelja. Osjećala sam nevjerljivu tremu, ali već nakon prvih par izgovorenih rečenica, trema je nestala pa je sve moglo krenuti svojim tijekom. Svakodnevno rano ustajanje za nulti sat kroz čitavu proteku školsku godinu konačno se isplatilo. Sutradan u školi primili smo mnoštvo poхvala od naših profesora i ostalih učenika. Posebno nam je draga što je u mnoшtvu gledatelja bilo i učenika ostalih selskih škola pa se nadam da smo ih potaknuli na slične pothvate. Posebno mi je draga što smo uspjeli prikupiti dosta novaca i što smo tako nekima božićne i novogodišnje blagdane učinili lijepšim i barem malo ugodnijim. Na kraju ostaje osjećaj zadovoljstva, ponosa i sreće koje nosim u svome srcu i koji me ugriju ovih prohladnih zimskih dana.

Antonia Bukovac, 7. razred

OŠ Ivana Grandje

Voditelj: Darijo Marković

Karlo Baričević i Nika Kovačiček, 2. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Bijeli štap

Na satu Hrvatskoga jezika u 5.b razredu na Međunarodni dan bijelogog štapa 14. listopada gostovale su tiflopedagoginja Barica Pugar i Tea Rakić, slabovidna djevojčica iz 6.c razreda. Gospođa Pugar upoznala je učenike s brajicom, pismom za slike i slabovidne osobe. Pokazala im je razne knjige, zemljovid, a donijela je i bijele štapove. Učenici su na trenutak mogli ući u svijet tame i zamisliti kako je ljudima koji slabo ili uopće ne vide.

Sa zanimanjem su gledali i pratili kako Tea vrlo brzo, točno i spretno piše brajicom po svom stroju. Napisala je imena svih učenika, a oni su ih kasnije uz pomoć pisanih znakova odgonetali. Radoznalo su zavirili i u Teine debele knjige te ih uspoređivali sa svojima.

Neki su se učenici upustili u hodanje s povezom na očima i bijelim štapom u rukama.

Ovim gostovanjem učenici su se zainteresirali za život i rad slijepih i slabovidnih osoba koje se kreću i našim školskim hodnicima. Izrazili su želju posjetiti Tiflološki muzej te kazalište u kojem glume baš te osobe.

Dora Vukušić, 5. razred
OŠ Vjenceslava Novaka
Voditeljica: Milvia Vuk

Rudi Pavlek, 7. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

„Cijeli svijet je pozornica”

Plesno – iluzionistički show

Plesno-iluzionistički show „Cijeli svijet je pozornica“ novost je u Zagrebu, a zasigurno i u Hrvatskoj. Rezultat je to uspješne suradnje iluzionista Luke Vidovića i plesnog studija „Atomic dance factory“. Nakon uspješne praizvedbe u Zagrebačkoj tvornici kulture porazgovarali smo s glavnim sudionicima i saznali mnogo zanimljivih stvari o predstavi, ali o još mnogočemu.

O predstavi i počecima.....

Mirjam: Kada ste i kako odlučili postati iluzionist/plesač?

Luka: Hmm bilo je to daaavno mislim da sam imao 15 godina, tata mi je donio par VHS kazeta sa Copperfieldovim trikovima, pogledao sam ih i malo sam se zaintrigirao....

Saša: Kada sam na telki gledao ET koji su mi u to vrijeme bili idoli...ali moji starci tvrde da sam pozornici naginjao od jako malih nogu.

Mirjam: Kada ste i kako shvatili da biste mogli nešto zajedno iskemijati?

Luka: Hahah kada sam video Atomic Dance Factory na Supertalentu rekao sam si - to je to, samo mi oni mogu pomoći hahah!

Saša: Kada sam shvatio da ovaj smotani Luka ima super ideje, da je to osoba s kojom mi je ugodno raditi i kada sam video da možemo imati fenomenalan projekt jer smo u njega ušli sa srcem.

Mirjam: Što je najteže bilo naučiti u plesnome dijelu?

Luka: Budući da sam rođeni plesač, nije bilo ništa teško, pitajte Sašu hahaha.

Što je tebi ili plesačima pomoglo da savladate magiju?

Saša: Haha...iskreno, neke trikove još uvijek ne shvaćam.

Mirjam: Je li, na kraju svega, vrijedilo žrtvovati se?

Apsolutno!!! Kada se nešto radi s ovolikim entuzijazmom, „osuđeno“ je na uspjeh!! Kada na licima i reakcijama publike vidite da ste doprijeli do njih i prenijeli im svoju poruku, sve se isplati!!

Mirjam: Imate li kakvih zamjerki, biste li mijenjali što?

Luka: Nikada.... možda neke sitnice koje ćemo promijeniti da predstava bude još savršenija!

Saša: Ne!! Imati ovoliko ljudi oko sebe koji rade srcem, a ne interesom, koji rade nešto u čemu trenutno nemaju ništa osim vlastitog zadovoljstva i vjere u sebe i druge, te ljubavi za sve što radimo. Ne mijenjam ništa!

Mirjam: Velik je broj ljudi uključeno u predstavu. Što je bilo najteže u svemu? Je li bilo trzavica, tko od vas dvojice ima deblje živce?

Luka: Budući da je ovaj projekt rađen s ljubavlju, bilo je jako malo trzavica ili gotovo nikakvih jer smo svi vjerovali u uspjeh.

Saša: Nije bilo trzavica, pomalo usputne nervoze, što je normalno, ali sve smo riješili na najbolji mogući način.

.....malo o školi....

Mirjam: Kakav ste učenik bili u osnovnoj školi? Šalabahteri, markiranje?

Luka: U osnovnoj, hmm ja sam promijenio 8 škola - Gustav Krklec, Medvedgrad, Francuska (Auxerre i Cannes..) stoga je svaka škola bila novi izazov.... Vrlo dobar učenik, a šalabahteri - Što je to?! Markiranje....? Neeeeeee! (Smijeh.)

Saša: Markiranje je bilo povremena glupost, nisam si smio dopustiti to jer sam zbog plesa i putovanja često izostajao, ali sam si zadao zadatku da će sve nadoknaditi...i tako je i bilo..

Mirjam: Najbolji i najgori predmet u osnovnoj školi?

Luka: Kemija

Saša: Jooooj, kemija...puno čudnih slova, brojeva i naziva (Smijeh.)

Mirjam: Najveća blamaža u osnovnoj školi?

Luka: Kad sam pitao Ivanu Leko: „Hoćeš furati?“ (Smijeh.)

Saša: Evo, najiskrenije se ne sjećam da sam imao neke velike blamaže...bio sam jedan od onih koji su bili glavne face na školskom plesnjaku, haha!

Mirjam: Luka, Vaša je mama bila učenica naše škole (*Mirjana Majurec, glumica, op.a.*) i gošća na proslavi pedesete godišnjice. Je li Vam kada i što pričala o zgodama iz Cankarice?

Luka: Jooj jeeee, ali o tome ne smijem pred djecom! (Smijeh.)

.....još malo o predstavi....

Mirjam: Je li veće zadovoljstvo držati plesnu predstavu u kazalištu, tj. Tvornici kulture ili pred televizijskim kamerama Supertalenta?

Saša: Ne znam...oboje je zahtjevno i jednako zabavno na svoj način. Supertalent je imao onu notu natjecanja i konkurenциje, što je stavljalo dodatni pritisak na nas da budemo bolji, ali na to smo već navikli, no tu su bila svjetla, kamere i ostalo.

Predstava je bila jedan veliki osobni ulog, većina nas se po prvi puta našla u ovim ulogama. Neki plesači su tek prvi puta na kazališnim daskama te su morali usvojiti neke stvari na koje dosad nisu puno obraćali pozornost. Luka je osim trikova morao misliti i na koreografije, dok sam ja po prvi puta bio u ulozi redatelja, koreografa i scenarista istovremeno.

Mirjam: Je li Saša bio absolutni gospodar plesa ili su prijedlozi o koreografiji stizali i od ostalih sudionika? (Oduševile su nas „klavirske tipke”....kako ste došli na tu ideju, Saša?)

Saša: Kod mene vlada „demokratska diktatura”. U prijevodu, svi imaju pravo iznositi ideje, no moja će biti zadnja. Smatram da je deset glava pametnije od jedne i uvijek sam za konstruktivne ideje. Ipak, nekada je potrebno paziti da se deset glava ne zanese previše. Tu ja stupam na scenu kao alfa i omega, haha!!

Mirjam: Kako ste uspjeli izvesti trikove bez Luke u blizini? Je li otkrio koji ili ih ljubomorno čuva? (Još uvijek smo zbumjeni onom prepolovljenom djevojkom, op.a.)

Saša: Naravno da je otkrio koji trik, morao je!!! Ali one, meni najzanimljivije, još uvijek čuva kao tajnu. Čudni su vam ti mađioničari (Smijeh.)

Mirjam: Zagreb je osvojen? Što dalje?

Luka: Prva na redu je Velika Gorica.

Saša: Korak po korak, ali cijeli svijet je pozornica, haha!!!

...za kraj, umjesto pozdrava-poruka....

Mirjam: Živimo u pomalo čudnome vremenu. Često smo suočeni s pogrešnim „uzorima” i brzim „uspjehom”. Što biste poručili jednemu osmašu/osmašici?

Luka: Vjerujte u sebe... Imajte razumijevanja za profesore/roditelje jer nije sve tako kako vam se čini...

Saša: Ako nešto doista želite i stvarno vjerujete u sebe, uspijet ćete. Meni su govorili da u plesu nema kruha, trenirali smo doslovno na ulici i nismo imali nikoga tko bi nas usmjeravao. Ali 15 godina truda, rada i odricanja doveli su me danas gdje jesam. I jako sam sretan!!!

Mirjam Jurković, 8. razred

OŠ Ivana Cankara

Voditeljica: Isabela Jeromela-Brlek

Dani kruha

Listopad je mjesec u kojem zahvaljujemo zemlji na obilju kojim nas svake godine nesebično dariva. Vrhunac je uvijek Dan kruha koji smo ove godine svečano proslavili 12. listopada.

Svečana izložba otvorena je u predvorju Škole. Na stolovima bili su izloženi kruhovi i različite vrste peciva, kolači, pogače i sve ostale mirisne i ukusne stvari izrađene vrijednim rukama naših majki i baka. Na panoima izloženi su likovni i literarni radovi učenika naše Škole.

Svečana priredba počela je raspjevanim točkama školskoga zabora, a zatim su uslijedile recitacije, igrokazi, pjesmice učenika razredne i predmetne nastave. Kruh, plodove zemlje, ali i sve nas prigodnom je molitvom blagoslovio naš župnik Danijel Dukić.

Osobitost ovogodišnje proslave Dana zahvalnosti za plodove zemlje bila je humanitarna akcija naših učenika koji su prikupljali odjevne predmete za nezbrinutu djecu doma u Laduču te još jednom polazali svoju velikodušnost i plemenitost.

Tea Vergaš, 7. razred

OŠ Gustava Krkleca

Voditeljica: Marija Ćavar Sopta

Sven Laušić, 4. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

DOŽIVJETI STOTU – Intervju s prabakom

U jednom pitomom slavonskom mjestu, na desnoj obali rijeke Save, živi moja prabaka Magdalena Matošević. Njezin je život po mnogočemu zanimljiv. Rođena je u Habsburškoj Monarhiji davne 1917. godine. Živjela je u Kraljevini SHS, Kraljevini Jugoslaviji, Nezavisnoj Državi Hrvatskoj, SFRJ, Republici Hrvatskoj, a nije se nikada selila iz rodnoga mjesta. Iako ima 94 godine, još je zdrava i vitalna te sama cijepa drva, loži vatrnu, kuha ručak i recitira pjesme iz svoje mladosti, odnosno iz razdoblja svoga školovanja.

Marita: Bakice, molim te, opiši mi božićne običaje u staroj slavonskoj obitelji.

Prabaka Magdalena: Na Badnjak se kitio bor, kuhala su se razna jela, npr. riblja juha, krumpir salata, grah salata, pekla se riba, pogača, krumpirača. Muškarci su pekli pečenice, odojka na ranžnu, družili se, pričali, pijuckali, dok su žene pripremale hranu.

Nismo imali puno kada sam ja bila dijete, ali veselili smo se Božiću. Poslije večere najstariji muški član obitelji unio bi slamu u kuću i izrekao dobre želje vezane uz zdravlje obitelji, plodnost zemlje i stoke, a zatim bi najstariji ženski član bacao orahe i jabuke ispod bora koje bi djeca tražila. To su ujedno bili naši pokloni od Maloga Isusa. Zatim smo išli na polnoćku, a nakon nje pjevali bismo božićne pjesme i radovali se Isusovu rođendanu. Ispred crkve uhvatili bismo se u kolo i plesali i pjevali da se nadaleko čulo.

Marita: Budući da si išla u osnovnu školu, kakav si bila učenik, kako ti je bilo u školi?

Prabaka Magdalena: Lijepo. Bila sam dobar učenik. U svakom sam razredu bila odličan učenik. Uvijek sam dobivala neke poklone: knjige, pjesmarice i slično. Čak sam dobila i novčanu nagradu od 100 dinara na kraju školovanja koja mi je kasnije u životu puno pomogla. Naime, nagrada je bila štedna knjižnica sa 100 dinara. Taj sam novac kasnije iskoristila kada mi je muž bio teško bolestan.

Marita: Kako je bila organizirana nastava? Koliko si razreda pohađala?

Prabaka Magdalena: Za prvi razred mama mi je sašila torbu od platna u kojoj sam nosila pločicu i pisalo. Nije bilo pera, nego samo pisalo kojim smo pisali po pločici. Sav pribor (pločica, pisalo i knjige) dobivali smo u školi, roditelji nisu trebali ništa kupovati. Sve smo, kada smo završili prvi razred, vratili u školu, a najesen smo dobili knjige za drugi razred i tako do kraja. Roditelji nisu ništa morali kupovati, a mi smo morali čuvati knjige. Sve smo ostavljali u školi osim čitanke koju smo nosili kući. Tako je bilo do petoga razreda. Nakon petoga razreda polazili smo „petovnicu“. To je značilo da smo išli samo četvrtkom u školu da bismo obnovili znanje.

Marita: Kakvi su bili profesori? Jesu li bili stroži nego danas? Pitam te zato što možeš procijeniti jer je jedna od tvojih kćeri učiteljica, a dvoje unučadi profesori.

Prabaka Magdalena: U to vrijeme imali smo samo učitelje i bili su strogi. Tko nije dobro učio, taj je dobio batina šibom. Tko je bio dobar đak, a ja sam bila, nije se morao bojati ni batina ni opomena. Trebalo je učiti, kao i danas. Da, eto, valjda se ljubav prema školi prenijela na moju kćer i unuke. Možda ćeš i ti biti profesorica, ha!?

Marita: Osjećaš li da se svijet promijenio tijekom tvoga života, npr. hrana, odjeća, posao, običaji?

Prabaka Magdalena: Naravno da jest. Kada sam ja bila dijete, sve je bilo drugačije, živjeli smo od poljoprivrede, svoga rada, sami smo sadili, okopavali i ubirali plodove, a danas? Danas svi samo idu u trgovinu i nitko ne želi raditi na zemlji. Sijali smo konoplju i lan i od njih izrađivali odjeću. Običaji su se zadržali samo za vrijeme slavljenja nekih blagdana, ali je većina običaja izumrla, nažalost.

Marita: Budući da cijeli život živiš uz rijeku Savu, kako je doživljavaš?

Prabaka Magdalena: Sava nas je *topila* svake godine dok se nije izgradio nasip (polovicom 20.st.). Po selu smo se vozili čamcima. Najgore je bilo kada je Sava iznenada poplavila, a ljetina se nije ubrala pa smo tu zimu gladovali, odnosno, morali smo ići u nadnicu raditi da bismo zaradili. Bilo je teško i svakako smo se snalazili, ali smo opet bili zadovoljni i sretni.

Marita: Bakice, još mi reci kako je imati devedeset i četiri godine? Imaš li neki recept za doživjeti tako duboku starost?

Prabaka Magdalena: Nekom je lijepo, nekome nije. Starost je i teška i laka. Puno toga znaš, ali postaješ sve nesposobniji za rad. Polako te napuštaju vid i sluh, a pokreti su sve teži, usporeniji. Ne žalim se ja, još uvijek sve nekako sama napravim. Oko teških poslova mi pomogne obitelj, ali se više ne mogu baviti ni heklanjem, ni vrtom, ne mogu sama otići u crkvu, a sve sam to voljela raditi, brinula sam za dvanaesteročlanu obitelj, a sada oni moraju brinuti o meni. Tako je to u životu. Recepta nema za doživjeti te godine. Kako nam je Bog odredio, tako će nam biti i živjet ćemo onoliko koliko nam je On odredio.

Marita: Draga bakice, hvala ti za ovaj intervju i želim ti još puno zdravih i lijepih godina!

Prabaka Magdalena: Hvala i tebi, Marita! Htjela bih samo još reći da me taj tvoj mobitel podsjeća na moju pločicu. Na njega pišeš i brišeš, kao i mi nekada, samo je to za mene čudo jer ti možeš i slati drugome ono što si napisala, slikati i snimati, slušati što si snimila... To je dokaz da su se vremena promijenila, ali i da se bez pločice i pisala ne može.

Marita Mesić, 8. razred
OŠ Stenjevec
Voditelj: Zoran Šutić

Dubai

Sve je počelo tako što je tata, prije nekoliko godina, u ljeto, dobio na mjesec dana posao u Dubaiju. Tada je pao dogovor da u Dubai idemo svi zajedno, cijela obitelj.

Obavili smo sve formalnosti: dobili vize, rezervirali karte, provjerili valjanost putovnica i nestupljivo čekali da dođe dan polaska.

Iako sam se kao mala već vozila avionom, nisam se sjećala kakav je osjećaj biti tako visoko u zraku, stoga sam jedva čekala da obnovim to iskustvo. Dva velika kofera su bila puna i spremna za polazak, a mi još spremniji. Taksijem smo došli do aerodroma, a meni je srce kucalo u grlu od uzbuđenja i sreće.

U Zračnoj luci Zagreb bila je gužva. Ljudi su se užurbano kretali i svatko je vukao svoj kofer. Predali smo prtljagu, prošli pregled karata i putovnica te ušli u autobus koji nas je odvezao do velikog aviona. Avion je bio crveno bijeli s velikim natpisom Turkish Airlines i s turskom zastavom, bijelim polumjesecom i zvijezdom. Već za pola sata bili smo u Ljubljani. Neki putnici su izašli, a neki su se ukrcali. Poletjeli smo prema Istanbulu. Do njega su nam trebala tri sata leta. Za vrijeme leta dolazilo je do turbulencija. Bojala sam se i od straha sam problijedila. Mama me zabrinuto gledala, a tata je samo odmahivao i govorio: „Ne boj se Larić, sve je to normalno. To je zbog oblaka.“ Kada smo sletjeli u Istanbulu, još je bio dan. Aerodrom je bio ogroman. Potražili smo restoran i ručali hamburgere i sokove. Iznenadili smo se koliko je skupo. Čekali smo avion za Dubai i kratili vrijeme pričanjem, čitanjem, rješavanjem križaljki. U ponoć smo ušli u avion za Dubai. Bio je to najveći avion koji sam u životu vidjela. Odmah se vidjelo po veličini i komforu da je to avion UAE-a. U šest sati ujutro sletjeli smo u Dubai. Aerodrom me ostavio bez daha. Aerodomska zgrada je na nekoliko katova, sva u mramoru, plemenitom metalu, svjetilkama. Unutar zgrade rastu palme i nježna listopadna ukrasna drvca. Po čekaonicama su mekani crveni i narančasti tepisi, udobne sjedalice. Koliko je aerodrom velik govorio podatak da s njega poleti i na njega sleti šest tisuća aviona tjedno i da je povezan s dvjesto dvadeset svjetskih gradova. Svi su službenici bili vrlo ljubazni prema nama. Prošli smo sigurnosnu kontrolu i krenuli po svoje kofere koje smo jedva prepoznali u moru sličnih. Kada smo izašli iz aerodomske zgrade, doživjeli smo toplotni šok. Iz klimatiziranog prostora došli smo na temperaturu od 45 stupnjeva celzijusa. Čekao nas je vozač koji nas je odvezao u zgradu Al Alka 3, koja je u sklopu istoimenog hotelsko-apartmanskog naselja. Apartman je bio prostran i udoban, s dvije spavaće sobe. U sklopu hotela mogli smo koristiti bazen i teretanu. Bazeni smo koristili u jutarnjim i kasnim popodnevним satima, a umjesto teretaneobilazili smo gradske znamenitosti. Posjetili smo shopping centar Mall of the Emirates i tamo smo se osjećali kao u centru svijeta. Svuda oko nas bili su turisti iz cijelog svijeta, mogli su se čuti svi svjetski jezici. Tu je bilo svega, od ekskluzivnih trgovina s robom i igračkama, zlatarna sa skupim i posebnim nakitom, kazališta na ledu pa sve do skijaškog centra. Domaći ljudi bili su prepoznatljivi po odjeći koju nose. Muškarci nose bijele halje zvane dželabije i bijele marame na glavi vezane crnom špagom koja se zove agal. Žene nose crne duge haljine i crne marame, neke čak i crne rukavice na rukama.

Emirati su vrlo moderni po prometnicama, svjetski poznatim hotelima i poslovnim zgradama kao što su See Burj Al Arab Hotel u obliku vala, a sada je već i dovršena najviša zgrada na svijetu, Burj Dubai, visoka 800 metara.

U Abu Dhabiju smo posjetili tatinog prijatelja iz studentskih dana koji je u Zagrebu završio Medicinski fakultet i sada s obitelji živi u Dubaiju, radi u bolnici kao radiolog.

Odlično smo se proveli u Dubaiju, puno smo vidjeli i naučili. Ipak nam je srce jače zakucalo kad smo sletjeli u Lijepu Našu, jer poznata je ona stara poslovica „Kod kuće je najljepše.“

Lara EL Zayegh, 8. razred

OŠ Lovre pl. Matačića

Voditeljica: Ljiljana Mirt-Kruc

Katja Ivanić, 3. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Fizičko kažnjavanje djece

U Republici Hrvatskoj na snazi je „Obiteljski zakon” iz 1998. godine. U dijelu zakona pod nazivom „Roditeljska skrb”, od članka 86. do članka 89., određuju se djetetova prava i dužnosti, pa se tako u članku 87. navodi kako roditelji i ostali članovi obitelji ne smiju dijete podvrgavati ponижavajućim postupcima, duševnom i tjelesnom kažnjavanju i zlostavljanju. Članak 88. propisuje pravo djeteta na traženje zaštite svojih prava pred nadležnim tijelima koja su dužna ispitati slučaj i poduzeti odgovarajuće mјere. Ukratko kazano, bilo kakvo fizičko kažnjavanje djeteta u Hrvatskoj je zabranjeno zakonom.

Takov zakon zasnovan je na stavovima stručnjaka koji kažu da dijete koje fizički kažnjavamo ne učimo kako postati dobro i poslušno, nego ga učimo da je u redu udarati druge kako bi se riješio neki problem. Batine će vjerojatno potaknuti djecu da druge kažnjavaju na isti način na koji se njih kažnjava. Tjelesnim kažnjavanjem dijete postaje nesigurno, gubi samopouzdanje, stvara lošu sliku o sebi, misli da ga nitko ne voli, gubi povjerenje u svijet oko sebe, a i samo postaje nasilno. Osim toga, dokazano je da je fizička kazna vrlo stresna za dijete i da taj stres može trajati godinama. Dijete postaje stresno, a vi ga zbog toga tučete i sve se vrti u krug...

Svi ti razlozi lijepo zvuče, ali svi mi znamo da mnogi roditelji u Hrvatskoj ne misle kako je baš loše kad dijete „odgojiti” i fizičkom kaznom, što pokazuje i stara hrvatska izreka: „Batina je iz raja izašla.”

No da ne bih previše nagađala, provela sam malo istraživanje među učenicima sedmih i osmih razreda naše škole (anketirala sam 30 učenika). Evo njihovih odgovora:

1. Zamisli situaciju u kojoj malo dijete (oko 4, 5 godina) vrišti jer mu neko dijete u parkiću nije dalo igračku. Tata ga nekako smiri razgovorom, ali on opet nakon nekoliko minuta hoće tuđe stvari, otima, plače i vrišti. Tata ga opet nekako smiri razgovorom, no dijete uskoro opet nastavi na isti način - vrišti, plače, viče. Bi li zamjerio tom tati da svoje dijete tada malo „odgoji” šibom po „riti”?
 - a) Ne bih mu zamjerio, on mora dijete nekako dovesti u red. (21 učenik, 70%)
 - b) Zamjerio bih mu jer se dijete nikad i ni pod kojim uvjetima ne smije niti blago fizički kažnjavati. (9 učenika, 30%)
2. Moji roditelji, u mojem odgoju...
 - a) ... nikad, baš nikad nisu primijenili nikakvu, niti blagu fizičku kaznu! (6 učenika, 20%)
 - b) ... katkad bi primijenili blažu fizičku kaznu da me dovedu u red. (23 učenika, 76,5%)
 - c) ... često bi me doveli u red fizičkom kaznom. (1 učenik, 0,5%)

Zeleno: zemlje u kojima je zabranjeno fizičko kažnjavanje

Plavo: zemlje u kojima je fizičko kažnjavanje zabranjeno samo u školi

Iako se danas zakon i stručnjaci zalažu za moderan odgoj bez „šibe i batine”, naša anketa jasno pokazuje da u stvarnosti ipak prevladava onaj malo stariji, tradicionalni odgoj. Velika većina roditelja ipak se koristi blagom fizičkom kaznom da dijete u nekim situacijama dovede u red, dakle većini roditelja je to sasvim normalno i zakon je za njih nebitan i loš. Mislim da se ti roditelji ne bi složili ni s mjerama kakve čine roditelji jednog učenika koji je zaokružio odgovor c. Tu je riječ o pretjeranom kažnjavanju i vjerojatno zlostavljanju.

Mislim da je teško iskorijeniti nešto što oduvijek postoji u jednom narodu. I u Bibliji piše: „*Tko štedi batinu, mrzi svoga sina.*” I Biblija misli da će djeca kojima se sve dopušta postati svakojaka. (Zar je i Biblija u sukobu s hrvatskim zakonom?!)

Možda bi u zakonu trebao biti dodatak o tjelesnom kažnjavanju: „Nije zakonom kažnjivo blago fizičko kažnjavanje svojeg djeteta koje se primjenjuje strogo u odgojne svrhe i koje nema никакve psihičke ili fizičke posljedice...” Na taj bi se način i Biblija i zakon složili, a stvarnost bi bila poštovana.

Sanja Kosier, 8. razred

OŠ Većeslava Holjevca

Voditelj: Mate Milas

Ela Zdenković, 7. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

RAZGOVOR S ANTONIJEM PARAČEM, UČENIKOM 7.B RAZREDA NAŠE ŠKOLE, O SNIMANJU FILMA „KOKO I DUHOVI” PO ISTOIMENOM ROMANU IVANA KUŠANA, U KOJEM GLUMI GLAVNU ULOGU - KOKA

„Najdraža scena mi je bila dok sam visio na krovu!”

Ne znamo postoje li duhovi, ali Koko sigurno postoji. Šarmantan je, nosi traperice, običnu majicu i svojim ponašanjem sličan je stotinama drugih dječaka njegove dobi. Puno stvari nas zanima u vezi s njegovom ulogom i snimanjem, stoga, hajdemo sazнати!

Kako si dobio ulogu i jesи li morao proći audiciju?

Morao sam proći audiciju. Ona je trajala par tjedana. Na toj je audiciji bilo puno djece koja su željela ulogu u filmu. Redatelj je od sve te djece izabrao mene i na tome sam mu zahvalan.

Opiši nam svoj dolazak na set!

Pa najčešće bih se dizao u 6:00. Kombi bi došao oko 6:45, ako se snima u Karlovcu otišli bi u Hotel- I. Tamo bismo obukli kostime, našminkali se i otišli na set. Na setu je bila peciva, sokova, kava... Imali smo samo malo vremena za obući se i odmah bi krenuli raditi.

Je li bilo naporno učiti tekst napamet?

Kada sam prvi put video scenarij, mislio sam da nikad neću naučiti tekst, no kada sam na setu trebao glumiti u sceni, a ne bih znao tekst, to bih naučio za pet minuta.

Jesi li imao tremu?

Jesam, u početku, no poslije se naviknete i to uopće nije teško.

Koje su sličnosti, a koje razlike između tebe i Kušanovog lika?

Koko i ja nemamo puno sličnosti. Dobri smo učenici i volimo istraživati. No, različitost nam je što on uvijek doživi neku avanturu, a ja do sada nisam imao nikakvu.

Koji ti se drugi lik najviše svidio i zašto?

Najviše mi se svida Božo zato što je on pametan, dobar, katkad smotan, ali i smiješan.

S obzirom na tvoje dugo snimanje, jesu li ti nedostajali prijatelji iz razreda?

Prijatelji iz razreda su mi jako nedostajali, i škola isto, no ne tako puno kao moji prijatelji.

Je li ti bilo naporno? Što te najviše iscrpilo?

Par dana je bilo naporno, no, najviše me iscrplo zadnji dan. Tada smo radili od četiri popodne do šest ujutro. Još sam radio sa psom kojemu je isto bilo dosta, pa je bio neposlušan.

Čemu ste se najviše smijali tijekom snimanja?

Smijali smo se svaki dan i to mnogočemu. Pričali smo svakakve viceve, komentirali smo smiješne filmove, igrali smo društvene igre i pritom se smijali.

Opiši svoju najdražu scenu iz filma!

Najdraža scena mi je bila dok sam visio na krovu. Tamo su bili kaskaderi koji su me držali s jednim crnim užetom. Bilo me je jako strah.

Kad bi mogao vratiti vrijeme, bi li sve opet ponovio?

Da, vratio bih sve, no, radije bih otišao u budućnost snimati nove nastavke.

Lucija Sobotinčić, 7. razred

OŠ Kralja Tomislava

Voditeljica: Rajna Špoljarić

Ema Vukičević, 2. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Junak Dugavske ulice

Do životnoga cilja treba biti discipliniran i uporan.

Luka, Lujo ili Lukica sjedi u drugoj klupi. Malo ga ima, malo ga nema. Dođe, odgovara, sve zna, dobije odlične ocjene i nove zadatke... I opet ga nema. Njegova sestra, blizanka Dora, povučena djevojčica poput mene, konstanta je u toj klupi. Vjerna bratu.

Kako sam nova djevojka u razredu, tek mi je novinarski zadatak omogućio da priđem i otkrijem tajnu čestih Lukinih izostanaka iz škole. Ima četrnaest godina. Baš kao i ja. Propitkivanjem kroz razred saznala sam da je iznimno talentiran za skijanje. Voli se šaliti, pričati viceve, razred nestrpljivo iščekuje svaki njegov povratak, nakon čega slijedi ispitivanje o uspjehu. Dogovaram razgovor s Lukom ili Lukicom ili Lujom. Na moje iznenađenje, pristao je na razgovor. Misliла sam da neće imati vremena. Vau! Za intervju sam proučila sve o skijanju.

Skijanje se voli ili ne voli. Kada si započeo skijati?

Prvi sam put na skije stao kada sam imao dvije godine. Za vrijeme praznika odlazili smo na skijanje i sanjanje. Išli smo u Sloveniju, a vikende smo često provodili na Sljemenu. Tako, iz rekreativne. Tata i mama smatrali su da je to zdravo. Naravno, sa mnom su išle i moje sestre, starija Lucija i Dora, moja sestra blizanka. Meni je bilo super na skijama i sanjkama, a njima malo manje. Bilo im je hladno.

No ti se već gotovo profesionalno baviš skijanjem. Često te nema jer si na natjecanjima ili treninzima. Tko je donio odluku da se ozbiljn baviš skijanjem?

Išao sam u sportski vrtić. Teta Megi, u čijoj sam grupi bio, poznavala je trenere iz Ski kluba Samobor. Tako je sve počelo. Ubrzo su treneri u Skijaškom klubu Samobor primijetili moju upornost i kako kažu, talentiranost, tako da me preuzeo trener skijanja koji me je naučio puno toga. Počeo sam trenirati sve češće u Hrvatskoj i na stranim skijalištima. Počeci su bili teški. Uz treninge su počela i natjecanja.

Mnogi skijaši iza sebe imaju uporne ili, u sportu, uspješne roditelje. Kako su tvoji roditelji utjecali na razvoj tvoje skijaške karijere?

U početku me tata učio osnovama skijanja, jer i on zna samo osnove. No, on i mama bili su mi velika podrška u onome što sam želio, a želio sam skijati. Mama me uvijek

ispraća i dočekuje kada odlazim i dolazim s putovanja. Uvijek me dočeka s hranom i kolačima koje volim. Često je bilo i suza, kako s njezine tako i s moje strane.

Tata je često, osobito kad sam bio manji, putovao sa mnom.

Brzo se sprijateljio sa snijegom, skijašima i skijaškim stazama. Kako on kaže, najviše voli ustati rano ujutro i s nekim tko je pametan za skijanje, otići postaviti kolce za trening slaloma ili veleslaloma. Nakon toga budi mene i zajedno sa mnom ide na trening. To mi puno znači. Nikada nije vikao

ili tražio od mene nešto što ne mogu ili ne želim. Mislim da je jako ponosan, iako to ne ističe često. Narvano, sada imam svoje trenere koji brinu o meni.

I tvoje su sestre započele skijati kada i ti. Kako je tekla skijaška karijera tvojih sestara?

Dora je skijala neko vrijeme, no prestala je jer joj je uvijek bilo hladno. Nije voljela putovati. Nakon što sam počeo skijati, puno sam izostajao iz škole što se svidjelo mojoj starijoj sestri Luciji. I ona se neko vrijeme bavila skijanjem, no odustala je jer se gradivo iz škole moralo nadoknaditi.

Jesi li ti ikada želio odustati od skijanja?

Nakon godinu dana svakodnevnog treniranja skijanja, uhvatila me kriza. Ponekad sam želio ostati duže u krevetu ili do kasno budan, a skijanje zahtijeva discipline i upornost. Kriza je brzo prošla.

Čula sam i pročitala da si ušao u Hrvatsku skijašku reprezentaciju. Što tebi znači takav napredak?

Kada sam imao osam godina, posvojio sam prvo mjesto u veleslalomu na natjecanju Kriterij prvog snijega. Od tada sam, svake godine bio sve bolji i bolji. Osvojio sam Gorenje CroSki kup 2005/06. - 1. mjesto, Gorenje CroSki kup 2006/07. - 3. mjesto, Gorenje CroSki kup 2007/08. - 1. mjesto, Elan CroSki kup 2008/09. - 3. mjesto, 2009. u Topolinu sam osvojio prvo mjesto u veleslalomu i kombinaciji.

Kako sam bio sve bolji i osvajao brojna postolja i priznanja od 2005., 2009. godine ušao sam u Hrvatsku skijašku reprezentaciju. To je bio moj cilj. Tada sam shvatio da se naporan trud i sva odricanja isplate. To je priznanje meni, mojim roditeljima, sestrama i svima koji rade sa mnom.

U kojem si skijaškom godištu?

Prije četiri godine ušao sam u godište koje vozi sve discipline osim spusta.

Nije lagano skijati, zato treba odraditi i treninge na „suhom“ odnosno kondicijske treninge. Uz skijanje moram trenirati i druge sportove. Bavim se nogometom i treniram hokej na travi.

Koje discipline voziš?

Volim sve discipline. Obožavam voziti slalom i veleslalom, ali sve sam bliže brzim disciplinama. Za sada vozim super gi. To je disciplina u kojoj se postižu brzine preko 80 km/h. Svakako bih želio voziti i spust. Vjerujem da će i spust jednoga dana postati moja disciplina.

Sigurno pratiš skijanje seniora i imaš dosta uzora u svjetskom i hrvatskom skijanju.

Moji uzori su različiti. U skijanju su Ivica Kostelić i Natko Zrnčić Dim. Uporni su i vrijedni. Imaju dobru tehniku skijanja. Brzi su.

Što se životnih uzora tiče, divim se svojoj sesti Dori. U školi je jako uporna kao i u svemu što radi. Ponekad mi se čini da uči za dvoje, za sebe i mene. Prenosi mi sve, što je naučila. Jako joj je stalo da i u školi budem uspješan, kao i meni. Ona mi najviše nedostaje kada nisam kod kuće. Kažu da su blizanci jako vezani. Iako smo karakterno jako različiti, mislim da smo emocionalno jako povezani.

Na skijališta si sretoao poznate hrvatske i inozemne skijaše.

Na skijanju u Švicarskoj bili su Janica i Ivica. Tada je Janica izjavila novinarima da je tamo vidjela jednog dečka koji joj se jako dopao i koji je jako talentiran. Govorila je o meni. Bio sam jako sretan. Lijepo je od takve skijaške legende dobiti priznanje.

Osvorio si brojne medalje i diplome. Koja su ti priznanja najdraža?

Svoje medalje, pohvalnice i diplome držim u svojoj sobi na zidu.

Jednom sam pobijedo na natjecanju u Zermattu gdje je nagrada bila onoliko kilograma bombova koliko si težak. Bombone sam, naravno, podijeli s prijateljima. Od tada svake godine očekuju moj povratak s tog natjecanja.

Vidjela sam različite reakcije skijaša kada uđu u ciljnu arenu. Što ti prvo radiš kada dođeš na cilj?

Kada dođem na cilj jako sam uzbudjen i želim što prije vidjeti koje mi je vrijeme, mjesto i jesam li u prednosti. Rezultate odmah javljam mami i tati.

Skijaši se često ozljeđuju. Znamo koliko je ozljeda imao Ivica i koliko mu je snage i upornosti trebalo da ih nadvlasta, da se ponovno vrati na skijališta. Bojiš li se ozljeda?

U budućnosti se, prije svega, želim profesionalno baviti skijanjem i biti najbolji.

Normalno je da se skijaši ozljeđuju. Sve su veće brzine i zahtjevnije staze. Može se dogoditi da se jednoga dana ozlijedim i da to zaustavi moju skijašku karijeru.

Zato se toliko trudim kada sam u školi. Kada nisam u školi, profesori mi izlaze ususret. Objasne mi gradivo. Mogu se dogovoriti kada će odgovarati.

Kako uspijevaš nadoknaditi školsko gradivo i biti odličan učenik?

Na skijanje uvijek nosim matematiku. Moja sestra Dora svaki mi dan preko poruke javi što imam za zadaću i ja to riješim. Kada se vratim u školu, dogovorim se s profesorima za test ili usmeno ispitivanje. Učim za vrijeme odmora, iako ne bih smio. Nekad s nama ide profesorica koja zna sve predmete pa nam je lakše. Puno učim i pazim da imam što bolje ocjene, da se mogu upisati u sportsku gimnaziju, a nakon toga na fakultet. Ako mi se dogodi neka ozljeda, želio bih raditi, a ne ovisiti samo o skijanju. Želim biti uspješan u svemu što radim.

Čula sam da u slobodno vrijeme voliš čitati. Koja ti je najdraža knjiga?

Do sada sam pročitao različite knjige. Moram priznati da su sve vrlo zanimljive i da mi je teško izdvojiti najbolju. No knjiga koja mi je posebno ostala u sjećanju, i za koju mogu reći da mi je najdraža, jest *Junaci Pavlove ulice*. Tu sam knjigu imao za lektiru još u petome razredu. Jako me se dojmila jer sam se u potpunosti mogao poistovijetiti s glavnim likom.

A društvo, prijatelji, ljubav?

Kako sam, nažalost, uglavnom na skijanju i nema me dugo kod kuće, posebno društvo nemam. U školi se družim s prijateljima iz razreda. Kontakt s prijateljima održavam preko facebook-a. Moj povratak sa skijanja svi željno očekuju tako da se sa svim prijateljima vidim čim se vratim. A što se ljubavi tiče? Naravno, imam svoje simpatije. Kao što sam već rekao, gotovo me nikad nema u Zagrebu. Smatram da nema smisla stupati u vezu jer ja za to jednostavno nemam vremena. Doći će vrijeme i za to, a do tada ću se koncentrirati na skijanje.

Ana Bogović, 8. razred

OŠ Rudeš

Voditeljica: Mirjana Jukić

KREATIVNOST ILI SLOBODA

Povratak kuta u škole?

Jeste li svjesni po čemu se sve učenici mogu razlikovati?

Kao i svi ostali, neki slušaju rock, neki pop, neki domaću glazbu, neki stranu. Neki vole nositi široku odjeću, neki usku, neki dugačku, neki kratku. Toliko se razlikujemo da smo ponekad zbog toga na meti ismijavanja ili nas „samo“ ogovaraju. Ali, zar nemamo pravo biti različiti? Svaki čovjek je jedinstven i zbog toga ne bi smio biti ismijavan.

Gdje se sve to najčešće događa?

Bogatstva i promjene stilova najčešće se događaju u školama, ali zbog toga često dolazi i do izazivanja. Trebali bismo ismijavanju zbog različitost stati na kraj. Neki pojedinci su, ponekad i nezasluženo, uzor ostalima i svi bismo se trebali ponašati, oblačiti i raditi sve kao i oni. O tome sam se požalila u svojoj obitelji i opet slušala one priče: „U moje vrijeme...”, koje nisam doživljavala ozbiljno sve dok nisam došla na Vijeće učenika naše škole.

Ideja je na putu...

Raspravljali smo o svemu i svačemu, ali jedna me tema doista zainteresirala za daljnje razmišljanje. Naime, došlo je do predlaganja nošenja školskih kuta, kao u ona „dobra stara vremena“. Naravno, zbog tog prijedloga bilo je zgrajanja, ali i oduševljenja. „Kute nisu u modi!“ „Neće mi se slagati s novom frizurom...“, ali se čulo i: „To bi bilo najjednostavnije rješenje jer tako bismo svi bili sličniji“.

Ja sam u ovoj drugoj skupini. To bi bilo odlično! Svi bismo bili isti i nitko ne bi bio zadirkivan, a opet bismo se razlikovali, ne po onom materijalnom, već po našoj osobnosti. A to je ono što je bitno. Zanimalo me jedino, ako su kute nekada bile odlično rješenje, zašto nisu zaživjele i održale se sve do danas. Krenula sam u još jednu potragu. Potragu pod nazivom...

„Gdje su nestale kute?“

Kao prava novinarka, krenula sam od početka (kako to obično i biva) i pokušala saznati nešto o kutama i vremenu kad su bile „u modi“. Kute su se nosile 70.-ih i 80.-ih godina prošlog stoljeća, kad je društveno uređenje bivše države bilo socijalističko. Uvedene su kako ne bi bilo isticanja zbog nečijeg materijalnog i socijalnog statusa. Sva su djeca preko svoje odjeće imala kutu i nosila papuče (njih bi obuvala više iz higijenskih razloga). No, da ne duljim s poviješću jednog odjevnog predmeta, htjela sam iskustvo iz prve ruke. A tko ima više životnog iskustva koje može pretočiti u priču nego baka ili mama.

Evo kako je to bilo...

Priča o kuti počinjala je početkom svake školske godine kad bi se, osim torbe i knjiga, obavezno kupovale nove kute i papuče. Samo iskustvo s kupovanjem plave kute nije bilo nikakav poseban doživljaj jer se to smatralo normalnim, bilo je posve uobičajeno i ustaljeno. Od prvog do šestog razreda kute su bila klasične i donekle jednoobrazne, nisu se ukrašavale nikakvim posebnim dodatcima. U najvišim razredima, ali i kasnijim godinama, s razvojem društva i praćenjem mode, kute bi se ukrašavale bedževima, našitcima (obrub na džepu, nekakav ukras navezen na rukav), no to nije bilo uobičajeno za sve učenike. Ukrašavanjem kuti naglašavala se različitost od drugih, neka vrsta

osobne kreativnosti koja te opisuje kao pojedinca. Moja majka kaže za sebe da je bila prosječan tip (a ja sad u to uopće ne sumnjam) i nije se voljela isticati. „Nosila bih”, kaže, „klasičnu kutu, neukrašenu”.

Nošenje kuta nije za zadatak imalo samo stvaranje jednakosti među djecom. Još važniju ulogu kute su imale u čuvanju one odjeće koja je ispod. Oprečno svojoj prvoj ulozi, kute su ipak dovodile i do različitosti. Djeca slabijeg imovinskog statusa sa zavišću bi gledala bogatiju djecu koja su imala kute od kvalitetnijeg materijala ili ljepšeg kroja. No, suprotno očekivanjima, preko kuta se mogla i pratiti moda, mogao si se kreativno izraziti čineći svoju kutu jedinstvenom. Kako bi se mijenjala moda, mijenjale bi se i kute. Polako se, možda i zbog veće demokracije u društvu, razvila želja učenika za većim isticanjem identiteta i tako su kute nestale sa školskih hodnika.

Što su tadašnja djeca mislila o kutama?

„Nošenje kuta nije bilo nametnuto radi ukidanja slobode pojedinca, barem to djeca tada nisu tako doživljavala. Iz tadašnjeg gledišta to je u društvu bilo tako prihvaćeno i nitko se nije opirao nošenju kute”, priču mi je nastavila baka. Kako stariji običnu kažu: „Ti mladi...”, ili: „Ta današnja djeca...”, zanimalo me što bi stariji rekli na to da danas mladi nose kute i kako bi na takvu ideju reagiali. Postavila sam pitanje na koje se moja baka duboko zamislila i rekla: „Kada bi se danas nošenje kuta uvelo u škole kao obvezno, mislim da ne bi izazvalo veliki otpor. Jer kuta, osim što je funkcionalna, može biti i lijep modni dodatak.”

A što bi djeca mogla misliti o kutama danas?

Kutama, dakle, ne bismo ukinuli status lažnim uzorima, ali bismo im sigurno mogli smanjiti utjecaj. Bila bi manja razlika između „popularnijih” učenika i nas „običnih smrtnika”, pa bilo to i po pitanju odijevanja, i osjećali bismo manji pritisak da dostignemo svoje školske „idole”. A svaki napredak u postizanju jednakosti je dobar. Kao razlog ZA navela bih i primjer mnogih (naprednijih) zemalja u čijim je školama još uvjek obvezno nošenje školskih uniformi i većina učenika to ne doživljava kao pokušaj gušenja osobne slobode.

Tijekom ovog istraživanja, dobila sam i ideju kako nošenje kuta učiniti zabavnijim. Svesna sam da svi učenici ne vole plavu boju pa bi se boja kuta mijenjala svake godine. U prvom razredu kuta bi mogla biti crvena, u drugom zelena, itd. Kute bi se na taj način preobrazile iz nametnutih uniforma u odjevni predmet koji je normalan dio svakodnevnog školskog života i dječjeg svijeta.

**Monika Mišir, 8. razred
OŠ Marije Jurić Zagorke
Voditeljica: Ivana Hrenar**

Lado je moj život

Lado je profesionalni folklorni ansambl osnovan 1949. godine u Zagrebu. Ima 37 plesača koji su ujedno i pjevači te 15 glazbenika koji sviraju pedesetak tradicijskih i klasičnih instrumenata. Lado se prema ocjenama stručne kritike svrstava među najbolje folklorne ansamble na svijetu. Lado je stara slavenska riječ koja znači dobar, drag, mio. Razgovarala sam s jednom od članica Ansambla, solisticom gospođom Adrijanom Mamulom.

Što Vas je privuklo da postanete dio ansambla Lado?

- Ansambl Lado kao Lado nije me privukao da budem dio njega. Lado je došao kao slijed. Privukla me ljubav prema folkloru i druženju, folklorashi su poznati po jako dobrom druženju. Počela sam se baviti folklorom još u osmoj godini. S trinaest godina upisala sam se u folklorno amatersko društvo. Kada sam bila u trećem srednje, u baletnoj školi se otvorio odsjek za folklor. Nije mi bilo jednostavno kada sam se upisala jer sam tako istovremeno pohađala dvije srednje škole. Tamo sam učila povijest plesova, društvene plesove, kinetografiju - odnosno zapisivanje plesnih pokreta. Nakon završene srednje škole dobila sam poziv na audiciju za ansambl Lado. Lado je bio jedini profesionalni ansambl u ono vrijeme, a i sada. Za nekoga tko se toliko godina bavi folklorom, to je vrhunac.

Vaši nastupi su vrlo zahtjevni. Koliko često imate probe?

- Ansambl Lado je profesionalni ansambl, što znači da imamo radno vrijeme. Mi smo folklorni umjetnici i to je izuzetno težak posao. Zato imamo beneficirani radni staž. Naš posao zahtjeva svakodnevne fizičke treninge, a svaki dan imamo i pjevnu probu koja traje dva sata. Radno vrijeme je od 9h do 14h.

S Ladom nastupate već godinama. Imate li tremu prije nastupa?

- U svakom slučaju prije nastupa ne možete biti ravnodušni. Scena je nešto što traži sasvim drugo stanje. Glumite, pjevate, plešete, pokazujete sebe u sasvim drugom svjetlu, tako da određena trema uvijek postoji. Sve mora krenuti kako treba, ali kad izađete na scenu i kad se reflektori upale, osjećate se sigurno i uživate u tome što radite.

Lado izvodi preko sto plesova. Je li Vam teško zapamtiti koreografiju?

- Nova koreografija se svakodnevno uvježbava. Nekad se radi tjedan dana, nekad se uspije napraviti u dan ili dva, ovisno o koreografu. U svakom slučaju, svakodnevno se radi i onda je nije problem zapamtiti. To je rutina. Da me netko usred noći probudi, znam sve napamet, čak i nešto što godinama nisam plesala.

U repertoaru Lada nalaze se plesovi i pjesme iz svih hrvatskih regija. Koji ples Vam je najdraži?

- To ne mogu reći, ni jedan ne mogu izdvojiti. Ima toliko puno plesova, koreografija... Svi su na neki svoj određeni način lijepi. Neki su fizički naporniji pa su mi možda zato manje dragi.

Ansambl Lado posjeduje kolekciju od preko 1200 originalnih narodnih nošnji koje plesači nose na koncertima. Neke su stare više od stotinu godina. Koliko vremena potrošite na uređivanje za nastup?

- Na predstavu trebamo doći otprilike tri sata ranije da bi se mogli obući, našminkati, počešljati i dobro zagrijati. Sami se uređujemo za nastup. Imamo garderobijera koji nam pripremi i ispegla nošnje. Moj zadatak je da ih posložim točno onim redoslijedom kako koncert ide. Dakle, ako imam šest točaka, šest plesova u dvosatnom programu, svoju nošnju slažem tako da je ona zadnja nošnja.

nja na dnu. Pri tom moram paziti da se odjeća ne zgužva, a to nije jednostavno. U kosu uplićem umjetne pletenice koje su od prave kose i zbog toga ne mogu nikada imati kratku kosu. Vremena za presvlačenje je jako malo. Imate pet, šest minuta da se presvučete i pri tom pazite da frizura i šminka ostanu besprijeckorne.

Gostovali ste u mnogim zemljama. Kamo ste najdalje putovali?

- Lado je putovao daleko, čak u Australiju, na Novi Zeland i u Južnu Ameriku. Te turneje sam propustila jer sam rodila dvoje djece. Moja najdalja, ujedno i najduža turneja bila je Japan. Trajala je 45 dana. Tamo je sve bilo savršeno i to mi je bila najljepša turneja. Sve je bilo jako dobro organizirano, scene su bile jako velike, ni jedna dvorana nije bila manja od 2000 mesta. Sve su bile izuzetno kvalitetno ozvučene. Kada je scena tehnički besprijeckorna, to je veliki užitak za umjetnika koji je na sceni.

Možete li nam otkriti nekoliko zanimljivosti s putovanja?

- Svaka turneja ima neke svoje zanimljivosti. Poseban mi je bio istok, naročito Indija. Uvijek postoji određeni strah kad putujete u zemlje gdje ima puno bolesti i gdje je sve novo za vas. Ubrzo se toliko stopite s tom kulturom da poželite ostati duže. Zanimljiv mi je bio Oman. Neshvatljiv nam je život ljudi koji žive u tim pustinjama, u pijesku, u neimaštini, a vrlo su sretni usprkos teškom životu.

Sami ste nam otkrili da je Lado nastupao na svim kontinentima. Koju poruku širite svojim gostovanjima?

- Pri gostovanju širimo našu kulturu, naše veliko bogatstvo. Naš posao nije samo da napravimo koncert, već smo često pozvani na prijeme gdje razgovaramo i zbližavamo se s ljudima iz drugih zemalja. Tim druženjem i našim ponašanjem, a i pjesmom širimo poruku da smo vesel narod i da imamo veliku kulturu.

Sviđaju li se ljudima iz drugih krajeva hrvatski plesovi?

- Jako im se sviđaju naši plesovi. Oduševljava ih koliko raznolikosti može postojati u jednoj tako maloj zemlji. Naše su nošnje raznolike kao i naše pjesme, plesovi i ljestvice. U inozemstvu jako puno ljudi dolazi na naše koncerne, dvorane su uvijek pune što nažalost nije slučaj u domovini. Na početku moje karijere bili smo u Izraelu. Turneja je trajala više od mjesec dana. Sve je bilo na svoj način duhovno prožeto. Bili smo nekako smirenji, koncerti su bili predivni. Bili su oduševljeni našim nastupima i željeli su da ostanemo još deset dana, ali mi smo se za Božić vratili kući.

Kako se rad u Ladu odražava na Vaš privatni život?

- Ovakav način života je drugačiji i neobičniji od života nekoga tko ima stalno radno vrijeme. Kada imate svoju obitelj i vodite brigu o nekome, više nije jednostavno. Bilo mi je teško kad je moja kći krenula u prvi razred, a ja sam bila u Japanu na turneji. Bila bih najsretnija da je netko drugi mogaoći umjesto mene. Međutim, to nije bilo moguće zato što vas u tom poslu trebaju. Bake i djedovi su Ladu najveća pomoć kad odlazimo na turneje jer čuvaju našu djecu. Djecu čuvaju, naravno, i naši supružnici. Ali ima i puno "ladovskih" brakova, što znači da oba roditelja odlaze na put. Bez baka i djedova Lado ne bi mogaoći na turneje. Lado bi trebao napraviti koncert u zahvalu svim bakama i djedovima.

Što Vama znači Lado?

- Lado je moj život i velika ljubav. Folklor širi jedno posebno druženje koje u današnjem društvu nije više prisutno kao nekad. Moj svakodnevni dan kreće s pjesmom i plesom. On je težak, pogotovo u godinama kada ste stariji i imate svoju obitelj, ali fizička aktivnost kod svakog od nas čini dobro za tijelo, a svaka pjesma zasigurno vas mora ponijeti.

Paula Fanton, 6. razred
OŠ Petra Zrinskog
Voditeljica: Iva Franić

Vilim Radotić i Fabricio Sejadić, 8. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

„Listekova” prodajna izložba

U božićno predblagdansko vrijeme učenička zadruga „Listek” OŠ Vjenceslava Novaka održala je u školi tradicionalnu prodajnu izložbu svojih radova. Marljive zadrugarke uspješno su prodavale božićne ukrase, svijećnjake, licitarska srca, eko torbe, tapiserije, nakit, oslikane boce i ostale korisne uporabne predmete izrađene od eko materijala. Kupovini su se najviše odazvali učenici koji su pokazali da vole kupovati stvari koje su zadrugari sami izradili, a slijedili su ih djedovi i bake, roditelji, djelatnici škole te ostali gosti i posjetitelji. Zadrugarke su izrazile zadovoljstvo prikupljenim sredstvima koja će upotrijebiti za kupnju i izradu novih proizvoda te pripremu nove prodajne izložbe.

Laura Kapetanović, 7. razred

OŠ Vjenceslava Novaka

Voditeljica: Milvia Vuk

Vita Bavoljak, 3. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

MOJ PUT U SVETU ZEMLJU

Kod bake i djeda u Jeruzalemu

Prošle godine išla sam k baki i djedu u posjet. Oni žive u Jeruzalemu. Bio je početak školskih praznika. Cijeli tjedan prije polaska pakirala sam svoje kovčege. Kupila sam poklone baki i djedu. Uzela sam i svoje najdraže igračke. Konačno je došao taj četvrtak. Krenula sam s mamom na aerodrom. Tamo su došle i moje sestrične kako bi me ispratile. Baš su me razveselile. Avion je poletio točno na vrijeme. Sjela sam do prozora i uživala. Let je bio miran. Malo smo prolazili kroz bijele, a malo kroz sive oblake. Stjuarda nam je poslužila ručak i sok. Njam, njam, baš je bilo fino.

Nakon tri sata pilot nas je obavijestio da smo iznad Tel Aviva. Pogledala sam dolje. Sve je bilo plavo. Ispod nas bilo je Sredozemno more. Na aerodromu smo uzele taksi i krenule u Jeruzalem. Baka i djed su plakali od sreće. Jedva su čekali da me vide. Vrijeme je bilo jako ugodno. Baka ima veliku kuću s narančama oko nje. Dobila sam svoju sobu, izvadila poklone, a baka je spremila ukusan ručak.

Tata mi je pričao o mnogim prekrasnim mjestima koja će obići. Zato smo već ujutro krenuli na put do Mrtvog mora. Na autoputu, sa strane, na kamenim ogradama pisala je obavijest o nadmorskoj visini. Spuštali smo se sve niže. Mrtvo more je na -481 metar ispod razine mora. To je najniža točka na zemlji. Uzeli smo ležaljke i smjestili se ispod sjenice. Bilo je jako mnogo turista. Najviše Francuza i Rusa. Ušla sam s tatom u more. Voda je bila topla. Legla sam na leđa, kao i svi, i plutala na vodi. Mrtvo more jako je slano i ne treba mahati rukama da bismo se održali na vodi. Voda je toliko slana da je jako neugodno ako kap vode uđe u oko ili usta. Ne smije se roniti ni plivati. Samo ležati na leđima. Može se potamniti, ali ne i izgorjeti jer nema UV zračenja. Slušala sam sve tatine savjete i bilo mi je ugodno, kao na pikniku. Pojeli smo fine bakine sendviče od domaćeg kruha i sira s maslinama. Mama me namazala ljekovitim morskim blatom. Rekla je da će mi koža poslije biti jako sjajna i meka. Istvarno, bila je.

Sutradan sam s mamom i tatom otišla u stari grad Jeruzalem. Oko grada stoji veliki stari zid. Ušli smo kroz jedna od sedam vrata. Stari grad pun je malih uskih uličica. Svaka je puna brojnih dućančića sa suvenirima, začinima, slatkiši-

ma i restoranim. Sa svih strana mirišu začini i kava. Velika je buka i gužva i zato sam čvrsto držala mamu za ruku. Vidjela sam prekrasne svilene haljine te mnogo suvenira od drveta i sedefa. Kupila sam si prekrasno ukrašenu kutijicu za nakit i mnogo suvenira za prijatelje. Tata mi je pričao kako je tu bilo kada je on bio dijete i išao u školu. Svaki dan morao je tuda proći. Pokazao mi je i bolnicu u kojoj se rodio. Također smo obišli Baziliku svetog groba. Prema Bibliji, na tom je mjestu posljednja postaja Isusovog križnog puta, a zove se Golgota ili Kalvarija. U blizini je i mjesto Isusove posljednje večere i Davidov grob. David je bio židovski kralj i prorok.

U samom srcu staroga grada nalazi se džamija Al Aksa, jedno od tri najsvetija muslimanska mjesta. Džamija je velika sa zlatnom kupolom na vrhu. Prema islamu tamo je prorok Muhamed otišao u nebo. Odmah do džamije nalazi se najsvetije židovsko mjesto, Zid plača. Mama i tata su me slikali kako bih imala uspomenu za cijeli život.

Na povratku kući kupila sam pravi domaći sok od rogača. Prodavač je nosio prekrasno ukrašenu narodnu nošnju. Zamolili smo gospodina da me mama slika zajedno s njim.

Baka me navečer jako razveselila. Povest će me sutra na svadbu svoje prijateljice. Uh, baš se veselim. I ja bih htjela jednu prekrasnu svilenu haljinu, a sad imam i razlog za kupnju. Već ujutro sam s mamom i tatom krenula u kupovinu. Bilo je teško izabrati između prekrasnih crvenih, bijelih i zlatnih haljina. Kupila sam jednu crvenu, meni najljepšu. Sad znam kamo ću doći po maturalnu haljinu. Tamo su sve lijepa.

Mama mi je uredila kosu, malo sam se našminkala i odjenula. I baka je bila jako lijepa. A kako je tek mladenka bila lijepa! U predivnoj dugoj bijeloj haljini plesala je cijelu večer. Nakon nekoliko dana odmora i igre s djedom, krenuli smo na put u Tel Aviv. To je jako veliki grad na obali Sredozemnog mora. Oko nas je sve bilo zeleno s brojnim plantažama naranči. U daljini već su se vidjeli veliki neboderi. Tel Aviv je veliki grad s mnogo širokih ulica i staklenih nebodera. Uz obalu su smješteni brojni hoteli. Plaže su velike i pješčane, a more toplo i valovito. Cijeli dan sam skakala po velikim valovima i gradila kule od pijeska. U blizini sam vidjela veliki znak McDonaldsa. Sjetila sam se prijateljica iz Zagreba s kojima sam ponekad znala otići na ručak. Bilo mi je ovdje jako lijepo, ali mi nedostaju moje prijateljice. Voljela bih da su ovdje sa mnom.

Na povratku kući tata mi je pričao kako je moj djed u mladosti živio ovdje u blizini u mjestu Jaffa i kako je njegov djed imao veliku plantažu naranči. Navečer sam bila jako umorna. Sanjala sam more i valove.

Ujutro me baka upoznala s djevojčicom iz susjedstva pa smo nekoliko idućih dana provele zajedno igrajući se. Navečer bih s mamom i tatom otišla u šetnju do meni najdraže slastičarnice Jafar. Imaju fine kolačiće i sladoled.

Tata mi je pričao o velikom Galilejskom jezeru, poznatom iz Biblije. Odlučili smo ga posjetiti. Jezero se nalazi na sjeveru zemlje, u blizini sirijske granice. Priroda je prekrasna. Posvuda su velike palme.

Još sam jedno poznato mjesto željela posjetiti. Prema Bibliji na tom je mjestu Isus proveo 40 dana. Zove Isusova kušnja. Nalazi se u blizini staroga grada Jerihona, u visokim planinama. Do tamo se dolazi žičarom. Moj tata se jako bojao, a mama i ja smo se smijale i uživale. Kroz planinu prolazi uska staza koja nas vodi do špilje. Sada se tamo nalazi samostan. Redovnici čuvaju mjesto Isusova boravka. Na povratku smo obišli i grad Jerihon. Uživali smo u jelu u jednom arapskom restoranu. Probala sam arapske specijalitete i saznala da moj djed i tata imaju brojnu obitelj u gradu. Posjetili smo ih i tada sam saznala da je u blizini njihove kuće zemlja koju je kupio moj djed. Odmah sam poželjela posaditi naranče i mandarine. Kad odrastem, sigurno ću tamo sagraditi vikendicu. Zemlja je samo 15 min udaljena od Mrtvoga mora, a 30 minuta od Jeruzalema.

Baka me jako razmazila, svaki dan mi je spremala ukusna jela. Obožavala sam jesti sir i masline te čevapčiće prema bakinom receptu. Mislim da sam malo pretjerala s hranom. Morat ću pojačati treninge kad se vratim u Zagreb.

Djed mi je preporučio da posjetim Betlehem u kojem se rodio Isus i Mojsijev grob. Djed mi je mnogo pričao o povijesti i o sebi. Vježbao je sa mnom matematiku. To oboje volimo. On je kao profesor matematike najviše uživao kad mi je mogao zadati neki zadatak koji neću moći jednostavno riješiti.

U Betlehem smo krenuli rano ujutro. Baka je išla s nama. Posjetili smo mjesto Isusovog rođenja. Na tom mjestu, na tlu se nalazi velika metalna zvijezda. Mnogo turista dolazi svakodnevno autobusima iz cijelog svijeta. Crkva je vrlo skromno uređena i na trenutak čovjek osjeća kao da se vratio 2000 godina unazad. Jako me se dojmilo.

Mojsijev grob nalazi se u planinama. Od kamena je sagrađena prekrasna građevina u arapskom stilu. Grob čuvaju muslimani, a Mojsije je bio veliki židovski prorok.

Posjetili smo i grad Hibron gdje se nalazi Abrahamov grob star 5 000 godina. Tamo sam pojela najfiniji sladoled u svom životu i kupila prekrasne cipelice, balerinke.

Moj boravak u Svetoj Zemlji bližio se kraju. Mjesec i pol dana jako je brzo prošlo. Još mnogo toga želim vidjeti i sigurno ću se iduće ljetu vratiti. Baka i djed opet su plakali. I ja sam plakala. Djed je dosta star i svaki put se boji da me više neće vidjeti. Zato se s bakom i djedom svaki dan čujem i vidim putem računala. I djed je još živ i čeka me. Jedva čekam da ih ponovno zagrlim. Let je bio ugodan. Malo sam spavala. Zagreb ispod mene je predivan. Vidjela sam Medvedgrad. Još mi je malo vremena ostalo do početka škole. Zato brišem u Zadar na kupanje.

Tamara Ramadi, 5. razred

OŠ Gustava Krkleca

Voditeljica: Marija Ćavar Sopta

Moje ceste ne vode nikuda bez tebe

Povodom obilježavanja 20. godišnjice pada Vukovara, učenici 8. razreda moje škole posjetili su grad heroj. Iako nas je magla zagrlila sa svih strana, jasno smo vidjeli prizore Vukovara koji su se pružali pred nama dok smo koračali Mimohodom. Dolaskom na Memorijalno groblje, bez obzira na brojnost ljudi koji su kao i mi došli odati počast palim braniteljima, uspjeli smo vidjeti bijele križeve i mnoštvo svijeća. Osjetili smo istovremeno ponos, poštovanje, slabost i snagu.

Prisustvovali smo i drugu godinu za redom videokonferenciji u CarNetu gdje smo imali priliku razgovarati s učenicima škola diljem Lijepe naše, kao što su škole u Dubrovniku, Splitu, Šibeniku, Osijeku i naravno Vukovaru. Zapalili smo i svijeće u Vukovarskoj ulici u Zagrebu. Vukovar smo obilježavali i na redovnoj nastavi. Sve me to dodatno potaknulo da istražim povijest Domovinskog rata i njegove uzroke i posljedice.

IMA LI RAT I POZITIVNE STRANE?

Riječi ne mogu nadomjestiti osjećaje koje gajimo prema Vukovaru, prema ratu, prema stradaju. Rat je najveća eksplozija ljudske bijede, bezosjećajnosti, surovosti, hladnokrvnosti i pohlepe. Ima mnogo čimbenika koji se navode kao uzroci rata, ali nijedan od njih nije opravdan. Najvažnije je istaknuti kako su pravi uzroci ustvari bili ljudska zloba i nezasitnost. Neprijatelji jednostavno nisu znali cijeniti dovoljno svoj posjed i željeli su još. To su tisuće i tisuće ljudi platili svojim životima.

O ratnim stradanjima razgovarala sam s najmlađim učenicima svoje škole. Učenici 2. i 3. razreda jako su teško izražavali svoje osjećaje i mišljenja o Vukovaru i ratu, ali su na pitanje znaju li za Vukovar i vole li ga, ponosno, bez razmišljanja, potvrđno odgovorili.

Evo što o Domovinskom ratu mogu reći oni koji su se rodili gotovo deset godina nakon njegovog završetka.

„Rat je bombardiranje, sukob metaka.“

„Rat je katastrofa za ljude koju su napravili ljudi.“

„Ne znam puno o ratu, osim da je u ratu poginuo moj ujak.“

„Rat nije najbolje rješenje, predsjednici država bi trebali u miru sjesti i popričati.“

Rat je vrijeme u kojem su ljudi prisiljeni činiti djela protiv svog morala, kršćanskog i ljudskog. Ratni dani u cijeloj Hrvatskoj izazivaju strah i jezu, ali na sam spomen Vukovara rat u Hrvatskoj dobiva viši smisao. Rat nije samo uništavanje i razaranje, to je razdoblje u kojem je Vukovar pokazao svoju snagu i neuništivost, baš kao i njegovi stanovnici. Borba za slobodu ujedno je pokazala koliko su ljudi spremni žrtvovati za obranu svoga grada, svoje obitelji, cijele Hrvatske.

ZAŠTO NAM JE VUKOVAR U SRCU?

Razgovarala sam sa svojim prijateljima i profesorima o Vukovaru pitajući se zašto im je Vukovar u srcu.

U mislima mi je posebno ostao iskaz prijateljice iz srednje škole: „O hrvatskoj Hirošimi ili Guernici, kako se otada zove ovaj simbol ratnih stradanja, nitko ne govori bez emocija.. Majke nestalih i poginulih, zarobljenici, prognanici, svatko ima svoju isповijest i ne zna se čija je sudbina strašnija. Vukovar za mene predstavlja veliku bol i patnju koju su doživjeli Hrvati.“

Profesori su istaknuli kako se dive svim ljudima koji su nakon rata uspjeli pronaći dovoljno snage da nastave sa svojim životima, bez obzira na žrtve koje su podnijeli te onima koji danas o svojim iskustvima otvoreno govore.

Vukovar je ujedno i kolijevka i grob. U njoj su se rodili svi oni uzvišeni osjećaji koje su ljudi gajili prema domovini. Ujedno je i grob jer su ondje pokopana brojna tijela velikih ljudi koji su umrli na svetom vukovarskom tlu.

VUKOVAR NIKAD NEĆE BITI ZABORAVLJEN!

Vukovar nam je svima u srcu jer, iako ste na njega bacali granate, danas u njemu cvjeta cvijeće. Vukovar nije samo obranio svoj grad i stanovnike te ostatak Hrvatske nego i pravo na život, pravo na snove, pravo na slobodu, pravo na izbor, pravo na sreću. Vukovar je simbol otpora prema neprijateljima. Kad nam je teško, uvijek se prisjetimo Vukovara i svega što je prošao u ratu, a danas ponosno stoji na istoku Hrvatske, nesrušenih temelja i neizbrisane prošlosti. Nikad nećemo zaboraviti Vukovar jer često proživljavamo ono što je i on: nepravdu i bol. Vukovar će uvijek biti jedan od onih gradova koji će na karti Hrvatske svijetliti neobjasnjivim sjajem.

Manuela Baftijaj, 8. razred

OŠ Petra Zrinskoga

Voditeljica: Iva Franić

Luka Pavlić, 1. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

FORMULA 1, MONZA, 9.RUJNA-11. RUJNA 2011.

82. GRAN PREMIO SANTANDER D'ITALIA

Konačno.... motori bruje, tribine se crvene, a ja još uvijek ne mogu vjerovati da će pred svojim očima gledati utrku Formule 1. Tribine se nalaze na samo 8 metara od staze i daju savršeno dobar pregled na određeni dio staze. Crvena svjetla se pale, još koji trenutak i krenut će Velika Nagrada Italije. Crveno, žuto, zeleno.... i bolidi su pojurili!

U prvome redu se odjednom nalaze tri vozača: Sebastian Vettel s lijeve strane, Fernando Alonso s desne strane, a Lewis Hamilton u njihovu sendviču. Prolaze pokraj nas i ulaze u prvi zavoj. Iz jednog reda nastaju tri pozicije, a najspretniji je F. Alonso koji se s četvrtog startnog mjesta probio na prvo. Koju sekundu kasnije, točno ispred nas, vozač Force Indije V. Liuzzi, klizi travom u bočnom položaju i evo sudara! Iz utrke su izbačeni V. Petrov i N. Rosberg. Saftey Car ulazi u utrku, ali brzo i izlazi. Koji krug kasnije, nakon dodira s F. Massom, M. Webber odustaje u zavoju Parabolica. Utrka se nastavlja. S. Vettel po travi pretiče pilota Ferarrija F. Alonsa. Uspijeva stvoriti veliki razmak između sebe i drugoplasiranog i tako u svom stilu vodi utrku do kraja. J. Button se malo po malo približavao F. Alonsu i na kraju ga pretekao. Ovu utrku je obilježila i velika borba između sedmerostrukog svjetskog prvaka M. Schumachera i L. Hamiltona. Ova bitka vodi se 20-tak krugova. Legenda F1 uspješno drži svoje četvrto mjesto koje na kraju mora prepustiti bržem L. Hamiltonu. Utrka nisu završili ni S. Perez, K. Kobayashi, J. D'Ambrosio i A. Sutil. Pobjednik ove utrke je, čini se po običaju je Sebastian Vettel. Naime on je upravo na ovoj stazi 2008. godine ostvario svoju prvu pobjedu s Toro Rossom. Slijede ga Jenson Button u McLaren Mercedesu i Fernando Alonso u Ferariju. Četvrtoplascirani je Lewis Hamilton, peti Michael Schumacher, a na šestome se mjestu našao Felipe Massa. Utrka je završila, ali uzbudjenju još nije kraj.

Za razliku od onih koji su nakon završetka utrke krenuli na proglašenje pobjednika kilometar dalje, mi smo odlučili probiti se na samu stazu, na prvi zavoj u kojem su se dogodili svi važniji dvojboji.

Znam da mi sad zavide svi ljubitelji Formule 1. Sa staze za uspomenu prikupljam dokazni materijal žestoke utrke: komadiće gume i komadić bolida Force Indije.

Imam sreće, ovo je pravo uzbudnje, savršenstvo sporta uz svu njegovu glamuroznost.

Sve u svemu mogu reći da je ova utrka bila među najboljima ove sezone. Prospekt brzine utrke bio je oko 227 km/h, a najveća postignuta brzina oko 330 km/h što ovu stazu čini među najbržim stazama na svijetu.

Bili vi ljubitelj Formule 1 ili ne, preporučam vam da doživite ovo uzbudnje, savršenstvo ovog sporta, ali i njegovu glamuroznost!

Posebno preporučujem:

- shopping na štandovima (možete sve pronaći - od majica, kapa, tenisica, satova, autića na daljinsko upravljanje, privjesaka i sve to na jednome mjestu i po pristojnim cijenama)
- slikanje (izloženi su neki bolidi -npr. ove godine bio je izložen stari bolid Renaulta i zamjenski bolid Ferarrija, a budete li imali više sreće možda vas puste na Ferarri parkalište pa dobijete uspomenu na kojoj ćete biti okruženi tim fascinantnim autima)
- i na kraju svakako posjetite neki od mnogobrojnih talijanskih restorana (naručite pizzu spremljenu samo za vas. Baš onako kako želite. Vjerujte mi nećete se razočarati!).

I na kraju bilo je ovo više od putovanja i adrenalina jer druženje s tatom i s njegovom ekipom je neprocjenjivo (zajedno pratimo utrke od moje druge godine). Po povratku kući bila sam jasna: "Tata, hoću u Singapur!", a za vas koji ne znate tamo je sljedeća utrka Formule1.

Stoga dragi Formuloljubci očekujte moje sljedeće izviješće iz Singapura!

Lara Divjak, 8. razred

OŠ Horvati

Voditeljica: Linda Šimunović Nakić

Murter

Rijetko se nađe ljepota, toplo i čisto more, zabava i nezaboravan zalazak sunca na jednome mjestu, no otok Murter sve to ima.

Skrivene uvale teško dostupne bosoj ljudskoj nozi, predivne plaže te borove šume čari su tog jadranskoga otoka. U vrhuncu ljeta, krajem srpnja u Murteru je najljepše, a za vrijeme sutona treba se naći na murteranskoj rivi, na klupicama uz more te, uz pogled kakav se teško zaboravlja, promatrati odsjaj predivnog narančastog Sunca kako treperi u moru, brodice starih ribara koje poprimaju novu boju, dok stare ribarske mreže postaju zlatne sušeći se na pramcima.

Stanovnicima Murtera kojih ima tek oko dvije tisuće, a čiji su pretci nastanili ovaj prekrasan otok još u prapovijest, u doba starih Rimljana jer nisu mogli odoljeti ljepoti Murtera, ponosni su na svoj otok, srdačni, druželjubivi i dobri domaćini pa su gotovo svakome turistu neizbjegna fotografija za vječno sjećanje.

Nekada malo ribarsko naselje, sada postaje sve veće turističko mjesto. Blizina očaravajuće ljepih Kornata na ovaj otok mami sve više turista. Pokraj centra grada nalazi se velika marina zbog čega se Murter može ubrojiti u važnija središta nautičkog turizma na Jadranu, a u gradu se također nalazi i brodogradilište koje je opremljeno za izradu svih vrsta malih i velikih plovila. Nezaboravan je pogled sa crkvice na vrhu otoka. Pogled u predvečerje nudi razigranost boja kada se mijesaju tonovi žute, crvene, plave, zelene... Dubina mora s vrha otoka otkriva svoju misterioznost te pobuduje strahopoštovanje prema prirodi.

Murter preko ljeta ima mnogo događanja a neki od njih poznati su u cijelome Mediteranu kao što je utrka magaraca u kojoj sudjeluju magarci iz raznih mediteranskih zemalja, ali i iz dalekih zemalja poput Brazilia. Kada se takvo što događa, cijeli je Murter na nogama, a na mjestu okupljalista sve miriše na kokice i palačinke, a svi ljudi hodaju sa sladoledima u ruci, onim smeđim, bijelim, crvenim, žutim, zelenim, rozim, od vanilije, čokolade, jagode, punča, ili banane - svejedno je. Pokraj murteranskog mosta nalazi se pekara u kojoj se mogu kupiti najfiniji slanci koje sam ikada probao, a okolo i u pekari miriši i bolje nego kad mama radi domaći kruh ili kiflice sa čokoladom. Murter je poznat i po danu školjaka na kojem Murterani i turisti, koji se toga dana nađu u Murteru, uživaju u morskim specijalitetima kao što su dagnje na buzaru, srdele, hobotnica na salatu, brudet od razne ribe te u još mnogo toga, a u kasne večernje sate na molu se priredi vatromet kakav se rijetko viđa. Mnoštvo obojenih iskra oboji nebo, a doživljaj je još bolji kada se boje vatrometa odsijavaju u moru uz odsjaj mjesecine.

Otok Murter sastoji se od mjesta Betina, Tisno te Murtera, a svako je to mjesto posebno na svoj način. Tisno je dovoljno veliko da ne bude malo, ali je i dovoljno malo da ne bude veliko. Ono ima sve što jednome turističkom mjestu treba - more, plaže, Sunce, ribarnicu i slastičarnicu. Betina je malo mjesto s velikim srcem. Iznad naselja nalazi se mjesna crkva popločana starim kamenom te sa starim zvonima na zvoniku, a u samom centru nalaze se bazen za vaterpolo te dva mola popločana glatkim kamenom i zavezanim starim barkama. Najljepši je ugođaj u Betini u predvečerje te večer, kada mjesec svojim odrazom gladi more, a tek koja barka razburka krhku površinu mrkog mora. Murter je najveće naselje na otoku, ima najveću rivu, kino na otvorenom te mnogo toga drugoga.

Svako je mjesto posebno, svako ima svoju priču pa tako i Murter.

Filip Božek, 8. razred

OŠ Čučerje

Voditeljica: Aleksandra Pšeničnik

Na smotri

učenička zadruga naše škole, pod nazivom "Čučerski kinč", pozvana je da se pridruži te da predstavlja Grad Zagreb na 23. smotri učeničkih zadruga Republike. To nas je sve jako razveselilo s obzirom da je naša zadruga relativno mlada, postoji i radi oko tri godine.

Svi zadrugari marljivo su radili na izradi proizvoda kako bi ostatku lijepe naše pokazali svoje tradicionalne proizvode te znanje i umijeće koje su stekli napornim radom i trudom. Od svih vrijednih zadrugara upravo je Dori i meni pripala čast da odemo na smotru koja se održavala od 6. do 8. studenog u prekrasnom gradu Opatiji.

6. studenog 2011., te tmurne i kišne nedjelje, točno u podne, nas dvije smo se s trima profesoricama ukrcale na autobus za Opatiju. Putovali smo s ostalim zadrugarima s područja Zagreba koji su na županjskom natjecanju, svibnja ove godine osvojili jedno od prvih pet mesta. U autobusu je atmosfera bila vesela. Razgovaralo se, učilo, razmjenjivale su se ideje te dovršavali posljednji detalji na nekim radovima. Nakon ugodne vožnje od nekih dva i pol sata napokon smo stigli na odredište - u kišnu Opatiju! Unatoč kiši, koja je dosadno sipila kao što i priliči već poodmaklo jeseni, prvi dojmovi su - čista petica. Grad je predivan! Kao da si u nekom drugom stoljeću! Dok smo unosili stvari u starinski hotel Kvarner, pomislih kako su tim istim putem nekada prolazila gospoda i gospođe na putu u prostrane, sobe kamo su s mnoštvom stvari dolazili na odmor iz raznih europskih gradova.

Stigli smo u hotel *Palace*. Tamo ćemo sljedeća dva dana odsjeti. Hotel je prelijep. Isto odiše duhom minulog vremena. Organizacija smještaja funkcionirala je savršeno. Dobili smo lijepu sobu i naputke za restoran. Opatija je pravi domaćin.

Smjestili smo se te otisli u hotel *Kvarner* urediti naš izložbeni prostor. Ulaskom u *Kristalnu dvoranu* pomislila sam: „Hoće li mi ovo pasti na glavu?“ Sa stropova su lebdjeli veliki kristalni lusteri koji su se njihali kad bi puhtuo vjetar kroz vrata.

Svi smo se trudili da naš štand bude savršen i napisljetu je i bio. Otvaranje je započelo.

Dora i ja smo obukle čučersku tradicionalnu nošnju u kojoj smo predstavljale naše proizvode.

Sljedeće jutro, nakon obilnog doručka, u *Kristalnoj dvorani* komisija je ocijenila naše radove.

Naš štand su pohvalili te su nas upozorili da moramo nastaviti održavati tradiciju jer u posljednje vrijeme svakim danom sve više izumiru stari običaji.

Šetajući dvoranom vidjela sam mnogo lijepih i osobitih radova. Najviše me se dojmilo pletenje rukavica, šalova i kapa od vune te naši dalmatinski susjedi koji su radili ulja, šampone i razne kreme od lavande. I tako se prvi dan smotre primakao svom kraju. Došlo je vrijeme večere.

Slobodno vrijeme smo Dora i ja provele razgledavajući ljepote Opatije. Prošetale smo niz obalu, posjetili kip *Madonne* i kip *Djevojke s galebom* koji osvjetljava put mornarima, fontanu *Helios* i *Selena* te ostale zanimljivosti.

Stigao je i dan našega odlaska. Odmah nakon doručka otišli smo na svečano zatvaranje smotre. Tamo su podijeljene zahvalnice te nagrađeni najbolji proizvodi.

Počašćena sam što sam imala priliku sudjelovati na ovoj smotri jer sam stekla mnogo novog znanja, vještina, poznanstva te ideja.

Projekt učeničkih zadruga nije samo edukativan već je i kreativan, inovativan te razvija maštu učenika te pridonosi očuvanju naše kulture i baštine i zato se nadam da će se i novi naraštaji pridružiti radu naše zadruge.

Dora Marjanović, 8. razred

OŠ Čučerje

Voditeljica: Aleksandra Pšeničnik

Najukusnija čokolada

Nisu sve čokolade jednakog okusa. Švicarska ima dugu tradiciju pripremanja čokolade po kojoj je i vrlo poznata. Kada bih morala reći asocijacije na Švicarsku, najvjerojatnije bih rekla čokolada, sela i krave. Sama država vrlo je ponosna na svoja blaga pa tako dok se vozite zračnom lukom u Zürichu, čujete kravu kako muče i vidite mladu djevojku obučenu u tradicionalno ruho. To mi je bila jedna od zanimljivijih stvari jer to nemate svagdje.

Bez imalo premišljanja mogu reći da je Švicarska jedna od najljepših država svijeta, a u to sam se i sama uvjerila. Nekoliko puta sam bila ondje, ali sve do sad nisam imala pravih i trajnih uspomena.

Bern je glavni grad države, ali nije i najveći. Zapravo je vrlo malen ako bolje pogledate, ali upravo zahvaljujući tome predivan. Većina kuća održala je stari izgled, ali moderne gradnje. Srednjovjekovni sat s pokretnim lutkama Zytglogge jedna je od najvećih znamenitosti samoga grada, a nalazi se u središtu grada. Svi ga turisti posjećuju, pa tako ni ja nisam bila iznimka. Parlament, koji je moguće posjetiti ali samo određenim danima, stoji na litici prema rijeci Aari. Stare je građe i prilično je velik. Nisam bila u njemu, a, iskreno, politika me i ne zanima previše. Bern nema, kao npr. Zagreb, posebna mjesta za tržnice. Svaki dan se seljaci organiziraju i naprave veliku tržnicu ispred samog parlamenta. Bilo mi je zanimljivo gledati kako su ljudi složni i imaju volje raditi. Sve to traje do otprilike 12 sati, a nakon toga pokupe sve smeće i otpatke pa se i ne vidi da su bili ondje. Katedrala je iz 15. stoljeća i izvrsno se uklapa u modernu gradnju na starinski način. Ni u njoj nisam bila, ali je izvana lijepa. Još jedna zanimljivost Berna je da nećete vidjeti puno ljudi subotom i nedjeljom u šopingu, ne kao što ih ima četvrtkom. Trgovine svakoga četvrtka rade produljeno i ljudi idu u šoping pa ćete doći u situaciju da ćete se pitati rade li ti ljudi uopće. To mi se svidjelo, jer su im trgovine nedjeljom većinom zatvorene, baš kao što bi i trebale biti.

Osim Berna, vrlo je poznat i Zürich. Osim što je najveći grad Švicarske, glavno je trgovačko i kulturno središte države. Prema jednoj anketi, Zürich je grad s najboljom kvalitetom života na cijelome svijetu. Na prvu mi nije izgledao tako privlačno, ali kad sam provela nekoliko sati u njemu, moje se mišljenje promjenilo. Grad se nalazi na poznatom züriškom jezeru. Kada je lijepo vrijeme, može se vidjeti i sâm kraj jezera, a nije baš malo. Kakve sam ja sreće, nisam imala prilike to vidjeti. U Zürichu se nalaze i sjedišta mnogih banaka, pa tako i poznatog UBS-a. U mnogim filmovima i serijama sam vidjela kako bogataši imaju račune u švicarskim bankama. Nije to samo šala. Oni imaju, ako ne najbolje banke, onda jedne od najbolje zaštićenih banaka na svijetu.

Švicarska sela nisu velika, ali su prekrasna i uređena. Seljaci se ne srame onoga što jesu, nego tako i promoviraju državu. Čokolada je samo jedno od silnih bogatstava Švicarske. Nisam provela vrijeme s tim ljudima, ali vjerujem da su druželjubivi i ljubazni, kao što sam imala prilike čuti.

Ako budete imali priliku nekamo putovati, otidite u Švicarsku. Vrijedi vidjeti sve starinske običaje i način na koji su se uklopili s moderniziranim svijetom.

Tena Vuković, 8. razred

OŠ Ive Andrića

Voditeljica: Julijana Jurković

New York, New York

Došao je i taj trenutak, kraj mom velikom iščekivanju - zrakoplov je dotaknuo pistu zračne luke JFK! Počelo je moje dvotjedno istraživanje New Yorka, zajedno s mojim roditeljima i bratićem Markom. Mi dečki smo bili uzbudjeni od samoga početka, čak i prije njega.

Najprije smo išli u razgledavanje Manhattana, četvrti New Yorka u kojoj živi 1,5 milijun stanovnika. Impresionirale su me sve te zgrade i reklame koje sam dotada mogao vidjeti samo u filmovima, jedina je razlika što je u stvarnosti puno ljepše. Ondje se nalazi *Empire State Building*, najviša zgrada na svijetu do 1972. godine. Rijeke turista se svakodnevno penju na zgradu s čijega se vidikovca na 82. katu pruža impresivan pogled na cijeli grad. I mogu reći da pogled zaista jest impresivan. Nadvladao sam svoj strah od visine i uživao u pogledu na cijeli New York. Bio sam jednostavno oduševljen, nikad prije nisam video tako što. Premda se ni Mario ni ja ne volimo fotografirati, ondje smo čak i dosađivali roditeljima s poziranjem.

Nakon dugih šetnji ulicama i avenijama odlučili smo se odmoriti i u Central Parku. Sjedili smo na klupici i osjećali se poput pravih Amerikanaca. Ili barem onih Amerikanaca iz filmova.

Blizu Central Parka nalazi se Prirodoslovni muzej (*American Museum of Natural History*), jedan od najvećih na svijetu. Ondje su mi daleko najzanimljiviji bili dinosauri. U pravo veličini!

U sklopu muzeja je planetarij s kinoprojekcijom o početku svijeta. Zanimljivo. Kao i općenito muzej. Svidio mi se jer sam u njemu našao na dosta stvari koje me zanimaju.

Razgledavanje Manhattana nastavilo se sljedećeg dana obilaskom Times Squarea, najvećeg raskršća New Yorka. Zbog strašne gužve jedva smo se mogli kretati, ali ionako su ondje najzanimljivije reklame. Ima ih na stotine. Meni se najviše svidjela reklama za predstavu na Broadwayu, „Kralj lavova” i odlučili smo da bismo je mogli otići pogledati, no budući da je bila gužva u redu, ali i navala na ulaznice, ostali smo kratkih rukava. Times Square je inače postao simbol New Yorka po svojim proslavama Nove godine. Volio bih da sam mogao ondje dočekati Novu godinu, kako sam mogao vidjeti na televiziji, doživljaj mora da je poseban.

Od značajnih mjesta vidjeli smo još mjesto gdje je nekad bio Svjetski trgovачki centar, srušen u terorističkom napadu 2001. godine, gdje se danas nalazi ploča s imenima onih koji su poginuli i svijeće zapaljene za njih. Malo me potresao taj prizor, drugačije je kad to vidiš uživo. Vidjeli smo i zgradu Ujedinjenih naroda na East Riveru, kao i trgovачki kompleks Rockefeller Center. Ondje se zimi nalazi poznato klizalište, koje sam viđao na slikama. Znao sam da neću vidjeti to klizalište, ali mi je nevjerojatno bilo da je na njegovu mjestu sada bio kafić. Svjetski najpoznatijim atrakcijama svakako pripada i Kip slobode, spomenik Sjedinjenim Američkim Državama na ušću rijeke Hudson, koji se nalazi na popisu UNESCO-ove svjetske kulturne baštine. Mnogo sam više očekivao od njega, a to je na kraju samo otok s kipom.

Sljedećih dana odlazili smo na izlete u okolici New Yorka. Obišli smo Montauk Point, prvi svjetionik u državi New York iz 1796. godine. Ondje vlada takav mir i tišina, priroda je netaknuta i uopće nismo imali osjećaj da smo u New Yorku. Posjetili smo i Port Washington, South Hampton, New Jersey. Zadnji dan prije povratka kući proveli smo na zasluženom odmoru na Coopers plaži (koja se nalazi u South Hamptenu), koja je proglašena najljepšom plažom u Americi. Premda je i meni to možda najljepša plaža na kojoj sam bio, naše Jadransko more je ipak ljepše i puno čišće. A i ljepše se kupati u njemu. Nema valova.

Jakša Devčić, 8. razred

OŠ Ive Andrića

Voditeljica: Julijana Jurković

Sven Laušić, 4. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Osvrt na premijeru filma Danijela Kušana: „Koko i duhovi”

Sigurna sam da su gotovo svi mlađi i stari pročitali roman Ivana Kušana Koko i duhovi ili Koko u Parizu. Tu sam knjigu pročitala kao prvašić i već onda sam razmišljala kako bi bilo dobro da se netko dosjeti i snimi istoimeni film. Istina, tada još ništa nisam znala o snimanju filmova, ali sam se tome ipak nadala. Volim čitati, ali i gledati filmove baš kao svako drugo dijete i baš sam se obradovala kad me profesorica upitala mogu li u ime naše novinarske grupe s Filipom Sente iz 6. d i profesoricom ići u kino Kaptol na premijeru filma Koko i duhovi. Već prije početka projekcije upoznala sam glavnog glumca imenom Antonio Parać. Iznenadilo me to što je izgledao sasvim obično i nije se pravio važan pa se za naš časopis i fotografirao s nama. Tada smo mi mlađi novinari iz svih škola grada Zagreba zajedno s glumcima krenuli na projekciju. Svi smo uživali, i djeca i profesori.

Jesu li duhovi stvarnost ili priča? Film slijedi dječaka Ratka Milića, zvanog Koko, koji se seli s rodnog Zelenog Vrha u veliki grad nadajući se avanturama i novim prijateljima. Koko i njegova družina sastavljena od Zlatka, Marice (Kokove sestre), Mikija, Bože i njihova psa kojeg su zvali Car, i ne znajući upuštaju se u avanturu života. Vode istragu i Koko razotkriva lopove, rješava obiteljsku zagonetku, stječe nove prijatelje i nova životna iskustva.

Film je zaista odličan te ga svatko treba pogledati. Film je prema istoimenom dječjem romanu režirao književnikov sin Daniel Kušan. Lik Koka glumio je Antonijo Parać, a njegovu sestruru Maricu glumila je Nina Mileta. Zlatko je bio Kristian Bonačić, Mikija je igrao Filip Mayer, a Ivan Maltarić bio je Božo.

Nakon premijere mi novinari družili smo se s redateljem i glumcima te im naizmjence postavljali pitanja, a oni su nam odgovarali. Iz razgovora smo saznali da su neke kadrove (kao spuštanje Marice s balkona katnice) snimili pomoću trika, da su Antoniju Paraću bile najdraže scene snimanja sa psom, a najnapetije je bilo snimanje kadrova ispod zgrade u podzemnom skrovištu. Iz razgovora s redateljem saznali smo da su glumce dosta dugo tražili po dramskim družinama u osnovnim školama i da su ih teško izabrali. Jedini glumac koji nikada ranije nije glumio je Ivan Maltarić koji je unatoč tomu izvrsno odglumio ulogu Bože. Trenutno gotovo svi oni glume u nekom od kazališta za mlade pa ih možete sresti u Trešnji, Kazalištu mlađih Dubrava i drugdje. Redatelj je obećao da će snimiti još filmova o Koku prema romanima Ivana Kušana. Film je odličan, zanimljiv, šaljiv. Ne propustite ga pogledati!

Lucija Tomić, 6. razred
OŠ Luka
Voditeljica: Zdenka Drožđan

PUTOVANJE MEDITERANOM I CRNIM MOREM

Pojas za spašavanje

Za rođendan od bake i djeda dobio sam neobičan poklon koji nije materijalni. To su bile karte za krstarenje. Naravno nisam mogao otići na krstarenje, a da ne pošaljem zahtjev školi i dok ne dobijem odobrenje od javnog bilježnika da mogu napustiti zemlju bez roditelja uz pratnju bake i djeda. Nakon te papirologije kucnuo je čas za polazak.

Krenuli smo iz Zagreba oko otprilike jedanaest sati navečer. Put do Genove (Italija) bio je veoma dug, čak dvanaest sati (nije mi se činilo toliko dugo jer sam većinu puta prospavao, a ostatak puta sam gledao filmove ili slušao glazbu). Genovu nismo imali vremena razgledati nego smo odmah išli u luku gdje nas je čekao naš brod (MSC Melody). Predali smo prtljagu i onda smo na šalteru pokazali kupljene karte i dobili smo svoje brodske kartice. Na ulasku u brod smo morali pokazati svoje kartice koje smo dobili. Djed mi je rekao da čvrsto držim karticu dok prelazimo preko malog mosta koji spaja brod i kopno. Toliko sam čvrsto primio karticu da mi je skoro pala u more. Taj korak je trenutak koji će dugo pamtiti jer me ispunila radoš, oduševljenje i mnogo drugih osjećaja u isto vrijeme.

Odmah moram priznati da mene ne zanimaju pejsaži i priroda, nego me više zanimaju arhitektonska dostignuća, povjesne znamenitosti i običaji ljudi u Italiji, Grčkoj, Ukrajini i Turskoj.

U Italiji smo posjetili Rim koji ima bogatu povijest koja se uglavnom zasniva na slavnom Rimskom Carstvu. Doista, kamo god se okreneš ugledaš neki staro rimski spomenik ili ostatke starih građevina. Rim je pun raznolikosti i svojih prirodnih i arhitektonskih ljepota. Najviše mi se dopao Koloseum, tj. rimski gladijatorski ring. Tu su se održavale borbe između gladijatora i gladijatora ili između gladijatora i neke divlje životinje. Jedna zanimljivost je ta da su gladijatori u većini slučajeva bili robovi koji su bili prisiljeni na te borbe. Jedini način kako je rob-gladijator mogao dobiti slobodu je taj da pobijedi pet borbi za redom protiv drugog gladijatora i na kraju da ga ubije (ukoliko ga ne ubije ta borba mu ne vrijedi kao pobjeda). Kada smo ušli u Koloseum bio sam veoma očaran tom veličinom i pomalo me strašilo kad sam čuo koliko je ljudi tu ubijeno u krvavim borbama za „goli život“. Osim Koloseuma posjetili smo i crkvu sv. Petra. To je uistinu vrhunac arhitekture za, puk otvoren samo jedan dio, a ostali su dijelovi ispod zemlje i skriveni od očiju javnosti (tamo može ići samo najviše svećenstvo).

U Grčkoj smo posjetili antički grad Nafplion. Budući da je luka bila premala da bi ovakav brod pristao, morali smo se usidriti nedaleko od obale i ići do luke s katamaranima. Vožnja je trajala 20 minuta, a more nije bilo baš najmirnije. Moj djed je pokušao snimiti obalu i planinu iznad Nafpliona tijekom vožnje pa mu je skoro kamera ispala kad je zaplijesnuo val. Na svu sreću imao je kamenu pričvršćenu sa sigurnosnim užetom oko vrata pa smo izbjegli nesreću. Na kopnu smo imali 3-4 sata za samostalno razgledavanje grada. To smo vrijeme iskoristili za kupnju suvenira i za vožnju vlakićem koji provodi turiste kroz najvažnije dijelove grada. Činilo nam se puno praktičnije voziti se nego hodati po kamenitom tlu. Toliko smo zaboravili na vrijeme da smo skoro zakasnili na zadnji katamaran koji je vozio do broda.

U Turskoj, točnije u Istanbulu, sam doživio najveću tržnicu na svijetu, bio je to Grand Bazzar. Na tom području ima više od 3500 dućana i više od 5000 prodavača. Grand Bazzar je toliko velik da smo morali na početku uzeti kartu tržnice da se ne bismo izgubili. Najveća je ponuda poznatih turskih tepiha i njihovih jestivih specijaliteta poput baklave. Teško je bilo među svim tim šarenilom izabrati prave suvenire koji će pobuditi uspomene na Istanbul. Najzanimljivije na Grand Bazzaru mi je bilo cjenkanje bez kojeg bi vam lukavi trgovci prodali robu po većoj cijeni, nego je stvarna. Ponosan sam na sebe što sam imao jedno uspješno cjenkanje pa sam kupio tepih po trostruko manjoj cijeni. Osim Grand Bazzara posjetili smo i Aja Sofiju koja je simbol islama. Za razliku od ostalih džamija u Aja Sofiji se ne trebaju skinuti cipele jer je ona već dugo godina muzej koji je otvoren za sve posjetitelje. Mene je fascinirala njena unutrašnjost jer je strop toliko velik da sam se osjećao poput mrava. Najviše mi se dopao ulaz koji čine troje vrata. Najveća su vrata koja su nekada davno služila kralju da uđe u džamiju, a ostala dvoja vrata su služila njegovim najvišim službenicima i činovnicima za ulazak. Tada je za građanstvo bio samo jedan ulaz standardne visine koji je bio veoma udaljen od prva tri ulaza. Ta udaljenost je dočaravala uzvišenost i veličinu kralja i njegovih dužnosnika. Najednom, kao iz vedrog neba, spusti se jaki pljusak s vjetrom, a mi nismo imali kišobrane

Kad smo pristali u Odessu u Ukrajini, odlučili smo je sami razgledati pa smo uzeli kartu i uputili se u nepoznato. Odmah do luke se nalazi jedan od najvećih javnih spomenika Ukrajine, a to su Potemkinove stube. Njih je dala izgradit tada ruska carica Katarina Velika koja ih je izgradila kao spomenik njezinom ljubavniku Potemkinu. Postoji cijela priča o Katarini, Potemkinu i njegovim selima. Uglavnom, uspeli smo se uz 198 stuba i na vrhu smo naišli na trg koji je vrvio prodavačima raznih proizvoda. Naravno na ulici se ne prodaje ništa s računom i vrećicom, nego se kupi i stavi u džep. Bilo je tamo i raznih zabavljača koji su pokušali zaraditi pokoju grivnu (ukrajinska valuta) raznim vratolomijama i vještinama. Mene je privukao jedan čovjek koji je mirno stajao u toj vrevi s dva prekrasna goluba koji su mu sjedili na ruci. Prišao sam i dotakao ih. Čovjek me nagovorio da ih stavim na ruku. Uz dozu straha sam to učinio, ali sam mu ih brzo vratio jer se nisam baš osjećao ugodno s dva velika bijela goluba na ruci. Okrenuo sam se i iza mene je stajao čovjek koji je imao sokola koji je bio toliko velik da mi se krv sledila u žilama. On je također ponudio da mi stavi sokola na ruku, ali sam ga pristojno odbio jer je moje srce već doživjelo dovoljan šok. Prošetali smo se najljepšom šetnicom koju sam ikad video. Dok smo hodali po jesenskom lišću, začuli smo topot konja koji je bio sve glasniji i glasniji. Bilo je očito da se kočija s konjima približava točno iza naših leđa. Okrenuli smo se i ugledali dva snažna bijela konja koji vuku starinsku kočiju. Kočijaš se zaustavio na kraju šetnice i dopustio je ljudima da se fotografiraju pored konja. Ja naravno nisam mogao ovu priliku propustiti pa sam se fotografirao pored njih.

Kraj putovanja obilježen je gala večerom. To je posebna večera na brodu kada je nužno odjenući se svečano i obuti svečane cipele. To je bila prva večer u mome životu kada sam odjenuo odijelo i obuo crne svečane cipele. Također sam morao nositi kravatu koju do tad nisam znao vezati, pa je djed priskočio u pomoć. Imao sam problem s izborom hrane jer je ta večer obilježena posebnim specijalitetima poput: škampa, lignja i krvavim mesom.

Večeru sam preživio i sretno se vratio kući.

**Luka Kniewald, 8. razred
OŠ Augusta Hrambašića
Voditeljica: Ksenija Ivanović**

Prema moru i na moru

Roditelji su kao i svako ljeto dosad, isplanirali naš godišnji odmor. Ove godine to je bio otok Pašman, mjesto Kraj.

Nakon završetka školske godine i tri tjedna kuhanja na vrućem zagrebačkom asfaltu, krenuli smo na naš dvotjedni odmor.

U ranim jutarnjim satima vozili smo se autoputom do Karlovca, grada na četiri rijeke, Korane, Kupe, Mrežnice i Dobre, koji se nalazi na križanju puteva. Oduvijek poznat po tekstilnoj i prehrambenoj industriji, po prometu, kulturi i povijesti. Još smo u četvrtom razredu posjetili stari grad Dubovac, izgrađen u 14. st. kao obrambena kula protiv Turaka. S vrha tvrđave pružao se lijep pogled na cijeli Karlovac i okolna mjesta. Ispred tvrđave bile su radionice srednjovjekovnih vještina, kako što je streličarstvo, medičarstvo i bубњanje. Taj izlet mi je ostao u sjećanju i svaki puta kada idemo prema moru i vidim Dubovac, sjetim se izleta. U Karlovcu silazimo na staru cestu prema moru. Vozimo se prema Plitvičkim jezerima, dragulju hrvatskog turizma u srcu Like. Plitvička jezera proglašena su 1949. g. nacionalnim parkom i svakim danom su sve posjećenija. Prije Plitvice stali smo u Grabovcu, malom mjestu koje živi isključivo od turizma i turista koji posjećuju Plitvička jezera. Gotova svaka kuća iznajmljuje sobe ili apartmane.

U Grabovcu je i najzeleniji kamp Turist te nekoliko ugostiteljskih objekata. U mjestu žive i moji kumovi koji su nam spremili pravi lički ručak. Predjelo od ličkog sira, vrhnja, domaćih kobasicu. Glavno jelo, teletina ispod peke s krumpirima. Desert, masnica.

Obožavam ovaj dio naše domovine zbog svježine koja dolazi od zelenila i Plitvica, od netaknute prirode. Ljudi su ovdje, kao i moj kum, jaki, jednostavni, dobromanjerni i pošteni. Nakon obilnog ručka, odmaranja i razgovora s kumovima, nastavili smo putovanje. Zaspao sam u autu i probudio se u još jednom, meni dragom gradu, Biogradu. Biograd je grad u Zadarskoj županiji. U 12. st. bio je to poznati kraljevski grad, sjedište hrvatskih kraljeva i biskupa. Danas je izrazito turističko mjesto u kojem je prvi hotel izgrađen 1935. g., a prvi su gosti, Česi, došli 1920.

Biograd je danas popularno turističko odredište mladih. Bogato je morskim sadržajima: vodenim parkovima, skuterima, skijanjem na vodi... i ponudom noćne zabave.

Čim sam osjetio miris mora, probudile su se lijepo uspomene i sjećanja na protekla ljeta. U trajektnoj luci Biograd ukrcali smo se na trajekt koji nas je vozio petnaestak minuta do Tkona. Od Tkonu do Kraja trebalo nam je samo pet minuta vožnje autom.

U Kraju, malom turističkom mjestu na jugoistočnom dijelu otoka Pašmana, dočekali su nas naši domaćini. Stariji bračni par koji inače živi u Zagrebu, a preko ljeta u Kraju iznajmljuje apartmane. Pokazali su nam smještaj i pomogli da se smjestimo.

Pašman je otok na kojem nije razvijen turizam kao na drugim otocima na kojima sam bio (npr. Hvaru, Braču, Krku, Pagu, Korčuli...). Nema velikih turističkih kompleksa s hotelima ili kampovima. Plaže su pješčane s dalekim plitkim pojasmom tako da su idealne za razne vodene igre. A najbolje od svega je to što na njima nema gužve ni u srcu sezone. Kraj je jako mirno mjesto, pogodno za odmor, uživanju u prirodi i tišini u čemu su moji roditelji „guštali“, a brat i ja smo se morali prilagoditi.

Ni Kraj ni Pašman nisu mjesta za zabavu i noćne provode u kojima bi uživali mlađi ljudi, ali se zato može otići na otok Ugljan koji je s Pašmanom spojen mostom.

Posebno me iznenadio broj starih kamenih kuća i gospodarstava. Domaći ljudi se bave poljoprivredom, vinogradarstvom, maslinarstvom i ribarstvom. Turizam im je usputna djelatnost koja im dobro dođe kao dodatna zarada uz plaću ili mirovinu. Najvažnije kulturno obilježje Kraja je Franjevački samostan i crkva Sv. Dujma iz 1392. g.

Prošla su dva tjedna u igri i obilasku otoka. U povratku kući stali smo na rijeci Mrežnici. Tu nam prijatelji imaju vikendicu. Uz roštilj i kupanje u rijeci polako su blijedili dojmovi s mora. U kasnim večernjim satima vratili smo se u Zagreb. Pri povratku je u automobilu vladala tišina. Svi smo razmišljali o lijepo provedenim ljetnim praznicima.

Borna Štofac, 8. razred

OŠ Lovre pl. Matačića

Voditeljica: Ljiljana Mirt-Kruc

Filip Ljudevit Kotnik, 3. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

PRETPREMIJERA

Dundo Maroje

Dana 13. rujna u Gradskom kazalištu Gavella održava se pretpremijera *Dunda Maroja*, najpoznatije komedije *Marina Držića*. Pomalo uzbudjena, nestrpljiva i nervozna- jer čak i u ovo povečerje temperatura je nesnosnih 25 stupnjeva. Ne mogu dočekati početak predstave.

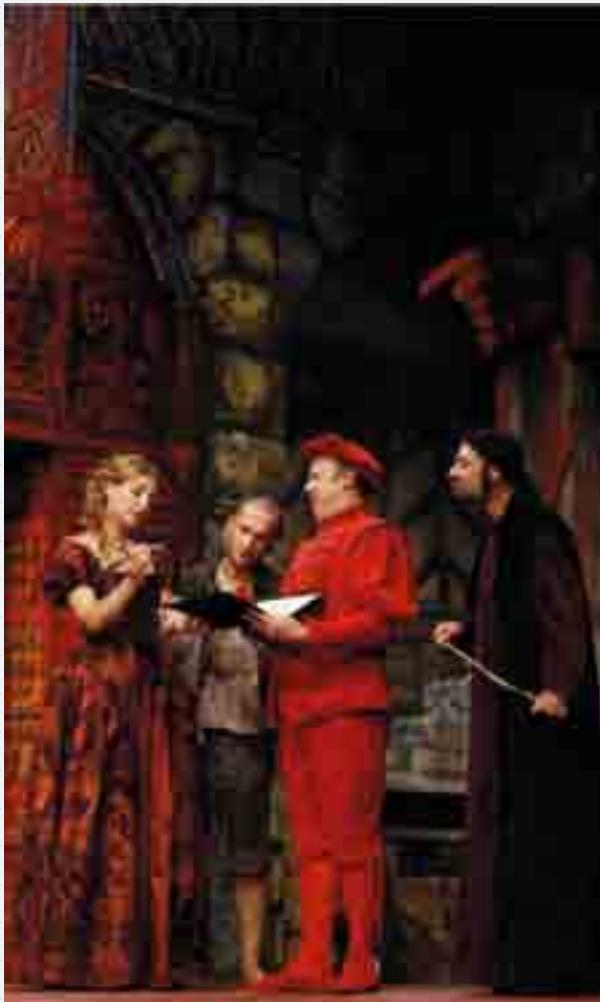
Kazalište vrvi, zrak zagušljiv, može se i rezati, svi ustreltali, svijetla se gase i ... gle, čuda: pred nas gledatelje izašao je ravnatelj kazališta Nenad Stazić.

Obavještava nas kako je neposredno prije nastupa jedan od glavnih glumaca, Amar Bukvić, imao nezgodu i ozlijedio gležanj. Već sam pomislila da sam uzalud s profesoricom došla. No, Stazić nas gledatelje poziva na razumijevanje jer je Bukviću liječnik savjetovao da miruje, no glumac je ipak odlučio igratiBravo, bravo!. Lagnulo mi je, gledat ćemo predstavu... Komedija Dundo Maroje osobito je originalna po liku škrtnoga oca Dunda Maroja (tumači ga Žarko Savić) i rastrošnoga sina Mare Marojeva (tumači ga Amar Bukvić).

Dinamična radnja smještena je u Rimu i kroz nju upoznajemo likove sluga izjelica, ispičture, preprednjake i lopuže. No prije svega upoznajemo originalnog Pometu Trpezu, slugu, nadmoćnog animatora radnje i idealnog predstavnika renesansnih shvaćanja biti života (tumači ga Franjo Dijak).:"

Kako sam se prije gledanja pretpremijere pošteno pripremila pročitavši Držićeve djelo tek tu i tamo trebaju mi profesoričine intervencije na licu mjesta kako bih u cijelosti razumjela predstavu. Koliko mogu vidjeti i čuti pripremali su se i glumci i to dugo..

Svaka im čast, trebalo je naučiti sav taj tekst, uči ne samo u lik već i u renesansno vrijeme, govoriti i kretati se u tom duhu. Da

i nije baš bilo lako naučiti govoriti starodubrovački čujem kod nekih glumaca. Neki su se među njima malo i previše zanjijeli pa mi se čini kako su im i naglasci pomalo pobjegli, zavijugali od starodubrovačkoga ka crnogorskom. Iznimka je govor **Zorana Gogića** u ulozi *Tripčeta/Kotoranina* kojem je crnogorski i zadan. No ne treba cjeplidlačiti!

Da nam ravnatelj **Stazić** na početku nije rekao kako **Amar Bukvić** šepa jer se ozlijedio, nikad ne bih pomislila da to redatelj *Marco Sciadalu*ga nije predvidio, jer **Amar Bukvić** i šepajući izvrsno odraduje svoju ulogu *Mara* (rastrošnog Marojevog sina). **Laura Dijane Vidušine** je zama-mna, no krunu ženske glume (po mom skromnom sudu) zasluzila je definitivno, **Nataša Janjić** u ulozi *Petrunjele* (djevojke/sluškinje *Laurine*), njezini naglasci su stabilni i ne vijugaju, "kret-nje su prirodne, odmjerene i ulozi primjerene. Smatram kako je najbolju mušku ulogu, ulogu *Sadija*, Židova odigrao **Enes Vejzović**. Pohvala i ostalim glumcima, dobro su odradili svoje uloge. *Bokčila* tovijenara, sluge *Dunda Maroja*: **Ozren Grabarić**, *Popive*, sluge *Marove*: **Sven Šestak**, *Pere*, na mušku obučene zaručnice *Marove*: **Ivana Roščić**, *Džive*, prvog bratučeda *Pe-rina*: **Hrvoje Klobučar**, babe *Perine*: **Slavica Knežević**, *Laure* (Mande Krkarka), kurtizane: **Dijana Vidušin**, *Petrunjele*, *Uge Tudeška*: **Sven Medvešek**, *Pomet Trpeze*, sluge *Ugovog*: **Franjo Dijak**, *Tripčeta iz Kotoru*: **Zoran Gogić**, *Dživilina Lopuđanina i Gianpaula Oligiatia*, bankara: **Siniša Ružić**, *Nike*: **Janko Rakoš**, *Pijera*: **Živko Anočić**, *Vlahe*: **Đorđe Kukuljica**, *Mazije*, listonoše: **Marino Mato-ta**, *Gulisava, Hrvata*: **Dragoljub Lazarov**, *Kapetana (Barižea)*: **Damir Klarić te žbira i nosača**: **Jakov Klarić**, *Ivica Begović i Željko Begović*. Kostimografkinja, *Marita Čopo* izvrsno je odradila svoj posao, ali od scenografa *Guida Fiorata* očekivala sam ipak malo uređeniji i stiliziraniju scenografiju. Sve u svemu moja očekivanja nisu bila iznevjerena pa bih ovu predstavu definitivno uz prethodnu pripremu i bogat prijevod (adrijatinizama i starodubrovačkog) preporučila svima, a posebno onima koji vole klasične obrade starih hrvatskih klasika.

Margarita Božiković, 8. razred,
OŠ Horvati,
Voditeljica: Linda Šimunović Nakić

Pubertet s roditeljima (uh!)

Živciraju te roditelji? Naredi ti da pospremiš sobu baš kad trebaš ubiti 50 terorista u Call of Duty? Kažu ti da odeš učiti, ali ti radije ostaneš gledati Ružu vjetrova jer baš tada neki lik iz serije saznaće da ima sina za kojeg nije ni znao. Nakon sretnog raspleta u Ruži, umjesto da ideš učiti, ti odeš na fejs gdje vidiš da najcura u školi ima novu profilnu. Naravno, obavezno moraš lajkati sve njezine slike, no uto ti mama bane u sobu i pita te zašto ne učiš i zašto si opet na fejsu. Dobro, napokon odeš učiti, no to ne traje dugo jer si se dogovorio otići s prijateljem van. Mama ti kaže da smiješ ostati najdalje do sedam, ali ti ostaneš do osam i točno znaš koja će te gnjavitorska pitanja i zabrane dočekati:

Gdje si ti dosad? Više te nigdje neću pustit! Bla-bla-bla...

Te rečenice puštaš na drugo uho i baciš pogled na televizor, a tamo ni manje ni više nego Titanic..., a poslije njega Brzi i žestoki. I tako ostaneš gledati filmove do ponoći i onda te mama počne doslovce tjerati na spavanje, a ti ni da trepneš (zašto i bi? - pa upravo počinje Sherlock Holmes).

I onda oni dobiju slom živaca zbog tvog ponašanja, ali i ti dobiješ slom živaca zbog njihovog ponašanja, i tako lomite živce dan za danom.

Dragi čitatelju naših školskih novina, ako si se prepoznao u bilo kojoj od ovih svakodnevnih situacija (koje nam doslovno piju mozak na slamčicu), onda si i ti jedan običan tinejdžer, a tvoji roditelji su roditelji jednog običnog tinejdžera. A upravo taj odnos razmatram u ovom članku.

Provela sam anketu među našim osmašima da vidim kako se ponašaju u nekim svakodnevnim situacijama.

Možemo vidjeti da nije svu djecu na isti način zapljasnuo val puberteta, no većina ipak prolazi kroz situacije slične onima koje sam opisala na početku teksta. A prije samo nekoliko godina rezultati ankete bili bi potpuno drugačiji. Što se to dogodilo? Odgovor je jasan: odrastamo, prolazimo kroz dobu puberteta i kako kažu psiholozi više ne želimo da nas okolina smatra djecom, već odraslijim mladim ljudima, a okolina nam stalno daje do znanja da smo još djeca, i to još posebno ističu. Kad nam se guši naš osjećaj da sada moramo imati puno više prava i slobode, postajemo prkosni, neposlušni, tvrdoglavci i agresivni.

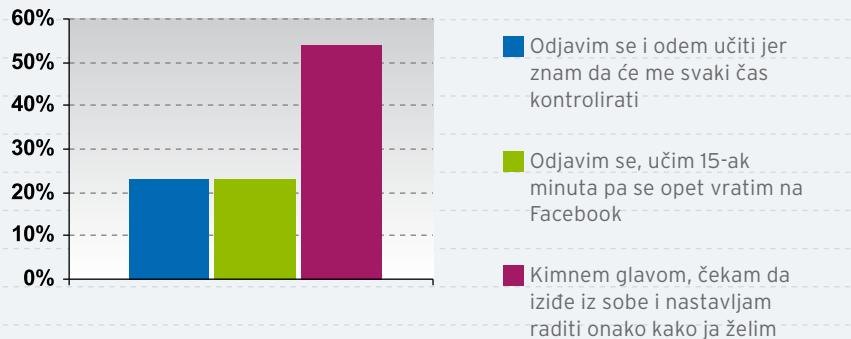
Taj sukob dobro pokazuje odgovor jedne učenice. U anketi sam postavila neobavezno pitanje da se pokušaju sjetiti oko čega su se sukobili s roditeljima u zadnje vrijeme. Jedna je učenica napisala: „Nisu mi dali da napravim piercing.“

Naravno, ona smatra da je dovoljno velika i odrasla te da takve odluke može već donositi sama pa misli da joj roditelji tu samo smetaju i guše njezinu slobodu. Ali roditelji su protiv toga i misle da njihova mora biti zadnja jer je ona još samo njihova mala curica. Dakako, dolazi do sukoba.

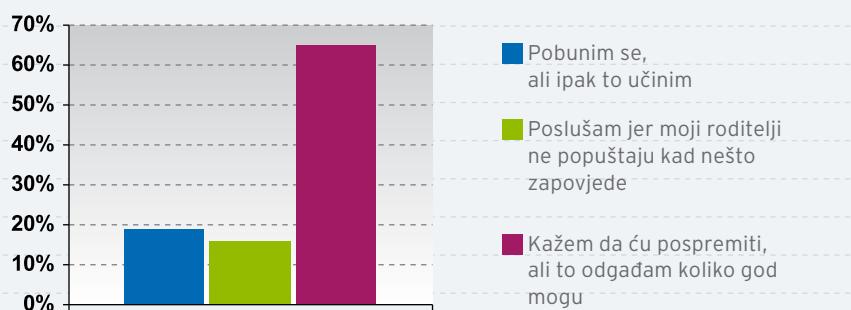
Ili kad dobijemo lošu ocjenu, pa smo ljuti na sebe i sve oko sebe, a još nas oni dočekaju hodniku s pitanjem: „Jesi li dobila ijednu ocjenu?“ Odgovor je: „Pustite me na miru, uvijek me pitate ista pitanja!“

Opet ista stvar: mi mislimo da smo dovoljno odrasli i da je to naš problem, ali roditelji ne misle baš tako. I pitam se kad će ti roditelji napokon shvatiti sve te stvari! Kad će im postati jasno tko je tu u pravu?!

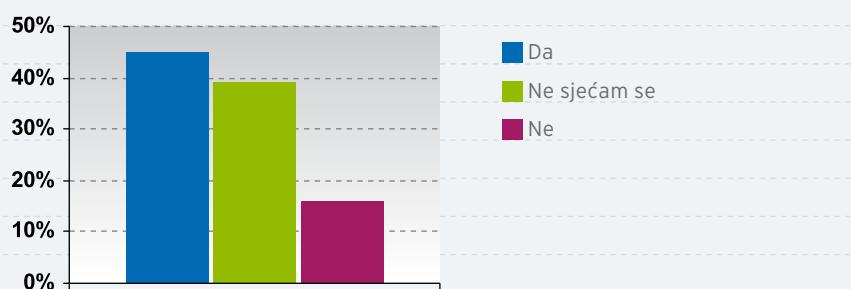
1.
Mama ti kaže da
prestaneš visjeti
na Facebooku i ideš
odmah učiti.
Što učiniš?

2.
Kad ti roditelji kažu da
pospremiš svoju sobu,
kako reagiraš?

3.
Pokušaj se sjetiti je li
u zadnja dva dana bilo
„povišenih tonova“
u razgovoru tebe i
roditelja.

Kako je to samo sjajno objasnio Mark Twain:

„Kad sam imao 14 godina, moj otac je bio toliko neznanica da sam jedva podnosio tog starca u svojoj blizini. Kad sam napunio 21 godinu, ostao sam zapanjen koliko taj starac može naučiti u sedam godina.“

Valentina Dervišević, 8. razred

OŠ Većeslava Holjevca

Voditelj: Mate Milas

RAZGOVOR S GRUPNIM ODGAJATELJEM IVANOM
ĐURČEVIĆ, DIPL. SOCIJALNOU PEDAGOGINJOM

Raduje me kad dijete uspije skinuti "etiketu" lošeg učenika

OŠ Vjenceslava Novaka prva je škola u Zagrebu i Republici Hrvatskoj koja je 1987. započela s uvođenjem preventivnog programa - Poludnevni boravak (PB) tijekom kojeg se provodi Produceni stručni postupak. Program provodi Dom za odgoj djece i mladeži Zagreb s ciljem identifikacije i suzbijanja neprihvatljivog načina ponašanja učenika te pružanja pomoći u učenju. Više o radu PB-a saznali smo od grupnog odgajatelja Ivane Đurčević, dipl. socijalne pedagoginje iz Doma za odgoj djece i mladeži Zagreb.

Zašto Poludnevni boravak baš u našoj školi?

Naša je škola smještena u Dubravi, a Dubrava je prije bila jedan od najozloglašenijih kvartova po maloljetničkoj delinkvenciji te smo bili pri vrhu ljestvice u gradu Zagrebu. Pedagoginja škole Ljiljana Savić prepoznačala je postojeće stanje i potrebe škole te je u suradnji s Centrom za socijalnu skrb i Domom za odgoj djece i mladeži Zagreb počela u školi s radom prva grupa uključenih učenika. Vrlo se brzo primjetio znatan pomak nabolje, a taj dobar primjer slijedilo je čak pet škola Dubrave.

Koji je cilj PB-a?

Nama dolaze u grupu uglavnom djeca koja imaju problema u učenju i ponašanju, djeca čije su obiteljske prilike nepovoljne, učenici koji često pokazuju agresivan i netolerantan odnos prema vršnjacima te razni tipovi djece koji „iskaču iz kalupa”. Cilj nam je poboljšanje uspjeha, ponašanja, prolaznosti učenika, izgrađivanje tolerantnog odnosa i unaprjeđivanje samog procesa socijalizacije. Djeci nastojimo pomoći u procesu odrastanja i tijekom školovanja da sa što manje teškoča i „ožiljaka” prođu kroz osnovnu školu.

ČESTO SU IZNENAĐENI VLASTITIM USPJEHOM

Kako su organizirane grupe?

Učenici su podijeljeni u 2 grupe. Jednu pohađaju 6. razredi o kojima brine dipl. socijalna radnica Maja Miljuš, a u mojoj su grupi učenici 5. i 7. razreda. U početku je postojala potreba za većim brojem pa se našlo i po 17 učenika u jednoj grupi što je otežavalo rad. U zadnjih nekoliko godina grupa obuhvaća 10-12 članova, a odgajatelj ima više vremena posvetiti im se pojedinačno te kvalitetnije obavljati svoj posao. Inače, u ovih 25 godina postojanja programa, pružena je pomoć za više od 350 učenika.

Koje uvjete moraju ispunjavati roditelji da dijete uključe u PB?

Ne postoje uvjeti, ali moram reći da roditelji moraju biti suglasni s uključenjem, a Centar za socijalnu skrb ured Dubrava izdaje rješenje o uključivanju djece u ovaj oblik tretmana.

Kako izgleda rad grupe?

Kako naša škola radi u jutarnjoj smjeni, grupa se okuplja odmah po završetku nastave.Tada međusobno razgovaramo o svim događajima na nastavi, pod odmorom ili što im se dogodilo u obitelji. U to se vrijeme djeca mogu malo i poigrati. Na raspolaganju su im društvene igre, igre na računalu, a kada je lijepo vrijeme, odemo na školsko igralište. Slijedi zajednički ručak obiju grupa, a potom svaka grupa odlazi u neku od učionica. Najprije se dogovorimo o dnevnim obvezama i domaćim zadatacima koje taj dan treba napraviti te ih nastojimo tijekom poslijepodneva i dovršiti.

Kako motivirate učenike da ostanu u grupi poslije nastave?

Moram priznati da univerzalnog recepta za motivaciju nema.Djeca dolaze dobrovoljno, a temelj je međusobno povjerenje i njihova želja da budu bolji i uspješniji. Nakon što dijete spozna da uz kontinuiran rad ostvaruje bolje obrazovne rezultate, teškoća s motivacijom više nemamo. Oni i sami budu često iznenadeni vlastitim uspjehom i napretkom.

Zar nisu umorni nakon održane jutarnje nastave?

Naporno je u školi provoditi vrijeme od 8 sati ujutro do 17 sati poslijepodne, ali se uvijek možemo individualno dogovoriti. Međutim, najčešće se događa da im vrijeme brzo proleti pa se dobrovoljno znaju zadržati i duže, a tu su i tete kuharice koje ih okrijepe.

Osjećate li se usamljeno u svojem poslu?

Ovaj je posao idealan za individualce i altruiste jer se živi sa svakim djetetom i njegovim problemima. Prema potrebi radi se individualno s pojedinim djetetom, a taj rad ne podrazumijeva samo obrazovne sadržaje. Moje radno vrijeme podrazumijeva i suradnju s razrednicima, predmetnim učiteljima, stručnom službom škole, socijalnom službom, prema potrebi i sudom. Naravno, neizostavna je suradnja s roditeljima svakog djeteta.

Kakva je suradnja s roditeljima?

S roditeljima nastojim uspostaviti suradnički odnos. Svjesna sam da i oni mene procjenjuju i kada zaključe da sam dobromanjerna i iskrena prema njima i njihovoј djeci, tada imam njihovu podršku. Često se dogodi da samohrane majke trebaju moje savjete, ohrabrenje. Neke roditelje treba usmjeriti da smanje kontrolu i zahtjeve, a druge opet da ih malo povećaju.

PROFESORICE, OVO JE MOJA KOČIJA

Kad se kod učenika primjećuje pozitivan pomak?

Promjene su uočljive već nakon dva mjeseca po uključivanju u PB. Odnose se na ponašanje, ali i na postizanje boljih obrazovnih rezultata. U svakom djetetu postoji potencijal koji nastojimo prepoznati i ostvariti. Promjene nisu kratkotrajne, a da im je ovaj tretman puno značio, zaključujem po tome što me svake školske godine posjećuju bivši članovi grupe i pohvale mi se svojim uspjesima. Sretna sam jer među njima ima i fakultetski obrazovanih.

Što vas još sve može obradovati, a što rastužiti?

Raduju me svi uspjesi moje djece, pogotovo kad dijete spozna da može postići puno više i kada sa sebe uspije skinuti „etiketu“ lošeg učenika u razredu. U takvim situacijama djeca i sama budu iznenadena, s nevjericom prepričavaju ispitne situacije ili svoje znanje uspoređuju s nekom djecom koja su prije bila uspješnija od njih.To su trenuci kada im čestita cijela grupa i svi dijelimo radost.

Lijepo je promatrati proces stjecanja samopouzdanja svakog djeteta, a to se odražava i na motivaciju i povjerenje u mene kao njihovog grupnog odgajatelja. Veseli me i kada stariji članovi grupe pomažu, upućuju, usmjeravaju i paze na mlađe. Nesretna pak budem ako se dijete koje je bilo kod mene u grupi kasnije „pogubilo“ jer su ga preplavile nepovoljne okolnosti. Tada se uvijek preispitujem jesam li mogla nešto više napraviti za to dijete, jesam li nešto propustila ili negdje pogriješila.

Ostajete li u kontaktu s učenicima i nakon njihova izlaska iz grupe?

S nekim ostajem u kontaktu ne samo kad odu u srednju školu, već i kad je završe. Ti se kontakti na njihovu inicijativu ostvaruju njihovim posjetom školi samo da me vide, porazgovaraju ili kada SMS porukama za blagdane prve čestitke stižu baš od moje „bivše djece“. Moram se pohvaliti kako sam ove jeseni bila pozvana na kavu povodom prve zarađene plaće mladića iz moje bivše grupe. On je u nižim razredima ostao bez oca, a majka se borila sa zločudnom bolešću te je često bilo potrebno i nju tješiti i ohrabrvati. Došao je s mamom pred školu i otvarajući vrata tek kupljenog polovnog automobila, rekao: " Izvolite, profesorice, ovo je moja kočija". Takvi se trenuci nikakvim novcima ne mogu platiti i u meni bude nadu da sam, možda, ostavila pozitivan trag u životu pojedinih mlađih ljudi.

IZGRAĐUJTE SVOJE POZITIVNE OSOBINE

Često odlazite s grupom na izlete...

Mi se trudimo i u ovo recesijsko vrijeme djeci ponuditi adekvatne sadržaje, provodimo ih vikendom. Odlazimo na klizanje, u kino, za maškare odemo u Muzej grada Zagreba. Znali smo otići i na cijelodnevni izlet vlakom na Kestenijadu u Hrvatsku Kostajnicu. Išli smo i na Sljeme, u Zoološki vrt, Tehnički muzej, a imali smo i organizirane športske susrete s drugim školama u kojima postoji ovakav oblik rada. Uvijek se uključujemo i u školska događanja izrađujući ukrase za Božić, Uskrs.

Možete li se prisjetiti nekih zanimljivih zgoda?

U 22 godine rada s djecom u ovoj školi bilo je zgoda kad su mi se noge odsjekle od straha, ali bilo je i smiješnih situacija. Jedne smo godine otisli na Kestenijadu u Hrvatsku Kostajnicu. Unatoč naputcima kako da se odjenu zbog najave kiše, moje su djevojčice došle odjevene baš u bijele trenirke. Možete zamisliti kako su izgledale nakon višesatnog hodanja po šumi. Razgledavali smo toga dana i štandove te primijetili da jedan dječak nedostaje. Zaledili smo se od straha, a onda ga pronašli kraj štanda s kućnim ljubimcima-hrčcima. Kupljeni su tada mnogi hrčci, a kako je kiša opet padala, zaklon smo potražili u tamošnjoj crkvi. Nakon desetak minuta opuštanja djeca su počela puzati ispod crkvenih klupa. Naime, njihovi su im hrčci pobegli i nastao je sveopći crkveni lov.

Koju biste poruku uputili svim učenicima naše škole?

Važno je da izgrađujete svoje pozitivne osobine, da nastojite svakodnevno biti najbolji što možete jedni prema drugima i svojim roditeljima. Ako ocjene i nisu najbolje, vi ste mlađi i nauka vam zasigurno ne će pobjeći.

Laura Kavalari, 7. razred
OŠ Vjenceslava Novaka
Voditeljica: Milvia Vuk

INTERVJU

Razgovor s legendom hrvatskog nogometa, Slavenom Zambatom

U kafiću Sahara ugostio me legendarni Dinamov igrač te osvajač Kupa velesajamskih gradova (danasa Europska liga) - Slaven Zambata...

S koliko ste godina i gdje počeli trenirati nogomet?

Počeo sam trenirati u Sinju s dvanaest godina u malom klubu Junak.

Mislite li da je vama lakše ili teže nego današnjoj djeci?

U to doba bilo nam je puno teže nego današnjoj djeci jer su uvjeti bili loši. Igralo se na zemlji, a ne na travi, opreme je bilo puno manje.

Kako i kada ste došli u Dinamo?

U jesen 1959. sa osamnaest godina došao sam na studij prava u Zagreb. Na preporuku novinara Mladen Delića počeo sam trenirati u Dinamu.

Je li postojala mogućnost da igrate u Hajduku umjesto u Dinamu?

Prije dolaska u Zagreb igrao sam s mlađom momčadi Hajduka kao pojačanje na turniru u San Remu, ali moj prvi trener Branko Dragaš imao je velik utjecaj na mene jer je bio veliki navijač Dinama.

Koji vam je najdraži trenutak u karijeri?

Prvi nastup i gol u službenoj utakmici za Junak, zatim ulazak u prvu momčad Dinama te osvajanje Kupa velesajamskih gradova.

Što ste osjećali kada se umjesto jedanaesteraca poslije produžetaka protiv Spartaka bacao novčić?

Osjećao sam veliku odgovornost i nervozu, a zatim neizmjernu sreću kada je novčić pao na moju stranu.

Tko vam je bio uzor i tko je po vama najbolji igrač s kojim ste igrali?

Uzori su mi bili lokalni igrači sinjskog Junaka, a najbolji igrači s kojima sam igrao su Lamza, Berlin i Jerković.

Kako vam je bilo otići iz Dinama u inozemstvo?

Nakon 10 godina karijere u Dinamu u 28. godini dobio sam dozvolu za odlazak u inozemstvo, ali naravno, oprost je bio težak.

Kako je došlo do ozljede zbog koje ste morali prekinuti karijeru?

S trideset i četiri godine, nakon što su mi operirana oba meniskusa, koljena više nisu mogla izdržati i morao sam prekinuti karijeru.

Budući da imate licencu, jeste li razmišljali o trenerskom pozivu?

Da, ali život me odveo u drugom smjeru.

Kako ste uspjeli uz bavljenje vrhunskim sportom završiti fakultet?

Uz veliku volju i napor jedan sam od rijetkih vrhunskih nogometnika koji je završio fakultet.

Kako bi vi suzbili divljaštvo na tribinama?

Prvo kućnim odgojem, zatim edukacijom i veličanjem sporta na svim razinama.

Koja je razlika u nogometu u vaše vrijeme i danas?

Nogomet je strahovito napredovao u svim segmentima igre i spreme igrača.

Koja je vaša poruka mladima?

Okrenite se sportu. Imajte veliku volju i strpljenje za uspjeh. Dolazite na treninge sa smiješkom i veseljem. I za kraj bih još rekao svoju latinsku uzrečicu HOMO VOLUNTAS EST (čovjek je volja).

Bruno Bobić, 8. razred

OŠ Jabukovac

Voditelj: Slaven Šekuljica

Šarena Indija

Poslije 7 sati dugog puta avionom, moja obitelj i ja sletjeli smo u New Delhi, glavni grad Indije. Prema zadnjim procjenama naše odredište ima 14 milijuna stanovnika. U gradu koji je kao četraest mojih Zagreba dočekala nas je gusta magla, vreva mnoštva ljudi, životinja, nepoznatog bilja šarenog poput duge, mirisa mješavine ruže i benzina. Kažu nam da magla ovdje traje već 46 dana što se pripisuje klimatskim promjenama.

Obično u sušnom razdoblju, magla traje tjedan dana. Običaj je, turistima za dobrodošlicu darovati vijenac od pravog cvijeća oko vrata i narančastu točku na čelu koja se zove tika. Ljudi se u Indiji odijevaju u žarke boje i većina po ulicama izleda siromašno, ali veselo i sretno. Pitam se jesu li boje razlog za takav dojam? Razgledali smo neobične građevine kao što su Crvena tvrđava, utvrdu moćnih mogulskih careva, pa džamiju na otvorenom prostoru gdje smo se morali izuti, a žene su se zamotale u neku vrstu marame.

Posjetili smo i Jaipur, udaljen 250 km. Vozili smo se autobusom 9 sati kroz indijska sela koja su mi se ukazivala u neopisivoj zrcali. Ima tu puno ljudi, životinja, tržnica, vozila se kreću u nedopuštenom smjeru, prodaje se sve i svašta po smiješno niskim cijenama, pa čak i kobre. U Jaipuru smo posjetili Palaču vjetrova, izgrađenu za maharadžine lijepo žene. Na njoj prozori izgledaju kao čipke od kamena tako da izvana muškarci ne mogu vidjeti ljepotice i zaljubiti se u njih. Posjetili smo i zvjezdarnicu iz 17.st. gdje se promatraju zvijezde i izrađuju horoskopi. Horoskopi su Indijcima jako važni jer se po njihovim položajima sklapaju brakovi i predviđa budućnost. Nebo, drveće, žice prekrivene su šarenim papirnatim zmajevima u čast hinduskih bogova.

Potom smo otišli u Agru, vozili se pokraj žutih polja senfa i zelene riže, karavana, okićenih deva i narančastih naselja od cigle i kamena. Ceste su pune sporih kamiona za koje se čudiš da uopće voze, ali se šarene kao na kakvom karnevalu. U Agri se nalazi jedno od svjetskih čuda Taj Mahal. To čudo koje sam ranije viđao na fotografijama, stvorilo se pred mojim očima. Koje li sreće! Šah je dao sagraditi grobnicu od bijelog mramora za svoju voljenu Mumtaz i najljepši je spomenik ljubavi na svijetu. Šah je bio opsjednut simetrijom, ali ga je njegov okrutni sin zatočio, tko zna zašto, valjda mu išla na živce ta njegova preciznost i savršenstvo, i njegov grob za osvetu položio u nesimetričan položaj. Indija je bogata raznovrsnim zvukovima, mirisima i šarenilom. Kakvo je to bilo lijepo neobično putovanje!

Pavo Franić, 5. razred
OŠ Petra Zrinskoga
Voditeljica: Vera Piščević

Sjećanje na Vukovar

Niti jedan rat nema pobjednika. Svaki rat donosi tugu, žalost i smrt.

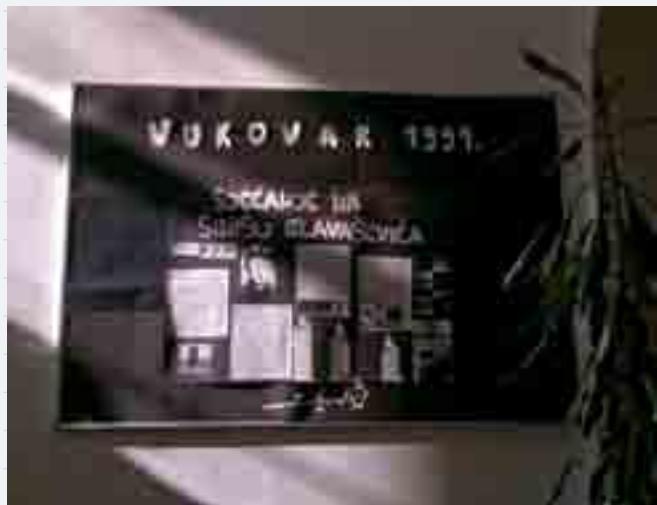
Svoju staru školu posjetio je Bojan Glavašević, sin Siniše Glavaševića, jednog od simbola obrane grada Vukovara. Govorio je o sebi i sjećanjima na oca. Pričao je o Vukovaru, ratu i odrastanju za vrijeme rata. Svoga oca posljednji je put vidiо na dan kada je krenuo u prvi razred osnovne škole.

Bojan Glavašević stigao je u studenome 1991. u Zagreb iz Prijedora, gdje se sklonio sa svojom majkom nakon odlaska iz Vukovara. On i njegova majka bili su smješteni u tadašnjem hotelu Intercontinental, nasuprot našoj školi pa je tako i on krenuo u školu koju i mi danas pohađamo, a gdje su mu se prema njegovim riječima, dogodile mnoge stvari koje su ga oblikovale. Izašao je iz Vukovara dva dana prije potpunog okruženja, dok se još moglo izaći. Godine nakon pada Vukovara bile su teške za njega i njegovu majku zbog mnogih lažnih indicija o tome je li Siniša poginuo ili je zarobljen. Obitelj je pronašla mir kada je tijelo pronađeno na Ovčari. Njegova reakcija na to nije bila ljutnja ili mržnja, nego tuga. Sjećanje na Vukovar nije održavanje mržnje, nego čuvanje uspomene na Sinišu i ostale ljudе koji su tamo poginuli. Siniša Glavašević bio je simbol tih ljudi i čovjek koji je svim Vukovarcima donio snagu i utjehu, ali i svim ljudima izvan Vukovara dao do znanja što se događa.

Na pitanje je li njegov otac dobro postupio ostavši u Vukovaru, odgovorio je da bi svaki čovjek, da je bio na mjestu njegovog oca, postupio na svoj način, po svojoj savjeti i po svojem poimanju časne i ispravne odluke. Njegovo je mišljenje da ga je život bez oca učinio jačom osobom, ali da on ne bi htio tako nešto priuštiti svom djetetu.

Vukovar danas nije lijepo mjesto za život i povratak zbog lošeg raspoloženje među ljudima, odnosno psihološke situacije. Većina ljudi se sjeti Vukovara samo na godišnjicu pada te usprkos svim mjerama pomoći još uvijek nema dovoljno radnih mjesta i sadržaja za mlađe ljudе. Vukovar je podijeljeni grad. Kada su povratnici došli, susreli su svoje stare susjede te među njima vlada velika netrpeljivost. Također, nije obavljen suočavanje s činjenicom koje su točno osobe krive za zločine i tko je u njima sudjelovao, što stvara atmosferu sumnje i otežava uspostavu normalnih odnosa. U konačnici, Vukovar se tretira samo kao žrtva, a ne razmišlja se o problemima u svakodnevniци njegovih stanovnika i javnoj upravi, iako bi bilo logično da se više brine o svakome aspektu njegovog života i razvitka zbog njegove pozicije simbola u svijesti većine Hrvata.

Niti u jednom ratu nema pobjednika, u svakom ratu netko nešto izgubi i zato moramo čuvati uspomenu na sve nedužne žrtve i gubitke te nadasve uspomenu na Vukovar kao na najveći simbol hrvatskih žrtava u Domovinskom ratu.

Vid Šešelj, 8. razred

OŠ Izidora Kršnjavoga

Voditeljica: Petra Ježutković

Školovanje na kotačima

Početkom listopada 2010. godine u Donju je Dubravu došao lunapark „Berto”, a djeca vlasnika lunaparka, Moreno, Glorija, Rosana i David, nakon školovanja u OŠ Čučerje došla su u našu školu.

Na početku - ideja

Ideju za snimanje filma o takvom neobičnom načinu života i školovanja do bile smo moja priateljica Monika Mišir i ja kao članice Filmske družine ZAG. U naš je razred došla Rosana Berger. „Nisam mogla vjerovati da je to lunić naše frendice iz razreda”, rekla je Monika. Svoju ideju o snimanju filma podijelile smo s ostalim članovima FD ZAG i voditeljicama Melitom Horvatek Forjan i Natašom Jakob. Činilo im se to super idejom te smo pomislili kako bi to bio odličan film. Duže vrijeme trebalo nam je da nagovorimo obitelj Berger na snimanje, ali bilo je i nekih članova koji su odmah pristali. Snimanju filma prisustovalo je oko desetak učenika od kojih neki sada pohađaju srednju školu. Nismo znali koliko dugo će lunapark ostati u Dubravi pa nam je bilo teško organizirati i procijeniti potrebno vrijeme snimanja.

Jedna sasvim (ne)obična obitelj

Najrazgovorljivija u obitelji, Glorija, tadašnja učenica petog razreda, rekla je kako ona u luniću prodaje žetone i većinu vremena provodi pred blagajnom. „Preko tjedna i nije takva navala, ali vi kendima je veća”. Njenu obitelj, koja živi, a ujedno i radi u lunaparku, čine mama Anita, tata Vili, dvije sestre (Rosana i Margarita), brat Đovani, bratići Moreno, David, Dorijan, sestrična Rahela, baka i djed. Glorija je odrasla u Njemačkoj, točnije u Nurnbergu, i tamo je završila dva razreda osnovne škole. Škola u Njemačkoj joj nije bila nimalo teška, a kada je došla u Hrvatsku, imala je problema dok se nije naviknula na drugačiji način rada i učenja u hrvatskim školama. Njena obitelj ima pet-šest lunića po cijeloj Hrvatskoj, a njena baka Elza ima lunapark u Njemačkoj. Pradjed joj je imao čak i cirkus (pravi, pravcati) u kojem su nastupali njeni roditelji. Tata im je žonglirao vatrom te je hodao po žici. Mama je nastupala sa svojom tetom u plesnoj točki koja se zvala Kaučuk. „Svakoga dana imali smo probu nakon nastave, ali se prvo pisala zadaća, a onda izvodila proba za program. Škole smo mijenjali često, svaki tjedan smo mijenjali grad pa usput i školu. Ne mogu ni danas zamisliti da sam u istom gradu više od pola godine”, rekla nam je mama Anita. Tata Vili otkrio nam je kako je u jednu bilježnicu zapisivao sve škole koje je promijenio, ali ta mu se bilježnica nažalost izgubila. U njoj je bilo više od dvije stotine škola koje su pohađali. „Lunapark je dobio naziv po meni kada sam imao 3,4 godine, znači još sam bio dijete i to je tradicija već preko tridesetak godina, prenosi se s koljeno na koljeno”, rekao je Berto.

Zašto svi žele na booster?

„Booster ili rendžer je najuzbudljivija sprava, mi imamo noviju verziju pa se zove booster. Uzbuđljiv je zbog toga što su starije sprave bile sa zatvorenim sjedalicama, a ove su otvorene. Imate osjećaj kao da padate, te vam uistinu podiže adrenalin. Ponekad se zna dogoditi da nekome pozli, ima vrtoglavicu ili mu se povraća pa zaustavimo spravu i pružimo mu pomoći. Voda je najčešće najbolje rješenje za ovakve probleme”, objašnjava nam vlasnik lunića.

Živjeti u Dubravi

U Dubravi su našli puno prijatelja i dobro se uklopili. Ritter ima petero, Bergera ima šestero, a troje je radnika. Najmlađi član njihove obitelji je mali Giovanni, koji ima tri mjeseca. Kućica u kojoj žive se nalazila iza vrtuljaka. „Prikolica u kojoj mi živimo nije ručno rađena, nego tvornički, iz Amerike je. I kao da je stvorena za nas. U njoj imamo tuševe, sve aparate, krevete, garniture, televizore,

pećnicu. Meni osobno najviše je potrebna kuhinja, u njoj imam sve potrebne kućanske aparate", rekla nam je Morenina mama. U jednoj od kampica žive radnici, a jedan od njih, Ivan, već punih dvadeset godina dio je njihovih obitelji. Sa svima je dobar i svi ga poštuju. Druga dvojica radnika došla su prije nekoliko mjeseci i ne znaju koliko dugo će ostati s njima.

Filmska ekipa u luniću

Osobno su mi najdraže scene bile one s noćnih snimanja. Mislili smo da će ispasti loše jer je bio mrak pa se neće ništa vidjeti, ali na kraju su upravo te noćne snimke bile najbolje. Ona blještavila, boje, slike, zvukovi, sve je bilo „mrak”. Tijekom snimanja smo anketirali djecu posjetitelje lunaparka što im se najviše svidjelo. Uglas su nam odgovorili: „Pa, besplatne vožnje!”. Ali, nemojte misliti da je na snimanju baš sve bilo savršeno. Naime, bilo je i suza. Naša snimateljica tona u vožnji autićima izgubila je mobitel te ga nije mogla pronaći. Sljedeći dan ga je pronašao jedan od radnika te joj je mobitel bio vraćen. Malena sestrična Rahela se na snimanju toliko zbližila s nama da je čak i nago-varala roditelje i radnike na snimanje. Otpjevala nam je par pjesmica i prošetala se pistom. Mane-kenstvom se bavi već nekoliko godina i sudjelovala je na nekim snimanjima reklama.

Život na kotačima

Upitali smo ih bi li mijenjali ovakav način života. „Ne. Volimo ovakav način života, iako nije kao uobičajen. Život i rad u luniću čine nas sretnima i ne bismo to mijenjali ni za što. Jako nas veseli što je naša obitelj stalno na okupu, što smo svi zajedno, svi sve dijelimo. Najviše volimo zajedničke obroke, odlaske na ljetovanja, zajednička putovanja. Nekada nam je teško napustiti svoje prijatelje, i ne želimo otići iz toga grada, ali moramo. Ne možemo se zamisliti ni u jednom gradu više od šest mjeseci. Mi Bergeri i Ritteri živimo kao nomadi i nama se sviđa takav način života. Voljeli bismo svi, jednoga dana, naslijediti svoje roditelje i postati vlasnici luna-parka.” Kada smo ih pitali kakvo je stanje sa školovanjem, rekli su nam da s čestim promjenama učitelja i razreda djeca nemaju nikakvih problema, samo što im već drugu godinu za redom veliki problem stvaraju knjige. Udžbenici kakve imaju na početku godine obično ne odgovaraju niti u jednoj sljedećoj školi te su prisiljeni kopirati ili kupovati nove knjige. Učiteljice su jako ljubazne, izlaze im u susret i imaju razumijevanja. Pri samom kraju rekli su da njima barem nikada nije dosadno jer u jednoj školskoj godini promijene jako puno škola. Upoznaju nove učenike i učiteljice te im je jako lijepo. Ne bi se mogli više zamisliti da ne žive kao nomadi, to je njihov način života i ostaju pri tome. I mi smo bili zadovoljni njihovim odgovorom jer smo spoznali da osobna sreća i uspjeh ne ovise o načinu stanovanja i školovanja, pa bio on i „na kotačima”.

Anamarija Lulić, 8. razred

OŠ Marije Jurić Zagorke

Voditeljica: Ivana Hrenar

To je moj posao i ne mogu birati

Intervjuirali smo gospodina Šiška, oca jedne naše učenice koji ima zanimljivo zanimanje - on je konduktor u vlaku. Doznavali smo kako je to postao, s kojim se problemima susreće u svom poslu, kako se za njega odijeva i druge zanimljive stvari.

Kako ste postali konduktor?

Do zanimanja konduktor došao sam prekvalifikacijom iz zanimanja kuhar u Željezničko-tehničkoj školi za zanimanje željeznički prometni radnik.

S obzirom da je Vaš posao pregledavati vozne karte, koliko se često susrećete s ljudima koji nemaju važeću kartu i imate li problema s njima?

Svakodnevno se susrećem s takvima ljudima i vrlo često imam problema, i to - ne s onima manje imovinske moći, već upravo suprotno, s onima koji kartu mogu kupiti, ali se inate redovnim postupcima u poslovanju i ne posjeduju osnovne manire lijepog ponašanja.

Putnici koje dobi najčešće nemaju kartu?

Iako dobna granica nije razlog za neimanje vozne karte i pravila nema, najčešće su bez vozne karte putnici mlađe dobne skupine.

Kakve Vam probleme rade putnici koji ne žele kupiti kartu?

Za te putnike je tipično bježanje iz vagona u vagon kondukturu iza leđa, a spomenuo bih i slučaj zatvaranja dvojice mladića u WC. Naime, dva srednjoškolca bježala su pred mnogom jer nisu imali karte po cijelom vagonu sve do WC-a gdje su se zaključali. Bio sam na liniji Zagreb-Varaždin, a dečki su trebali sići u Zaboku. Od straha pred mnogom i mojim kolegom kondukturom, tako zaključani prevezli su se do Konjčine koja je 30 km dalje od Zaboka. Budući da su na toj liniji vlakovi rijetki, morali su pješačiti svojim kućama.

Postoji li posebna služba koja se brine o redu u vlaku?

Ne, ne postoji posebna služba koja vodi brigu o redu i miru u vlaku, već u slučaju potrebe, konduktor poziva policiju.

Koliko često morate zvati policiju?

Ti su slučajevi rijetki i većina se nesporazuma pokušava riješiti bez intervencije policije.

Vozite li se svakodnevno istom rutom?

Ne vozim se svakodnevno istom rutom, no one se kroz mjesec ponavljaju 3-4 puta.

Koja linija Vam je najdraža i zašto?

Najdraža mi je linija Zagreb-Vinkovci-Zagreb te Zagreb-Osijek-Zagreb jer te linije voze brzi vlakovi, manje je stanica te je lakše raditi s putnicima i pregledavati karte.

Koliko kilometara prođete na jednoj liniji?

Dnevno prolazim između 200-700 km zavisno o linijama na kojima radim. Naj dulja linija je Zagreb-Split.

Poznajete li već neke putnike ili rijetko na liniji viđate iste ljude?

Često istim vlakovima putuju isti ljudi koji vlakom idu na posao, pa zbog toga često viđam iste ljude na istim linijama.

Može li se po mentalitetu ljudi i po njihovom ponašanju doznati iz kojeg kraja dolaze?

Može, a najlakše ih se prepoznaće po govoru - naglascima.

Volite li više putovati danju ili noću i kad ima više putnika?

Ugodnije mi je putovati danju, a najviše putnika ima na jutarnjim i popodnevnim linijama.

Kako surađujete sa strojovođama?

Sa strojovođama imam jako dobru suradnju jer zajedno brinemo za sigurnost putnika te puno komuniciramo međusobno da se putnicima ne bi dogodila neka nesreća kod ulaska ili izlaska iz vlaka.

Smetaju li Vam sitnice poput zagušljivosti u vlaku i nošenja uniforme?

Ponekad mi zasmetaju takve stvari, ali to je moj posao i ne mogu birati.

Kako izgleda konduktorska uniforma i sviđa li Vam se?

Konduktorska uniforma sastoji se od tamnoplavih hlača i sakoa, zimske jakne, kape, svjetloplave košulje i kravate, a svaki dio uniforme ima ušiven znak HŽ-a. Uniforma bi mogla biti ljepša i kvalitetnija, ali ne žalim se.

Kako provodite slobodno vrijeme?

Slobodno vrijeme provodim u službenim prostorijama razgovarajući s kolegama i prepričavajući dogodovštine iz vlaka.

Je li tijekom Vašeg rada neki događaj ostavio poseban dojam na Vas?

Ima puno takvih događaja, preteško je izdvojiti samo jedan jer je ovo posao u kojem sam doživio mnogo i stalno popunjavam svoju malu zbirku anegdota.

Volite li svoj posao?

Da, jer u ovom poslu stalno susrećem nove ljudе i upoznajem ih u njihovoј raznolikosti.

Tatjana Šišak, 6. razred

OŠ Vugrovec-Kašina

Voditeljica: Katarina Jukić

U Koloni sjećanja

Četrdeset odabralih učenika 7. i 8. razreda sa svojim je profesorima 18.11. sudjelovalo u Vukovaru u veličanstvenoj Koloni sjećanja na vukovarsku tragediju. Put dug više od 5 km započeo je hladnoga jutra ispred legendarne i sada obnovljene vukovarske bolnice. U Koloni među 50 000 nazočnih našli su se ljudi svih godišta, starci, invalidi, djeca iz svih krajeva Hrvatske miješajući svoje govore i narječja. Našoj se grupi priključila i teta naše priateljice - gospođa Elvira, Vukovarka koja je u rodnome gradu proživjela mnoge strahote, ostala bez oca i doma. Koračala je istim onim putem kao i prije dvadeset godina samo sad ponosno i uzdignute glave.

Kolona predvođena braniteljima i stijegovima prolazila je pored Muzeja grada Vukovara, zgrade Hrvatskoga radija, porušenih i obnovljenih kuća, granatama oštećenoga Vodotornja pa sve do Memorijalnoga groblja gdje je održana sveta misa. Na groblju smo se najprije pomolili, a zatim je svatko svoju donesenu svijeću zapalio i stavio kraj bijelog križa, simbola nestalih. Pohodili smo i grob hrvatskoga junaka Blage Zadre koji je svoj život položio na Trpinjskoj cesti uništivši više od pedeset tenkova agresorske jugovojske. U ime naše škole zapalili smo svijeću kraj vječnog plamena i napravili zajedničku fotografiju.

Posjet Vukovaru završio je u vojarni gdje su se svi okrijepili ukusnim vojničkim grahom.

Povratak u Zagreb osvjetljavalni su upaljeni lampazi na ulicama, prozorima, dvorištima kuća, a u autobusu je slijedilo malo iznenađenje: svi su se imali prilike zasladili slatkisima tete Elvire.

Filip Stolnik, 7. razred
OŠ Vjenceslava Novaka
Voditeljica: Milvia Vuk

DRUŽBA BRAĆE HRVATSKOGA ZMAJA

Za žrtvenike i ognjišta

u Družbi je, od samog osnivanja bilo i žena. Ali, na izborima u svibnju prvi je put u povijesti Družbe za člana Meštarskog zbora izabrana žena. Meštar protonotar sada je *zmajica*.

Kamenita vrata, i sve ono oko njih, za mnoge je od nas nedovoljno poznato mjesto, pomalo tajanstveno. Jeste li tamo zapazili mala crna vrata od kovanog željeza i poželjeli dozнати što se krige iza njih? Spomen-ploča na zidu govori vam da je to Kula Braće Hrvatskoga Zmaja ... nalazite tu imena Zmaja Svetohelenskog i Zmaja od Harmice ... Prošli ste i pored spomenika sv. Jurja, a znate što je on radio zmaju... Onda se sjetite da se i taj trg zvao Trg Braće Hrvatskoga Zmaja. Ako se, nakon svega, niste zapitali otkud i zašto toliki zmajevi, onda ovo nije tekst za vas. Mi smo se zapitali, a tko pita, odgovorit će mu se.

Odgovor nam je dao maestro Josip degl' Ivellio, Meštar obredničar XIV. saziva Meštarskog zbora Družbe Braće Hrvatskoga Zmaja. Uveo nas je u Kulu nad Kamenitim vratima, sjedište Družbe. Sjedili smo u viteškoj dvorani za obrede i nismo znali gdje zaustaviti pogled - na stolu Vijeća trojice, na lancu Velikog meštra, na grbu, na gongu ...

Kula nad Kamenitim vratima

Početkom 20. stoljeća postojala je, navodno iz ekonomskih razloga, želja za rušenjem svega što je bilo nepraktično u gradu. Tada su voloske zaprege vukle namirnice u Gornji grad i nisu tuda mogle proći, nego su morali ići okolnim putem. To su naveli kao razlog za rušenje Kule. No, zalašanjem Družbe Braće Hrvatskoga Zmaja, pogotovo tadašnjeg prvog Velikog meštra Emilia Laszowskog, Kula je spašena od rušenja i postala je njihovo sjedište sve do 1946. g. kada je Družba ukinuta. Rad su nastavili 1990. g. i otada su opet u posjedu Kule. Svečanu dvoranu i sva tri kata preuređio je 1938. g. član Družbe, čuveni zagrebački arhitekt Juraj Denzler, Zmaj od Harmice.

Kakva je to Družba

Družba Braće Hrvatskoga Zmaja osnovana je 1905. g. kao hrvatska bratska i kulturna udruženja utemeljena na načelima bratstva, prijateljstva, dragovoljnosti, kolektivnog rada i odlučivanja sa svrhom da očuva i obnavlja hrvatsku kulturnu baštinu i oživljuje uspomenu na događaje iz hrvatske prošlosti i zasluzne Hrvate. Uteteljili su je Emilio Laszowski i Velimir Deželić stariji. U svojim redovima imala je, a i danas ima, veliki broj istaknutih ljudi različitih zanimanja, vjerskih i političkih opredjeljenja.

Zasluge Družbe u očuvanju hrvatske baštine su velike i nemoguće ih je sve navesti. Osim postavljanja brojnih spomen-ploča i spomenika, prenijeli su posmrtnе ostatke Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana iz Bečkog Novog Mesta u Zagrebačku katedralu, podigli su spomenik hrvatskoj himni u Zelenjaku, osnovali su Gradsku knjižnicu, Gradski arhiv, Muzej grada Zagreba, Hitnu pomoć, uredili grob Ante Starčevića u Šestinama, podigli veliki glagoljski natpis u Zagrebačkoj katedrali. Stekli su stari grad Ozalj (koji sada obnavljaju) te kaštel Bakar. Pomagali su hrvatske branitelje tijekom Domovinskog rata, preuzezeli školovanje djece poginulih boraca, uključili se u obnovu razrušenih crkava i kulturnih ustanova ... Objavili su velik broj knjiga, organizirali brojne znanstvene skupove i predavanja.

Družba ima demokratski hijerarhijski ustroj, a njome upravlja Meštarski zbor koji se sastoji od 9 meštara i Velikog meštra. Bira se tajnim glasovanjem na mandat od 5 godina. Nisu svi članovi jednaki po svojim pravima, kao ni po dužnostima. Najviši stupanj prava je redovito članstvo. Niži stupanj je član prinosnik. Kod glasovanja redoviti članovi imaju pravo na dva glasa, a jedan glas imaju članovi prinosnici. Oni koji se tek pripremaju za članstvo (pripravnici) nemaju pravo glasa. Pripravnički rok traje od 6 mjeseci do godine dana, ali ne mora završiti pozitivno.

Broj redovite braće je ograničen. Ovo je jedina ustanova u našoj državi, pored HAZU, koja ima tzv. numerus clausus, znači ograničeni broj članstva. Može biti samo 310 redovitih i isto toliko članova prinosnika. Broj počasnih članova nije ograničen, a sada ih ima dvadesetak. Oni ni o čemu ne odlučuju i nisu prolazili redoviti stupanj ulaska u Družbu.

Zmajevi i zazmajenje

Prema teoriji o zmajevima, crni i crveni zmajevi su negativni. Ali, zeleni zmaj simbol je zaštite, dobrostivosti i plodnosti. Ime Družbe odabранo je po uzoru na Red zmajskih vitezova hrvatsko-ugarskog kralja Sigismunda, utemeljen 1408. g. u kojem su prvotno pretežno bili Hrvati. Znakom Družbe postao je zlatni zmaj zelenih krila koji čuva štit s povijesnim hrvatskim grbom, a zaštitnik im je sv. Juraj. Geslo je Družbe: PRO ARIS ET FOCIS DEO PROPITIO (Za žrtvenike i ognjišta, s Božjom pomoći).

Pravila za ulazak u Družbu vrlo su stroga. To je vrlo opsežan postupak u kojem osoba prolazi put od pripravnika do prinosnika i do konačnog glasovanja za redovito članstvo, a odvija se pomoću crnih i bijelih kuglica koje članovi Meštarskog zbora ubacuju u kutiju. Ukoliko se pojavi makar samo jedna crna kuglica to znači da osoba nije primljena u Družbu i da NIKADA VIŠE ne može pristupiti Braći Hrvatskoga Zmaja, iako se za to spremala nekoliko godina. Kad čovjek ulazi u Družbu u konačnici mora proći obred ređenja, tj. zazmajenja koji se odvija u svečanoj dvorani, jer bez toga, čak i kad je izglasan, nije punopravan član.

Grbovi i imena

Svaki redoviti član može imati svoj grb. Družba Braće Hrvatskoga Zmaja jedina je institucija u našoj zemlji koja legalno izdaje osobne grbove u suradnji s heraldičkom službom. Imena se uzimaju po želji, obično su povezana s rodnim krajem ili nečim što je toj osobi zanimljivo, a odobrava ih Meštarski zbor. Sva se imena registriraju.

Gospodin Degl' Ivellio odabrao je ime Zmaj Brački II. zato što njegova obitelj potječe s Brača. Morao je iza imena staviti II. jer je prije njega već bio jedan Zmaj Brački. Nisu dopuštena dva ista imena kod aktualnih članova. Čim je netko drugi ili treći ... znači da su oni prije njega umrli.

Osoba Meštara obredničara, osim ceremonijalne uloge, vrlo je važna i zbog toga što od početka do kraja vodi i prati one koji žele pristupiti Družbi. Gospodin Degl' Ivellio rekao nam je da, ako zaista želite raditi, brže čete i napredovati: *Na prvom mjestu je Družba. U Družbi nije bitno kojeg si političkog opredjeljenja ni koje si vjere, nego ono što ćeš napraviti za Hrvatsku i za Družbu.*

Vidjeli smo i ostali dio Kule gdje su smještene administrativne prostorije i klub za neformalno druženje. Izvana se čini nevjerojatno da u tom prostoru mogu biti smještene tri kata. S te smo visine još jednom pogledali vitešku dvoranu i zamišljali svečanosti zazmajenja koje počinju udarcem gonga i dolazak Meštarskog zbora koji predvodi Meštar obredničar s obredničarskim štapom.

Ako još uvijek ovo čitate, moramo vam reći da članovi Družbe ne mogu biti mlađi od 30 godina.

Damjan Žanko, 8. razred
OŠ Jure Kaštelana
Voditeljica: Maca Tonković

RAZGLEDAVANJE GRADA

Zagreb

Ispod lepih bregi gore Medvednice smestil se je Zagreb grad.

Če pridete s cugom na Glavni kolodvor dočekal bu vas horvatski kralj Tomislav.

Zemite si tramvaj broj trinaest i otpelal bu vas do Jelačić placu. Tam je puno lepih hiža i štacuna kakve si poželite. Ak projdete Ilicom, videli bute uspinjaču koja bu vas otpelala do Gornjeg grada. Tam bute videli jenu velku kulu koja se nazivle Lotrščak. Ak' ste tam točno v podne, najte se stresti gda vam top opali dvanaest vur. Samo nastavite ravno i stigli bute do Markove crkve.

Ak' još koji put dojdete v Zagreb, javite mi se jer to nije vse.

RJEČNIK

cug - vlak

plac - trg

hiža - kuća

štacun - trgovina

vura - sat

Marta Defar, 4. razred

OŠ Jordanovac

Voditeljica: Blanka Peretić

Julija Martinković, 8. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Zagrebačke škole (prikaz knjige)

Knjiga Zagrebačke škole autora Tihomira Tonkovića svojevrstan je vodič kroz gradsku povijest, njegov svakodnevni život te razvitak školstva. Tiskana je 2009. godine u Zagrebu.

Knjiga prati razvitak svih zagrebačkih osnovnih škola razvrstanih po gradskim četvrtima. Za svaku školu posebno je odvojeno nekoliko stranica na kojima je uz sliku učiteljskog vijeća sastavljen mali vremeplov. Iz tog malog vremeplova možemo saznati mnogo informacija, na primjer koje su poznate osobe bili učenici škola, kako se one razvijale i po čemu su danas posebne. Fotografije su vrlo zanimljive i gledajući slike starijeg i novijeg doba, osjeća se veliki kontrast kako u izgledu tako i u ponašanju učenika.

Među svim tim stranicama, fotografijama i školama nalazi se i ona najstarija, a to je Osnovna škola Miroslava Krleže. Osnovana je 1830. godine, prvobitno je bila smještena na Dolcu. Srušena je 1926. godine i premještena na Kaptol, gdje se još uvijek nalazi. Pomoću njene povijesti možemo nakratko uskočiti u živote prvih učenika. Nakon Osnovne škole Miroslava Krleže počele su nicati i druge pučke škole u okolini Zagreba, na primjer Osnovna škola Vrgorec - Kašina (1836.), Čučerje, Granešina, Remete (1859.) i mnoge druge koje svrstavamo među najstarije škole u Zagrebu. Prva škola u samom središtu Zagreba bila je Osnovna škola J. J. Strossmayera. Otvorena je 1865. pod imenom Donjogradска opća pučka dječačka škola. Na dugom popisu od stotinu i šest škola nalazi se i Osnovna škola Jordanovac - škola koju ja pohađam. Ona je svoja vrata učenicima prvi puta otvorila 1933. godine, no škola nije radila od 1941. do 1945., već je njene prostore koristio Jadran film.

Od 1962. do 1970. bila je eksperimentalna škola kako bi se što više osuvenemilo školstvo i obrazovanje. Danas se nastava odvija samo u jednoj smjeni što omogućava organizaciju raznolikog programa izvannastavnih aktivnosti. Velika zelena površina i voćnjak oko škole namijenjeni su učenicima koji pomažu u njihovom održavanju i uređivanju. Oni su ujedno dom raznim pticama ovoga kraja kojima se bavi ornitološka skupina.

Više od četrdeset škola nazvano je po selima, ulicama i dijelovima grada, samo jedna po znanstveniku (Osnovna škola Nikola Tesla), a trideset i dvije škole nazvane su po slavnim i važnim književnicima. Svi stihovi, priče, knjige, pjesme urezane su u naša srca gdje nikada neće biti zaboravljeni. To je pokazatelj ljubavi, brige za hrvatski jezik i književnost koja je ostavila veliki trag u Zagrebu kao i u cijeloj Hrvatskoj. Jezik je važan dio kulture i naroda. Trideset i dvije škole nazvane po književnicima daju osjećaj sigurnosti da hrvatski jezik nikada neće biti zaboravljen, a tomu uvelike pomaže i ova knjiga.

Svi se možemo poistovjetiti s knjigom Zagrebačke škole jer govori o važnom dijelu života, to jest školovanja Zagrepčana, velikom dijelu IX., cijelog XX. i početku XI. stoljeća. Svatko će u njoj pronaći "svoju" školu i dio svojeg djetinjstava.

**Morana Šćuric, 8. razred
OŠ Jordanovac
Voditeljica: Marica Šafra**

Zanimanje: vozač, radno mjesto: autobus

Kad sam dobio svoj prvi novinarski zadatak - obaviti intervju s nekom od osoba koju sam tijekom izleta upoznao na svom radnom mjestu, činilo mi se to teškim. Dotad još nikoga nisam intervjuirao. Između svih osoba koje ćemo tijekom tog dana upoznati odlučio sam se na razgovor s vozačem autobusa. Njegovo mi se radno mjesto učinilo neobičnim jer većina ljudi radi u zatvorenom prostoru, za nekakvim stolom, uvijek u istom okruženju, a njegovo radno mjesto je na četiri kotača i okruženje mu se mijenja.

Ugledavši ga, osjetio sam olakšanje jer mi se činio pristupačnim i otvorenim za razgovor. Uz to bio je mlad i sve vrijeme nasmijan. Razrednica me predstavila, rekavši mu da će ga ja intervjuirati, naravno, ako se on s tim složi. Rado je pristao. Nisam siguran da je još itko intervjuirao vozača na njegovom radnom mjestu, u autobusu, pa sam i u tome bio prvi.

Rukovali smo se, no iako sam osjetio olakšanje, još uvijek sam osjećao tremu zbog razrednice i ostalih učenika koji su slušali, a poslije će komentirati svako moje pitanje. Predstavio se kao Ivec Gabaj, Zagrepčanin, star 31 godinu.

Koji je razlog vašeg bavljenja ovim poslom?

Najviše su tome uzrokovali moji korijeni, naime i moj je otac također vozio autobus cijelog svog života i volio je to isto kao što i ja volim danas. Važni su i ekonomski razlozi jer bolje je svoje vrijeme provoditi nešto radeći i preživljavati, a ujedno uživati u tome što radiš, nego uzaludno tratiti dane.

Koliko dugo se bavite ovim poslom?

Naučio sam voziti s četrnaest godina, a putnike sam autobusom počeo voziti tek kad sam dobio vozačku dozvolu, znači nekoliko godina kasnije.

Koliko često ste na cesti?

To najviše ovisi o agenciji za koju vozim, tako ima od jednodnevnih do višednevnih izleta. Godišnje na cesti provedem oko šest mjeseci. Vozim po Hrvatskoj, ali i izvan nje, bio sam u mnogim državama Europe. Omjer putovanja unutar i izvan Hrvatske je pola - pola. Kamo će voziti ne odlučujem sam, nego agencija za koju radim.

Voziti autobus je jedno, a putovati njime je nešto sasvim drugo. Putujete li vi kao turist?

Kao turist putujem jako rijetko, gotovo nikada. Kao putnik se najčešće vraćam iz Pule gdje radi moj kolega. Ja njegov autobus s putnicima dovezem iz Zagreba, on ga preuzme, a ja se vraćam u Zagreb drugim autobusom. Neobično mi je jer ja ne sjedim za volanom i ne upravljam tim autobusom pa se mogu u potpunosti opustiti što mi se inače, dok ja vozim, ne događa.

Kako provodite slobodno vrijeme dok turisti razgledavaju znamenitosti destinacije?

Dok turisti uživaju upoznavajući i razgledavajući znamenitosti grada koji posjećujemo, ja se prvo pobrinem za parking budući da autobus nije malo vozilo kao auto pa je za njega puno teže pronaći parkirno mjesto. Zatim pregledam razinu ulja i goriva u motoru te pripremim autobus za nastavak putovanja. Ponekad se prošetam i razgledam neku znamenitost tog grada, ali je to vrlo rijetko jer nemam dovoljno vremena. Prije nekoliko godina sam tako išao razgledati Trg sv. Marka u Veneciji i njene «vodene» ulice pa sam zakasnio nekoliko minuta dok su me putnici nestrljivo čekali. Otad pazim da se to više ne ponovi.

Recite nešto o putnicima koje prevozite.

Najčešće vozim školske izlete i strane turiste koji razgledavaju najljepše krajeve Hrvatske. Meni je najvažnije da putnici ne prave veliki nered, pogotovo na jednodnevnim izletima jer onda moram autobus čistiti do kasno u noć pa se često događa da zbog toga spavam dva i pol sata, pa i manje. Kao vozaču svi su mi putnici jednaki, a sve ostalo ovisi o njihovoj kulturi i ponašanju. Japanci i Kinezzi imaju tri vrline; kulturu, točnost (nikada, baš nikada ne kasne) i čistoću. Uvijek mi je užitak voziti ih. Dok su s druge strane Turci i Židovi potpuna suprotnost; viču i dozivaju se po autobusu, svoje smeće nikada ne pokupe, nego ga ostave razbacanog, i što me najviše smeta je da uvijek kasne. Grupe su im razbacane pa dolaze svakih pet minuta.

Ima li koja zgoda s putovanja koju nikada nećete zaboraviti?

Ima ih puno, ispričat ćeu najzanimljivije. Dakle, prije par godina vozio sam Dinamove navijače na utakmicu u Ukrajinu. Ja vozim danju i noću, a oni iza mene divljuju. Stigavši u Ukrajinu, 1500 km od kuće, pokvario se autobus. Bila je noć, pozvali smo vučnu službu, no nitko nije znao govoriti ukrajinski. Na našu sreću našli smo jednog navijača koji nam je osigurao prijevoz i popravak autobra. Već smo drugo jutro krenuli za Zagreb.

Druga zgoda, ili bolje rečeno nezgoda zbila se kad je dijete otvorilo gornji prozor i gurnulo glavu van pri punoj brzini autobra. Primjetili smo to na vrijeme i ja sam na razglas rekao da netko dijete spusti dolje. Njegova majka i on su došli naprijed i sjeli na sjedala pokraj mene, tako su se vozili sve do kraja putovanja. Tad sam stvarno imao jake živce i vrlo sam smiren postupio. Kasnije sam zahvalio Bogu što je sve dobro završilo i zaključao prozor.

Kako doživljavate posao vozača autobra?

Posao je jako stresan, ja kao vozač odgovoran sam za pun autbra ljudi i nije nimalo lako riješiti se straha od nezgode i slično. Smatram da je taj posao premalo cijenjen jer se od vozača očekuje da stalno ima punu koncentraciju i brzo vrijeme reakcije. Vozač nije samo obavezani paziti na cesu i promet, on u svakom trenutku mora znati što putnici rade i što se u autbra događa. Mislim da to nije dovoljno plaćen posao obzirom na stres i odgovornost. No s novcem nitko nije zadovoljan, ali ovo što imam dovoljno je za preživjeti. Ja živim po izreci «Nije dovoljno za pokriti se, ali je dovoljno da se rastegne kako bi se pokrio».

Približavajući se odredištu, naš se razgovor bližio kraju. Pitanja bi bilo još, naravno i zanimljivih odgovora. Njih ćemo ostaviti za neki sljedeći susret, a dotad sam svom sugovorniku Ivecu Gabaju, vozaču autbra, rođenom Zagrepčaninu, starom 31 godinu poželio tisuće kilometara sigurne vožnje, kulturne putnike, više zgoda, a manje nezgoda.

Bio je to moj prvi intervju, nadam se da neće završiti po onoj narodnoj «Prvi se mačići bacaju u vodu».

Nikola Anić, 8. razred

OŠ Vrbani

Voditeljica: Ljiljana Jerković

Zaštitimo šišmiše, noćne vladare neba

Povodom projektne nastave „Zaštitimo šišmiše, noćne vladare neba“ čija je svrha upoznavanje ove jedinstvene životinjske vrste te edukacija učenika i javnosti o njihovoj zaštiti, posjetili smo Park prirode Medvednicu i špilju Vaternicu, mjesto gdje jedna manja populacija šišmiša traži svoje skrovište i prezimljuje svoj zimski san. Kroz špilju nas je vodio stručni vodič Denis Kovačević, te nas temeljito upoznao sa obilježjima Vaternice i populacijom malih sisavaca koji su tu pronašli svoje utočište. Zamolili smo Denisa da nam odgovori na pitanja koja će nas uvesti u svijet ove fantastvene špilje i njenih zanimljivih stanovnika te dobili iscrpne i zanimljive odgovore

Opišite nam Vaš posao i recite koliko dugo radite kao vodič kroz špilju Vaternica?

Denis: *Kao vodič radim već 7-8 godina i moram reći da je to vrlo zanimljiv posao. Upoznajem različite ljudе, odgovaram na njihova pitanja o špilji, šišmišima, školjkama i upravo to čini ovaj posao vrlo zanimljivim.*

Je li za posao vodiča potrebna posebna škola ili obuka da bi se mogao obavljati? Otkud Vaše zanimanje za taj posao?

Denis: *Kod nas, u Hrvatskoj, da bi se netko bavio poslovima vođenja, trenutno ne postoji nikakva fakultetska izobrazba, nego se polaže različiti tečajevi. Tečaj se može polagati u nekoj turističkoj agenciji. Nakon položenog tečaja postaje se turistički pratitelj koji može voditi turiste po Hrvatskoj i inozemstvu. Također, na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu svake dvije godine održava se tečaj za vodiča Zagrebačke županije. Tečaj se polaže na dva strana jezika, dobije se licenca koja omogućuje vođenje turista na području Grada Zagreba i Zagrebačke županije. Kada sam prvi put ušao u Vaternicu, toliko mi se svidjelo vođenje da sam morao probati, a nakon prvog vođenja odmah sam znao da je to posao kojim se želim baviti ostatak života.*

Kada je prvi put otkrivena špilja Vaternica? Tko ju je otkrio i kada su počeli prvi organizirani posjeti?

Denis: *Teško je reći kada je prvi put otkrivena, otkrili su je čak i neandertalci prije 40-50 tisuća godina. Dokaz da su neandertalci dolazili u lov na špiljske medvjede su kameni strugovi koji su pronađeni na ulazu i koje su oni izgradili za potrebe lova. Dokaz da su i Rimljani povremeno ovdje svraćali su rimski novčići pronađeni također na ulaznom dijelu. Prvi pisani spomen o špilji datira iz 1899. godine, a spominje ju Dragutin Gorjanović Kranberger. Međutim, sedamdesetih godina 20. stoljeća počinje turističko razgledavanje špilje, a 1979. proglašena je geomorfološkim spomenikom prirode.*

Koliko ljudi prosječno na dan posjeti Vaternicu?

Denis: *Tijekom vikenda špilju posjeti između sto pedeset i dvjesto pedeset posjetitelja, a tijekom tjedna oko desetak, ali to ovisi o interesu škola i grupa.*

Koliko je špilja dugačka, ima li u njoj vode, postoji li još koji ulaz/izlaz osim ovog glavnog?

Denis: *Ovdje, gdje smo mi ušli jedini je ulaz/izlaz kroz koji može proći čovjek. Možda negdje postoji otvor malih dimenzija kroz koji prolazi zrak. Trenutna duljina špilje je 7 200 m što je čini jednom od najdužih špilja u Hrvatskoj. Dugo je bila na 4. mjestu po duljini, ali unatrag nekoliko godina otkrivene su još dvije špilje koje su duže pa je Vaternica sada na 6. mjestu.*

Postoje li neke posebnosti po kojima je Veternica jedinstvena?

Denis: *Da, postoje. Imali ste ih prilikom posjeta vidjeti. Jedna od njih je njezina veličina. Ostale špilje nalaze se u krškom području koje je povezano, npr. Velebit, Gorski kotar, Dalmacija te postoji mogućnost da se tamošnji špiljski sustavi jednoga dana i spoje. Ovaj dio Medvednice, gdje se mi sada nalazimo, ima ograničeni špiljski džep, odnosno ograničeni dio prostora koji je krškoga podrijetla, a upravo tu je nastala jedna od najvećih špilja. To je prva i velika posebnost, a ostale su ostaci špiljskoga medvjeda pronađeni na ulaznom dijelu, tragovi neandertalaca koji svjedoče da su lovili u špilji i, naravno, današnji stanovnici –šišmiši. Po šišmišima je danas prepoznatljiva jer je ona njihova „spavaonica“ u zimskom periodu pa su nam oni postali zaštitni znak.*

Koje životinjske populacije možemo pronaći u špilji?

Denis: *Osim šišmiša u dubljim dijelovima špilje, tamo gdje ima vode, mogu se pronaći špiljska flora i fauna, a to su uglavnom životinjice poput špiljskog kvazi štipavca koji su milimetarskih duljina i vrlo teško uočljivi.*

Budući da je 2010./2011. godina godina zaštite šišmiša, koliko je postojanje Veternice važno za očuvanje njihove populacije?

Denis: *Za očuvanje šišmiša, općenito, Veternica nije specijalno značajna. Ona je značajna za tzv. veteričke šišmiše kojih je tristotinjak, ovisno od godine do godine, i koji u njoj hiberniraju preko zime. Kada bismo tim šišmiša na neki način onemogućili ulazak u špilju, ostali bi bez krova nad glavom. Naravno da to nećemo učiniti!*

Koje vrste šišmiša tu nalaze svoje utoчиšte?

Denis: *Tijekom monitoringa, promatranja šišmiša, zabilježeno je 14 vrsta. Neke od njih su dugokrili pršnjak i južni potkovnjak koji koriste ulazni dio špilje za porodiljne kolonije. Oni tu borave tijekom toplijeg doba godine, a u zimskom periodu unutra se mogu pronaći i mali potkovnjak, veliki potkovnjak...*

Znate li približan broj jedinki koje se trenutno zadržavaju u špilji?

Denis: *Trenutno ih je 6 komada, što ste i mogli izbrojiti dok smo prolazili kroz turistički dio, a u zimskom periodu 300-350, kako koje godine. U ulaznom dijelu špilje, kada je porodiljna kolonija, zna ih biti više nego ih spava unutra, 600-650.*

Imaju li šišmiši svoje prirodne neprijatelje?

Denis: *Imaju, naravno da imaju, i mogao bih reći da je njihov najveći neprijatelj čovjek. On svojim neodgovornim ponašanjem i postupcima, zagađivanjem, sjećom stabala, prevelikom uporabom pesticida i slično na neki način ugrožava populaciju šišmiša ili, ako se špilja zatrpa smećem, šišmiši u nju više neće ulaziti. Isto tako, ako se posijeku stara stabla, uništava se njihovo stanište jer se skrivaju u duplji stabala ili se zavlače pod koru te tako mogu preživjeti. Ako netko previše tretira svoja polja pesticidima, šišmiši mogu pojesti kukce koji su zatrovani kemikalijama i uginuti zbog trovanja. Čovjek je najveći neprijatelj, a uz njega prirodni neprijatelji su im mačke i sove koje love po noći kada i šišmiši i tako ih ugrožavaju.*

Uznemiravaju li posjetitelji šišmiše?

Denis: *Na neki način da. Posjetitelji ispred špilje znaju stvarati buku, te se šišmiši tada osjećaju ugroženo.*

Filmovi i literatura znaju šišmiše prikazivati kao male krvopije, te ih se dio populacije boji. Ugrožavaju li čovjeka ili napadaju neke druge životinje?

Denis: *Čovjeka ne ugrožavaju, nego mu čak i koriste. A što se tiče ugrožavanja drugih životinja, ugrožavaju samo one životinje koje jedu - mušice, komarce, leptire itd.*

Ima li u Hrvatskoj šišmiša koji piju krv?

Denis: *Pa možda bi se našao neki u zoološkom vrtu. Ali u prirodi zasigurno ne. Šišmiši koji piju krv mogu se naći u Južnoj Americi gdje piju krv stoci.*

Koliko je važno održavanje ove životinske vrste u prirodi?

Denis: *Dosta je bitno zato što su oni bio-indikatori, dakle tamo gdje okoliš nije čist, sigurno nećete naći šišmiša. Ako imate šišmiše negdje u blizini doma, budite sretni jer to znači da živite u čistom okolišu. Također su bitni iz razloga što nas rješavaju komaraca kojima se hrane.*

Dakle, svatko bi trebao imati jednog šišmiša kod kuće!

Denis: *Pa da, bilo bi korisno. Također valja spomenuti kako postoji akcija putem koje možete usvojiti šišmiša! Ta je akcija krenula prije par godina kako bi se ljudi senzibilizirali i shvatili kako nema razloga za strah pred tim bićima.*

Postoje li neke organizacije i udruge koje direktno rade na projektima zaštite šišmiša?

Denis: *Da, postoje. U Hrvatskoj postoji nekoliko udruga koje se bave zaštitom šišmiša. Primjer je udruga Tragus koja ovdje na Medvednici proučava šumske šišmiše te Hrvatsko biospeološko društvo koje provodi istraživanje o monitoringu šišmiša špilje Veternice.*

Koliko dugo šišmiši spavaju zimski san?

Denis: *Onoliko dugo koliko traje zima. Znači ako zima počne kasnije može se dogoditi da šišmiši ne uđu u špilju do dvanaestog mjeseca. Kada se temperatura spusti do ispod deset stupnjeva, to je njima signal da krenu sa zimskim snom i hibernacijom. Na primjer ako zima počne u jedanaestom mjesecu, šišmiši će u špilji provesti oko pet mjeseci, a ako uđu kasnije, onda manje.*

Na koji način možemo zaštитiti okoliš i stanište u kojem se šišmiši kreću?

Denis: *Pa znate onu: "Više cvijeća, manje smeća". Znači, nebacanjem smeća, korištenjem što manje umjetnih kemikalija, ne sječom stabala, pogotovo ne starih koje osiguravaju bioraznolikost te pružaju skrovište šišmišima.*

Što učiniti pri susretu s ovim malim sisavcem?

Denis: *Bježati glavom bez obzira, ne, šalim se. Pa možete ga susresti samo tako da ga vidite da leti oko nekog parka ili kuće. Teško da ćete imati bliski susret s njim. Ali, naravno, ako ostavite upaljeno svjetlo, šišmiš se može dezorientirati i uletjeti vam u sobu, i pri takvom susretu najbolje što možete učiniti je ugasiti svjetlo, širom otvoriti prozor i pustiti ga da on mirno izđe van, ali ako je on previše uspaničaren i ne može pronaći izlaz, trebalo bi ga pokušati uloviti ručnikom ili plahtom, nježno da ga ne ozlijedite, i iznijeti ga van.*

Puno vam hvala na ovako iscrpnom i zanimljivom razgovoru. Sada smo stvarno saznali mnoštvo informacija koje će nam zasigurno pomoći da na drugčiji način gledamo na ova jedinstvena stvoreњa te da i sami upozorimo javnost na važnost očuvanja ove, za prirodu i čovjeka, korisne populacije sisavaca.

Margareta Mea Meašić, 8. razred

OŠ Stenjevec

Voditelj: Zoran Šutić

Nika Kubla, 2. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

PREDLOŽENI*

Samostalni novinarski radovi

UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

*predloženi radovi za Državnu smotru

Hrvatski jezik (esej)

Kako ja doživljavam hrvatski jezik? Hm... Zašto je hrvatski književni jezik toliko važan da ga moramo tako puno učiti? Što je to službeno, a što neslužbeno? A žargon pa tek razgovorni jezik?!

Pitanja, pitanja!! Ne znam baš točnu definiciju, ali znam objasniti. I nije sve crno kad naučiš! A ja znam! Slušajte!

Hrvatski jezik nije mali pojam, u njemu su kilometri koje treba prevaliti. I taj mi se put sve više sviđa. Sve zanimljiviji su mi njegovi mostovi i brane, padeži, prilozi, prijedlozi... I sve što njima posnosno mogu reći.

Za moju je Hrvatsku jezik strahovito važan. Da se nismo izborili za nj, zamislite kojim bismo jezicima sada govorili - od mađarskoga do tunguzijskoga! Gotovo je nemoguće prevesti na strane priče iz Zagorja, Dalmacije, Slavonije, Istre... i sačuvati njihov smisao i ljepotu.

Samo se hrvatskim jezikom možeš do prekosutra prepirati s najboljim prijateljem, a ne ostati bez teksta! Epitetima, onomatopejama, personifikacijama, metaforama i frazemima nije teško bilo koga uvjeriti da je more gore, a nebo dolje.

Samo hrvatskim jezikom možeš Ani reći da je voliš onako kako ona to zaslужuje.

Samo hrvatskim jezikom možeš mami objasniti zašto si zaboravio napisati zadaču iako si bio siguran da si sve obvezе izvršio još prije početka vikenda.

Stoga budite sretni što možete učiti svoj materinski jezik. Ako vas netko upita koji vam je najdraži predmet, recite glasno da je Hrvatski jezik! I neka tako bude. Vjerujte mi, učinite li tako i budete li ga učili punim srcem, učenje će vam se isplatiti. Jezik će vas učiniti najbogatijim čovjekom.

Božo Bradarić Lisić, 5. razred

OŠ Cvjetno naselje

Voditeljica: Vesna Lugarić

Ilegalno „downloadanje“

Ponekad ste zaželjeli neku računalnu igricu ili neki novi glazbeni album, ali novca niotkud. Radili ste kućanske poslove za koje su vas roditelji plaćali, šetali ste psa, pomagali starijima, ali što god vi napravili, još uvijek niste skupili dovoljno novca. Pitate tada svog užasno pametnog prijatelja iz razreda za savjet. On vam otkrije da postoji način da to nabavite nakon nekoliko klikova na internetu. Sjednete vas dvoje za kompjuter i prijatelj vam polako otkrije misteriozni svijet torrent-downloadanja.

Ubrzo shvatiš da možeš „skinuti“ brdo albuma, igrica, filmova, čak i hrvatske titlove za njih, a da nikome za to ne platiš ni lipu. Kako je to moguće? Je li to uopće zakonito? Čine li to i drugi?

To je moguće zato što postoji jako mnogo ilegalnih internetskih torrent-stranica koje omogućuju ljudima da stave sadržaje koje su nekako nabavili i koje žele dijeliti s drugima. Jedna od najpoznatijih je „The Pirate Bay“. Smatra se da oko 90% ljudi koji skidaju, skidaju direktno s Pirate Baya. Zbog toga su vlasnici stranice jako bogati, ali također i u golemin problemima jer je to što rade zakonski nedopušteno. Svaka država svijeta ih pokušava maknuti s interneta i bilo je raznih pokušaja, čak su ih i tužili za milijarde dolara gubitka u glazbenoj i filmskoj industriji, ali oni još uvijek postoje.

No nije samo protuzakonito omogućiti drugima da besplatno downloadaju filmove, glazbu i sl.; protuzakonito je i samo downloadanje. Onaj tko downloada tzv. torrente, prekršio je zakon o zaštiti autorski prava i kazne za to su dosta velike.

Vratimo se mojem prijatelju: znači, on je mene uvukao u kriminal. Pazi tipa, još mi je rekao da on zna kako je to protuzakonito, ali da on i dalje downloada, skoro svaki dan.

Anketirao sam učenike 7.a, 7.b, i 7.c razreda u vezi s ovom temom. Anketu je ispunio 61 učenik. Pogledajmo kako su odgovorili na anketna pitanja.

1. „Skidaš“ li ikada s interneta tzv. torrente, tj. filmove, glazbu, igrice ili slično pomoću torrent-programa?

Ne, nikada - 14,6%

Da, ali rijetko - 33,3%

Da, često - 52,1%

Dragi čitatelju, jesli iznenađen tim rezultatom? Čak 83% učenika uključeno je u ilegalnu, kažnjivu aktivnost.

2. Što najčešće „downloadaš“?

Glazba - 46,6%

Film - 22,7%

Igrice - 12,5%

Programi - 6,8%

Drugo - 11,4%

Ispitanici najčešće skidaju glazbu, što me uopće ne čudi. Najlakše ju je skinuti, a i ne moraš se zezati s podatcima da radi i tako dalje. 99% muzike na vašim mobitelima je skinuto ilegalno. Također, ako vam je prijatelj poslao, može biti ilegalno. Nikada ne znaš kako je prijatelj dobio pjesmu!

3. Što misliš je li takvo „downloadanje“ dopušteno po zakonu Republike Hrvatske?

Ne znam - 38,6%

Mislim da je to dopušteno - 27,3%

Mislim da to nije dopušteno, da je kažnjivo zakonom - 34,1%

Oko 66% učenika ne zna da je ilegalno downloadanje zakonom zabranjeno. Djeca jednostavno nisu dovoljno informirana, a moj posao je ovdje bio da to promijenim.

Ipak, šapnut ću vam nešto na kraju, ali približite malo novine ušima. Naša policija je zasada odlučila djelovati podukom, žele naučiti ljudе da to nije zakonito, a ne ide se još s kaznama. Psss!

Borjan Cvrtila, 8. razred

OŠ Većeslava Holjevca

Voditelj: Mate Milas

Laura Beloglavec, 4. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

HRVATSKA LEGENDA BORILAČKIH SPORTOVA MIRKO FILIPOVIĆ, CRO COP, OTKRIVA NAM DETALJE IZ SVOJE BOGATE SPORTSKE KARIJERE I PRIVATNOG ŽIVOTA.

The Wild Boy još ne namjerava objesiti rukavice o klin

Borilačkim sportovima privukao ga je Jean Claude Van Damme, a trenirati je počeo u staroj garaži. Mirko Filipović, svijetu poznatiji kao Cro Cop, uskoro nam priprema veliki borilački spektakl. Izvukli smo iz njega, i to bez primjene sile, tajne velikih sportaša, ali i kako provodi slobodno vrijeme te je li strog roditelj. Iako je upoznao velike svjetske borce, otkrio nam je zašto mu je najveći životni uzor upravo njegov otac. Što Wild Boy misli o politici, koje su mu najdraže svjetske destinacije i hoće li uskoro sportsku karijeru zamijeniti onom glumačkom, otkrijte u nastavku.

Kako je i kada počela vaša strast prema borilačkim sportovima?

Strast prema borilačkim sportovima javila se još negdje u četvrtom ili petom razredu osnovne škole, znači prije 28 godina.

Zašto ste odabrali borilačke vještine, a ne neki drugi sport, npr. nogomet?

Zato što nikad nisam volio kolektivne sportove, već individualne. Borilački sportovi su u to vrijeme bili jako popularni, naročito zbog akcijskih filmova u kojima je glumio Jean Claude Van Damme. Želio sam biti poput njega, puno sam trenirao i naučio izvoditi njegove vještine, poput legendarne špage. Osim toga, htio sam izgraditi lijepo tijelo. Nogomet nikad nije bio moj izbor. Uvijek sam vjerovao u onu staru poslovicu „uzdaj se u se i u svoje kljuse“. U borilačkim sportovima ovisite samo o sebi, dobit ćete onoliko koliko uložite u trening. Na neki sam način možda bio i malo sebičan jer sam sve zasluge želio pripisati sam sebi, ali sam s druge strane sâm prihvaćao i neuspjeh.

Čime ste se bavili prije profesionalne karijere u borilačkim vještinama?

Zapravo, otkako sam svjestan sebe, bavim se isključivo borilačkim sportovima. Još kao dijete improvizirao sam borilačke treninge jer u selu u kojem sam živio nije bilo takvih sportova. Trčao sam po desetak kilometara, u jednoj staroj garaži pored moje rodne kuće radio sam po 100 skle-kova, te lupao po jednoj vreći koju sam sam sašio. To su bili moji počeci. Prva prava profesionalna borba u kojoj sam ostvario profit održana je 1996. godine u Japanu, tada sam imao nepune 22 godine.

Ultimate fight, kick boxing i ostali borilački sportovi doista su opasni, jeste li često imali ozljede i koliko su one bile ozbiljne?

Ima ona stara pjesma „Sve je lako kad si mlad.“ U principu, kako su godine prolazile, tako su se povećavale i ozljede. Dok sam bio mlađi, nisam imao nikakvih ozljeda, ali, evo, u zadnjih šest godina imao sam čak sedam operacija. Četiri sam puta operirao koljeno, nos, lijevo stopalo, tetivu i mišić ruke. Uoči zadnje borbe puknula mi je tetiva i mišić na ruci, to je bila jako teška ozljeda. Na sreću,

uspješno je sanirana. Dok je čovjek mlad, tijelo to lakše podnosi, no s godinama su ozljede prisutnije. Ozljede se najčešće događaju na treninzima, a manje u samoj borbi.

Koliko često trenirate i jesu li ti treninzi naporni?

Treniram svakodnevno i to po dva treninga dnevno. Jutarnji trening je nešto lakši, traje oko sat vremena i sastoji se od trčanja, razgibavanja i shadow boksa (boks sa sjenkom), onda dolazi večernji trening, puno zahtjevniji, duži i naporniji, a sastoji se od boksa, hrvanja i vježbe sa sparing partnerom. Treninzi su zahtjevni, ponekad naporniji i od same borbe.

Vaša omiljena sportska tehnika, odnosno udarac ili zahvat?

Proslavio sam se lijevim udarcem nogom u glavu tzv. High Kickom, to je za publiku vrlo atraktivan udarac. Teško se izvodi, ali na efikasan način pobjeđujete protivnika. Da bi se pravilno izvodio, treba mnogo trenirati. To je ujedno moj zaštitni znak i najdraža borilačka tehnika.

Možete li izdvojiti događaj u svojoj bogatoj, sportskoj karijeri, koji smatrate najvećim uspjehom?

Najveći uspjeh sigurno je bilo drugo mjesto u finalu K1 turnira, gdje sam bio totalni outsajder, a uspio sam se probiti do samog finala. U toj finalnoj borbi borio sam se teško ozlijeden s dva polomljena rebra koja su nažalost presudila ishod. Bez obzira na poraz u finalu te godine sam bio drugi na svijetu, a to je bio veliki rezultat. Moram spomenuti i 2006. godinu kad sam u slobodnoj borbi, odnosno ultimate fightu, osvojio Prideov pojaz. U to vrijeme to je bio najcjenjeniji trofej u svijetu borilačkog sporta. Dan danas taj pojaz stoji u mom dnevnom boravku i bit će mi vječna uspomena na moju sportsku karijeru.

U kakvim ste odnosima sa suparnicima u ringu?

Mogu reći da sam sa svim borcima u dobrim odnosima, tu nema zle krvi. Nakon svake borbe borci si pruže ruke, zagrle se i popričaju. To su profesionalci, inače obiteljski ljudi koji ovim sportom rješavaju egzistenciju sebi i obitelji. To je prenaporan i preopasan sport da bi netko na taj način zadovoljavao svoj ego i time se hvalio pred curama i prijateljima.

Koliko vremena uzima bavljenje profesionalnim sportom i kako na sve to gleda vaša obitelj?

Bavljenje profesionalnim sportom uzima većinu vremena. Morate živjeti sportskim životom konstantno. Tu nema opuštanja, ako se i malo opustite i, recimo, popijete alkohol, tijelu treba jako dugo, čak dva tjedna da se riješi otrova, tako da to uveliko unazađuje naporne treninge. Mnogi mlađi sportaši to znaju zanemariti, tijelo to pamti i nažalost tada dolazi do neuspjeha. Kad čovjek odrađi svoj sportski vijek onda se može opustiti i posvetiti nekim drugim stvarima.

Kako Vaši sinovi gledaju na oca koji je mnogima veliki sportski uzor i heroj s malih ekrana?

Imam dva sina. Mlađi je još beba pa ne razumije još ništa, ali stariji sin Ivan, koji ide u treći razred vaše škole, razumije čime se ja bavim. Ivan je dosta fizički jak za svoje godine i kroz igru vježbamo neke zahvate, koliko to njegove godine dopuštaju. Kad bude odrastao, ja ću s njim trenirati, mada bih bio najsretniji da se nikada ne počne baviti slobodnom borbom, već hrvanjem u kojem nema teških ozljeda. Ivan je jako dobar i skroman dečko uzornog ponašanja. Jako smo zadovoljni s njim.

Možete li nam reći tko je bio Vaš uzor ili idol u Vašem djetinjstvu?

Moj uzor definitivno je bio moj otac, vanserijski čovjek, koji se također bavio sportom. Uvijek nas je fascinirao zgibovima na jednoj ruci, što je fizički strašno teško izvedivo i što ja nisam mogao izvesti ni u svojim najboljim danima utreniranosti.. Osim toga moj otac je bio radoholičar. Puno je radio u jednoj maloj pilani koju smo imali prije rata i u kojoj nije bilo tehnologije kao danas. Radilo se na primitivan način tako da sam se dosta nateglio radeći tamo, a s druge strane to je kod mene stvorilo radne navike i spoznaju da treba cijeniti svaki posao.

Koliko bi borilačke sportove preporučili djeci i učenicima, pošto su to ipak opasni sportovi?

Slobodnu borbu ne mogu nikome preporučiti jer je opasna i uvijek može doći do ozljeda. Svakako bih preporučio hrvanje i judo gdje su ozljede zanemarive i bilo koji drugi sport iz olimpijske obitelji sportova.. Ti sportovi mladim sportašima omogućuju da se druže, da se izgrade kao ljudi, da propuštu Europu, a ponekad i svijet. Borilački sport čovjeku daje veliko samopouzdanje. Drago mi je što je moj sin sam odabrao borilački sport. Hrvanje objedinjava samoobranu, gimnastiku, kako je zdravo za tijelo. Judo je sličan hrvanju, vježba se u kimonu, nema ozljeda, te tehnikе bih nazvao šahovskim nadmudrivanjem. Boks i slobodne borbe su drukčiji, dobiva se mnogo udaraca u glavu i to nikome ne bih preporučio.

Smatrate li da je sukob ponekad bolje riješiti šakama ili na miran način, razgovorom?

Uvijek je razgovor na prvom mjestu. Od sukoba sa šakama neće profitirati ni onaj koji udari niti onaj koji primi udarac. Osoba koja koristi silu uvijek će snositi posljedice od policije, kaznenih prijava. Osoba koja dobije udarac, riskira ozljede tako da u toj priči nitko nije na dobitku. S druge strane, razgovor i lijepa riječ otvaraju sva vrata.

Kako ste dobili nadimak Cro Cop?

Još 1994. godine upisao sam policijsku akademiju, a 1996. već sam bio djelatnik MUP-a tako da mi se to činio zgodan naziv. Koristio sam ga jednom u Japanu. Japancima je to dobro zazvučalo i, evo, do danas sam ostao Cro Cop.

Ulazak u ring uvijek je bio popraćen s kulnom pjesmom Duran Durana, The Wild Boy, koliko vas je ta pjesma u tim trenucima psihički motivirala za borbu?

To je pjesma koju sam ja odabrao za ulazak u ring. Čak je postojala varijanta da svaki put izlazim na drugu pjesmu, no ja sam odabrao da izlazim uvijek na jednu i to je bila pjesma Wild Boy. Ta pjesma bila je puna energije, brzog ritma i meni je odgovarala jer volim Duran Duran kao grupu. Osim što mi je to draga pjesma, prepoznali su je i prihvatali moji navijači tako da je postala moj zaštitni znak.

Što radite kad ne trenirate?

Odmaram se za sljedeći trening. Obavim nešto sitno poslova što imam, malo odspavam do ručka, navečer opet imam trening od 6 do 8 i tako svaki dan. Ako su treninzi naporni, svakako se između njih moram odmoriti i naspavati. Ostatak vremena sam uglavnom kod kuće.

Koje su Vas zemlje i gradovi najviše dojmili prilikom natjecanja po svijetu?

Putovao sam po cijelom svijetu, ali posebno bih istaknuo grad Sidney u Australiji i Vancouver u Kanadi. To su zaista dva najljepša grada, iako je Sidney svakako na prvom mjestu. Ne zaostaju za njima ni Tokio ni New York, mada je to sasvim druga priča u odnosu na Sidney. Puno smeća, drugi način života, druga kultura. Jedini je problem što do Sidneya iz Hrvatske morate letjeti oko 35 sati, što je jako naporno, ali kad dođete tamo svakako imate što vidjeti.

Saznali smo da ste se okušali i kao glumac u filmu „Ultimate Force“. Vaše iskustvo o tome?

To je isto kruh sa sedam kora. Gluma je težak posao, čovjek za glumu treba biti nadaren i talentiran, te spreman psihički i fizički izdržati zamke snimanja. Setovi su naporni i neke scene se ponavljaju i po 30-tak puta, za to treba imati dobre živce. Film se snimao izvan Zagreba, svaki smo čas mijenjali lokacije i smještaj tako da je bilo dosta naporno. Jednom sam imao mali izlet u glumačke vode, dakle nije mi žao, ali neka sve ostane na tome.

Osim sporta i glume u Vašoj biografiji postoji podatak da ste kročili i u političke vode kako ste se tamo snašli?

Snašao sam se odlično u političkim vodama. Vrlo brzo sam shvatio kako to sve funkcionira kod nas pa se nisam htio previše petljati. Sve u svemu nije mi žao, to je za mene bilo novo iskustvo. Vidio sam na koji način funkcionira parlamentarna demokracija u Hrvatskoj, no ne bih se više petljao u to. Tamo sam stekao krasna poznanstva, čak sam sklopio i neka prijateljstva, video sam iz prve ruke kako to sve funkcionira tako da mi nije žao. Sve vam se to svodi na onu narodnu priču „mala bara puno krokodila“, ovime sam sve rekao.

Što sad, nakon ovako uzbudljive i uspješne karijere pune adrenalina, postoji li još nekakav skriven motiv za ostanak u ringu i borilačkim sportovima ili se možda vidite u filmu, politici ili negdje drugdje?

Film je svakako prekrižen, politika također. Još ču odraditi borbu 10. ožujka. Radi se o jednom velikom spektaklu na kojem će ja nastupati. Ove godine ne planiram objesiti rukavice o klin. Smatram da u borilačkim sportovima mogu biti do 40 godine. To je moj život, moja velika strast i ja to volim. Nakon toga treba se posvetiti djeci, pratiti ih i biti im podrška. Svi mi imamo rok trajanja, pokušat ću se malo smiriti bez sudjelovanja u borbama i napornih treninga. Kad dođe do zasićenja donijet ću odluku o prestanku karijere i konačno se posvetiti sebi i svojoj obitelji.

Margareta Mea Meašić, 8. razred

OŠ Stenjevec

Voditelj: Zoran Šutić

PJESNIK BEZ DOMA

Koga pčela treba ubesti

Naučili su me da pjesnike i njihova djela moramo poštovati jer su oni dio našeg kulturnog naslijeđa. Kako se odnositi prema našim mrtvim pjesnicima?

Vladimir Vidrić bio je pjesnik u doba hrvatske moderne. Napisao je jednu zbirku pjesama. Nije važno koliko je napisao, već je li vrijedna, zar ne? Stručnjaci kažu da Vladimir Vidrić zauzima važno mjesto u našoj književnosti. Dakle, sve su stvari na svojem mjestu i mi možemo uživati u Vidrićevim pjesmama. U čemu je onda problem?

Jednoga lijepoga dana dok su zujale zlaćane pčele iz Vidrićeve pjesme Dva pejzaža, neki ljudi su se dosjetili kako bi mogli u središtu Zagreba, na Cvjetnom trgu, srušiti staru kuću (u njoj se slučajno rodio naš pjesnik Vladimir Vidrić) i na tom mjestu sagraditi veličanstveni trgovački centar u koji će hrliti građani gladni kavlitetne i jeftine robe. Ništa čudno i novo.

U 18. stoljeću namjeravali su srušiti crkvu svetog Marka kako bi izgradili trgovine i sajmište.

Gradske vlasti odlučile su staviti četiri reda sajamskih drvenih kućica na mjesto porušene crkve svetog Marka. Napravili su i nacrt, ali, na svu sreću, bilo je i onih koji su uspjeli spriječiti taj urbanističko-trgovački udar.

Dakle, više od dva stoljeća kasnije, srušena je rodna kuća Valdimira Vidrića na kojoj je bila spomen-ploča koja ukazuje na to da se on u njoj rodio i živio. Kuća je srušena, spomen-ploča je srušena, na mjestu rodne kuće Vladimira Vidrića niknula je ostakljena zgrada i natpis H&M. I sve je u redu?! Ne, zgažen je cvijet iz pjesme Dva pejzaža koji se žutio. Zašto bi se on žutio, veselio se topolini i novom danu kad je on tako nevažan u odnosu na moćnika koji vlada ljudima: trgovački centar.

Spomen-ploče nema. Zašto? Tko je zaboravio na našega pjesnika? Tko je zaboravio na kulturnu baštinu? Čudno kako se lako odričemo duhovnih blagodati. Vjerojatno zato što one nisu vidljive i opipljive. Bez obzira tko je kriv da spomen-ploča nije postavljena, postaje i svakom pubertetlji jasno da po zakonu jačega naoko slabiji gube bitku.

Mislim da bitku nije izgubio Vladimir Vidrić jer u njegovom pjesništvu ima puno duhovne jakosti koja može ispunjavati i mlađe generacije. Nadam se da će ono podnevno zvono iz Vidrićeva Dva pejzaža zazvoniti u uhu odgovornima za ovaj nemar i kulturocid pa će pjesnik dobiti svoje mjesto, pa makar i na novoizgrađenoj blještavoj zgradi trgovačkog centra.

Ako ne poštujemo našu kulturnu baštinu, kako ćemo onda poštovati vlastito dostojanstvo?

Josipa Šimara, 8. razred
OŠ Augusta Harambašića
Voditeljica: Ksenija Ivanović

Martina je uvijek ZA

„Ljudi misle da ja ne mogu izgledati lijepo ako se ne vidim u ogledalu.“

Razgovor je dogovoren! lako sam do sada vodio brojne razgovore, moram priznati da sam prije ovoga imao malu tremu i nekako, neobjašnjiv osjećaj neizvjesnosti i nesigurnosti. Kako će Martina reagirati? Čuli smo se samo mobitelom. Glas joj je ugodan. Porukom mi je odgovorila kada i kamo trebam doći. Napravila je sve što i ja, a ja u sebi nosim proširen i ustaljen, unaprijed postavljen stereotipni sud zasnovan na nedokazivim tvrdnjama i lažnim autoritetima.

Zazirem li od nečega utemeljenog na drugačijem izgledu i načinu života? Ponovio sam u sebi sto puta da su me roditelji i škola odgajali da izrastem u dječaka bez predrasuda.

Razgovarat ću s glavnom glumicom spota *Slijepi su oni s predrasudama*, Martinom Belić. Iz dajine sam primijetio lijepu dvadesetrogodišnjakinju. Po bijelome sam štapu znao da je to ona. Kako ću joj prići, koju ruku pružiti, smijem li rabiti glagole: vidjeti, gledati, pogledati, zagledati, pregledati...Sve su dileme nestale kada smo sjeli i započeli razgovor. Zamolila me da joj se obraćam kao vršnjakinji. Razgovor sam započeo glagolom *gledati*.

Gledao sam spot *Slijepi su oni s predrasudama*. Dojmio me se, potaknuo na brojna razmišljanja, otvorio u meni brojna pitanja. Kako si se osjećala kada su te pozvali na snimanje? Jesi li imala tremu tijekom snimanja spota?

Željela sam istinski doprinijeti razbijanju predrasuda i u ime svih slijepih žena, koje nemaju samopouzdanja, izaći pred javnost i pokazati da se to može, da smo svi jednako važni i vrijedni u ovome društvu. A svima koji vide željela sam reći da ne vidjeti ne znači živjeti u mraku. I željela sam upravo to što si rekao. Potaknuti ljudi na razmišljanje o svim ljudima koji imaju neki hendikep. Znam da imaju brojna pitanja, ali trebaju se potruditi i naći odgovor i na ova pitanja.

Kada su me pozvali da budem glavna glumica u spotu *Slijepi su oni s predrasudama*, bilo mi je dragoo. Osjećala sam veliko zadovoljstvo zbog nastupa i jedva sam čekala da započne snimanje. Tijekom snimanja bila sam jako uzbuđena, u pozitivnom smislu. Nisam imala tremu.

Spot promiče jednake mogućnosti.

Da, upravo se to željelo postići spotom. Jednak pristup svima.

Želim da mi pristupiš kao i svakoj drugoj osobi koja nema nikakav invaliditet, da ti moj bijeli štap nije brana preko koje mi ne možeš prići, nego staza koja te dovodi k meni. To je i razbijanje predrasuda o nama. Ljudi, koji nemaju nikakav vidljivi invaliditet, treba osvijestiti da osobe s invaliditetom mogu funkcionirati kao i oni.

Pročitao sam da si mogla birati između glavne i sporedne uloge. Prihvatala si glavnu ulogu u spotu.

Volim glumu. Ja uvijek prihvatom sve uloge, bez razmišljanja.

PREDLOŽENI

Sve me zanima i svugdje volim sudjelovati. Pristala sam i iz osobnog interesa. Neke su slike osobe odbile sudjelovati. Želim osvijestiti javnost. Ako mi, koji smo slijepi, nećemo krenuti sa sensibiliziranjem javnosti, tko će umjesto nas? Zar će osoba koja ne nosi svakodnevno bijeli štap biti uvjerljivija od mene?

Mislim da se od njih to ne očekuje. Očekuje se od nas, kojima je bijeli štap dio tijela.

Spot je zanimljiv, sugestivan. Jesi li ti osobno zadovoljna? Kako su reagirali tvoji prijatelji?

Prezadovoljna sam spotom. Znala sam da će lijepo ispasti. Imala sam reakcije sa strane, od osoba koje su mi važne u životu, tražila sam njihovo realno mišljenje.

Jako je pozitivno. Rekli su da je ispaо fenomenalno.

Dio ljudi, koji vide taj spot, zapitati će se jesu li njihovi postupci u pravu. Imaju li pravo bilo koga ograničavati? Ako ništa drugo, bar će ih potaknuti na razmišljanje. To je velik pomak. Trebamo i da lje raditi na tome koristeći različite oblike medijskog izražavanja, pa i ovakav razgovor koji nas dvoje vodimo. Nas dvoje ne bismo se upoznali da nisi gledao spot, ne bismo razgovarali, a tvoj članak, koji ćeš nadam se napisati, ne bi nitko pročitao. Sljepoča bi bila još dublja i trajnija.

Slijepa si od djetinjstva. Vjerojatno si, odrastajući, nailazila na različite ljude, njihove različite reakcije. Jesi li uvjek s razumijevanjem doživljavala njihove reakcije? Je li bilo nečega što te vrijedalo?

Nažalost, u svakom segmentu djelovanja ima brojnih predrasuda. S njima se suočavam svakodnevno. O nekim mi pričaju moji prijatelji koji imaju iste poteškoće. Diskriminirani su u zapošljavanju kao i u svakodnevnom funkcioniranju slijepih osoba, pojavljivanju u javnosti i sličnim situacijama.

Meni su najteže pale one u osnovnoj i srednjoj školi. Zašto bih ja izlazila sa svojim vršnjacima? Morat će paziti na mene, a za to nemaju vremena. Žele se zabaviti.

Nisu htjeli da s njima idem na školski izlet. Tada me to jako povrijedilo. Odrastajući i sazrijevajući, shvatila sam da sam s nekim od njih bila dobra i da sam nekim uspjela dokazati da nisu u pravu. Neki su me prihvatali, i te ljude cijenim. One koji nisu, zaobiđem. Život ide dalje. Neće me obeshrabriti.

Najveća predrasuda koju ne volim je sažaljenje. Ljudima je najlakše žaliti nekoga, ne pitati ga može li mu pojasniti kako funkcioniра.

Možda je još gore i ograničavanje. Ti nešto ne možeš raditi, i gotovo. To je lakše reći, nego se uvjeriti da ja nešto mogu.

Uvjerila sam i uvjeravam mnoge da mogu samostalno obavljati svakodnevne vještine. Trudim se sama otici do trgovine, banke, fakulteta, ambulante i teretane. Izlazim s prijateljima, družim se, u sretnoj vezi sam dvije godine.

Žene su osjetljivije od muškaraca. Koje su predrasude prema ženama s poteškoćama u vidu?

Kao žena imam svoje potrebe, želje i osjećaje i nisam ništa drugačija od ostalih žena. Jednako tako mogu i lijepo izgledati. Jednom mi se u tramvaju dogodilo da mi je žena drsko prišla s leđa i upitala me zašto joj ne ustupim mjesto. Ja nju nisam vidjela i nisam mogla znati želi li sjesti, pa sam se pristojno ispričala. Tada je primijetila da sam slijepa. Bilo joj je neugodno. Ispričala mi se, ali ja nisam tražila njezinu ispriku. Povrh toga mi je rekla: „Imate tako lijepu, dugu kosu, tako ste lijepi, pa kako slijepi?“ Rekoh: „Pa, eto tako, što sad.“ Ljudi misle da ja ne mogu izgledati lijepo ako se ne vidim u ogledalu.

Uspješna si studentica. Kako teku tvoji studentski dani?

Na fakultetu nemam puno problema ni s profesorima ni s kolegama. Svi se prema meni odnose korektno. Imaju predrasuda, ali ne negativnih, već iz neznanja. Jednom prilikom su me saslušali i uspjela sam ih uvjeriti da nisu u pravu. Prave predrasude su one kad se osoba ni ne potrudi saslušati, nego automatski zaključi da ja nešto ne mogu. Moj konkretan problem bio je taj što je jedan profesor mislio da ja skeniranjem knjiga kršim autorska prava. Tako me vukao i govorio mi je da imam vremena za položiti ispit, da ga neću položiti do osmog puta. Otišla sam kod drugog profesora i položila ispit. Ja sebi literaturu moram skenirati, prihvatio to netko ili ne. Svatko razuman bi to prihvatio. Ja njemu ne zamjeram. On ima pravo to misliti, a moje pravo je drugačije reagirati. Nemamo ništa od toga da se obaziremo na situacije koje su već prošle.

Osobe s poteškoćama često su izbjegavane u društvenom i javnom životu. Kakva su tvoja iskustva?

Nisu me izbjegavali, iako mislim da bi bilo bolje da su me neki izbjegavali. Tada me ne bi povrijedili, ne bi mi ni prišli i ne bi ničega bilo. Bilo je ljudi koji su mi prišli izravno, s predrasudama, no potrudila sam se dokazati im kako su u krivu, u čemu sam i uspijevala.

Prostor oko nas svakodnevno se mijenja. Grade se nove zgrade, prometnice, sadi drveće... Kako se snalaziš u prostoru?

Nije mi teško, zato što se od malena krećem samostalno. Imam volje, što je vrlo važno. Mogla sam sjesti doma i reći da ništa ne mogu, moliti druge da me svugdje vode. Tako se ne bih osjećala korisnom. Osjećala bih se suvišnom na ovom svijetu da se ne trudim za svoj život i za sebe. Bijeli štap sam počela koristiti kada sam imala trinaest godina. Kvart, u kojem živim, nije bio prometan pa sam si mogla priuštiti *bauljanje* po cesti bez štapa. Naravno, sad se po Zagrebu krećem sa štapom jer je veća gužva u prometu i zbog sigurnosti vozača i ljudi. Ima ljudi koji se maknu ili preskoče štap. Jednom mi se na trgu dogodilo da mi je čovjek stao na štap, štap je pukao, čovjek je pobegao i ne znam što bih napravila da nisam imala rezervni štap sa sobom.

PREDLOŽENI

Mlada si i komunikativna. Imaš puno prijatelja i poznanika. Vjerojatno, kao i sve mlade osobe, izlaziš.

Kada izlazimo van, idemo po dogovoru. Nemam određena mjesta na koja izlazim. Volim se zabavljati, ali sve ima svoje granice. Neću ostati do pet ujutro. To nije dobro ni za zdravu ženu, a kamo li za slijepu. Zapravo, to nema veze sa sljepoćom nego s mojim osobnim stavom. Idemo u kino, na koncerte, na kavu, na pizzu, bilo gdje, samo da je dobro društvo. Ja sam uvijek za.

Što bi poručila mojim vršnjacima?

Poručila bih vam da, ako se ikada susretnete sa slijepom osobom, ili s osobom koja ima neki invaliditet, prema njoj se ponašajte normalno i prirodno kako bi se ta osoba osjećala ugodnom i poželjnom u društvu. Ne prilazite joj ukočeno i sa strahom. Ako imate nekakav strah, probajte ga potisnuti u sebi.

Razumio sam poruku. Upućena je meni i mojim početnim strahovima. Svojom preobrazbom u tolerantnije mlade ljude, svi ćemo se osjećati ugodno i poželjno u društvu.

Antonio Britvar, 8. razred

OŠ Rudeš

Voditeljica: Mirjana Jukić

Rikardo Djedeljkaj, 5. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

KAKO MLADI PROVODE SLOBODNO VRIJEME

Mi smo druga vrsta

Prošetala sam središtem Zagreba da bih upoznala mladiće na BMX-ima, skateu i rolama i saznala što ih privlači tim sportovima

Šećući gradom, često prolazim Trgom hrvatskih velikana i Trgom žrtava fašizma gdje su moju pozornost nedavno privukli mladići koji svoje slobodno vrijeme provode na kotačima. Znala sam ih viđati poslijepodne i navečer pa sam jedne tople listopadske večeri odlučila s njima i porazgovarati. Na Trgu hrvatskih velikana zatekla sam desetak biciklista od četrnaest do dvadeset godina koji su, s promjenjivim uspjehom, skakali na fontanu ispred Burze. Prolaznici su ih obilazili, nisu se na njih previše obazirali, vjerojatno već naviknuti na viđeni prizor.

Dečki, što vi to radite? Bicikli koje vozite nisu baš uobičajeni.

Alen: Mi vozimo BMX bicikle. Naš bicikl je manji od standardnog i po tome je specifičan, lakši je kako bismo ga lakše u skoku mogli podići, a brzine nam nisu potrebne za skokove i razne akrobacije. Sjedala su postavljena vrlo nisko kako se ne bismo ozlijedili prilikom skakanja.

Filip: Moramo paziti na sebe da bismo jednog dana mogli imati potomke.

Šta vas je privuklo vožnji BMX-a?

Alen: Prije sam vozio skate, ali on nije tako izazovan kao bicikl koji je puno opasnije voziti, a s njime se može napraviti i više vratolomija. Rekao bih da me privuklo uzbudjenje koje je u ovome ekstremnom sportu ogromno. Sviđa mi se i to što vozeći BMX ne ovisite ni o kome, već rezultate postižete sami.

Koja vam je sve oprema potrebna?

Filip: Za početnike su potrebni štitnici za koljena i laktove te kaciga za glavu. Kasnije, kad uhvatite grif, vozite bez ikakve opreme jer naučite kako pasti i ne ozlijediti se. Međutim i to se događa jer ako niste koncentrirani i oprezni, lako ćete slomiti ruku ili nogu, iščašiti rame ili nešto nagnječiti.

Alen: Ako gledamo oko zgodne djevojke, svašta se nezgodno može dogoditi.

Zašto skačete po fontanama?

Filip: To mi podiže adrenalin, kao da mi se krv u žilama sledi. Obožavam izvoditi vratolomije, a najdraži mi je trik kad zarotiram bicikl ispod sebe za 360 stupnjeva.

Na kojim sve lokacijama u gradu trenirate?

Alen: Iako ima nekoliko mjesta u centru na kojima možemo voziti bicikle, poput Mimare, ovog Trga ili Džamije, za nas je sve to premalo jer nas se ponekad okupi više od dvadeset pa nema govor o kvalitetnom treningu, a još se oko nas motaju skejteri i roleri.

Filip: Naši moćnici nisu baš zainteresirani za izgradnju parkova za nas koji se bavimo ekstremnim sportovima jer tu nema love.

Oduzima li vam ovaj sport puno vremena?

Filip: Da, jer ako želite imati dobre rezultate, morate puno trenirati pa ne ostaje vremena za bilo što drugo. Sve svoje slobodno vrijeme provodim na BMX-u s prijateljima, to mi je puno zanimljivije nego obilaziti zadimljene kafiće i klubove.

Spoj sporta i umjetnosti

Dečki su odjurili pokazati mi što se sve na BMX-u može izvesti. Iako skakanje po fontanama i različite rotacije bicikla izgledaju vrlo opasno, ovi zaljubljenici u vožnju na dva kotača sve trikove izveli su s takvom lakoćom da su me doista zadivili. Malo dalje, na Trgu žrtava fašizma, popularnoj Džamiji, jednako su marljivo trenirali skejteri. Nešto mlađi od biciklista, neumorno su preskakivali stube i naskakivali na kamene klupe oko Doma likovih umjetnika. Bilo je uspješnih trikova, ali i mnogo padova, što je uobičajeno za ovakvu ekstremniju vožnju skata.

Čini se prilično opasnim ovo što izvodite.

Andrej: Skejtanje je opasno, pogotovo za ekstremite, ali užitak vožnje i izvođenja trikova sve to nadilazi pa o ozljedama previše ne razmišljamo.

Zašto baš skejtanje?

Antonio: Jedan dan želio sam isprobati nešto novo, nešto dinamično.

Na kompjuteru sam igrao igricu skejtanja te sam želio provjeriti je li uzbudljivo kako mi se činilo.

Tomislav: To je ekstremni sport i neka vrsta umjetnosti pa ga nije lako naučiti, a ja volim takve izazove.

Koliko se dugo bavite skejtanjem?

Andrej: Tek godinu dana.

Antonio: Otprilike tri godine.

Tomislav: Dosta dugo, već četiri godine.

Podržavaju li vas roditelji, brinu li zbog mogućih ozljeda?

Antonio: Podržavaju me u svemu najviše što mogu, ali im je ipak važnije da sam dobar u školi.

Tomislav: Nisu baš presretni, više bi željeli da igram neki „gay“ sport poput tenisa. Mama se jako prestrašila kad sam slomio ruku, čak je prijetila da će mi zabraniti skejtanje, ali objasnio sam joj da se na bilo kojem sportu možeš ozlijediti i obećao sam da će više paziti.

Je li oprema za skejtanje skupa?

Antonio: Skupa je zato što se daske lome, a kotači se jako brzo troše pa ih stalno treba mijenjati. Prije sam trošio puno svoga novca za dobru opremu jer ako imaš dobar skate, bolje skejtaš, a danas mi u tome pomažu sponzori. Skejtanje je skup sport, ali i moj stil života. Puno treniram, smišljam svoje trikove pa sam i zbog toga zapeo sponzorima za oko.

Andrej: Što si skroman! Šalim se, Antonio izvrsno skejta, najbolji je među nama ovdje. Ima i najviše nagrada.

Gdje se sve natječete?

Antonio: Natječemo se na skaterskim natjecanjima diljem Hrvatske, a nadam se da će uskoro krenuti i u inozemstvo. Za to će mi također biti potrebni sponzori. Imam trinaest godina pa mi je važno i završiti osnovnjak s odličnim uspjehom da se mogu upisati u dobru školu. Za ozbiljnije ili profesionalno bavljenje ovim sportom ima još vremena.

Ne vidim niti jednu djevojku na skateu.

Antonio: Da, doista nema puno djevojaka koje se bave skejtanjem, kod nas to nije popularan sport kao vani. Mislim kako curama baš nije privlačna pomisao da na jednom treningu padnu nekoliko puta na beton ili kamen.

Obično sam ovdje viđala i rolere, ali danas ih nema. Jeste li ih otjerali ili...?

Tomislav: Najurili smo ih, nego što! Šalim se, naravno. Nemam pojma zašto ih danas nema, ali potraži ih u zatvorenom skejterskom parku u Heinzelovoj, tamo ćeš ih sigurno naći.

Na bol se s vremenom navikneš

Želeći završiti reportažu, uputila sam se raznim prijevoznim sredstvima do Šupice, popularnog skejterskog parka iza PU Zagrebačke. Policajci su me malo sumnjičavo gledali dok sam obilazila oko njihove zgrade u 8 sati navečer, ali primjetila sam jednoga rolera, za kojim sam potrčala, nadajući se da će me odvesti na pravo mjesto. U Šupici sam zatekla tri rolera i jednog biciklista. Razgovarala sam s dva dvadestogodišnja zaljubljenika u role.

Zašto ste između svih sportova izabrali baš rolanje?

Mario: Vidio sam prijatelja kako rola, dopalo mi se pa sam i sam želio probati.

Je li vas strah izvoditi razne skokove i trikove?

Mario: U početku mi nije bilo svejedno jer nisam imao nikakvog iskustva, ali nakon nekog vremena oslobođio sam se toga straha.

Koliki vam je prag боли, što sve možete podnijeti?

Mario: Mogu podnijeti jako puno bolova, već sam se navikao.

Tin: S vremenom se privikneš na bol pa ništa ne osjetiš kada padneš, samo rolaš dalje.

Kakva je razlika između običnih rola i ovih na kojima vi trenirate?

Mario: Obične role su više, a ove moje su niže, imaju manje kotača i napravljene su tako da bi se mogli klizati po rukohvatima. Skuplje su nego obične, a i kotači se jako brzo troše pa treba dosta novca za ovaj sport.

Kako se financirarate?

Tin: Ja studiram, ali pomalo i radim tako da se uglavnom sam financiram. Imam jako dobru baku koja se sjeti moga rođendana, imendana, dana krštenja i sličnih datuma pa mi uvijek daje nešto novca za opremu.

Mario: Meni je sponzor bio prijatelj, ali smo se posvađali pa sad ovisim o samome sebi. Mogla bi me posvojiti Tinova baka, sigurno bi mi bilo lakše, ha, ha.

Otkud potreba za adrenalinskim sportom?

Mario: Mislim da je to u mojoj obitelji naslijedno. Tata se bavio automobilizmom.

Tin: Ja ne mislim da je to adrenalinski sport jer adrenalin ti može porasti od iznenadenja, staha ili stresa, a ovdje sam biraš što ćeš raditi. Vjerujem da postoje dvije vrste ljudi. Jedni će doći pred skakaonicu i neće skočiti zato što im više znači da ostanu čitavi, a ne da uspiju, a ja vjerujem da smo mi druga vrsta ljudi kojima je bitno da uspiju, a ne da ostanu čitavi.

Moj je posljednji sugovornik zapravo opisao sve mladiće s kojima sam razgovarala - želja da se uspije u izvođenju trika jača je od bilo čega. Njihov pozitivan stav prema sportu potaknuo je i mene da razmislim čime bih se tako predano željela baviti. Ipak, koliko god su me oduševile njihove vožnje i trikovi, mislim da će izabrati nešto manje atraktivno. Ja još uvijek pripadam onoj prvoj vrsti ljudi.

Petra Zlatar, 7. razred
OŠ Marije Jurić Zagorke
Voditeljica: Ana Brčić Bauer

Laura Derežanin, 7. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Naše putovanje u Njemačku

Zvuk kotrljanja koferskih kotačića probija tišinu travanske noći. Jedino živo mjesto uspavanog predgrađa je školsko dvorište. Kada se probijete kroz gomilu kovčega, putnih torbica te živahnih i pričljivih učenika, pred vama će, kao iz vedra neba, na svjetlu ulične svjetiljke zasjati prozori potpuno novog dvokatnog autobusa.

Motor se pali. Redovi užurbanih učenika poput zadruge mrava ostavljaju svoj teret i ulaze u mravinjak. Avantura počinje.

U zamračenom autobusu (jer su profesori mislili da ćemo spavati) lete grickalice, čuje se učeničko smijanje iz usta natrpanih hranom i bljeskaju fotoaparati. Profesori nas pokušavaju stišati. Bezuspješno., „Ionako će se smiriti oko pet ujutro“, uvjereni su. I zaista, žamor se polako stišava i zamjenjuje ga zvuk kotača i bruhanje motora.

Osvanulo je prohladno jutro. Autobus стоji. Profesori tjeraju pospane učenike na odmorište, a oni se vuku kao da idu na stratište. Prvi put stupamo na tlo Njemačke, kulturno i industrijsko središte Europe. Očito nitko osim mene ne mari za to. Požuruju me. Neki se hvale neprospavanom noći, neki prvom narudžbom na njemačkom jeziku. Mene nije briga. Gledam u plan Münchena pijuckajući kavu. Put se nastavlja. Vodič nam govori o bavarskoj povijesti. Ja jedini slušam. Nema veze, uživam. Većina učenika se zainteresirala tek na kraju, kod priče o Hitlerovoj ljubavnici.

I, evo nas u Münchenu. Ističem naglas da je hrvatski prijevod Monakov, ali svi samo nastavljaju jesti grickalice i čuditi se mnogobrojnim biciklistima na gradskim ulicama. Iskrcavanje. Protežemo noge u hladu drveća uz rijeku Isar., „Kamo prvo idemo? Kada ćemo dobiti slobodno vrijeme? Kada idemo u hostel?“ obasipaju vodiča pitanjima sa svih strana.

Krećemo u tehnički muzej Deutsches Museum. Jedino se profesorica i ja čudimo činjenici da je muzej na riječnom otočiću. U sunčanom se dvorištu muzeja okuplja vesela družina. Gledam plan muzeja i planiram što ću posjetiti. Naravno da nitko drugi to ne radi. Čude se pokojem crncu ili Kinezu koji ulaze u muzej. Ulazimo u muzej. Prvo idemo u rudnik. Divim se uređenosti prostora, realističnom postavu i mnogobrojnim maketama, a ostali slikaju oznake za WC i slično. Odlazim do prikaza ljudskog tijela. Ulazim u mozak. Sve je interaktivno, sve se može vidjeti, dotaknuti, pročitati. Izlazim iz muzeja. Profesori su se zadržali pa ih čekamo ispod pokojeg stabla muzejskog dvorišta. Ipak su došli, no vrijeme čekanja su neki učenici shvatili kao priliku za odlazak u suvenirnicu pa je sada red da čekamo njih. Kad smo se nakon dva sata svi napokon uspjeli skupiti, neka očito «vrlo zainteresirana» učenica pita kad ćemo dobiti slobodno vrijeme. Vodič slijedi ramenima, a profesori je ošinu oštrim pogledom.

Slijedi razgledavanje grada: Alterhof, Gradska vijećnica, Marienplatz. Većina učenika ne pamti nazine. Nije važno, glavno da se zabavljaju. Dobivamo dugo očekivano slobodno vrijeme. Vodič još nije završio s izgovaranjem te izjave, a učenici su se već raspršili po H&M-u, New Yorkeru, Zari i drugim trgovinama. Ja istražujem podzemnu željeznicu. Baš mi je zabavno (ne shvatiti ovo kao sarkazam). Krećemo prema hostelu. Na katu autobusa negodovanje jer je donji kat imao prednost pri odabiru soba.

Stižemo pred hostel. Već iscrpljeni učenici natrpani vrećicama poznatih modnih marki vade svoje kovčeve i kreću putem ulaza u hostel. Okupljamo se u predvorju hostela gdje nam profesori drže sveopće poznato predavanje (ili kako to neki učenici zovu: „propovijed“) o našoj neodgojenosti i nepažnji kojom ćemo vjerojatno demolirati hostel. Rekli su nam i da prijavimo portiru ukoliko je nešto u sobi oštećeno kako ne bismo snosili novčane posljedice.

Ljubazni portir je te večeri upravo zbog toga imao posla koliko i u cijelom mjesecu ili čak godini. Večera. Neki odlaze u diskoteku, a neki, uz glasno protivljenje tome, odlaze u svoje sobe kako bi, kako

kažu „organizirali party“. Rijeke kovanica od jednog eura upadaju u automate za iganje, koji žive za taj trenutak.

Disko dosadan, „party“ otkriven, profesori nervozni. Učenici se klade da će bdjeti do četiri sata ujutro. U dva sata ujutro svi su u carstvu snova.

Novi dan. Odredište: Allianz Arena. Već poznati prizor: učenici raštrkani po suvenirnicama. Nervozni profesori uporno tragaju za njima otresajući se na svakoga koga pronađu.

Slijede dva sata vožnje do Salzburga. Zadivljuje me prekrasan krajolik, pedantno pokošene livade i skladan život ljudi. Ostatak učenika oponaša vulgarne scene upravo kupljenim psićima s logom Allianz Arene.

Stigli smo. Prvo odredište: palača. Divim se savršeno oblikovanom vrtu, a drugi se slikaju s vrtnim patuljcima odmjeravajući tko je veća budala. Razgled grada. Osmaši (striktno muškog spola) fućkaju za plavušama koje se sunčaju na obali iznimno čiste rijeke Salzach. Još jedno pitanje "Kada ćemo dobiti slobodno vrijeme?" zgražava i potpuno deformira lica profesora. Ravnateljica nam usprkos protivljenju vodiča ispunjava želju. Devedeset posto učenika za svoje odredište odabire McDonald's (naime, H&M-a tamo nema).

Nastavljamo s razgledavanjem grada. Dolazimo do groblja. Jedna, ne baš pobožna učenica, se buni jer na groblju moramo biti tihi, a glumci filma "Moje pjesme, moji snovi" su ovdje skakali i pjevali pri snimanju spomenutog filma.

Slobodno vrijeme. Odlazim do prekrasne Mozartove kuće. Napuštam je ranije nadobudno uvjeren kako će se svi okupiti na dogovorenom mjestu u dogovoren vrijeme. Krećemo prema autobusu dok ja u sebi vrtim sve događaje protekla dva dana.

Povratak. Dolazak pred školu oko ponoći.

Zaključit ću ovaj tekst tipičnim završetkom: ovo je za mene bilo jedno vrlo, vrlo poučno iskustvo koje je zasigurno vrijedno ponavljanja. Dojmovi će se sredivati još dugo, dugo...

Ilan Nestić, 8. razred

OŠ Ottona Ivezovića

Voditeljica: Marija Popović

**PARAOLIMPIJKA I TRENERICA TERAPIJSKOGA
PLIVANJA U OŠ MARIJE JURIĆ ZAGORKE**

Ne ustajem na lijevu

Prva vrhunska sportašica s invaliditetom u Hrvatskoj i proslavljena paraolimpijka Ana Sršen od rujna 2011. godine na školskom plivačkom bazenu OŠ Marije Jurić Zagorke vodi terapijsko plivanje za djecu s posebnim potrebama. U ponedjeljak, 24. listopada 2011., točno u podne u bazenu je bilo dvanaestero djece s roditeljiima. Vrlo je živo, voda prska na sve strane. S trenericom Anom razgovarali smo nakon uspješnoga treninga.

Tko je osmislio ovaj program terapijskoga plivanja?

Program terapijskoga plivanja koji provodim u Plivačkom klubu „Natator“ od 2003. godine nastao je po engleskoj Halliwickovoj metodi, metodi koja je u svijetu poznata već pedesetak godina. Program je namijenjen djeci i mladima s invaliditetom. Igra je dominantni način poučavanja. U vodi djeca mogu kontrolirati svoje tijelo i počinju vjerovati vodi. Djeca tako stječu povjerenje u vodu i postaju pravi mali plivači. Djeca s invaliditetom na kopnu ovise o drugima, a u vodi doživljavaju prvo osamostaljenje. Koje vodene igre vole mali budući plivači?

Omiljene su igre: vlakić, klokanovi skokovi, zmijice, fućkalice i Ringa, ringa, raja. Kroz igru djeca i voda postaju prijatelji.

Jeste li i vi kao dijete rano naučili plivati?

Ja sam malo prije prohodala, nego što sam proplivala jer sam imala sreću da sam odrasla na obali Jadranskoga mora, na prekrasnom otoku Mljetu u Nacionalnom parku. U nižim razredima, u područnoj školi, bilo nas je samo dvoje u razredu pa smo svaki slobodni trenutak uživali u plivanju i ronjenju. U petom razredu, u glavnoj školi, bili smo najveći razred na otoku sa šesnaestero učenika. Koji vam je školski predmet bio omiljen?

U školi sam najviše voljela hrvatski jezik. Kad sam bila mala i dok još nisam znala čitati, gnjavila sam odrasle, najviše mamu i tatu, da mi čitaju. Kad sam narasla i naučila čitatičitala sam sebi i drugima. Zbog ljubavi prema knjigama i čitanju počela sam glumiti u školskom kazalištu. Sjećam se svojih omiljenih uloga. Bila sam Krizantema u Plavoj boji snijega, Grigora Viteza, i Curetak u Nikoletini Bursaću, Branka Čopića.

Sjećate li se svoga prvoga poljupca i prve simpatije iz osnovne škole?

Naravno da se sjećam prvoga poljupca i simpatije. Kad sam bila u 6. razredu razboljela sam se i morala sam otići u drugi grad, u Zagreb, u bolnicu. Simpatija iz škole nastavila mi je pisati pisma jer tada nije bilo e-maila i facebooka. Bodrio me tijekom moje bolesti i vjerovala sam da će se brzo vratiti na svoj otok, među svoje prijatelje i da će od svoje simpatije i dalje prepisivati matematiku. Da, s radošću se sjećam svoje prve simpatije!

Kakva je bila liječnička dijagnoza?

Liječnici su nakon biopsije, male operacije na koljenu, ustanovili da imam osteosarkom ili tumor kostiju. To je opasan tumor i nerijetko završava jako loše jer oboljela osoba može umrijeti. Možda sam imala i sreću što sam bila mala i nisam shvaćala koliko je to opasna bolest, no bila sam vesela

i optimistična djevojčica. Od samoga sam početka vjerovala da će sve dobro završiti i moja vjera u život pomogla je u tom procesu ozdravljenja. U zagrebačkoj bolnici provela sam punih godinu dana. Nakon operacije

intenzivnije sam počela trenirati plivanje i počela sam se natjecati u disciplinama za plivače s posebnim potrebama.

Koliko ste medalja osvojili i koja vam je najdraža?

Osvojila sam stotinjak medalja, a najdraža mi je prva medalja s Mediteranskih igara iz 1997. godine. Rado se sjećam i prvih mjesta s Europskoga i Svjetskoga prvenstva.

Plivali ste i natjecali se i u moru i u bazenu. Osjećate li se bolje u slanoj ili slatkoj vodi?

Volim plivati i u moru i u bazenu. Ne znam što više volim, volim i jedno i drugo. More je prekrasno jer nema ograničenja. Ponekad vas mogu iznenaditi valovi ili morske životinje. Jednom sam glavom lupila u oklop morske kornjače. Bila je to ogromna jadranska želva. Jako sam se prepala i jedno vrijeme nisam plivala tom dionicom. U bazenu ponekad miris klora može iritirati, ali nema valova pa je ugodnije plivati.

Često ste plivali u oceanima?

2002. godine nastupila sam na Svjetskom prvenstvu plivajući dioniku od pet kilometara u oceanu koji je bio jako hladan, oko 15 stupnjeva. Da bih se pripremila za to natjecanje, plivala sam u našem moru od jeseni pa sve do zime jer je natjecanje bilo u prosincu u Argentini. Tijelo se dobro naviknulo na hladnoću jer se more postupno hladilo i bila sam fizički spremna. U Mar del Platu, u daleku Argentinu, stigla sam tjedan dana prije natjecanja i počela sam trenirati u hladnom oceanu u kojem je bilo puno morževa i tuljana. Toliko sam željela pobijediti da me uopće nije smetalo što plivam s njima. U Zagorju sam nabavila gušču mast i mazala se tom mašću koja poprilično smrdi kad ju namažete na tijelo. Moja se cimerica tužila da jako smrdim, ali mi je na kraju oprostila jer sam osvojila brončanu medalju. (smijeh)

Hodate uz pomoć proteze. Po čemu je vaša proteza drugačija?

Imam nogu s ugrađenim kompjutorskim procesorom. To je jedna od najmodernejših proteza danasnjice. Vrlo je zanimljiva priča kako sam ju dobila. Prije desetak godina vozila sam se u automobilu. Neki su dečki su stopirali i prevezla sam ih do odredišta.

U tih desetak minuta razgovarali smo o mojoj protezi jer sam imala kratke hlače na sebi, bilo je ljeto. Javili su mi se nakon mjesec dana i rekli da su u Njemačkoj i Austriji osnovali zakladu i skupili novac za protezu. Tako sam prva u Hrvatskoj dobila protezu s kompjutorskim procesorom. Kad imamo paraolimpijski školski dan, djeca me često pitaju mogu li im pokazati nogu. Nemam kompleksa i pokažem im protezu koja je napravljena od karbona od čega se rade formule jedan. Donji dio proteze napravljen je od titanijuma tako da je proteza lagana. Od titanijuma se rade rakete. Protezu mogu rotirati, napraviti puni krug u koljenu, pa klinci kažu: „Vau! Ja to ne mogu!“ Mislim da na taj način rušim puno predrasuda o mogućnostima osoba s invaliditetom.

Što još radite uz pomoć proteze?

S protezom hodam, plešem i vozim bicikil, doduše ne baš spretno. S njom ne plivam, ne skijam i ne spavam. Kad skijam, na štapovima imam pomoćne skijice kojima održavam ravnotežu. Noću je punim kao što vi punite svoje mobitele. Ako se proteza isprazni, hodam kao kapetan Kuka. Vrlo sam spretna i na jednoj nozi. Ujutro volim piti kavu pa skakućem od kuhinje do dnevnoga boravka i ne proljem niti kapljicu kave. Spretnost stajanja na jednoj nozi vrlo mi je važna na bazenu.

Postoji li nešto što zbog proteze ne možete učiniti? Popeti se na Himalaju?

Nikada nisam razmišljala o penjanju na Himalaju, ali voljela bih se penjati po drveću u nekoj li-jepoj šumi i pomoću užadi ili karika prelaziti s jednoga drveta na drugo. Postoji puno stvari koje ne mogu napraviti, ali to me neće spriječiti da pokušam dati sve od sebe. Važno je da imam osjećaj da sam dala svoj maksimum. Takav me stav ispunjava. Svi imamo jedan život i trebamo ga živjeti najbolje što možemo. To je moj doprinos životu. (smijeh)

Na treningu i tijekom ovoga razgovora osmijeh vam nije silazio s lica?

Da, često me pitaju zašto se stalno smijem. Prvi razlog je što imam rupice na licu i želim da ih i drugi vide, a drugi što nikada ne ustajem na lijevu nogu jer ju nemam. (smijeh)

Imate li neku ekskluzivu za kraj?

Danas je moj sin Vid prvi puta krenuo u vrtić i zbog toga sam skoro zakasnila na trening i ovaj intervju. (smijeh)

Antonija Maričić, 7. razred

OŠ Marije Jurić Zagorke

Voditeljica: Melita Horvatek Forjan

PROFESORICA NA MOTORU

Svako ljeto u drugoj dalekoj zemlji

Intervju s profesoricom biologije Vericom Gemić

Profesorica Gemić u Iranu

Većina ljudi kaže da za „put oko svijeta“ treba biti financijski spremna, dobro opremljen i hrabar. Te predodžbe zaustavljaju ljude da, zapravo, ispune svoje snove, a rijetki su oni koji imaju volje i velike želje da to i ostvare. Naravno, takve je ljude još uvijek rijetko sresti spremne odreći se, makkar i na mjesec dana, europske civilizacije, njezinih prednosti, ugode i komoditeta. Da otkriju novo, nepoznato i da na kraju podijele svoja iskustva s nama. U našoj školi postoji osoba koja ima neobičan hobi, bavi se putovanjima i otkriva daleke, nepoznate zemlje. 52-godišnja profesorica biologije Verica Gemić. Proputovala je tri kontinenta: Aziju, Afriku i Europu. Nisu to uobičajena putovanja, već na motoru Aprilia u društvu sa svojim suprugom. I tako već desetak godina.

Tko Vam je usadio ljubav prema motorima?

Moju ljubav prema motorima potakla je jedna druga ljubav. Kada sam imala 17 godina imala sam dečka, sadašnjeg muža, on je vozio motor i šarmirao me. Dakle, sa 17 godina sam prvi put sjela na motor i tada je počela ta ljubav. Učila sam voziti po livadama i tamo gdje nema puno prometa. I kada sam položila vozački i dalje sam vozila po livadama. Prvo vozilo koje sam naučila voziti bio je motor.

Kamo ste putovali na početku vaše ljubavi i druženja s motorom?

Prvo smo putovali Hrvatskom jer nismo imali jak motor. Jedno smo vrijeme prestali voziti zato što smo već imali djecu pa ih nismo mogli ostaviti same, to bi bilo neodgovorno od nas.

A kasnije? Gdje ste sve bili?

Ne putujemo baš Europom. Išli smo u druge dijelove svijeta koji su drugačiji, nama zanimljiviji, gdje svaki puta otkrijemo nešto neobično, gdje se divimo onom što je stvorio čovjek, a još više onom što je stvorila priroda.

Upoznali smo Tursku, došli do Istambula i mostom preko Bospora stigli u Aziju po četvrti put.

Planinski krajevi prije Ankare su čarolija majke prirode, krajevi kojim smo prolazili nakon Ankare čudo su ljudskih ruku, rada i organiziranosti. Nigdje naselja, nigdje ljudi ni strojeva, a sve tako uredno i obrađeno. Zanimljiva je Kapadokya, plato na oko 1000 metara nadmorske visine, lokalitet karakterističnih reljefnih oblika.

Posebnost Kapadokye su spilje, rascjepi i „vilinski dimnjaci“ nastali erozijom u mekim vulkanским stijenama. Spilje su u prošlosti korištene kao skloništa od raznih osvajača. U njima su sagradeni cijeli podzemni gradovi, opskrbljeni svime što je bilo potrebno da njezini stanovnici prežive tjednima pa i mjesecima, dobro skriveni od osvajačkih vojski. Iako vulkanski reljef djeluje pusto, to je područje vrlo plodno i pogodno za uzgoj loze. Turci na svakom koraku dokazuju da su izuzetno marljivi. Mogla bih vam još puno pričati o Turskoj i tom vrijednom narodu.

U ruci držim kartu Europe, Azije i Afrike.
Pretpostavljam da ste dalje išli u Siriju.

Da, do Sirije. Na putu do Damaska skrećemo s ceste u brda kako bismo posjetili utvrdu iz vremena Križarskih ratova, Crac de Chevaliers. Dobro sačuvana srednjovjekovna utvrda smjestila se na uzvisini. Iznad utvrde restoran koji nudi tradicionalnu sirijsku hranu.

Prijelaz preko Bospora

Neobični reljefni oblici, Kapadokya

Crac de Chevallier

PREDLOŽENI

Uskoro saznajemo što u Siriji znači ručati. Sjedimo za stolom za šest osoba kojeg je konobar zatrpan većim i manjim pladnjevima hrane. Najprije prvih devet pladnjeva hrane. Zatim stiže još novih pet. Ali iznenadenju nema kraja jer se gomili pladnjeva pridružuju još nova tri. Kada smo mislili da je kraj, nakon kraće pauze dolazi još jedan, osamnaesti pladanj. Pravi ritual hrane! Bilo je svakojakih smiješnih situacija koje su posljedica nepoznavanja kulture i običaja.

A Jordan, je li to lijepa zemlja?

Obišli smo grad Amman i kraljevsku palaču opasanu zidinama. Prošetali bazarom i kupli crvene i crne marame koje često nose naši mladi kao modni detalj. Podučili su nas da su crvene jordanške, a crne palestinske. Gledali smo biblijsku planinu. Nebo s koje je Mojsije ugledao Obećanu zemlju.

Zatim, Mojsijev mamorijalni centar- kršćansko ili muslimansko sveto mjesto. Ovdje hodočaste Muslimani i Kršćani, a istovremeno su blizu područja u kojem se se sukobljavaju već desetljećima. Uz obalu Mrtvog mora nalaze se prekrasni kameni reljefni oblici i mjesto gdje se nalazi oka- menjena Lotova žena. Spoj pješčenajka, plavo-lju- bičaste vode i bijele kristalizirane soli.

Kamo je put vodio dalje?

Od Jordana, trajektom preko Crvenog mora u Egipat. Doživjeli smo pustinjsko i gorsko područje Sinaja, vidjeli najprometniji tjesnac svijeta Sueski kanal, ušli u grad Kairo, obišli piramide. Moram priznati da me piramide nisu oduševile. Očekivala sam da će me svojom pojmom zadiviti i ostaviti bez daha. Možda pogled na sfingu budi malo veće divljenje.

Autocesta za Aleksandriju prolazi granicom pustinje i doline Nila. S jedne strane pješčana pu- stoš, a s druge nasadi voća, maslina, povrća.

Ne kaže se uzalud da je Egipat dar Nila. Osim tog uskog pojasa uz rijeku Nil, ostatak te velike zemlje gotovo je isključivo pustinja.

Nedavno sam u Zagrebu kupila egipatski krum- pir. Zar je stvarno moguće da Hrvatska koja je ci- jela jedno veliko plodno područje, uvozi krumpir iz pustinje natopljene Nilom?

Okamenjena Lotova žena

Keopsova piramida

Jeste li posjetili Libiju? Što Vam je tamo bilo neobično i drugačije?

Dio obale uz koju smo se vozili prema Libiji najljepša je obala koju smo ikad vidjeli. Bijeli pješčani žal spaja se s nestvarno lijepom, tirkiznom bojom mora. Na nekim mjestima bijeli pjesak zamjenjuju žućkaste pješčenjačke stijene. Neke se u luku nadvijaju nad morsko plavetnilo. Prekrasno!

U Libiji smo dobili vodiča bez kojega se ne možete kretati Libijom. Na putu prema Tripoliju zastavili smo se u Leptis Magni, jednoj od najbogatijih metropola rimskog imperija, centra rimske pokrajine Tripolitanije. Zasuti pijeskom, izvrsno su su se sačuvali veliki dijelovi tog velikog rimskog grada: hramovi, palače, amfiteatri, kamene ulice. Fantastično očuvan veliki rimski grad.

A onda Tripoli, jedan od najljepših gradova. Grad je uredan i osvijetljen, prepun ljudi. Nitko nikamo ne žuri, sve se odvija smireno i ležerno, nema one izluđujuće žurbe Zapada.

Koliko ste zemalja posjetili tijekom svog posljednjeg putovanja?

Upravo vam iznosim prošlogodišnje putovanje koje je trajalo tri tjedna. Dakle, nakon Libije ušli smo u Tunis. Djerba je najveći sjevernoafrički otok i poznato tunisko ljetovalište smješteno u plitkom moru

i s kopnom povezano cestom i mostom.

Legenda kaže da se tu nasukao Odisej na svojem putovanju Sredozemljem.

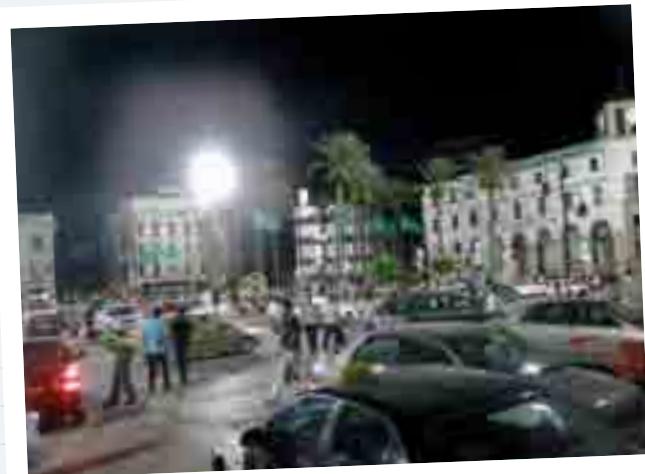
Glavni grad Tunisa ne djeluje nimalo arapski.

To je prkrasan, veliki, uredan, zeleni grad u kojem jedino hodža s minareta podsjeća da ste u islamskom svijetu.

Upravo u Tunisu bila je naša posljednja noć u Africi.

Kamo ste se onda zaputili?

Na Siciliju, zatim smo se prebacili na „talijansku čizmu“ i dokopali se opet Europe.

Tripoli noću

Tuniska plaža

Užaren pejzaž

PREDLOŽENI

Koja je najviša temperatura koju ste preživjeli u Africi?

Bilo je užasno vruće baš u Tunisu, temperatura je iznosila od 40-45 stupnjeva.

Je li za takva putovanja potrebno puno novaca?

Zapravo, najviše se plaća benzin za motor, a moteli ili hoteli nisu preskupi.

Sjećate li se neke zgodbe s putovanja, možda s ljudima?

Jednom smo došli za vrijeme Ramazana. Tada je veliki post. Ne smije se ništa jesti ni piti cijeli dan. Kada završi dan oko ponoći ljudi idu u parkove ili restorane na obiteljsku večeru.

Tako smo i mi otišli u restoran, ali nije bilo slobodnih stolova. Kada smo već bili pri izlasku iz restorana, jedna obitelj nas je pozvala da dođemo za stol k njima. Naravno prihvatili smo. Iznenadilo nas je to da od pribora za jelo ne koriste nož, pa su nas učili kako jesti vilicom i žlicom. Izšli smo iz restorana. Šetali smo parkovima i začudilo nas je što nas ljudi zovu da večeramo s njima. Svi su dobroćudni i velikodušni. Prošle godine obišli smo Iran. Oduševilo nas je kako su ljudi dobri, ljubazni i gostoljubivi.

Koja slika karajolika vam je sada u sjećanju?

Pustinjske dune u Sahari. To je predivno. Ta slika mi je ostala u glavi kao naljepša. Ali i sve druge; bogatiji smo za mnoštvo prelijepih slika i uspomena. Ostvario nam se još jedan san: upoznati novo, nepoznato, uzbudljivo i daleko.

U reviji Moto puls u kojoj objavljujete svoje putopise rekli ste da ste upoznali još neke čarobne kutke svijeta, spojili tri kontinenta na dva kotača.

To je istina. Tijekom vremena obišli smo razne krajeve. Evo kako to izgleda iz zraka!

Marija Timko, 6. razred

OŠ Grigora Viteza

Voditeljica: Elida Trusić

Tipična scena s bazara

Dine u Sahari

Označeni put kojim je profesorica putovala

ČITAJU LI RODITELJI ŠKOLSKE OBAVIJESTI

Roditeljska (ne) istina

Unatoč obavijesti roditelji prvašića svakoga jutra ulaze u školu iz tko zna kojih razloga

Vrlo jednostavno: mjesec dana nakon početka nove školske godine na ulaznim vratima osvane obavijest za roditelje prvašića koji se mole da ne ulaze u školu i ne prate svoju djecu do učionica.

Primjetivši da svakoga jutra roditelji ulaze pa ulaze u školu, odlučila sam među roditeljima provesti anketu i saznati iz kojih to razloga ne poštuju napisanu obavijest. Anketa je sadržavala jedno jednostavno pitanje: Zašto u jutarnjim satima ulazite u školu kada na obavijesti piše da vam je to zabranjeno?

Odgovori koje sam dobila od dvadesetak roditelja su zanimljivi i neobični.

Nekoliko mi je roditelja, točnije njih petero, na postavljeno pitanje odgovorilo da ulaze jer moraju, i to baš jutros, do učionice kako bi razgovarali s učiteljicom.

Troje se roditelja dosjetilo te odgovorilo da im djeca kasne pa idu s njima kako bi ih brže spremili za nastavu. Troje je roditelja spominjalo sigurnost i naglašavali kako ulaze radi sigurnosti djeteta. A i oni su, kažu, sigurniji kad znaju gdje su ostavili svoje dijete. Petero je roditelja ostalo zatećeno mojim pitanjem pa sam iz razgovora shvatila da ne čitaju obavijesti, stoga je zanimljiv njihov odgovor kako nisu znali da ne smiju ulaziti. Jedan od roditelja mi je naglasio: "Nisam znala da se ne smijem ulaziti. Danas sam ušla jer me je moje dijete zamolio."

Jedan mi je od anketiranih roditelja rekao da ulazi svakodnevno jer nosi svojoj curici torbu te smatra da je teška torba za nju veliko opterećenje. Za to ima roditelje. Stoga mu zalijepljena obavijest nije jasna.

Jednog sam roditelja uistinu "prepala" pa se počeo ispričavati kako inače ne ulazi, tek je danas ušao nakon duljeg vremena, i to zato što je na njegovim leđima ostala oprema za tjelesni.

Tek mi se jedan od roditelja ispričao što je ušao i obećao kako će nastojati ubuduće ne ulaziti i oprostit će se s djetetom ispred ulaznih vrata škole.

I kako zaključiti ovu anketu kad svakoga jutra, dok čekam 10 do 8, viđam neka ista roditeljska lica, koja su mi obećala da će se s djecom rastajati ispred ulaznih vrata a ne ispred učionice, kako ulaze i izlaze iz škole.

No da bih ipak roditeljima dala odgovor na to zašto nije dopušteno ulaziti u školu bez razloga, odlučila sam upitati ravnateljicu.

Od nje sam saznala da mjesec dana nakon što prvašići postanu pravi đaci, roditeljima nije dopušteno ulaziti u prostor škole a da se ne jave domaru ili spremaćici i objasne razlog ulaska. Ponajprije je obavijest zbog sigurnosti djece, jer se među roditelje mogu uvući i oni čije su namjere drukčije.

Martina Dujić, 7. razred

OŠ Rudeš

Voditeljica: Meri Farac Jemrić

Utočište u kreativnim radionicama SOS Dječjeg sela

Udruga SOS Dječje selo Hrvatska dio je svjetske nevladine humanitarne organizacije SOS Kinderdorf International koja u Hrvatskoj djeluje od 25. veljače 1992. godine. SOS mame, tete i ostali zaposlenici u SOS Dječjem selu Lekenik i Ladimirevcima brinu o djeci bez odgovarajuće roditeljske skrbi pružajući im tako dom, mirno djetinjstvo i temelj za sretnu budućnost. Na ulazu SOS Sela Lekenik, koje smo posjetili, nalazi se SOS Društveni centar Hermann Gmeiner (H. Gmeiner je osnivač prvog SOS Dječjeg sela u austrijskom gradiću Imstu 1949. godine) u kojemu djeca Sela provode svoje slobodno vrijeme baveći se brojnim kreativnim aktivnostima u radionicama koje su im na raspolaganju. Razgovarali smo s voditeljem dramske, literarne i novinarske radionice Rusmirom Agačevićem-Rusom, dramskim književnikom, glumcem i pedagogom koji u SOS Dječjem selu Lekenik posljednjih pet godina radi kao vanjski suradnik.

Kreativnost nam je potrebna kao hrana i odjeća

Što vas je nakon brojnih mjesta u kojima ste radili dovelo baš u SOS Dječje selo Lekenik?

Tijekom domovinskog rata bio sam umjetnički ravnatelj ratnog kazališta HVO-a, a malo vremena nakon toga javio sam se na natječaj za dramski rad s djecom u SOS Dječjem selu Lekenik. Pounudio sam svoj projekt „Preko scene do samopouzdanja“ koji im se svidio i prošao sam na natječaju. Došavši u SOS Selo pokrenuo sam nekoliko kreativnih radionica i tu pronašao i svoj kreativni mir, ali i izazov u radu s djecom.

Poznato je da ste i prije dolaska u Lekenik puno radili s djecom. Razlikuje li se rad u SOS Selu od vaših prijašnjih poslova?

Radio sam u mnogim kazalištima za djecu, u BiH, u Sloveniji i u Hrvatskoj i moj se rad odnosio na redateljski rad, uglavnom bih postavljao svoje tekstove prilagođene potrebama djece s kojima radim. Bio sam na značajnim festivalima i smotrama, izdvojio bih kod nas u Hrvatskoj Međunarodni festival djeteta u Šibeniku, Dubrovačke ljetne igre, Splitski kazališni festival, Osječki festival Snovograd, a nekoliko je mojih predstava s djecom realizirano i za potrebe tv produkcija. Moj rad u SOS Selu ni po čemu se ne razlikuje od rada u bilo kojem kazalištu. Djeci pristupam s poštivanjem i željom da uradimo najbolje što možemo. Radimo kao da smo u „pravom“ profesionalnom kazalištu. I to svakako polučuje krasne rezultate.

Djeca u Selo dolaze iz obitelji koje iz nekog razloga ne mogu skrbiti o njima. Vjerovatno su mnoga traumatizirana. Uključuju li se svi oni u neku slobodnu aktivnost samostalno ili im treba neki poticaj odgajatelja, pedagoga...?

U SOS Selu postoji vrlo lijepi Društveni centar, kojega vode educirani voditelji, ima tu 20 kreativnih radionica, a u njih je uključeno gotovo 80 posto djece iz Sela. Kreativne radionice potrebne su našoj djeci, upravo kao i svoj djeci, bez obzira gdje žive i što rade. Jer rad u radionicama djeci je potreban kao hrana i odjeća, u njima budi osjećaj sigurnosti i pripadanja zajednici, a uz to širi veselje i radost. U kreativnim aktivnostima djeca pronalaze svoje utočište. Danas, u vrijeme bezbroj računalnih igara i neadekvatnog tv programa, s neukusnim i dobrim dijelom zatupljujućim zabavama, djeca se otuđuju i unutar obitelji, pa je potreba za kreativnim radom više nego poželjna. Kako mi već godinama imamo lijepe rezultate, tako se u naše radionice djeca upisuju isključivo prema

svojoj želji i afinitetu, jer naš je princip da ne radimo samo s onima koji su talentirani, nego radimo sa svima koji to žele. Naravno da to podupiru i podršku daju i sos mame i tete, kao i stručne osobe koje o njima svakodnevno skrbe, jer je evidentan napredak i u ponašanju i u učenju kod one djece koja su aktivna u radionicama.

Spomenuli ste napredak kod djece koja sudjeluju u radionicama. Poznato je da gluma, pisanje, slikanje... ima korisno, terapeutsko djelovanje. Kakva su vaša iskustva u tom smislu?

Dugogodišnjim radom u mnogim sredinama, bez obzira o kojem se uzrastu radi, uvjerio sam se kako je i gluma, i pisanje i slikanje svojevrsna energija koju djeca u sebe na radionicama upijaju, a onda ju emaniraju u svoju okolicu. Promatrao sam kako se djeca mijenjaju tijekom rada: sigurnije govore i radije komuniciraju od svojih vršnjaka, otvorenenje pristupaju svakom razgovoru, podižu glavu, ne srame se, gledaju odrasle u oči, čak im se mijenja i način hoda, stav i držanje tijela odaju samopouzdanje, postaju samouvjereni jer osjećaju kako se svojim radom i rezultatima dokazuju ne samo svojim vršnjacima nego i odraslim osobama...Ja sam imao primjere kako su djeca imala probleme u govoru, zamuckivala su ili bila uvjereni kako ne mogu svladati određeni zadatak, a nakon izvjesnog vremena zahvaljujući svom trudu i podršci sredine prevladali su sve svoje zapreke.

Postoji li neki primjer koji vam je posebno ostao u sjećanju?

Pa, imao sam jednu djevojčicu koja je počela dolaziti na kazališne probe i ona je u odnosu na svu djecu prednjačila. Oni nisu ni stigli svladati čitanje zadanog teksta, a ona je to sve čitala bez problema iako je tek bila prvi razred. Onda sam jednog dana otkrio kako zapravo ona ne zna ni sva slova. Opazio sam kad na nju dođe red da nešto pročita, ona okreće svoju bilježnicu naopačke i kao čita. U stvari je govorila svoj tekst napamet, kojeg je ranije naučila, jer se plašila kako neće dobiti ulogu ako ne bude znala tekst. To je divan primjer upornosti i želje, i ona je u našem Malom kazalištu bajki već pet punih godina.

Međusobno uvažavanje i respekt prema umjetnosti

Pokrenuli ste mnoge projekte. Prema kojim ih kriterijima birate?

Projekte koje radim prije svega osmišljavam u nakani kako bi oni bili zanimljivi djeci, ali i javnosti, odnosno pokušavam uraditi nešto što nije stereotipno i što bi moglo privući opću pozornost te na taj način i upozoriti na teme o kojima govorimo. Npr. imali smo zanimljive projekte kao što su „Navijajmo kulturno“ koji govorio o problemu nekulturnog navijanja i izgreda na športskim stadionima, pa onda „Ponašaj se kulturno“ koji upućuje djecu kako se ponašati u javnosti, prema odraslima i prema mlađima, zatim „Svi znaju to –droga je zlo“. Taj projekt je podržao vladin ured za suzbijanje zlouporabe droga... pa spomenimo i „Milenijsko čitanje bajki“.

„Milenijsko čitanje bajki“ ove se godine održava drugi puta. U čemu vi vidite njegovu osobitu vrijednost?

To je zanimljiv projekt i u njeg su uključena djeca i odrasli iz SOS Dječjeg sela, ali i mnogi čitači koji dolaze iz okolnih sredina, te u dva dana i jednu noć neprekidnog čitanja imamo u prosjeku oko 400 učesnika. Ove smo godine internet vezom bili povezani s čitačima iz Kine, Mongolije, Kanade, Njemačke, Bugarske, Makedonije, Francuske i BiH. Vrijednost ovog projekta jeste u tomu što potvrđuje kako djeca, ali i odrasli imaju potrebu i želju čitati, ali i slušati one koje čitaju. Čitajući bajke

PREDLOŽENI

čitači raskriliju krila mašte, odškrinuju vrata svojim emocijama prateći subbine svojih junaka koji se bore za pravdu, čast i poštovanje - o čemu zapravo mnoge bajke i govore...Čitajući bajke mi zapravo pozivamo sve u želji da čitanje nikada ne nestane.

Koliko su događanja u Selu zanimljiva našim medijima i prate li ih javna tv, radio, novine?

va događanja u SOS Selu iznimno su korisna našoj djeci, ali isto tako osobno smatram kako tu ima doista kvalitetnog i zanimljivog programa. No, nažalost, mediji nisu zainteresirani te se o uspjesima djece i njihovim kreativnim dostignućim vrlo malo zna u našoj javnosti.

Kakva je vaša suradnja s ostalim zaposlenicima Sela?

Ja sam vanjski suradnik, voditelj sam 5 kreativnih radionica i na početku svake godine napravim plan i program rada koje odobre stručne i pedagoške službe SOS Sela. A svaki mjesec, baš kao i svi drugi voditelji radionica, pravim izvješće o onomu što se uradilo. S uposlenicima Sela imamo izvrsnu suradnju te često usvajamo njihove prijedloge i u neke radionice uvodimo djecu koju nam preporuče, a kojima bi upravo trebao takav kreativan rad. U Selu imamo malo kazalište bajki u kojem su glumci djeca ali i uposlenici SOS Dječjeg sela koji zajednički spremaju neke predstave.

I naši su učenici nekoliko puta sudjelovali na vašim priredbama. Ono što je sve oduševilo i zbog čega uvijek rado dolaze posebna je prijateljska atmosfera i podrška koja se daje svakom izvođaču. Kako to postizete?

Radeći s djecom u našim radionicama, svi mi njih prije svega učimo da se međusobno poštivaju, cijene jedni druge i ono što rade, ali ih i učimo da cijene rad onih koji k nama dolaze. Vodimo ih u kazalište i kino, na koncerte i športske priredbe, učimo ih ponašanju, ali prije svega izražavanju respektta prema umjetnosti i umjetnicima. To se u našem Društvenom centru i osjeti, pa je mnogima baš drago doći i održavati priredbe za našu djecu.

SOS Dječje selo ima brojne sponzore. Održavate li nastupe za njih? Gdje ste sve nastupali?

Brojni su prijatelji SOS Dječjeg sela Lekenik pa je sasvim prirodno i lijepo kada djeca u znak zahvalnosti prirede priredbu za njih. No, takve priredbe nisu isključivo u Selu nego naši mali glumci, glazbenici i plesači često gostuju van Sela, posebno u sklopu obilježavanja nekih značajnijih datuma i jubileja, i takvih je gostovanja tijekom godine u prosjeku barem petnaestak... uglavnom nema u hrvatskoj značajnijeg privrednog subjekta kod kojeg nismo gostovali.

Svi smo dio SOS Obitelji

Osim što u Selu radite, tu i živite zajedno sa suprugom. Kako je biti stanovnik SOS Dječjeg sela?

Moja supruga je takodjer vanjski suradnik, radi kao sos teta, vodi malu dječju igraonicu, likovnu radionicu i malu školu kuhanja. Živimo u kućama u sklopu SOS Sela i to je za nas ogromno iskustvo, ali i odgovornost i radost. Tu stanujemo petu godinu i postali smo dio krasne obitelji. Svi se međusobno poznajemo i poštujemo te je živjeti u Selu iznimno lijepo.

Iako niste odgajatelj, radeći kao dramski pedagog puno se družite s djecom Sela. Dođu li vam djeca često po neki savjet, povjeriti se, olakšati dušu...?

Gledajte, za mnogo djecu sam ja kao njihov voditelj, kao književnik i glumac nekakav uzor i svim je jasno kako se i meni, ali i drugim odraslima, obraćaju ukoliko žele neki savjet. Zapravo, i ja i svi mi, tako ih dobro poznajemo i vrlo lako prepoznamo imaju li neki problem pa se i mi njima obraćamo. Naša djeca u svakom trenutku imaju na raspolaganju pedagoga, psihologa, logopeda, svoje sos mame i tete, ali smo i mi dio te obitelji i zajedno s njima dijelimo sve njihove radosti i eventualne žalosti.

Jeste li imali neke situacije u Selu koje su vam bile teške?

Pa, meni je zapravo ponajteže kada dođe vrijeme rastanka pa onda djeca koja su završila osmi razred odlaze iz Sela u drugi smještaj, u kuće za mladež.

To nekako bude kao da ti se netko tvoj najmiliji iseljava iz doma, a još bi želio da je tu, iako je za tu djecu dobro i korisno što idu na daljnja školovanja...

Bude mi isto tako teško kada dođu blagdani, a nekoj djeci u posjet ne dolaze roditelji, pa onda osjetiš njihovu tugu, a nemaš načina da im u takvoj situaciji pomogneš.

Što je u vašem poslu najljepše?

Svaki put kada nešto dobro uradimo, bez obzira je li to predstava, recital, literarni nastup ili nešto slično i kad osjetim kako su djeca na to ponosna i meni bude lijepo. Gledam ih kako odrastaju i kako postaju pravi mali ljudi sretni što su svojim trudom sebi i svima nama uljepšali život. Spoznaja kako sam i ja zaslužan za osjećaj njihove radosti velika je nagrada za ono što radim...a radim ono što volim i osjećam kako i mene ta djeca na svoj način poštuju i vole. I to je ono što je stvarno lijepo i na što sam kao čovjek iznimno ponosan.

Možda će se jednoga dana kreativna dostignuća djece SOS Dječjeg sela osvanuti na naslovnicama dnevnih novina ili u gledanim terminima Hrvatske televizije. Želimo vjerovati da su uspjesi brojne nadarene djece i njihovih „anonimnih“ voditelja ipak puno značajniji za budućnost Lijepe Naše od boje kose, dijete ili partnera neke upravo rođene instant zvijezde.

Ana Ljubičić, 6. razred

OŠ Brestje

Voditeljica: Ankica Blažinović Kljajo

INTERVJU S ANDRIJOM VRDOLJAKOM, ZALJUBLJENIKOM U PČELARSTVO

Tko se boji pčela još

Ne mogu zamisliti svoj život bez pčela i pčelarstva. Ali od toga se trenutno ne može živjeti. Možda jednoga dana...

Naš obiteljski prijatelj Andrija Vrdoljak diplomirani je inženjer elektrotehnike, a već se dugi niz godina bavi pčelarstvom. O pčelama se ionako malo zna, barem u mome razredu. Oduvijek me zanimalo kakve pčele zaista jesu te sam htjela dokazati (sebi i drugima) da i nisu tako strašne. Za tako nešto trebalo je obaviti razgovor s jednim istinskim znalcem. Spremno se odazvao pozivu...

Kako se, zapravo, postaje pčelar?

- Moj prijatelj pčelar pričao mi je o tome i vodio me sa sobom kad bi god išao do pčela. Tako sam i ja zavolio pčelinji svijet i počeo se aktivno baviti pčelarstvom.

Jeste li imali strah od pčela?

- Samo u početku. Bojao sam se da me ne ubodu.

Kako ste se oslobođili tog početnog straha?

- Nakon što me pčela prvi put ubola, video sam da to i nije tako strašno i da ne boli tako jako. Ali ubod može biti opasan za onoga tko je alergičan. Srećom, ja nisam... Za one koji jesu - potrebno je što prije primiti cjepivo s protuotrovom. A savjet svima ostalima - najvažnije je ostati smiren i ne

mahati rukama. Nikako ne bježati jer tada pčele postaju agresivnije. One će same odletjeti i neće vas ubesti. Također, treba izbjegavati jake mirise (parfeme, losione, kreme za sunčanje...), izbjegavati nošenje odjeće žarkih boja jer to ih sve privlači i veća je mogućnost uboda.

DALEKOVODI VODE PČELE U SMRT

Što je sve potrebno za uzgoj pčela?

- Najpotrebnije je imati dosta volje, strpljenja i ljubavi prema pčelama i prirodi. Pčele žive u košnicama. Pčelarski pribor sastoji se od odijela koje je obično bijele ili žute boje, šešira s mrežom koja ide preko lica, rukavica...

Rade li pčele same svoju košnicu?

- Ne, pčele ne mogu same raditi košnicu. U prirodi se nastanjuju u šuplje deblo pa same izgrađuju i uređuju njihov „stan“. Košnica se sastoji od podnice, nastavka u kojem se nalaze okviri sa saćem (u koje pčele odlažu med i u koje matica liježe jaja) te mreže i poklopca. Košnice moraju biti obojane u svijetle boje zbog toga što pčela raspoznae samo žutu, zelenu, bijelu i plavu boju.

Gdje je najpogodnije stanište za pčele?

- U podnožju brda kako bi mogle ići u ispašu, u polje i u brdo. To područje mora biti bogato medonosnim biljem. Brdsko medonosno bilje su kadulja i vrisak, a poljsko bijela trava, lipica, maslačak... Inače, pčele se kreću u radiusu od oko 5 km.

Mediji u posljednje vrijeme govore o velikom uginuću pčela u svijetu. Što je uzrok tome?

- Istina je da je u Americi došlo do velikog uginuća pčela, a u posljednje vrijeme i kod nas. Još nije otkriven točan uzrok tome, ali se zna da im smetaju odašiljači i dalekovodi. Zbog njih pčele gube orijentaciju i ne znaju se vratiti u košnicu te ugibaju.

Jesu li vama uginule neke pčele?

- Da. Za pčelara je normalno da tijekom godine, naročito preko zime, izgubi oko 10% košnica.

I PČELE SE SVAĐAJU

Od čega boluju pčele i kako ih liječiti?

- Postoje razne bolesti od kojih pčele boluju. Najraširenija je bolest varoza. To su zapravo pčelinje uši koje sišu krv pčele (hemolimfa). Usporedbe radi, jedna varoza na pčeli jednaka je krpelju od 2,5 kg na čovjeku. Varoza se liječi propisanim lijekovima.

Što rade pčele kad ništa ne rade?

- Pčele uvijek nešto rade! U proljeće i ljeto skupljaju med i pelud, a brinu se i o mladim pčelama. A zimi, mašući krilima, održavaju temperaturu košnice kako bi prezivjele. Naprave klupko i neprestano se izmjenjuju od sredine klupka prema vanjskom dijelu.

PREDLOŽENI

Jeste li ikada vidjeli da su se dvije pčele potukle?

- Da, video sam. Kako u mom pčelinjaku postoji više košnica, one u doba suše ratuju za hranu. Pčelinja zajednica koja je slabija izgubi rat (a ujedno i hranu) te ugiba.

Kako razlikujete mlade i stare pčele?

- Mlade pčele su brže, vitalnije i ljepše izgledaju. Starije su spore i često imaju oštećena krila.

Postoji li neka općenita „pčelinja“ podjela?

- U košnici postoje matica (kraljica), pčela i trut. Svaka košnica ima jednu maticu koja u proljeće može izići i do 2000 jaja dnevno. Ona je, zapravo, majka svih pčela u košnici. Pčela medarica obavlja razne zadatke u košnici, skuplja med, pelud ... Trut je muška pčela, veći je od pčele medarice i nema žalac. On ne skuplja med i jedina je njegova uloga da oplodi maticu, a nakon toga ugiba. Ako nema dovoljno hrane za cijelu zajednicu, pčele radilice izbacuju trutove iz košnice i ubijaju ih. To se obično događa u bespašno vrijeme (vrijeme suše) i prije zime jer bi im inače pojeli sav med.

MED NAŠ SVAGDAŠNJI

Koliko dugo živi jedna pčela?

- U proljeće i ljetu pčela živi otprilike 40 dana. Prva tri dana (pčela hraniteljica) hrani mlade pčele i leglo, nakon toga do desetog dana (pčela graditeljica) gradi sače (luči vosak i matičnu mlijec). Od desetog do petnaestog dana (pčela čistačica) čisti košnicu od trunja i mrtvih pčela te mašući krilima ubacuje zrak u košnicu i održava temperaturu košnice (oko 25° C). Nakon toga do dvadesetog dana (pčela stražarica) čuva košnicu od neprijatelja. Tek nakon 20 dana pa do kraja života (pčela radilica) donosi u košnicu med, pelud, vodu... Zimi pčela živi oko 4 mjeseca pa je bitno da u jesen u košnici bude što više mladih pčela kako bi pčelinja zajednica preživjela zimu.

Koliko meda vi proizvedete?

- Proizvodnja meda ovisi o godini i teško je odrediti koliko meda će biti proizvedeno. Za sada se ne bavim velikom proizvodnjom, a kupuju ga obično prijatelji i poznanici - ljudi koji vole med.

Mislite li da bi ljudi trebali više koristiti med?

- Prema istraživanjima Hrvati vrlo malo koriste med. Po mom mišljenju, trebali bi ga više koristiti i to ne samo kada su prehladeni jer je med zdrav i dobar za jačanje imuniteta. Ja ne mogu zamisliti život bez pčela i meda.

Sara Borzić, 7. razred

OŠ Jelkovec

Voditeljica: Martina Bumbar

Toscana

Praznici su. Kratki (jer su Svi sveti ponedjeljkom pa imamo pet dana odmora), ali mama kaže da se praznici moraju jako dobro iskoristiti pa smo odabrali otputovati u Italiju, u Toscanu.

Toscana je regija u kojoj se spajaju prošlost i sadašnjost. Naša prva meta za istraživanje bio je grad Lucca. Srećom, došli smo baš u vrijeme Lucca Comics Festivala. Vidjela sam svašta: od vampira do čarobnjaka iz Oza. To je vrlo poznat festival i bilo mi je drago što sam sudjelovala u tome, premda ne s maskom. Vidjeli smo i katedralu San Michele in Foro. Vrlo je posebna zbog svoga izgleda. Sagrađena je na mjestu starog rimskog foruma, a poznata je zbog izrezbarenih stupova od kojih je svaki drugačiji, a s time i poseban. Najvažnija osoba za glazbu u Toscani bio je Giacomo Puccini čiji se muzej isto nalazi u Lucci. Prošli smo pokraj njega, ali nismo ulazili unutra. Lucca mi se izrazito svidjela zbog toga što nema prometa; uopće nema cesti, već samo mirne uličice.

Sljedeći dan smo išli u Firencu, grad u kojem se probudila renesansa. To je veliki grad, pun spomenika i remek-djela najpoznatijih umjetnika, poput Botticellija, Michelangela, Donatella, Rafaela, Leonarda DaVincija, Tiziana i drugih. Umjetnine kod kojih se svi ljudi dulje zastanu i dive im se, pa tako i ja, jesu Michelangelov David, Venerino rođenje Botticellija, Navještenje Rafaela i sl. Firenca me zadivila muzejima, galerijama, katedralama i palačama. Posebno mi se svijela katedrala Santa Maria del Fiore zbog Brunelleschijeve kupole, zvonika mramornog poda.

Sljedeći grad na popisu bila je Siena. Ona je zaista posebna zbog glavnog trga Piazza del Campo koji je u obliku školjke. Meni najljepša katedrala koju sam ikad vidjela jest Sienska katedrala. Najviše su mi se svidjeli bijelo-zeleni prugasti mramorni stupovi iznad kojih se diže svod katedrale obojen u tamnoplavu boju sa zlatnim zvjezdama da sliči noćnom nebu. Na glavnom trgu se svake godine u srpnju i kolovozu održavaju utrke neosedlanih konja. Taj događaj se zove i Palio. Vidjela sam slike utrka i žao mi je što nisam bila dio tog događaja.

Najmanji gradić, San Gimignano, svidio mi se najviše od svih. On je vrlo poznat po trinaest tornjeva od kojih je samo nekoliko otvoreno za javnost. U njemu ima mnogo dućana i restorana. Moja seka i ja smo bile oduševljene malom slastičarnicom koja radi sladoled od šafrana. (Jeste li znali da je šafran najskuplji začin na svijetu?)

PREDLOŽENI

Šećer na kraju. Zadnji je grad bio Pisa, također vrlo malen, ali ima veliku prednost. Kosi toranj! Predivan bijeli toranj koji se zbog pjeskovitog tla i svoje težine nagnuo pet stupnjeva. Prkoseći zakonima gravitacije, stoljećima privlači brojne posjetitelje, a ja sam bila jedna od njih. Saznala sam da je jedan od poznatijih posjetitelja bio znanstvenik Galileo Galilei koji je obavljao pokuse slobodnog pada. Od tog vremena do danas stepenice koje vode do vrha tornja od milijunskog broja nogu posjetitelja dobine su izlizana udubljenja i mora se pažljivo hodati do gore.

Toscana mi se jako svidjela – još jedan dokaz da uvijek treba slušati mamu!

Marta Margeta, 7. razred

OŠ Ive Andrića

Voditeljica: Julijana Jurković

Nika Kežman, 3. razred
OŠ Antuna Gustava Matoša

Školski listovi

UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

Školski listovi

PANTAČ

OŠ Pantovčak

Urednice: Latica Kovačević,
Karla Kroflin
Voditelj: Zvonimir Šepat

PTIĆ

OŠ braće Radić

Urednice: Rhea Lepej -
Špoljarić, Mateja Iveta
Voditeljica: Helena Marić

KRGUS

OŠ Gustava Krkleca

Urednica: Nina Lovrić
Voditeljica: Marija Ćavar Sopta

VIDRA

OŠ Marina Držića

Urednici: Marko Šapina, Karla
Mikulić Jelić
Voditeljica: Božinka Dokuzović

TIN

OŠ Tina Ujevića

Urednici: Diana Patajac,
Domagoj Dolički,
Voditeljica: Daria Talić

DAJ PET

OŠ Davorina Trstenjaka

Urednice: Monika Jurenić,
Paula Brečak
Voditeljica: Mateja Šlogar

NAŠ TOMISLAV

OŠ kralja Tomislava

Urednice: Niko Paulović, Lucija
Sobotinčić
Voditeljica: Rajna Špoljarić

TREŠNJA

OŠ Julija Klovića

Urednice: Alenka Lamot, Lana
Kučer
Voditelj: Tomislav Radotić

WEB školski listovi

AUGUSTIJAN

OŠ Augusta Šenoe

Urednice: Iva Matković,
Valentina Gregović
Voditeljica: Ivana Sauha

WEB NOVINE OSNOVNE

ŠKOLE HORVATI,

HORVATI(WORLD)O(F)

H(HORVATI)

OŠ Horvati

Urednice: Margarita Božiković,

Ivana Škof

Voditelj: Ivan Kardum

ZAG

OŠ Marije Jurić Zagorke

Urednici: Stjepan Brkić, Franka
Šprajc

Voditeljica: Ivana Hrenar

SLAP

OŠ Dobriše Cesarića

Urednica: Doris Bruna Kukić
Voditeljica: Sanja Fuchs

CVRKUTAN

OŠ dr. Vinka Žganca

Urednici: Ivan Marinić, Niko
Jakovljević
Voditeljica: Nataša Gjuranić

BOSILJAK

OŠ Čučerje

Urednice: Paula Čuk Kostrec,
Dora Lukačin
Voditeljica: Aleksandra
Pšeničnik

STARČEK

OŠ dr. Ante Starčevića

Urednice: Katarina Biro, Ana
Jakopić
Voditeljica: Dubravka Volenec

KREK

OŠ Luka

Urednica: Tamara Knežović
Voditeljica: Zdenka Drožđan

ZRAKE

OŠ Jelkovec

Urednice: Sara Borzić, Helena
Gajan
Voditeljica: Martina Bumbar

OTON

OŠ Otona Ivezovića

Urednik: Ilan Nestić
Voditeljica: Marija Popović

PREDLOŽENI*

Školski listovi

UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

*predloženi školski listovi za Državnu smotru

GUSTAV

OŠ Antuna Gustava Matoša
Urednice: Paola Vrdoljak,
Klara Vicić
Voditeljica: Marita Batinović

SPOMINEK

OŠ Šestine
Urednica: Maja Milenović
Voditeljica: Suzana Ruško

STEN

OŠ Stenjevec
Urednici: Domagoj Bui,
Marita Mesić,
Voditelj: Zoran Šutić

PAVLEKI

OŠ Pavleka Miškine
Urednici: Nina Azinović,
Mihovil Matković
Voditeljica: Nikolina Matovina
Hajduk

ČAROBNA FRULA

OŠ Jure Kaštelana
Urednice: Ena Andruza,
Martina Galović,
Voditeljica: Maca Tonković

JARUNSKI LOPOČ

OŠ Bartola Kašića
Urednice: Rea Rattinger,
Dora Straža
Voditeljica: Štefanija Turković

ODRAZI

OŠ Rudeš
Urednice: Vanja Celinić, Martina
Dujić
Voditeljica: Meri Farac Jemrić

MIHIĆ

OŠ Antuna Mihanovića
Urednica: Lucija Letica
Voditeljica: Vanja Jurilj

ZORA

OŠ Petra Preradovića
Urednice: Ena Beč, Tea Piščetek
Voditelj: Mladen Janković

FENIKS

OŠ Granešina
Urednici: Antun Filić,
Josip Lovrić
Voditeljica: Natalija Krznarić

KRESNICE

OŠ Ivana Grandje
Urednice: Silvija Herjavić,
Lara Pollak
Voditeljica: Dragica Vidaković
Jurčević

ZVON

OŠ Vugrovec-Kašina
Urednice: Tatjana Šišak,
Hana Hadaš
Voditeljica: Katarina Jukić

ŽUBOR

OŠ Vjenceslava Novaka
Urednice: Dora Petrović,
Nika Čurlin
Voditeljica: Sanda Damjanić

Radijske emisije, TV emisije i videofilmsko stvaralaštvo

UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

Radijsko stvaralaštvo

RADIOIGRA

- Eko - priča**
Ivana Kupski, Roko Mihalić,
5. razred
OŠ Braće Radića
Voditeljica: Gordana Kirn
- Kad odrastem, bit ću dijete**
Marija Blažević, Ana Ivanković,
2. razred, Josip Pranjić, 6. razred
OŠ Vukomerec
Voditelji: Ivanka Knežević i
Dragan Vlajinić
- Ikarov let**
Klara Fiolić, Andjela Grubišić,
David Pranjić, 6. razred
OŠ Vukomerec
Voditelji: Ana Jurić i Dragan
Vlajinić

RADIJSKE EMISIJE

- Strogo povjerljivo**
Nina Skočak, Ana Šimunić,
8. razred
OŠ Braće Radića
Voditeljica: Helena Marić
- Hrvatsko srce za Tanzanijski
osmijeh**
Lovro Nakić, Lukas Tomić,
2. razred
OŠ Španko-Oranice
Voditeljica: Maja Masnjak Pejić

Filmsko i videostvaralaštvo

KRATKA IGRANA FORMA

- Sve dođe na svoje**
Elvis Mehičić, Antonia Škarica,
7. razred
OŠ Trnsko
Voditeljice: Lovorka Mudrovčić i
Andrea Bosanac
- Domareva tajna**
Domagoj Bui, Ivan Goletić,
8. razred
OŠ Stenjevec
Voditelj: Zoran Šutić
- Krv nije voda**
Sven Kraljević, Petra Grgurić,
8. razred
OŠ Matije Gupca
Voditeljica: Mirjana Blažičko

Izaberi pravi put

- Veronika Gašpar, Tea Tadić,
7. razred
OŠ dr. Vinka Žganca

ANIMIRANI FILM

- Mex na ex**
Borut Razbornik, 7. razred
OŠ Ivana Gundulića
Voditelj: Zoran Čorkalo
- Različiti, ali posebni**
Katarina Igrc, Filip Božek,
8. razred
OŠ Čučerje
Voditeljica: Ksenija Domančić
Bajić

DOKUMENTARNI FILM

- Pjev ždrala**
Mateo Panjol, Ana Ulovec,
7. razred
OŠ Bartola Kašića
Voditeljica: Marina Zlatarić
- Čuvajmo naše blago**
Roko Grbelja, Karim Amin,
6. razred
OŠ Rudeš
Voditeljica: Mirjana Jukić

- Ne ustajem na lijevu**
Ana-Marija Filić, Ana Tomkić,
7. razred
OŠ Marije Jurić Zagorke
Voditeljica: Melita Horvatek
Forjan

VIDEORAD (TELEVIZIJSKA REPORTAŽA)

- Kreativni petak**
Ines Križanac, Dominik
Dobrilović, 5. razred
OŠ Grigora Viteza
Voditeljica: Ana Bajo

- Tulum s(l)ova**
Dragica Lukenda, Danijela
Barišić, 8. razred
OŠ Braće Radića
Voditeljica: Ružica Rebrović-
Habek

PREDLOŽENE*

Radijske emisije, TV emisije i videofilmsko stvaralaštvo

UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA

*predloženi za Državnu smotru

Nagrađene radijske emisije i radio igre

Bratac Jaglenac i sestrica
Rutvica
Karla Hren, Luka Perasić
6. razred
OŠ dr. Ivana Merza
Voditeljica: Boženka Dolić

Slijepi su oni s predrasudama
Ana Bogović, Antonio Britvar,
8. razred
OŠ Rudeš
Voditeljice: Mirjana Jukić,
Katica Šarić

Mi smo druga vrsta
Lamija Džanić, Lara Žitković,
7. razred
OŠ Marije Jurić Zagorke
Voditeljica: Ana Brčić Bauer

Nagrađeni videofilmski radovi i TV emisije

Osveta
Tomislav Veble, Margarita
Tomić, 8. razred
OŠ Većeslava Holjevca
Voditelj: Mate Milas

Alergija
Tea Mandarić, Darijan Jeleč,
8. razred
OŠ Jure Kaštelana
Voditeljica: Sanja Miloloža

Znanje na papiru
Antonio Britvar, Nina Kopinč,
8. razred
OŠ Rudeš
Voditeljice: Mirjana Jukić,
Katica Šarić

Volim film
Monika Mišir, Katarina Nikolić,
8. razred
OŠ Marije Jurić Zagorke
Voditeljica: Nataša Jakob

S druge strane
Iva Boras, Robert Crnoja,
7. razred
OŠ Retkovec
Voditeljica: Marica Motik

ŽUPANIJSKO POVJERENSTVO ZA PRIPREMU I PROVEDBU SMOTRE UČENIKA OSNOVNIH ŠKOLA GRADA ZAGREBA - LiDraNo 2012.

PREDSJEDNIK POVJERENSTVA

Antonio Jurčev

ravnatelj Osnovne škole Antuna Gustava Matoša

TAJNICA POVJERENSTVA

Blaženka Tomljenović, profesorica

Osnovna škola Antuna Gustava Matoša

ČLANOVI POVJERENSTVA

Helena Habdija, učiteljica, Osnovna škola Antuna Gustava Matoša

Marijan Šimeg, glavni urednik Školskih novina

Sanja Pilić, književnica

Ksenija Rožman, dramska pedagoginja, Centar mladih „Ribnjak“

Branka Manin, ravnateljica Hrvatskog školskog muzeja

Mirjana Ljubić, ravnateljica Osnovne škole Rudeš

Mirjana Knežević, ravnateljica Osnovne škole Stenjevec

Zdenka Kapović, ravnateljica Osnovne škole Lovre pl. Matačića

Tomislav Filić, ravnatelj Osnovne škole Augusta Harambašića

Nada Šimić, ravnateljica Osnovne škole Trnjanska

Marina Sabolović, ravnateljica Osnovne škole Luka

Slavica Vukčević, ravnateljica Osnovne škole Gustava Krkleca

Lidija Sosa Šimenc, ravnateljica Osnovne škole Izidora Kršnjavoga

PROSUDBENA POVJERENSTVA ZA ŽUPANIJSKU RAZINU SMOTRE - LiDraNo 2012. ZA UČENIKE OSNOVNIH ŠKOLA

ČLANOVI POVJERENSTVA

Sanja Pilić, književnica

Ana Đokić-Pongrašić, književnica

Silvija Šesto, književnica

Marijan Šimeg, novinar

Mirela Lilek, novinarka

Bosiljko Domazet, novinar

Branko Nadž, novinar

Branka Primorac, novinarka

Ksenija Rožman, dramska pedagoginja

Marina Petković, profesorica fonetike i redateljica

Nebojša Borojević, dramski umjetnik i pedagog

Grozdana Lajić, dramska pedagoginja

Ines Škufljić-Horvat, dramska pedagoginja

Višnja Biti, novinarka

Maja Flego, novinarka

Irena Plejić Premec, urednica

Mladen Burić, redatelj

GOT OXYGEN?

THEY KILL GOOD TREES TO PUT OUT BAD NEWSPAPERS.

DORA INGRID PERKOVIĆ

Dora Ingrid Perković, mentor: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

PRIRODOSLOVNA ŠKOLA

Vladimira Preloga

Literarni radovi

UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA

Bezimena

Znam da ne možeš pročitati ovo niti ćeš razumjeti ako ti ja pročitam, ali želim poručiti svima da mi je stalo do tebe iako si ti samo jedna mala, jedna slatka, jedna i jedina moja ribica.

Ne sjećam se kada sam te dobila, ali mislim da je to bilo prije skoro četiri godine. Ljudima je teško shvatiti kako se netko može vezati za ribicu, no kako se ne vezati za stvorenje koje mi je na radnom stolu u sobi i koje me neprestano gleda. Često gledam u tvoj mali okrugli akvarij i razmišljam kako ti nije dosadno plivati u krug i samo otvarati usta. Vjerojatno bi me ljudi čudno gledali kada bih im rekla da moja ribica razmišlja, ali istina je! Primijetim da lupaš po staklu kada si gladna i trudiš se privući moju pozornost. Kada sam tužna, to me oraspoloži jer vidim da sam barem nekom potrebna. Čudna stvar je to što moja mačka pije vodu iz tvog akvarija, ali te nikada, baš nikada, nije pokušala uloviti. Prelijena je ona za to. Zanimljivo je gledati kako se ti više ne bojiš njenih velikih očiju, hrapavog jezika i brkova koji su toliki da uđu duboko u vodu, nego joj se približiš i na svom ju ribljem jeziku pozdraviš. Ti nemaš ime, neobično je to što te nisam imenovala, s obzirom na to da mi čak i gumica za brisanje ima ime, ali mislim da ti to i ne treba. Nije sigurno jesи li uopće muško ili žensko pa je najpametnije da ostaneš samo *ribica*. Iskreno, rijetko se sjetim očistiti tvoj akvarij i promijeniti vodu u njemu. Vjerojatno si upravo zato nekoliko puta dobila nepoznatu izraslinu na glavi pa je moja mama, u strahu da ćeš uginuti, kupila nekakve vitamine i sad si potpuno zdrava. Volim još nešto kod tebe - ti si jedno od rijetkih stvorenja koje me može slušati kako pjevam. Ništa sigurna je li to zato što si u vodi pa ne čuješ, ali svejedno, zahvalna sam ti na tome. Ponekad to izgleda kao da zajedno pjevamo jer ti otvaraš usta sa mnom. Sada, kada sam napisala gotovo sve događaje iz tvog pomalo dosadnog života, vrijeme je da opišem i tvoj izgled. Ti to vjerojatno ne znaš, ali ne razlikuješ se mnogo od ostalih ribica svoje vrste. Ljudi te nazivaju zlatnom ribicom, ali meni se to ne sviđa i nema smisla. Ti si narančasta. Tvoj rep je velik gotovo kao i tvoje predebelo tijelo, a oči su ti velike i duboke.

Vjerojatno nisi najljepša ribica koju sam ikada vidjela, ali definitivno si najčudnija i najzanimljivija. Kada ugineš, čudno je što govorim o tvojoj smrti, ali svjesna sam da će se to kad-tad dogoditi, bit će te nemoguće zamijeniti, pa se nadam da ćemo još dugo, dugo pjevati zajedno.

Jelena Šarić, 2. razred
Prirodoslovna škola Vladimira Preloga
Voditeljica: Svjetlana Jeleč

Gdje se izgubilo moje ja?

Draga osoba koja želim biti, gdje se skrivaš? Sigurno nisi negdje u blizini. Vjerojatno sjediš na vrhu nekog brdašca i gledaš šarena svjetla ovog velikog grada. Možda si sa svojim prijateljima koji te čine sretnom i ispunjenom. Možda negdje nekome oprاشtaš pogreške. Možda si negdje odmorna i osjećaš se spokojno. Ne znam gdje si, ali sve više i više sumnjam u tvoj dolazak. Ovo mjesto gdje se nalazim i ovi ljudi koji me okružuju nije ono što sam očekivala od života.

Volim biti okružena bezbrižnim, jednostavnim i sretnim ljudima. Uz njih barem na neko vrijeme zaboravim na sve nedaće i probleme koji me muče. Rekoh, to su osobe kojima volim biti okružena. No, zapravo čovjek kakvog trebam pored sebe je onaj koji ne misli o posljedicama, nego samo slijedi svoje snove i ciljeve. Možda bih uz takvog čovjeka izašla iz ove čahure u kojoj se nalazim. Voljela bih biti osoba koja kaže što misli i ne boji se tuđih mišljenja, kojoj nije previše stalo što drugi misle o njoj i ne razmišlja o svakoj maloj odluci ovako dugo kao ja.

Postoje tri osobe u meni, prva je ona kakvom me svi doživljavaju, druga kakva zapravo jesam i treća je ona koja želim postati. Moja mašta seže tako daleko, ali moji putovi ne. Sve se svodi na jedno. Trebam nekoga tko će unijeti promjenu i vedrinu u moj život. Veselim se malim stvarima. Naučila sam ni od koga ne očekivati ništa posebno, pogotovo ne od prijatelja. Ne trebam nekoga tko se predstavlja prijateljem, a onda kada ga trebaš, on je već negdje otišao ili još gore tu je, ali u tvojim očima ne vidi tugu i neće se udostojiti pitati te zašto. Moj tip čovjeka je onaj koji će sa mnom otpovetati u nepoznato i neće se brinuti kamo idemo, nego samo da smo napustili ovo tmurno i tužno mjesto. Možda griješim kada poželim pobjeći, ali ne griješim kada priznajem da svakoga dana imam u sebi osjećaj praznine. Toliko me toga čeka, a ja sam zapela u krugu prijatelja koji zapravo ne cijene jedni druge, samo si razmjenjuju lažne osmjehe.

Željela bih bacati kamenčiće u ocean s neke litice. Željela bih postati hrabra. Samo hrabra. Leći na kraju dana u topli krevet i pomisliti: „Pa ovo je zaista bio dobar dan“. Jedna vrlo dobra prijateljica kazala mi je da se opustim, da će sve doći na svoje i da otvorim svoje srce jer ljubav je na putu. Odustala sam od čekanja da se pojavi osoba kakvom želim biti. Sada samo čekam da me prihvate onaku kakva jesam. Možda bih trebala prestati biti toliko zaokupljena vlastitim problemima i nedostacima te poslušati druge. No znate što, tako sam umorna od pokušaja i svega toga truda da svima udovoljim.

Ivana Grgić, 3. razred

Druga ekonomска škola

Voditelj: Ivan Molek

Hladniji krajevi

Zaista postoji nit života
kada poželiš prestati slati pisma lastavicama,
kada im poželiš zimi pokazati mekoću snijega
i onda se sjetiš da oština ljetnih krajeva nije za tebe,
a i snijeg bi se otopio.

Zamislis ujesen da letiš s njima
dok ne raširiš ruke i one zapnu za okvire prozora,
te podigneš kapke da se spuste kada odlaze.

I onda počneš pisati.

Sve ono što želiš reći, ali nema ni pera
da ti mahne da počneš današnju priču.
Pa pišeš danima, mjesecima zahvačaš isto pero
(koje nadimkom zoveš po najdražoj lastavici)
i pišeš o zimskim oblacima, vunenim osmijesima
i snijegu, puno snijega.

Jer koliko god o tome pišeš,
čini ti se da nikad neće shvatiti bit tog bića.
Ne znaš da poznaju tvog druga, pa bježe.

I kada završiš s pismima,
i zalijepiš marke iz čistog manirizma,
čekaš na kućnom pragu s licem među prstima
i domom ispod stopala.

Nekad ne dolaze danima, mjesecima nema
one posebne lastavice.

Jednom si čak dvije godine čuvaо uvjerenja,
gotovo prišao gradskim golubovima.

A kada se vrate, tvoje lastavice, tvoja družina,
Lepršaju oko tebe, i zvizde, i plešu,
a ti se ponovno osjećaš važnim
i pomisliš, možda letiš.

Pa uzmeš svoja pisma
i počneš kazivati o svom bijelom ljubimcu,
ali te zaslijepe Suncem i njegovom oštinom.
Čeznutljivo gledaš.

Htio bi vidjeti Sunce tropskih krajeva.

Pisma ti polako izgaraju na gradskoj vrućini, ali nije te briga.

Ako te ovo dira, kako ćeš preživjeti toplije krajeve?

Prepustiš se priči, i lastavicama.

Dok ne dođe vrijeme odlaska.

No i kada prestanu lepršati u blizini
I ostaje ti samo obris bliskog roda u daljini,
 Još misliš da letiš,
 Pa raširiš ruke i zapneš o prozor.
 Ti ne možeš letjeti.
Nema veze, okrutnost topnih krajeva
 Ionako nije za tebe.
 A i snijeg bi se već otopio.

Ana Horvatin, 2. razred

Klasična gimnazija

Voditeljica: Andjela Vukasović Korunda

Tin Habazin, mentorica: Vinka Mortigjija Anušić
Škola primjenjene umjetnosti i dizajna

Iščem te

Iščem te
Nema te
Kam si pobegel
Sad kad mi trebaš
Nema te
Moraš se vrnuti
Moraš mi reći
De mi je kuvača

Na kiši vani stojiš
Širiš ruke i glediš
Glediš u me
Zoveš me da dojdem k tebi
Da s tebom osetim
Dodir kiše na licu
Da s tebom zatancam
Po mokroj travi
Ples onaj koji mi smo znali

Korak sim korak tam
malo levo malo desno
napred nazad pa u krug
ko bi rekел gle tancamo mi
Je da smo zmazani
i da se sve cedi z moje maje
i da si zgubil svoj škrljak negde u travi
al nema to veze
Mene još samo zanima
de je moja kuvača

Nikolina Vodopić, 4. razred
Poštanska i telekomunikacijska škola
Voditelj: Miroslav Kirin

Miruj, srce moje

Miruj, srce moje!

Zar ne vidiš da je daleko?

Razapet daljinom,
mučen u tišini.

Ali čekaj!
Čuješ li dah što se stapa u lagane mu korake?
Jesu li njegovi?

Ne, ne mogu biti...

Vraća li se k meni?
Upri pogled, ne zastaj ni na tren!

Zadrži dah, on dolazi!

Nosi li te tisuću nota što se stapaju u predivnu, slatku melodiju ushićenja?
Pjeva li ti radost?
Nosi li te, o krhko srce moje, taj potpuni polet
neopisivosti?

No, miruj, o miruj, srce moje!
To su samo kapi želja što se stopiše u korake...

O, jadno srce moje, patiš li?

Je li slatki dah nesanice ostavio trag?
Boli li te gorki prizor samoće?

Ostaci sjećanja kao sitna zrnca pjeska gotovo tvore njegov lik!

Čuješ li, usamljeno srce moje, meke ljubavne riječi?
Miluju li te neopisivim užitkom?

Zadrži dah, on dolazi!

No, miruj, o miruj, srce moje!
To je samo jeka što mi vraća meke ljubavne poruke...

Samo kapi želja što se stopiše u korake.

Maja Matković, 3. razred
Prirodoslovna škola Vladimira Preloga
Voditeljica: Goranka Lazić

Moja preobraženja

Večer je, dosadna i tamna kao i svaka prošla, kao i svaka sljedeća što će doći. U sobi ukrašenoj ofucanim starim tapetama, gledao sam kroz prozor tamu kako se širi na nebu i zamračuje svaki kutak grada, kad odjednom. „Glupačo jedna! Što sam ti rekla! - Bila je to moja majka. Vikala je na moju sestru koja je uvijek dolazila kasno doma.

„Što sam ti rekla! Kad se dolaziš kao neka kurva obučena! Gubi se u svoju sobu kurvetino glupa! Gubi se!” Kroz zatvorena vrata čuo sam kako se sestra plačući penje po stepenicama, prolazi pokraj mojih vrata i ulazi u svoju sobu i zatvara se u nju. „I ostani gore!” - Viknula je majka. „Dalibore! Dalibore dolazi dolje!” - Pozvala me majka. Bilo me strah otići dolje. Svakog dana me strah otkad su ubili oca. Došao sam u kuhinju, napola razbijenu. Čaše i porculanski tanjuri bili su razbijeni i pobacani po cijeloj kuhinji osim jedne čaše i boce u kojoj je bio, pretpostavljam alkohol. „A tu si kretenu.” Bile su joj krvave oči i smrdila je na alkohol. „Što me gledaš tako glupo? Ti si isti kao i ona tvoja sestra, ona kurvetina gore. Ajde pij, pij sa svojom majkom starom.” „Neću!” - Odlučno sam joj odgovorio. „Gubi se onda i ti gore, idiole!” Otišao sam iz kuhinje, ali nisam otišao u sobu, otišao sam van.

Van iz kuće jer je to bilo previše za mene. Nisam mogao to više podnijeti, svaki dan ista priča. Hodao sam mokrom, mračnom ulicom. Nisam ni znao gdje idem jer su mi čudne misli prolazile glavom. Čudne i negativne misli prolazile su, a tu je bio i neki čudan osjećaj, osjećaj gnjeva i mržnje. „Nekad sam bio normalan.” - Pomislio sam. Htio sam ubiti svakog tko mi se našao na putu. Penjao sam se stepenicama. Od tog silnog gnjeva i mržnje nisam ni primijetio da sam ušao u neku zgradu. Popeo sam se na krov. Vidio sam svijetla, svjetla što su svjetlila u sobama susjedne zgrade. Nisam više mogao izdržati. Pomislio sam. - „Zašto meni, zašto se to meni moralo dogoditi. Da me vlastita majka ne voli, a nekoć je bilo sve normalno.” Nisam mogao izdržati više. Padao sam.

Filip Grahovar, 4. razred

I. tehnička škola Tesla

Voditeljica: Helena Alebić

Neće još zora svanuti

Sumorna noć spušta se niz grane,
tiha patnja zbori kroz oblake.

Noćas smo samo djeca ogoljenih duša,
bestjelesno sami.

Ni ne slutimo zoru koja dolazi,
samo gluhe jecaje u dubini.

Dugi su sati koji slijede,
a san još ne prijeti umornim vjeđama.

S gramofona čuje se violončelo,
dok mi snatrimo o daljini i starosti,
dok promatramo jedno drugo,
kao slučajni prolaznici.

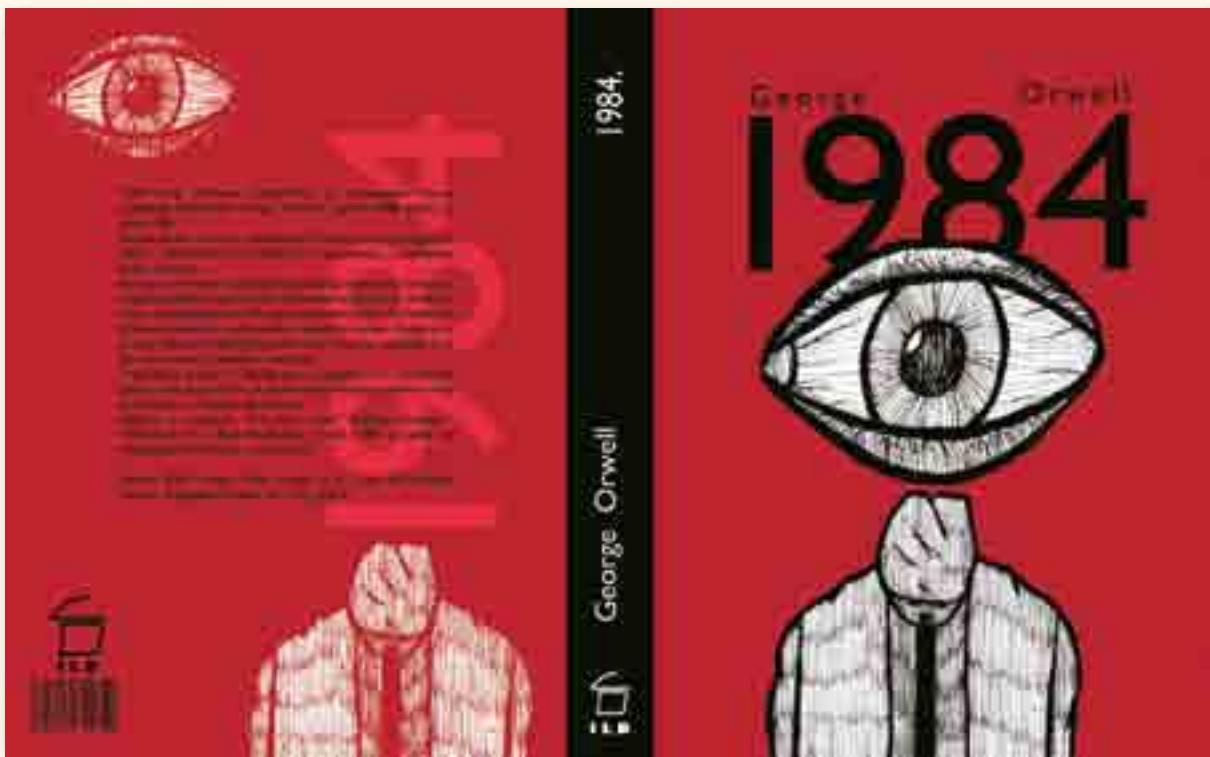
Slutim tvoje neizrečene riječi
i nadam se da ih nećeš izreći.

Bar ne večeras,
da ne dočekam zoru sam.

Lucija Kljenak, 1. razred

I. gimnazija

Voditeljica: Helena Begić

Luka Duvančić, mentorica: Vinka Mortigija Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Nokturno

Sjedim na balkonu u noći. Gledam niz ulicu prošaranu zlatnim drvećem čije grane spokojno vijore na vjetru. Kroz maglu izbijaju bijelo vidljivi obrisi zgrada.

Nebo je čisto. Jednostavno. Crno. Samo mjesec i pokoja ulična svjetiljka obasjavaju put.

Nikada prije nisam zapazila koliko tišina može biti glasna, koliko se stupamo i ističemo u ništavilu.

Ponekad nas samoča čini ispunjenima. Tada spoznajemo sami sebe.

Zaboravljamo sve drugo i postajemo svjesni opće i vlastite prolaznosti.

Shvaćamo da nema dovoljno vremena da ga ne bismo živjeli više. Za sve će biti prekasno ako ne učinimo vrijeme za one stvari za koje ga nemamo. Jer one čine naš život onakvim kakav jest i određuju ga. Čak i u ovom miru, iako se to nama tako činilo, sat nikada neće stati.

Život ide dalje s nama ili bez nas.

I upravo smo mi oni koji svoje vrijeme činimo dostoјnim postojanja.

Dorotea Zadro, 1. razred
Škola za medicinske sestre Vinogradска
Voditeljica: Neda Mimica Špoljar

Grupni rad, mentor: Ninoslav Poljan
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Nostalgija

Škrip, škrip, ššškrip... škripjele su stare, drvene stepenice bakinog tavana.

Kao mala sam većinu svog vremena provodila na njemu jer sam tamo pronalazila svoj mir. Prostor je mirisao po žutim dunjama.

Što sam bivala starija i odraslijia, manje sam zalazila u svoju oazu mira, ni sama ne znam zbog čega, ali, eto, jesam. Na tavanu su stajale sve stvari koje je moja baka smatrala više neupotrebljivima: roba iz 60-ih, stare ploče, krpene lutke kojima sam se prestala igrati.

Eh, da, a ondje, u lijevom kutku je kožni, veliki kovčeg gdje su pohranjene stare slike moje bake, sve njene ljubavi iz mladosti, sva mjesta koja je nekoć posjetila.

No, na tom tavanu, koji odiše starošću, je ipak postojalo mjesto na kojem bih sjela i sjedila; i ne činila ništa posebno osim što sam mirno promatrala daljinu.

Prozor... Gledao je ravno na susjedov voćnjak, a kad bi vjetar zapirio, donio bi mi miris krošanja starog hrasta. Posebno sam obožavala biti zimi na tavanu kada se i posljednja krvava ruža na susjedovu prozoru smrzne, a mene baka pozove na topli lipov čaj.

Ponekad bih se htjela vratiti u djetinjstvo, kada je moja jedina briga bila koju krpenu lutku oda-brati. Ostala sam još dugo na tavanu promatrajući kroz prozor pejzaž, no onda se začuo bakin glas.

Povikala je kako je čaj gotov, baš kao nekada...

Mia Belić, 1. razred

Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Voditeljica: Iva Sieber

Patricia Prevarek, mentor: Ninoslav Poljan
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Papir podnosi više nego čovjek

Koliko puta su me ljudi pitali zašto stalno nešto zapisujem, pišem pjesme i izmišljam?

Ismijavali su me i govorili da sam nezrela, djetinjasta, glupa... Da moje pisanje nema smisla. Počela sam se kolebatи. Imaju li možda pravo? Čak sam sama sebe nebrojeno mnogo puta uhvatila kako zamišljam drugačiji svijet nego moji vršnjaci i kako ga pokušavam živjeti kao takvog. Shvatila sam da je vrlo mala mogućnost da se to dogodi jer je to moj svijet, moje utočište i odmor od surove realnosti. I onda sam shvatila da je svaka moja rečenica napisana s razlogom i da će moje pisanje uvijek imati određeni smisao.

Stvarnost je okrutna, ona ubija na sebi svojstven način, čini ljudе nepouzdanima i nesigurnima. Papir i olovka spas su mi da održim sebe i svoje ja, tamo vani u pravom i velikom svijetu. „Papir podnosi vise nego čovjek.“ Ta me misao na neki način tjera dalje, čini me sigurnom jer znam da se ne moram bojati iznijeti svoje misli i osjećaje. Kada pišem ne moram paziti što će napisati i hoću li povrijediti nekoga ili sebe. Papir me sluša, sluša pokrete moje ruke mirno i bez ikakvog prigovora. Uz pisanje postajem vječnost. Tamo vani naše će emocije biti poljuljane, naše znanje nesigurno. Mašta uvijek bješe i bit će bijeg u bolje sutra.

Ako maštamo, tjeramo sebe na promišljanje o životu, kako ga promijeniti u učiniti boljim, građimo sebe i svoje samopouzdanje. Želim pomoći. Želim pomoći sebi. Želim pomoći drugima. Zato pišem. Htjela bih biti zapamćena. Kako? Što ja kao mali, običan čovjek značim ovome svijetu? Što predstavlja jedno znatiželjno dijete za boljšak svijeta? Ljudi koji su dovoljno ludi da misle da mogu promijeniti svijet, najčešće to i učine. Jas am dovoljno luda. Počela sam pisati baš s tim ciljem, da potaknem ljude na razmišljanje, željela sam da počnu koristiti cijeli volumen mozga, zato ga uostalom i imaju. Pišem da dokažem da sam i ja netko poseban. Baš kao i svi drugi. Želim da ljudi znaju da i ja, baš kao i oni, imam problem. Iako sam samo „klinka“, i ja imam osjećaj, želje, nadanja i problem svoje vrste. Želim da se počne pisati o svemu, da svi počnu pisati, da se prestanu bojati papira i olovke. Kada jednom krenu, shvatit će da su im oni prijatelji kada je najteže i kada nema nikog drugog u blizini. Papir se nikada ne smije, nikada ne uništava nade i snove, ne preprječuje put našim mislima. Postaje nam put u svijet slobode bez ikakvih verbalnih i psihičkih napada na samu dušu i tijelo.

Sjaj svijeta u kojem živimo malo - pomalo gasi se zbog urođenog straha od odbacivanja, što dovodi do konstantnog pretvaranja i činjenja sebe nečim što nismo, nečim neprirodnim, ljudske zlobe, egoizma, opsjednutosti perfekcionizmom i stalnom kontrolom. Ovom svijetu potreban je optimizam, optimizam koji mu može donijeti samo papir, olovka i jedno nasmiješeno dječje lice, koje će biti dovoljno ludo da promijeni svijet.

Silvija Dumić, 1. razred

III. gimnazija

Voditeljica: Valerija Bilić

Razbijeno zrcalo

Vidiš li ikad moje suze kako se poput slapa spuštaju niz moj obraz?

Gledaš li me? Ja sam tvoja stvarnost. Vidiš li lice natečeno od plača?

To sam ja, tvoja istina. Svojom krvlju pišem ti stihove koje ti nikada ne čitaš. Šapućem ti svojom boli, mislim na tebe... Ja sam poput vječne vode koja opija čovjeka kojem to nikad nije dovoljno. Ja sam ti krvnik, ljubavnik, san i noćna mora koja se širi kao tinta u vodi koja lagano leluja u svojoj vječnoj kolijevci.

Vidiš li me? Ne, jer ja ti nisam važna. Samo ti širi svoje vidike i nestani bez pozdrava, ali ja sam ti i uvijek ču te gledati.

Da, dobro si me čuo. Mi smo jedno... Pa od istih smo tkiva sažeti...

Ja sam kao ti. Ja umirem na tvojim rukama, ali ti gledaš drugu. Ali, vjeruj mi... ona je tvoja provalija, a ja sam tvoj mir. Puštaš sebe u vir, bezbrižno plivaš k njoj. Ali, utapaš se. A ja? Gledam se u zrcalu, borim se za sebe, ali i za tebe. Prolaziš sudove mnogih ljudi... Ne slušaš...

Pogledaj i ti u zrcalu i poslušaj osobu koja te iz njega gleda... Možeš sve prevariti, možeš toliko mnogo lagati, možeš misliti da si najbolji i najljepši...ali, zrcalo ne laže. Varaš ponajprije sebe. To si ti, a iza zrcala sam ja. Istina koja ne laže. Predala sam ti se poput trske na vjetru. S tobom sam bila poput duha, zapela u tamnim kletvama. Bila zatočena u svojoj naivnosti. Moji okovi bile su laži kojima sam sama sebe uvjeravala u sve tvoje izlike, u sve tvoje laži. E pa, dragi, nema više. Od ljubavi ostala je samo sjena. Ti više nisi moj život. Neka te nosi rijeka.... ili vjetar...ili štogod. Ja te više neću podizati kada padneš. Nakon bolne noćne more valjda će i meni zasjati sunce. Ustat ću iz ovog mraka. Otrest ću naše uspomene. Novi dan. Novi život. Miriše kao sloboda.

P.S.

I znaj... slika koju ću ja vidjeti u zrcalu smiješit će se mirno i spokojno. Sretno. A ti? Mi više nismo jedno. Mi više nismo satkani od istog tkiva.

Pogledaj čovjeka u svom zrcalu. Zaplakat ćeš ako si ga prevario. Možeš odglumiti najbolje filmske role, biti junak i heroj, ali osjetit ćeš bol i suze ako si povrijedio i prevario čovjeka u zrcalu. Sebe. I onu iza zrcala. Mene.

Petra Holetić, 2. razred
Prirodoslovna škola Vladimira Preloga
Voditeljica: Goranka Lazić

Roda

Na dugim nogama, ponosno hoda,
Kroz proljetnu travu, bijela roda.

Gleda selo, pa se čudi,
Gdje nestahu vrijedni ljudi.

Gle kolika je visoka,
Trava raste joj do oka.

Nema ljudi da je kose,
Da je sretni kući nose.

Travu gledaju svisoka,
Ne treba im niti stoka.

Čudi im se mudra roda,
Danas svi bili bi gospoda.

Gdje nema rada, nema sreće,
Roda ovdje živjet ne će.

Još jednom pogleda sve poprijeko,
Pa odleti daleko, daleko...

Ardijan Karlo Gashi, 1. razred

V. gimnazija

Voditeljica: Lidija Farkaš

Ruke, oči, srce, um

Pokapam isušene dlanove
u brdima snježne soli.
Ostavljam ih svjetlu
i sjećanju.

Oči ne žele gledati
kroz crvenu mrežu.
Sluz ispirem tuđim suzama,
lakrimarije odavno odbacujem.

Srce usporava ritam.
Sa 160 pao sam na 60,
iz svakodnevnog allegra
u povremeni largo.

Posljednje mrvice svoga uma
pokušavam prodati na tržnici.
Rabljen um nitko ne želi.
Ostavljam ga
golubovima i vrapcima.

Hrvoje Korbar, 2. razred
XVI. gimnazija
Voditeljica: Jadranka Tukša

Stara maslina

Sida jedan čovik
na klupu pod maslinu,
u starosti rado čakula s njon.
Dida bi reka da su se stopili..

On i maslina.

Isto godina i bora,
isto šijuna i bura,
isto sunca i žuljeva.

Jedno žive do drugoga.

Jedno žive od drugoga.

Maslina dida nikad nije iznevirila.

Kad nije bilo nikoga,
ona mu je hranu davala
(iako se za nju najmanje brinja).

Uz vitar mu je i priče pričala.

Uvik san se smijala
sto sluša jedno drvo,
ali sad razumin i ja
sto mu je pričalo..

Uvik san se čudila rupama na obrazima moga dida,

a on bi mi reka:

„One su jame mudrosti,
nikada ne zaboravi da san
se ja stopia sa ton maslinom.

I da je ona uvik tu..”

Na mistu.

Nikolina Antolović, 2. razred

Prirodoslovna škola Vladimira Preloga

Voditeljica: Neda Matković Miladin

Tko sam ja?

Ja sam kradljivac duša, nezasitan suza s tvojih obraza.

Sjena sam noći što danju šapće njene pjesme, tvoje rame onda kada te trebam, vlastita laž ukrašena riječima od nota.

Vjetar što tek prolazi, nikad otkriveni smisao, zauvijek izgubljena latalica. Zvijezda na nebu i crv u zemlji.

Ja sam onaj što će biti sam sebi neprijatelj za tvoje minute sitnih užitaka, onaj kojemu nikada ne smiješ vjerovati, onaj bez osjećaja koji samo i je osjećaj.

Onaj sam što će od mrava stvoriti slona i podariti mu cvijet i lagati da je za tebe.

Ja sam onaj što misli da je sve ono što ti nisi, onaj koji će biti što god morao biti, onaj kojega nema i onaj koji dolazi u tisuću oblika.

Bit ću ti, bit ću on, ali uvijek ću ostati ja.

Ja sam ljubav u svim svojim prilikama, onaj kojemu nije dopušteno vjerovati u onu pravu, onaj što je volio sve vas, ali nikada nije iskreno volio nikoga.

Misao sam najljepših misli, miris bijede pobrisane s police, trag pod svjetлом uličnih svjetiljaka.

Onaj što se vječito vraća, ali uvijek ide naprijed.

Ja sam čistoća duše što su stvorile prljave ruke.

Krijem sebe od samoga sebe dok pred tobom stojim gol, prijatelju.

Ja sam tišina koju čuješ između otkucaja kazaljke sata, onaj što osluškuje priče tvojih misli kada kolaju pred praznim zidovima tvoje sobe.

Ton pjesme što u tebi stvara trnace i trnci koje osjećaš kako škakljaju tvoje tijelo.

Ja sam dio tebe, uvijek gladan i neumjeren u svoj svojoj spoznaji, onaj što otkida komadiće tvo- ga bića i daruje ti djeliće sebe.

Šminka sam sjetnih misli i tama onih sretnih.

Onaj sam što proždire svoje postojanje, onaj što ne poznaje žalost, ali uživa u svakome osjetu boli.

Ja sam vlastiti porok i onaj koji ih se nauživao mnogih; ja sam onaj što je vječito sam, ali koji nikada nije mogao, dušo, bez tebe.

Onaj sam što je od vijeka bio i što će biti, onaj čije je ime vječito okaljano, što je kamenovao sebe samoga i ležao pod kopitim drugih; ja sam onaj što ubija vrijeme i onaj koji ne dopušta takav grijeh, ja sam onaj što ne vjeruje u mir - ja sam kaos, ja sam riječ, ja sam laž.

Ja sam onaj što ne može da se ne pita, onaj što zna sve tvoje odgovore, ali ne zna nijedan - ja sam uvijek tvoj, ja sam onaj što nikad neće moći postati svoj, ja sam onaj što želi vjerovati da ono što je uistinu jest.

Tko sam ja?

Lucija Klarić, 3. razred

Prirodoslovna škola Vladimira Preloga

Voditeljica: Lana Rušnov Perić

Tri pjesme o postojanju

PRVA PJESMA

Kaplje snova dotiču moje lice.
Putujem ka dugi i sanjam planine.
Hvatam oblake i gacam polako
stazom bajkovitom,
kojom uhvatit ču sne.

DRUGA PJESMA

Lako je danju lažno se smiješiti
Jer ljudi ne vide, a slijepi tumaraju...
Lako je danju skrivati istinu
Utapati svjetlom gorku tugu.
No kada tama zamrači obzore
Sve izide na vidjelo,
Srce se otvara
A suze zamagljuju oči
I pokazuju istinu danu skritu.

TREĆA PJESMA

Anđeo me taknuo...

Dodirnuo oči moje - sada vidim
Probudio usne moje - sada ljubim
Obgrlio ruke moje - sada dajem
Učinio da letim - sada dišem

I dajem sebe ljubavi i svijetu...

Katarina Matić, 4. razred
Škola za medicinske sestre Vinogradska
Voditeljica: Neda Mimica Špoljar

Uspavanka za male lutalice

Tiho, tiho, ne govori,
Sanak se spušta, umorni, spori.
Jantarne oči gledaju s visine,
Kandže oštре, olujno sive.

Žalosne oči, sklopite se samo,
Na meki ležaj dođite amo.
Nema straha u gnijezdu od granja,
Na krvnu šume najmekše se spava.

Suzica kane, vidi, gle!
Tiho jezerce u svjetlost razbije.
Poljulja se svila, paukova mreža,
Kao nemirnih snova pređa.

Put se gubi, nemaš kamo,
Ostaje ti mračno prostranstvo samo.
Plamen u lišću, pogled i bijeg,
Na ručice pada ti prvi snijeg.

Ledi se dah, utvara bijela,
Od magle ona je stvorena cijela.
Samo očice sklopi, na tren jedan,
Što je san, usamljen i bijedan?

Vrebaju te oni, sve su bliže,
Pokorenog sunce rane liže.
Otisak u bjelini, nečujna šapa,
Krv mu s gubice topla kapa.

Tiho, tiho, ne pusti ni zvuk,
Neka na tvoje usne nalegne muk.
Doći će tama, topla i meka,
Pusti da te prekrije, samo neka.

Ogrebotina ne boli, rana ne peče,
Oči su tvoje sve veće i veće.
Ali kasno je sada, milo moje,
Već je taknuto u ono što nije tvoje.

Hana Gotovac, 3. razred

II. gimnazija

Voditelj: Leo Juko

Vodama

Noć plaha pada polako,
Zvijezde sjajne razasute nebom;
Drugi grad, novi počinak.
Gorostasna tama hvata korak,
U umirućem zalasku sunca.

Na rame pristiže hrabrost cijela,
Imenom tuđim zvana.

Gledaš u odrazu vode,
I sve je mutno;
Jasna slika nestala je onda,
Kad ne bijaše ni sunca ni noći.

A onda štap dotiče vodu,
Kružnica nijemo širi titraj
Po tišini tame,
Struže lukovima obale,
Kamenje diše.

Monika Krasniqi, 3. razred

Opća privatna gimnazija
Voditeljica: Maja Jureković

Antonio Kutleša, mentorica: Vinka Mortigjija Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

PREDLOŽENI*

Literarni radovi

UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA

*predloženi radovi za Državnu smotru

Bez trećega - četvrti čin

Marko Barić vraća se kući nakon osam godina izbivanja, ali kod kuće ne zatječe ženu, Gigu Barić, što je bio prvi povod njegovih sumnji. Poput detektiva analizira prostor u kojem primjećuje sumnjive neobičnosti, kao npr. telefonski poziv doktora Mike, zbog kojih počinje još više sumnji u Giginu nevjeru. Markova zaokupljenost svijetom predmeta te njegova komunikacija s praznim prostorom navodi ga na niz pogrešnih tumačenja što dovodi do nesporazuma između njega i Gige. Giga nastoji odagnati Markove sumnje te ga uvjeriti u svoju ljubav i vjernost, no shvativši uzaludnost svojih nastojanja okreće se više samoj sebi, od njegova se fizikog nasrtaja brani očajnim, ali odlučnim potezom te ubija muža. Sva u bunilu u pomoć zove doktora Miku.

Četvrti čin

Giga sjedi na divanu i tupo gleda ispred sebe. Fotelja, iza koje je ispruženo Markovo beživotno tijelo, zaklanja joj pogled na njegovu glavu iz koje je curila krv i njegove širom otvorene oči koje su zaprpašteno gledale u strop. Lampa na stolu titra i baca svakojake sjene po sobi. U sobu ulijeće Franciska.

Franciska: (Zastane naglo ugledavši Markovo dugačko i krvavo tijelo na podu. Užasnuta vrisnu i pokrivajući rukom usta zavika) Što bi, gospođo moja!? Što se dogodilo?

Giga (Ne odgovara i dalje tupo gleda ravno ispred sebe duhom posve odsutna)

Franciska: (Hitrim korakom, zaobilazeći u širokom krugu Markovo nepomično tijelo, dođe do tabernakla i ulije u čašu rakije iz jedne od boca te sjedne na divan kraj Gige) Popijte ovo, gospođo moja. (Drhtavom rukom prinese čašu Giginim usnama te je napoji kao malo dijete)

Giga (Zagrcnuvši se odmakne rukom čašu i okrenuvši se prema Franciski, nasloni glavu na njeno rame te počne plakati gorko i jako da se činilo da će se ugušiti u jecajima. Franciska je zagrljala rame i zaplače nad njenom tugom.

Obje se prenuše na zvuk starinskog zvona koje je zazvonilo na kućnim vratima i pogledaše se upitno odvojivši se jedna od druge)

Giga: (Isprekidanim glasom) To je doktor Mika.

Franciska: (ustavši se sa divana odlazi prema kulisama) Idem mu otvoriti. (Giga ostane sjediti brišući rukama uplakane oči)

Doktor Mika: (Hitro ulazeći u sobu u pratnji Franciske) Giga moja! (Zastane malo ugledavši Markovo tijelo na podu, dođe do Gige pazeći da ne ugazi u prolivenu krv i klekne pred nju). Ispričaj mi što se zabilo.

PREDLOŽENI

Giga: (*Jecajući*) Napao me kao bijesna životinja zahtijevajući od mene da mu se podam i vičući kako moje tijelo pripada njemu. A moje tijelo nije ničije nego moje, samo moje! (*Vikala je plačući Giga*) Nije mi vjerovao da sam mu bila vjerna sve ove godine i da sam samo na njega mislila, samo njega čekala i radovala se danu kad ćemo se opet sastati i nastaviti uživati u našoj velikoj ljubavi. O meni je cijelu večer govorio samo najgore stvari koje od grozote nisam u stanju ponoviti i koje su se zabijale u moje srce kao stotinu mačeva. O, kako sam naivna bila! *Zajauka ponovno Giga.*

Franciska: (*Klimajući glavom posramljeno potvrdi*) Da istina je, sve sam čula na svoje uši. (*Gledajući u Gigu kao da se opravdava*) Zidovi su tanki, a vi niste bili nimalo tihi.

Doktor Mika: (*Ustane se i pogledavši prema Franciski koja je stajala mirno i zamišljeno na desnom kraju sobe pogleda uprtog u pod*) Giga moja, je li itko drugi video Marka otkako se vratio?

Giga: (*Podigne uplakano lice i začuđeno odgovori*) Ne, nitko osim mene i Franciske, zašto? (*Franciska podigne oči sa poda i pažljivo slušajući pogleda prema doktoru Miki koji se ponovno okrenuo prema Gigi*)

Doktor Mika: (*Ozbiljnim odlučnim glasom*) Giga, gdje ti je potvrda da je Marko proglašen mrtvим?

Giga: (*I dalje začuđeno*) Marko je saznao za nju. Mislim da je u džepu njegovih hlača.

Doktor Mika: (*Sagne se nad Markovo mrtvo tijelo, izvadi smotranu potvrdu o Markovoj smrti iz njegova džepa i počne govoriti veselim tonom kao da je riješio veliku zagonetku*) Pošto je Marko već proglašen mrtvим, nitko ga neće tražiti. Počistit ćemo ovu krv, umotati ga u tepih i zakopati ga u jedan od grobova na obližnjem groblju. (*Zaneseno*) Ti se onda udaj za mene i sve će biti u redu. Ja ću se dovijeka brinuti o tebi i ti ćeš konačno biti samo moja. Franciska će nam pomoći, preseliti će se kod nas i postati članom naše male obitelji. Sve će biti dobro.

Giga: (*Pogleda ga kao da ga prvi put vidi i okrene se prema Franciski*) Franciska, molim te isprati Doktora Miku iz kuće i, kad se vratiš, nazovi policiju. Ja se idem odjenuti i malo pospremiti kuću.

Giga odlazi u sobu, a Franciska ispraća začuđenog Doktora Miku prema vratima.

Zavjesa pada

Tomislav Lukač, 4. razred

VII. gimnazija

Voditeljica: Katarina Slade

Čestitari moji mifi

Zovem se Barbara, Zagrepčanka sam po rođenju i življenju, ali i Turopolka i brežanka po mojoj mameku. Imaju moji brežani svoje navade i regule kojih se držiju kak pijan plota i nema tega kaj ih more promeniti. Si imaju špicnamete inače ne bi znalo gdo je gdo. Svaka hiža ima bar jenoga lveka, Štefeka, Baru ili Maru. V celom selu ima pet prezimenov kuliko je i vulic, pa si zmislite kak bi to bilo da špicnameta nema. Ja sem tam poznata kak ona mala kudrava ze Zagreba, Tomekova vnuka ili Zapečkova prenuka. I si me znaju i poznaju. Moja mamek veli da moram dobro paziti kaj delam da se ne bi povedalo po selu sekaj.

Malo je bedasto kaj su mi si zgodni dečki nekakvi rod, ili kumi, ili već nekaj u nekom kolenu. Moja babica veli da z te mele kruva nebu. Tak je povedala i mom mameku za tateka, al ju mamek ni posluhnula. Sad mi furt rivle to na nos i dreći kak ja nju moram posluhnuti jer je stareša i pametneša. Ja se malo pravim da ju slušam, a ustvari mi je v te moje lude tikvajne on. Jen zgoden muzikaš koji mi je zapel za oko i furt se pogledavamo. Normalno ja sem uvek zriktana i feš, ipak sem ja dekla z grada. Med tim zgodnjima je i moj čestitar.

V Šilakovine je od navek običaj da za imendane kak je Štefanje i Ivanje v hižu dojdu čestitari i nazdravljuju. To se sve zbiva po noći i k nami navek dojdu pred jutro i ostanu do pol don. Prošle zime smo si baš lepo spali kad se pred hižom zasviralo i zapopevalo: „Ivo, Ivo daj se stani i pogledaj ko je vani. Vani su ti tamburaši tvoji stari imendaši!“. Moj vujec je Ivo, negov vnuček je Ivan, sneja je Ivana, a i moj brat je Ivan. Možete si misliti kak je to komplikirano v jene jedine obitelji. Si smo se zdigli i još krmežljivih očiju došli v kujnu, a tam su tamburaši svirali se u šesnajst. Babica je došla v šlafruku, a mi kak koji. Ja sem bila v babičine spavačice, sva raskuštrana i snena. Kad sem videla gdo svira mam me feršloknulo. Moj lepi tamburaš je prebiral po bisernice a ja sem zgledela kak ofucano prežvakano strašilo. Vmrla sem od srama a on se cerekal od vuva do vuva i još rekел pred semi da sem baš fajn puca. Moja mamek je već svatove počela planirati, a teca, teca je tancala na stolu i tak glasno juškala da nisam ni prav čula muziku. Babica je na to rekla da si nek on niš ne umišla i nek si on išče neku drugu pucu, jer mi sme si rod. I kaj da ja velim na to? Bole bi bilo da sem ostala spati. Taman si najdem hofiranta, a i on je z mojeg legla. Strahota jena. Niš mi drugo ne preostane neg da si iščem čestitara v Dalmacije ili morti prek morja?! Veliju da bummo v Evropu. Čujte, to bi bilo nekaj za me jer roda tam nikakvoga nemam. Bumo ga navčili juškati, a on nas, Bog zna kaj!

PREDLOŽENI

RJEČNIK KAJKAVSKIH IZRAZA

navade - običaji
 regule - pravila
 špicnameti - nadimci
 kudrava - kovrčava
 vnuka - unuka
 prenuka - praunuka
 sekaj - svašta
 „Z te mele kruva nebu“ - „Od toga ne bude ništa“
 „Od tog brašna kruha ne bude“
 povedala - govorila
 posluhnula - poslušala
 furt - stalno
 rivle - gura
 dreći - dere se
 stareša - starija
 pametneša - pametnija
 tikvajne - „glavi“
 zriktana - sređena
 dekla - cura

med - među
 od navek - oduvijek
 hiža - kuća
 pol don - podne
 spali - spavalni
 zapopevalo - zapjevalo
 vujec - ujak
 sneja - snaha
 kujna - kuhinja
 šlafruk - kućni ogrtić
 raskuštrana - raščupana
 feršloknuo - presjeklo
 cerekal - smijao
 vuvo - uho
 fajn puca - dobra cura
 hofiranta - zavodnika
 z mojeg legla - iz moje obitelji
 iščem - tražim
 veliju - kažu
 navčili - naučili

Barbara Sopić, 4. razred

Druga ekonomski škola

Voditeljica: Branka Vrnoga

Josip Drdić, mentorica: Vinka Mortigjija Anušić
 Škola primjenjene umjetnosti i dizajna

Čuvar njegove duše

Odozgo se može vidjeti cijeli grad. Tako ide priča, iako se udaljena gradska svjetla čine kao da uopće nisu dio te scene, jer od grada očekuješ da bude gotovo nestvaran u električnom blještavilu uličnih lampi i vozila. Poput vatrometa zaustavljenog u vremenu. Moj Zagreb je tako možda i izgledao s nekog svog drugog vrha, ali sjedeći na zelenom luku željezničkog mosta trideset metara iznad tla, sve što možete vidjeti je Sava, njene obale i gotovo uopće neosvijetljeni posljednji rotor u gradu. Zagreb je bio negdje drugdje, stisnut i sadržan u dvjema zlatnim linijama što su obrubljivale obale njegove rijeke.

Nikola je već odavno bio na vrhu i, sjedeći na samom rubu, tako da su mu noge slobodno padale niz most, palio cigaretu.

"Cigaru?" upita kada sam dospio do njega.

Taj trenutak. Jedan od onih čudnih spokojnih trenutaka kada mi se sve činilo na svome mjestu samo zato što sam još uvijek imao utjehu vlastitih laži. Ali laži su krhke i brzo će se raspasti taj mozaik čija sam prazna mjesta njima upotpunjavao: vibracije mosta zbog vlaka u prolazu čiji su kotači grebali po tračnicama i oduzimali nam glasove u tišini noći, uravnotežena hladnoća zraka što je zavlačila svoje prste ne samo pod moju odjeću, nego i ispod kože, duboko u meso sijući svoj mir, močvarni smrad kroz dim i okus cigareta u jednom sasvim opravdanom uvjerenju da tako izgleda sklad kad skine svoju uštogljenu masku. Sklad. Onaj osjećaj da sam sve krive tonove i razlomljene linije svog života ostavio na pruzi ili utopio u Savi samo da bih ga imao na tren, prvim dimom povukao u sebe i izdišući vratio u oblake. A kada bi bio osoba, to bi bio Nikola. Za mene. Zato što ne mogu skinuti oči s njega dok puši: s njegovih ruku dok šibicom pali cigaretu, s prstiju dok je prinosi ustima ili usana dok ispušta dim. Primjećujem koliko ružno moji prsti izgledaju u usporedbi s njegovima, ali bih mu ih svejedno i toliko ružne rado pritisnuo na usne. Da se samo usuđujem.

Za njega su emocije bile nešto što pripada drugim ljudima, nešto apstraktno i relativno. Rijetko se smijao pa se njegovo iskazivanje zabavljenosti svodilo na kratko i silovito ispuštanje zraka na nos i rastezanje lijevog kuta usana da nisam pravo niti znao ne podružuje li mi se, u stvari. Privlačile su ga ružne i očajne žene, shvatio sam to, na isti način na koji očajne muškarce privlače zanosne žene, a nemaju dovoljno ponosa da obore oči i zaustave sline te im nikada ne prilaze iz samouvernosti, čak niti arogancije, nego čiste pohote. Tako bi on svojoj očajnici ponudio svijet iz sažalne ljubavi, i jer je neki očito disfunkcionalan dio njegova mozga smatrao da ljepota, snaga i katarza niču iz boli i tuge.

Ja? Meni je psihologica iz onog Centra za anonimne iščitala čitav niz potencijalnih poremećaja od toga da sam nezdravo nervozan, nesiguran, neodlučan, mučen kojekakvim podsvjesnim frojdovskim gornjima zbog kojih još uvijek pišam u krevet i stvaram neuravnotežene odnose s ljudima; svi moji prijatelji samo su mjerilo mog neuspjeha. Njihove me vrline i sposobnosti povređuju više nego vesele, a njihovi uspjesi moje vlastite zasjenjuju. Ponekad sam ih i mrzio jer me čine tako lošom osobom.

Ja nisam lako otvarao svoje ljubomorno malo srce i gotovo se i nisam vezao za ljudе. Ali nemu... Njemu se otvorilo. Samo, svojom voljom. Njega je pustilo unutra i za njim je venulo: uz njega peklo, a bez njega zeblo.

Bilo mi je sasvim jasno da se nemam čemu nadati od njega pa zato niti nisam, nisam očekivao da će iznenadno otvoriti oči u mom svijetu i shvatiti da me voli na način na koji sam ja volio njega. Samo sam mu želio biti blizu, toliko sam prokletio to trebao, i znao sam biti ljubomoran na najmanje sitnice koje bi ga natjerale da makar samo skrene pogled. Želio sam mu biti najbliži na svijetu, ona jedna nezamjenjiva osoba koja zna sve njegove tajne i nemire tako da niti ne treba nikog drugog

PREDLOŽENI

jer ja ću biti taj koji će ga spašavati kad god se bude utapao. I htio sam zaustaviti svoj život u tom trenu na mostu, nasamo s njim, najbliže što ću mu ikada biti, uslikati i pustiti neka se poput video-vrpce do njegovog kraja vrti samo taj jedan izdah nadajući se da će tada to zajednički provedeno vrijeme i u stvarnosti vrijediti koliko je vrijedilo meni.

Ionako sutra zauvijek odlazi. U Ameriku, ili tako nešto, nisam ga baš bio u stanju slušati dok je o tome govorio. Zauvijek. A ja sam samo sjedio do njega, pušio, i bezuspješno pokušavao upiti njegovu srž, miris, taj glupi osjećaj mira kojim me uvijek krunio da barem imam nešto za odnijeti kući osim prsa punih plača i krhotina svoga srca, nešto njegovo, nešto vječno, a ne promjenjivo kao sjećanje.

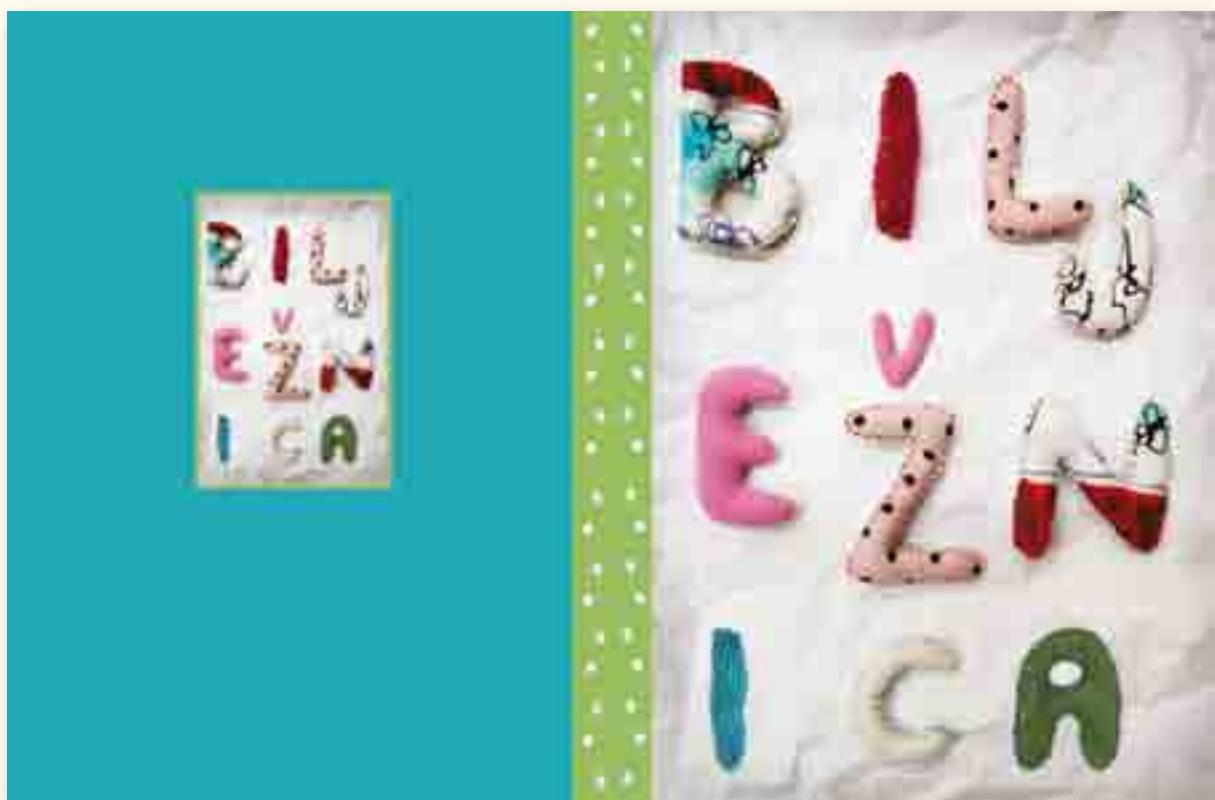
"Znam", rekao je iznenada. Nije izgledao kao da mu je lako govoriti o tome, ali činilo se kao da je to planirao. „Znam što osjećaš prema meni. Mislim da sam to oduvijek znao. Razmišljao sam o tome, i ne bih to mogao, znaš da ne bih. Ali..."

I onda me poljubio. Prije no što sam mogao odrediti točno koliko sam histeričan u vezi onoga što govorи, samo na kratko, ali dovoljno da ga osjetim i okusim, dovoljno da ga udahnem. Da prostruji mojim venama kao hir, kao impuls, poput otrova prodre u dušu punu čežnje i polomi sve njene duboko ukorijenjene zidove. Sasvim dovoljno da mi usadi u svijest da se snovi ostvaruju samo na čas, a zatim rasplinu na zauvijek.

Laura Bračun, 4. razred

XV. gimnazija

Voditeljica: Divna Tus

Dora Prah, mentorica: Vinka Mortigija Anušić
Škola primjenjene umjetnosti i dizajna

Hormoni i tako to

Baš kao u prvim scenama svakoga poznatijeg filma koji je Hugh Grant snimio, dva se para plavih šarenica sretnu i nasmiješe jedne drugima.

Kasnim? - upita ju sa strepnjom koju je uzaludno pokušavao prikriti.

Iako nije nimalo nalikovao onim macho frajerima koji nose zlatni lanac do pupka i briju glave jer gel nije in, dijelio je njihove stavove da muškarac - premda je diskutabilno koliko se on sa svojih sedamnaest godina i nepostojećim brčićima može nazivati muškarcem - svoje osjećaje ne pokazuje čak ni kada vidi da je žena - premda je diskutabilno koliko se cura pokraj njega sa svojih sedamnaest godina i bez ijedne bore uzrokovane prvim minusom na kartici može nazivati ženom - na rubu živčanog sloma.

Ne kasniš, ja sam uranila. Znaš mene i zetovce; oni bi mene uvijek krivo odvezli.

Ona se (za razliku od njega) nikada nije ustručavala otkriti, pokazati što misli ili osjeća. Dok bi poput kakvog Rexa Iajao na vas ako biste slučajno dotaknuli Ahilovu petu (čitaj: rekli mu da ne zna igrati stolni tenis ili da nije naučio točno latinsko ime samojeda), ona bi istaknula tu svoju manu pretvarajući ju u nešto simpatično, gotovo vas tjerajući da budete ljubomorni što vas ne muči ono što i nju.

Mislio sam da odemo u park, tu, blizu stanice - rukom joj pokaže na mesnicu.

Što, prvo ćemo kupiti svinjski but ili...? - podbode ga kao i inače.

Ma, park je, ovaj, iza mesnice - on se zbuni.

Nju je jednostavno fasciniralo kako je on svaku njezinu foru shvatio kao kritiku na svoj račun i zauzeo obrambeni stav poput vojnika Aleksandra Velikog.

Treći puta ove rane jeseni sjednu jedno pored drugog. Ono što bi sigurno zaintrigiralo kakvog psihologa ili sociologa u ovom prizoru dvoje tinejdžera koji sjede na klupici ispod hrasta s kojega tu i tamo otpadne žir bio bi način na koji se on okrenuo prema njoj, dok ona sjedi ukočeno, gledajući ravno preda se, u staricu s pahuljastim maltezerom na uzici.

Filipe... - obrati mu se ne pogledavši ga, a on joj odgovori šutnjom. - Filipe... - pokuša ponovno, ovaj put okrećući se prema njemu. - Što je sve ovo?

Filip se zbuni.

Koje ovo?

Ja... Ti... Mi...

Fali ti on, ona, ono - Filip se nasmije u nadi da će izbjegći odgovor.

Jer, sve lijepo što želi reći, zna da neće. Striček Freud rado bi ga psihoanalizirao skupa sa svim njegovim obrambenim mehanizmima kojima odbija ljudе od sebe.

Ja sam ozbiljna - ona vrati pogled na staricu i psa.

Gle, Josipa... Ovo neće ići...

Ovo se doista najbolje opisuje pokaznom zamjenicom. Nije to bila veza, a ljubav je za oboje bila veliki upitnik. Jesu li se povezali na nekoj dubljoj razini, jesu li dijelili sve sretne i tužne trenutke? Teško. Jesu li željeli provoditi sve vrijeme jedno s drugim? Jesu.

Čemu onda ovo?

Filip bojažljivo pogleda visoku brinetu pokraj sebe. Što ako 21. prosinca dođu Marsijanci i otmu ju, a on više nikada ne dobije priliku sjediti pokraj nje? Mrzio je taj glupi pubertet i čovječuljke koji su se redovito svađali u njegovoј glavi kao, uostalom, i sada. Nažalost, ovaj put onaj ciničan i čangrizavi čovječuljak upravo je nokautirao patetičnog romantika.

PREDLOŽENI

Dobro - Josipa nije znala što drugo reći.

Ostaviti nju bez teksta bio je podvig u rangu osvajanja Everesta, no Filip je uspio. Sve je očekivala. Sve osim ovoga. Znala je da je mlada i bezbrižna, da već sutra može upoznati nekoga drugog, ali, k vrapcu, nešto ju je zaboljelo. Ili ima probavne smetnje ili joj se plavokosi dečko koji ju je maloprije odbio stvarno svida.

Osjećajući kako joj bijes navire (od malih nogu bila je tempirana bomba), ustane i zaigra ulogu femme fatale.

Ništa, onda je najbolje da krenem.

Zašto? - upita Filip moleći se svim bogovima kojih se sjetio da ju spriječe.

Željela mu je reći da je bipolaran, da je dvoličan, da ju zbujuje, da svašta nešto. Umjesto toga odgovori samo:

Zato.

Okrene se i kreće ostavljujući ga na klupici ispod hrasta s koje je, proklinjući samoga sebe, gledao kako odlazi.

A ona, šećući sama prema tramvajskoj stanici, pomisli da, kada je već Adele uspjela unovčiti srce na samrti, možda jednom i napiše priču o ovome.

Lucija Šutić, 3. razred

I. gimnazija

Voditeljica: Antonija Sikavica Joler

Dora Ingrid Perković, mentorica: Vinka Mortigjija Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Hum

Hladna ruka stezala mi je utrobu. Ovo se inače događa samo u filmu. To je On...
 Buka grada postala mi je nepodnošljiva, u mojoj je glavi odzvanjalo tisuću raštimanih glazbala.
 Plavuša u njegovu zagrljaju topila se od sreće. Gledala sam ih skamenjena.

Bože, zar se to zaista meni događa?!

Noge su mi najednom postale teške poput olova. Nisu mogle učiniti niti koraka. U tom času pogledi su nam se sreli. U njegovim očima osjetih paniku, strah, nevjericu... Stajala sam kao zaledena, a lice mi se pretvorilo u masku. Neka druga duša povela me k njemu, polako, odmjereno. Riječi su krenule same, bez galame i vike, led je izlazio iz mojih usta. Plavuša je u čudu gledala i nije shvaćala da se ovdje raspada veza duga dvije godine. Bar sam ja tako mislila. On je to očito shvaćao drugačije. Možda kao igru, prolaznu zabavu, utješni zgoditak... A nije ni važno. Gotovo je. Nema više... Okrenula sam se polako, a oovo je opet pritisnulo moje noge, koljena su zadrhtala, pogled mi se zamutio od suza.

Njih su dvoje nestali u vrevi grada, a ja se strovalih na prvu klupu... Zrinjevac. Ulična parada, vika i glazba svuda oko mene. Ljetna lepršavost osjećala se u zraku. Svi su se veselili, a ja...!?

Kako sada dalje, kako reći prijateljima da nema više naše priče, kako objasniti roditeljima da nema planiranog ljetovanja u Grčkoj? On je otisao iz mog života, a ja ne znam što će sama sa sobom... Zemljo, otvori se!

Očaj me preplavi i ja poželih najzabitije mjesto na svijetu da isplačem svoju gorčinu...

Polako sam podigla glavu, a ispred mene stajala je zgrada turističke agencije. Mahnito otvorih vrata. Riječi su letjele iz mene bez reda i smisla. Polako i uz osmijeh gospoda za šalterom slušala je provalu polusuvislih rečenica... Nešto što nije daleko, ne avionom, gdje nema buke, samo mir prirode, ljepotu zemlje, nešto što odiše tradicijom, nešto što priča priče o prošlosti, nešto što smiruje dušu. Tamo hoću.

- Hum.

Njezin odgovor bila je jedna jedina riječ.

- Molim, što je to? Najmanji grad na svijetu?! U Istri?

- Autobus polazi sutra u osam sati ispred Esplanade. Imamo još samo jedno mjesto - glas gospode sa šaltera bio je umirujući i obećavajući...

Da, možda bijeg i nije neko sretno rješenje, ali ovo zvuči dobro: najmanji grad na svijetu, tamo ću pobjeći i sakriti se od svih, od tisuću pitanja, od srama i bola...

Polazim sutra!

Ne znam više u kakvom sam uzbuđenju i iščekivanju dočekala to sutra. Sjedila sam u autobusu, a čak nisam bila sigurna kamo točno idem i što me tamo čeka. Samo što dalje od Zagreba i njegove buke, u susret suncu, ljepoti netaknute prirode i najmanjem gradu na svijetu - Humu.

Glas vodiča počeo je opuštati moje iscrpljeno tijelo:

- Prema Guinnessovoj knjizi rekorda ovo je najmanji grad na svijetu. Ima sveukupno 23 stanovnika, ima provedenu kanalizaciju, općinu, i svog poglavara, sve što je potrebno da bude pravi mali grad. Nalazi se u srcu prelijepog Istra, 14 km jugoistočno od Buzeta. Hum je često stradavao, više puta srušen i ponovno obnavljan. Bio je jednom i spaljen, ali iza toga ponovno izgrađen i nastanjen. Povijest ovog gradića stvarno je zanimljiva. Grof Ulrich II. podigao je Hum na ostatcima stare utvrde. U to je vrijeme Istra pripadala Franačkom Carstvu, i u tom sklopu 1040. g. postala zasebnom regijom. 1102. g. Ulrich II. daje Hum, uz niz drugih gradića, kao feud akvilejskom patrijarhu. Tim činom zapravo počinje povijest Huma kao utvrde. Jest da ima samo dvije ulice, ali zato ima dušu najvećeg grada, velika kamenita vrata, crkvu, župni dvor i zidine koje su ga branile od neprijatelja - kao u nekom polusnu primala sam vodičeve riječi.

PREDLOŽENI

Bože, tko će mene braniti od uspomena!? Morat ću biti jaka, jaka u samoći.

Nisam dopustila suzama da mi zamute pogled na divan okoliš. Snaga je u meni rasla svakim kilometrom, sve dalje i dalje od Zagreba.

I stigli smo: Hum!

Stajala sam kao opčinjena pred velikim vratima tog malenog grada i pokušavala odgonetnuti natpis na glagoljici koji je bio uklesan na samome vrhu. Ljepota prirode, duh prošlosti i mističnost velikih vrata saprali su u meni u tom trenutku svu gorčinu izgubljene ljubavi. Preda mnom je bila samo tajanstvenost ovog gradića, njegova ljepota tkana godinama i dah starine. Mir je ulazio u moje srce i u moju dušu. Nekom je čarolijom bol zbog nesretne ljubavi postala nešto s čim će se moći nositi.

A hoću li moći sama dalje? Sama, bez nekoga o kome romantično sanjam?

To mi više nije važno jer me ljepota ove prirode vraća u život, daruje mir i osmijeh u očima.... Hum...najmanji grad na svijetu, tako malen, a tako velik za moju dušu...

-Oprosti, bi li me htjela slikati pored ovih vrata? Sâm sam, frend mi se razbolio, a ja nisam htio propustiti ovaj izlet u Hum. Još ne razumijem glagoljicu, ali sam upisao Filozofski u Zagrebu, prošao sam na prijamnom, i na jesen krećem na faks pa ću sigurno do kraja ove godine znati što ovdje piše. Pokušaj uhvatiti natpis čitljivo da mogu prijatelju poslje prevesti...

-Hej, stani i ja se spremam upisati Filozofski, i mene zanima glagoljica!

Na pomolu je bilo nešto što bi mi, uz Hum, moglo unijeti još malo svjetla u život. Treba se samo otvoriti i nešto će se lijepo sigurno desiti...baš „desiti”, kao što stih pjesme kaže:

...Još još bi nam mogla desiti se ljubav...

Mihaela Zaher, 4. razred

Geodetska tehnička škola

Voditelj: Nikola Butorac

Internetski spas

Budilica. Kao i svaki dan, ustajem iz kreveta. Šest je sati ujutro. Oblačim se, pijem kavu i krećem na posao. Sjedam u bus, sljedeća stanica - Remetinečki gaj. Izlazim iz autobusa, lijeno ulazim u pekaru, kupujem pecivo, izlazim iz pekare te ulazim u ured. Još jedan običan, dosadan dan. Vraćam se doma, gledam televiziju, odlazim spavati. Sutra provodim istu dosadnu rutinu do jednog dijela. Što je ovo? Pokušavam ući u pekaru, zatvorena je. Ma sigurno je Đurđi bolesna kći. Ne obraćam preveliku pažnju... Sljedeći sam dan primijetio da je pekara i dalje zatvorena. Neugodno iznenađen odlazim na posao. Po zanimanju sam policajac. Da, da, znam što mislite: zabavno, uzbudljivo, rad na terenu, a to ustvari nije tako. Više se bavim sređivanjem papira nego hvatanjem kriminalaca. Inače, imam trideset i dvije godine i zovem se Ivica Buzuk, no prijatelji me zovu Kum. Ne pitajte zašto, jako duga priča. Bračno stanje? I dalje u potrazi... No stalno su mi misli na istoj stvari. Ne mogu više izdržati. Idem provjeriti što se događa u toj pekari...

Odlazim do pekare. Pokušavam otvoriti vrata, ovaj put je otključano. Ulazim unutra i imam što vidjeti. Prodavačica leži na podu u lokvi krvi, okrenuta je na bok i gleda prema vratima. Ubijena, hitac u glavu, jedino vidljivo mjesto ikakvog nasilja. U nadi da je i dalje živa provjeravam joj puls, nema ga, već je i hladna. Ostao sam šokiran, vratio sam se u postaju. Odlučio sam prijaviti slučaj šefu, no on nije spreman za suradnju. Čini se nezainteresiran, ne čini mu se bitnim cijeli slučaj. Ironično mi je rekao: „Ako ti je toliko stalo, istražuj...“ Iz inata odlazim opet na mjesto zločina. Sve je izgledalo savršeno, nije bilo otisaka prstiju, kamere su bile ugašene, oružja ni na vidiku. Osjećao sam se nemoćno. Iscrpljen, gladan i bez volje odlazim doma. Na pameti mi je samo jedna stvar - to naizgled nerješivo ubojstvo. Napravio sam večeru, i dalje jedem sam, pa se nisam ni previše trudio. Uključio sam televizor, u zadnje vrijeme mi je on najbolji prijatelj, našao sam neki filmski maraton. Vesterni. Ajde da i to vidimo...

Ne znam ni kada sam zaspao, no bio sam toliko umoran da sam se jedva dogegao do posla. Oh, odlično, to je moja sreća... Šef mi je dodijelio nekog malca, tek je završio Akademiju i sad ga ja moram dadiljati. „Ja sam Ivica, drago mi je, kako se zoveš?“ - pružio sam ruku novom dečku. „Zovem se Jan, velika mi je čast upoznati Vas, puno sam čuo o Vama.“ - stiskao mi je ruku kao da je nikada neće pustiti. Preživio sam upoznavanje, sada možemo i na mjesto zločina.

„Kreni za mnom, imamo slučaj. Da te kratko uputim: ubijena je ženska osoba srednjih godina, jedan hitac u glavu, nikakvi dokazi nisu pronađeni, morat ćemo se jako potruditi.“ Hodao je iza mene, kaskao je za mnom pokušavajući sve zapisati, kao da će mu to pomoći. Došli smo u pekaru te smo počeli zajedno istraživati. Otišao sam u stražnju sobu dok je mali, kako se ono zove, ostao u pekari. Aha! Ugledao sam crne rukavice, okrenuo sam se da uzmem vrećicu za dokaze iz torbe, žurno se okrenuo, ushićen zbog pronalaska, kad odjednom - nema rukavica. Ostao sam zapanjen, no istina je da u zadnje vrijeme ne spavam, jučer vesterni, prekjucer komedije, možda i nije tako neobično što mi se pričinjava. Završila mi je smjena, otišao sam doma i odlučio se dobro naspavati. Noćas nema filmova, krevet će mi biti najbolji prijatelj. Radio sam jutarnju smjenu, od osam do četiri. Oko dvanaest sati javio mi se očeviđac. „Napokon ova istraga kreće u dobrom smjeru!“ rekao sam Janu, napokon sam mu naučio ime. Ispitivanje očevica je dogovoren u tri sata. Sada mi je samo preostalo da čekam... Ubijao sam dosadu kako sam znao i umio, sređivao papirologiju, odgovorao na prilično banalna Janova pitanja. Napokon tri sata. U sobi za ispitivanje čekao me čelav, krupan, stariji čovjek. „Dobar dan, ja sam Ivica Buzuk, drago mi je.“ Čovjek se nije stigao predstaviti, šef me pozvao u svoj ured te sam morao otići. Jan ga je nastavio ispitivati. Šef mi nije imao ništa pametno za reći, pohvalio me za sređenu papirologiju, vjerojatno mu je bilo dosadno pa je tražio žrtvu i na žalost, našao ju je. Kada sam se vratio do sobe za ispitivanje, ni očevica ni Jana nije bilo nigdje

PREDLOŽENI

na vidiku. Jako sam se razljutio. Počeo sam tražiti tog prokletog malca i nakon par minuta sam ga našao. Vraćao se u moj, privremeno naš, ured. „Gdje je gospodin kojeg smo trebali ispitati?” pitao sam ga pokušavajući umiriti sam sebe. „Pitao sam ga par pitanja i shvatio sam da ništa korisno nije video”, odgovorio je nonšalantno. „U redu, pozvat ćemo očevica opet, no molim te nemoj ništa provoditi bez mog dopuštenja.” Početničke greške, neka mu bude, tješio sam sam sebe. „Oprostite, neće se ponoviti!” „Da bar neće”, pomislio sam. Ostala je jedna jedina stvar koju nisam provjerio na mjestu zločina. Kamera. Krenuo sam po nju. Nisam, naravno, krenuo sam, krenuli smo on i ja. Skinuo sam kameru sa zida i izvadio vrpcu. „Želiš li proučavati kameru ili vrpcu?” „Vrpcu!” odgovorio je prije nego što sam stigao i udahnuti. Vratili smo se i krenuli svatko u svom smjeru. Kamera je bila ugašena, no nije bila razbijena, sve je bilo napravljeno kirurški. Jan me nazvao i rekao da je pronašao nešto, ali da je to sve prije ubojstva i pljačke. Što sada? Bio sam očajan, nisam znao što će, više nije bilo dokaza, a nisam mogao dopustiti da ubojica i pljačkaš prođe nekažnjeno. Otišao sam doma, našao neki triler na televiziji te odlučio prespavati i sutra krenuti ispočetka. Dobio sam SMS poruku, prijatelj mi ju je poslao. Rekao mi je da pogledam mail, da mi je poslao pozivnicu za njegovu momačku večeru. Uključio sam laptop i otišao na mail, imao sam 50 nepročitanih mailova koje valjda nikada neću ni pročitati. Vidio sam pozivnicu, dobro se nasmijao i krenuo ugasiti laptop. No, nešto mi je zapelo za oko. Janov mail. „Zašto me on treba? Ima moj broj telefona, stvarno mi nije jasno...”, pomislio sam. Otvorio sam mail i imao sam što vidjeti. I dalje ne mogu vjerovati, u čudu čitam mail: „E nemam više para na mobu. Uspio sam, maknuo sam i svjedoka i rukavice i snimku pljačke. Što da dalje radim? Onaj Ivica mi stalno smeta, vrlo je naporan, dosadan i misli da može što hoće. Ne mogu još dugo s njim. Ta pljačka opće nije trebala tako izgledati, ona baba nije trebala biti ubijena.” Sad mi je sve jasno, ipak to nije bio savršen zločin. Samo kome je mail upućen?

Više nisam trebao gledati triler, našao sam se u njemu... Morao sam smisliti neki plan kojim bih raskrinkao malog prevaranta i otkrio tko mu je pomagač. Kako me uopće uspio preveslati? Morat će biti puno, puno oprezniji, pogotovo sada. Cijelu sam noć smisljao plan, isplanirao sam svaku situaciju, ovaj put me neće prevariti. Trebao sam pomagača, nije smio biti nitko iz policije... Policija je realno moj život, uz televiziju i prijatelje, a njih nisam htio dovesti u opasnost. No, morao sam, a znao sam da će mi moj najbolji prijatelj rado pomoći. Inače, on se zove Zdravko, i stvarno je „ljudina”, nisam upoznao bolju osobu od njega, a znao sam da je ujedno i neustrašiv. On je bio savršena osoba.

Probudio sam se vrlo rano, oko četiri sata ujutro, bio sam previše uzbudjen da bih spavao. Radio sam opet prvu smjenu, od osam do četiri i jedva sam dočekao sedam sati da krenem na posao. Rutinu nisam mijenjao. Došao sam na posao. Oko deset je zazvonio telefon, novi svjedok. Doći će u podne. Svjedok je ranio, uveo sam ga u prostoriju u koju sam prije toga postavio tajnu kameru. Svjedok je bio Zdravko, lažni svjedok. Postavio sam mu dogovorena pitanja na koje je on savršeno odgovorio, rekao sam Janu da završi ispitivanje, a ja sam otišao u svoj ured i nestrpljivo čekao. Došao je Jan, rekao je da je završio, da svjedok ništa ne zna. Poslao sam ga da ode do šefa po neke papire, a ja sam nazvao Zdravka: „Halo stari, reci što je bilo?” „Taj mali je luđak! Prijetio mi je da će mu ubiti i mene i moju obitelj, ako progovorim o ičemu što znam. Ali držao sam se plana i rekao sam mu da me nije strah i da će ja biti iskren. Pazi što mi je on rekao: rekao mi je da se pazim, da odsada prati svaki moj korak.” „Hvala ti. Radi sve što inače radiš. On će te najvjerovalnije pratiti, ali i ja će te pratiti da te zaštитim i njega uhvatim. Ne znaš koliko mi to znači, vodim te na cugu.” „Ma ništa, samo da prođe plan kako smo isplanirali!”

Znao sam da će Jan tako nešto napraviti! Ali nema veze, ulovit ću ja njega. Od sada i ja pratim Zdravka! To nije bio dio plana, ali morao sam se naknadno snaći. Zdravko je obavljao svakodnevne obaveze. Tržnica, dućan, kuća te je na kraju dana otisao na kavu. Jan je tada odlučio napasti, kao da ništa nije naučio na Akademiji... Zdravko je izašao iz kafića oko devet sati navečer. Jan je stao iza njega. Morao sam brzo reagirati, potrčao sam prema njemu i u zadnji čas spasio prijatelja od sigurne smrti. Odveo sam malca u postaju. Plan je uspio!

Klupko se počelo odmotavati. Prva stvar koju je rekao bila je: „Nisam ja to sam radio. Tvoj šef me unajmio, a i ti si budala, veslao sam te kako sam htio.“ Jedva sam ostao priseban, ali uspio sam. Iako je bio bahat, umišljen i bezobrazan, rekao mi je sve što sam htio znati. Rukavice je zaboravio na mjestu zločina pa ih je morao maknuti, snimku je djelomično uništilo, a prijašnjem očevicu je prijetio. I to sve u dogovoru s mojim šefom! Riješio sam slučaj! Nikad nisam bio ovoliko ponosan na sebe. Dobio sam novi nadimak, sada me zovu Heroj ulice.

Mia Markusi, 1. razred

I. gimnazija

Voditeljica: Teuta Ismaili

Dora Unković, mentor: Tomislav Tomic
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Iskre

Bljesak i škljocaj fotoaparata
U ruci isprešana ljuštura trenutka
Taj nepomičan obris harmonije bivanja
Gdje je lice s naslovnice?

Elektronički hihot mobitela
Plastična kutijica šapće sićušnu priču
Dvotočka, crtica, zatvorena zagrada
Što ga je nasmijalo?

Ušima se kroz zataknute slušalice
Prolijeva smijeh škakljivih instrumenata
Rijeka nevidljivih boja temeljito ispire srce
Tko je odvrnuo slavinu?

Nije li se to plahi netko
Slučajno sam o sebe sapleo i pao?

Gdje je?

Bez odgovora u ladicu bačeni
Izbezumljeni upitnici namrštenih čela
Pucketanje balončića neznane sapunice
Bezbroj je puta usporena snimka

Katarina Kukavica, 2. razred
Gimnazija Lucijana Vranjanina
Voditeljica: Diana Herak Jović

Kako je Grinch ukrao Božić (ili o potrošačkom mentalitetu kapitalističkog društva)

Budim se, palim svjetlo, ali i dalje je mračno. Protrljam oči, ali ništa se ne mijenja. Sivilo svuda oko mene, a uskoro će Božić. Ustajem i bacam pogled van. Ah, ipak!... Kakvo olakšanje! U programiranom ritmu zasljepljuju me lampice na prozoru susjede Zlate. Oblačim majicu koju sam dobila za prošli Božić, stavljam šminku koju sam dobila od svetog Nikole, zaključavam stan i izlazim u svijet zaražen božićnom bolešću.

Naborana i našminkana lica, izmiješani mirisi friške jutarnje toalete i rano skuhane juhe, gužva u tramvaju, bapske bunde, torbe za plac. Iz kineskog mi dućana mašu Josip i Marija iz florescentnog Betlehema, iz pokojeg se izloga, u skromnom osvjetljenju štednih žarulja, tužno smiješi plastični bor-kišobran, nakaradno nakinduren, hineći sreću, svjestan svoje slabašne prezentacije blagdanske raskoši. Trešnjevački plac: sa štandova vise plastične sige pristigle s Dalekog istoka, led-žaruljice bacaju u depresiju sve druge koje to nisu, Djed Mraz penje se do krova štanda pokrivenog salonit-pločom (kancerogeno?), dočaravajući nam vjerno (premda mu noge atrofiralo vise) kako on to doista čini kada nam se u kuće uvlači kroz dimnjak - kako sugestivno! Snježne kugle u kojima se našao pokoji sakralni motiv ili pak one koje nude puku ljupkost u liku veselog praseta, djeteline, dimnjačara i slično - za malu nam cijenu u domove unose sreću. Predivno je. Zaista mi dođe da dišem punim plućima! Toliko je krasno da jedva čekam da padne snijeg i sve to zatrpa!

Pogled na grad (koji mega-licitarima kamuflira činjenicu da suvlasnici stanova nemaju za pričuvu iz koje bi se mogla financirati obnova fasade) zaklanjaju mi reklame s unovčenim osmijesima onih sretnika kojima se još isplaćuju honorari za poziranje u blesavim kapama s coflekima ili rajfovima koji glume sobove robove i omogućavaju ti da budeš u Rudolfovom društvu. Dominira komunistička i kokakolovska crvena boja koja pomiruje sve režime, i socijalistički i kapitalistički, jer - novac ne pita tko si ni što si... Debeli djedica vodeći je motiv ovog cirkusa. Kao mala više sam se bojala te izmišljene maskote novog doba nego samog Boga. „Moraš biti dobra inače ti neće doći Djed Mraz... Moraš na spavanje jer Djed Božićnjak sve vidi...“ Naravno da vidi, ionako u slobodno vrijeme radi kao Big Brother.

Američki luksuz blagdanske raskoši posve nas je obezglavio pa peglamo kartice kao „Djevojčica sa šibicama“ svoje posljednje šibice ne bismo li se ugrijali na lažnoj vatri blagostanja. Roditelji broje novce i marljivo računaju koliko se još milimetara mogu pomaknuti do provalje „crvenog“, obijesna djeca još ažurnije sastavlaju popise svojih želja... posve smo prionuli na posao manjakalnog trošenja, zajapurili se, obezglavili... Od silnih šljokica, srčeka, kuglica, lameta, girlandi, prskalica, sobova i rogova ne vidimo dalje od nosa. Ne nazivamo prijatelje, šaljemo instant SMS poruke unificiranog sadržaja, i to samo onima od kojih smo poruku već dobili. Ne razmišljamo o obitelji, našem utočištu, niti o hladnoj štalici, ne zanima nas mudrost trojice kraljeva s Istoka, niti pravi put koji pokazuje repatica. Kršćanstva ni u tragovima. Što je kršćanski u pohlepi, neumjerenosti u jelu i piću, petardama i rastrošnosti? Pa ni kićenje bora nije poteklo iz kršćanstva, a kamoli umorni lik koji preko student-servisa honorarno radi kao Djed Mraz u shopping centru? Plitke glave nose nam novčanik ili želudac.

Zato uživajmo u „blagdanskom ozračju“, oslijepimo od sjaja, oglušimo od krištave melodije „Zvončića“ koja izlazi iz svake plastične igračke sa štanda, udahnimo zrak iz praznog novčanika naših roditelja, opustošimo dućane i odvažimo se na avanturu plaćanja struje za prosinac jer lam-

PREDLOŽENI

pice ipak daju onaj „final touch“ našem boru. Izvoz, uvoz, kompanija x, tvrtka y, piće z, kolač k, purica iz Yorkhermishairea i - stol je pun. Bor - 150 kn, božićni accessoire - 200 kn, puna usta najmilijih 1000 kn, na dar dobiveni parfem koji će neutralizirati smrad naših trulih mozgova - 500 kn, make-up set za prikrivanje mrlja na licu nastalih uslijed zajapurene obijesti i zavisti - 300 kn. A i za sve ostalo - tu je Mastercard.

To nije poanta Isusovog rođenja. Božić ne dolazi „tihom na prstima“. Ne zveckaju to praporci na saonicama. To zvecka novac. Money talks. Sve jezike.

Sretan nam Bezbožnić, ludi ljudi!

Kristina Trampuš, 3. razred

XI. gimnazija

Voditeljica: Ivana Babić

Laura Barić, mentor: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Na(d) poljima magle

Plešem na gustoj mreži
tankih žica, razapetoj iznad
tramvajskih pruga, malenih trgovina
i polja magle.

Lagane iglice leda
prešle su s osušenog
lišća na moje žice. Oštrim
pokretima mijenjam ritam.
Šapućem si: prsti-peta,
prsti-peta...

Na glazbi limenih šumova,
zveketanja defa spašenog
kovanicama moje žice postaju granica.

Prstima pokušavam pogoditi žicu,
i šapućem si:
prsti - peta, prsti - peta.
Pete su zaledene,
prsti pomalo odbijaju poslušnost.

Magla se savija i prima me u naručje.

Hrvoje Korbar, 2. razred
XVI. gimnazija
Voditeljica: Jadranka Tukša

Otrovna uspavanka

(Bez trećeg je drama Milana Begovića. Na kraju trećeg čina Giga Barićeva u samoobrani upuća muža Marka).

Četvrti čin

Noć je, nešto iza 3 ujutro. Hladnim i mokrim ulicama Gornjeg grada odjeknuo je pucanj. Sablasna jeka širila se poput kuge, trujući zidove usnulih kuća. Samo jedna prestrašena crna mačka protičala je vlažnim pločnikom. U kući Gige Barićeve je zatišje. Svijeće su pogaštene. Samo sablasna svjetlost blijedog mjeseca, ulazila je kroz prozor u salon. Na svilenom perzijskom sagu tragovi mješeve svjetlosti, poput zastrašujućih prstiju kakve utvare, milovali su drhteći lik naizgled slomljene žene. Prekrasna tkanina njezine skupocjene haljine posuta je crnim barutom, njezini blijedi prsti čvrsto stisnuti u agoniji, njezina kosa razbarušena. U sobi je sablasna tišina, sve što se može čuti su Gigini prigušeni jecaji. No, jesu li to jecaji što odzvanjaju starim zidovima? Gigino teško ridanje i očigledni plač zastrašujuće je počeo ličiti na smijeh. Jezivi, histerični, vještičji smijeh. Zapinjući na svoju dugu haljinu, Giga je polagano ustajala, otkrivajući svoje blijedo lice što je izvirivalo okruženo crnim kosama i razlivenu šminku oko vodenastih plavih očiju. Pune krvave usne bile su raširene u stravičan osmijeh iz kojeg je curio otrovan smijeh. Izgladala je kao sita vampirica koja se upravo napila krvi svoje najslađe žrtve, uhvaćene u njezinu perfektnu klopku. Poput odlične glumice koja je savršeno odradila svoju ulogu, Giga je popravila svu razbarušenu kosu jednom rukom, dok je drugom dizala revolver sa svilenog perzijskog saga. Uvezši ga u obje ruke, ogledala je odsjaj svog jezivo lijepog lica u sjajnom revolveru i prinjela ga crvenim usnama. Lagano zaklopivši oči, pritisnula je dugi poljubac na hladnu ručku revolvera i osmjehnula se šapčući: Hvala ti, moj vjerni prijatelju. Odložila je oružje na tabernakl pokraj prozora. Novi val zadovoljnog smijeha prolio joj se iz vrelog grla. Okrenula se prema Markovom nepomičnom tijelu: Zar mi nećeš čestitati? Na njenom luđačkom izrazu lica rasulo se lažno razočaranje: E boljeviće moj... Ti si zbilja povjerovao da sam ja bila vjerna ženica koja te čekala sve te puste proklete godine koliko te nije bilo? Kako si samo prokletu naivan... Giga je prišla Markovoju ležećoj prilici, oko koje se pomalo širila lokva crne krvi. Sa gađenjem pogledavajući u Markove otvorene oči: Kakva šteta... Živahno se bacivši na divan: No gledajmo na dobru stranu svega ovoga, dragi moj! Sada me više nećeš maltertitirati, siliti ni na što. Ti se nisi ni trebao nikada vratiti, ti si trebao ostati u Rusiji i zaboraviti na sve. Na Zagreb, na ovu kuću, na mene. Duboko udahnuvši, Giga je sa nastranim izrazom lica, uživala u bakrenom zadahu tamno crvenog vina koje je nekoć teklo Markovim venama. Krv je već doprijela do nogu divana na kojem je opušteno ležala Giga. Izgledala je kao lijena Rimljanka koja očekuje svoga roba sa pladnjem grožđa i slatkog vina. Progovori tiše: Nisi me trebao napadati bez dokaza, trebao si znati da su me godine promjenile... Nastavi sa izrugujućim tonom obraćanja nestašnom djetetu: Ali, iz grešaka se uči, zar ne dragi moj? Jest, jest! Ja uvijek kažem, svako zlo za neko dobro! Udobno se smjestivši u divan, i naslonivši lijepu glavu na podbočenu ruku, progovori nježnim šapatom: Ali najdraži, moram ti priznati... Taj hladni metak što je probio tvoja tvrda prsa... Krivo mi je da sam ga baš ja morala poslati u tvom smjeru, a ne neki insolentni Rus. Prilegne malo, prekriživši ženstvene noge jednu preko druge: A naivni, naivni moj Marko! Što li je samo Sibir od tebe učinio, da si postao tako... nepodnoshljivo lakovjeran? Hm? Osmijehne se u prekrasno obojeni strop sa prikazima anđela. Kakve li samo drske ironije! Nema ovdje nikakvih anđela. Nikakvih. Giga usklikne žovitljivo: Zar si ti očekivao da će ja biti poput Penelope? A ne ne... Nastavi sarkastično: Grčka je davno nestala, zajedno sa svom

svojom savršenošću i ravnotežom kojom je odisala stoljećima. Dobro došao u dvadeseto stoljeće, Odiseju moj. Dolazi nam prokleti doba. Na njezinom umrljanom, ali i dalje prelijepom licu, više nije bilo osmijeha. Bez imalo srama, bosim nogama stala je u hladnu lokvu krvi koja je gotovo prekrivala cjeli salon i polaganim je koracima, poput uvijene mačke, došetala do telefona. Slobodnom rukom dohvatala je buket osušenog cvijeća, zarivši nos među krhke mirisne latice. Preko crnih karanfila pogledavala je u Markove otvorene oči, koje su buljile u nju sa izrazom iznenađenja i nevjerice. Napokon, na drugoj strani slušalice, oglasio se duboki muški glas čovjeka za kojim je žudila na sve moguće načine. Giga se strastveno osmjehnula, ženstveno ispustivši šuškavi buket na tlo: Konte... gotovo je. Šimin korumpirani šapat curio je kroz starinski telefon poput gorkog meda. Kapao je po perzijskom sagu i Giginim ženstvenim ogoljenim stopalima, uzdižući je u crne visine. Tamne vijeđe titravo su se zatvorile oko očiju boje rane zore. Poput kakve bludnice, priležnice tame, kurve s Pariških ulica, Giga je protrnula pod Šiminim dominantnim šapatima koji su navirali kroz telefon poput slatkog soka iz zrele breskve. U velikom zanosu šapne: Spakiraj stvari Šime, odlazimo iz ovog grada. Vidimo se sutra, ljubavi moja. Giga je spustila telefonsku slušalicu i kleknula u jezero ljepljive, hladne krvi. Uronivši vitke bijele prste u krv, dovukla se do Marka i prislonila vrele usne na ledene. Jezivi samozadovoljni osmjeh iskrisnuo je na njezinom licu. Lišena svake brige i sa velikom maličijom, Giga je veselo poskočila i sjela na starinski clavecin. Svojim krvavim prstima udarila je po tipkama i zapreludirala jezivu sonatu, u isto vrijeme je stala žovijalno kazivati Markovom mrtvom tijelu, smiješći se opako: Dragi moj, ti to nisi ni mogao zamisliti, no bilo je trećeg. Oduvijek je bilo trećeg... Jezivo lijepa sonata letila je hladnim zagrebačkim Gornjim gradom, nošena još hladnijim vjetrom kroz svaku pukotinu i prorez. Otrvna uspavanka sa Giginim usana čula se daleko.

Pada ZAVJESA.

Iva Neljak, 4. razred

VII. gimnazija

Voditeljica: Katarina Slade

Ponekad poželim kupiti kartu

Ponekad poželim kupiti jednosmjernu kartu. Odredište mi uopće nije bitno.

Mogu se zamisliti kako smireno koračam prema šalteru na nekom željezničkom kolodvoru čiji izgled malo podsjeća na francusku Provansu. Položim svoj starinski novčanik na pult, a s druge strane stakla sjedi vesela djelatnica, nimalo slična nervoznim ženama na blagajnama HŽ-a. Ova simpatična ženica blago mi se smješka jer zna zašto sam ovdje. Ona često viđa ljudе poput mene - željne bijega, avanture, promjene. Otvaram usta kako bih zatražila kartu, ali prije nego je ikakav zvuk dopreо iz mene, ona mi već pruža maleni papirić. Točno zna što bih zatražila, jer ona često viđa ljudе poput mene. Zahvalno joj se nasmiješim, podignem novčanik, izvučem ručku kofera, vratim sunčane naočale na nos i krenem prema vlaku.

Vrijeme je prekrasno, pravi ljetni dan. Sunčano je, na plavom nebu nema ni oblačka. Ali vrijeme je uobičajeno; ljudi na stanici nešto su što se ne viđa često. Očekivali biste da su putnici nervozni, da svako malo pogledavaju na svoje ručne satove i nestrpljivo izvijaju vratove kako bi vidjeli stiže li njihov vlak. Ali ljudi na ovoj stanici sve su samo ne takvi. Veselo razgovaraju jedni s drugima, bezbrižno čitaju časopise ili jednostavno promatraju krajolik. Nikoga ne zanima koliko je sati niti hoće li negdje zakasniti. Oni, zapravo, nemaju kamo zakasniti.

Odjednom i mene obuzima sjetno raspoloženje i opušteno sjedam na klupu. Čekam vlak, ali ustvari ništa ne čekam. Potpuno mi je svejedno stiže li on sada, za dva sata ili sutra. Ne predstavlja mi nikakav problem sjediti ovdje satima, čak danima, jer trenutačno mi je ljepše i sretnija sam nego ikad prije u životu. Kao da mi je ptičji pjev kojeg čujem oko sebe uzdignuo sav teret koji sam nosila na ramenima.

Ovako valjda izgleda kada zapravo živiš, pomislila sam. Ovaj nezabrinuti pogled, nedostatak žurbe, opća smirenost- sve to je zapravo život. Mora biti. Oduševljena sam ovom spoznajom, ushićena što sam otkrila formulu eliksira mladosti. Jer, ne možemo ostarjeti ako se nikad ne brinemo. Ovo je dječje stanje uma, potpuni mir. Savršenstvo u svom elementarnom obliku.

Seosku tišinu proparao je zvuk željeznice. Dižem se s klupe, uzimam svoju prtljagu (koje, doduše, ima malo) i polagano krećem prema vlaku. Vedri konduktor upozorava putnike da je vrijeme za ukrcaj. I samo što nisam zakoračila u vagon, kada mi u djeliću sekunde kroz glavu prođe slika ljudi koje ostavljam iza sebe. Smiješna si, kažem si, ali slika postaje sve čišća i shvaćam da ne mogu otići. Silazim s vlaka, a on za minutu odlazi u nepoznatom smjeru.

Gledajući ga, gledajući bijeli dim koji se za njim vuče, shvaćam da sam možda ipak trebala otići. Ponovno sjedam na klupicu i čekam idući.

Ništa više nije onako lijepo. Sunce je manje toplo, a bijeli oblaci remete mir plavoga neba. Ni ljudi više nisu tako bezbrižni. Dolaze oni sa satovima i ušutkavaju nehajni smijeh vedrijih ljudi. Umjesto francuske provanse, sve mi se više čini da se nalazim u Zagrebu. Ali više od svega, smeta me spoznaja da djelujem kukavički. Pokušavam ignorirati sebe, svoje glupe misli i sve crnji okoliš, no jasno vidim kako je moj čin hirovit. Jasno vidim da sada vlak čekam i da imam kamo zakasniti. Pogled mi slučajno skrene na sat na lijevoj ruci i vidim da je moje vrijeme prošlo. Idući vlak neće ni doći.

Pokunjeno ustanem s klupe i slučajno uhvatim pogled djelatnice šaltera. Opet mi se blago osmehne, ali ja joj ne uzvratim osmijeh. Svejedno, ne ljuti se. Ona često viđa ljudе poput mene - željne bijega, avanture i promjene koji, baš poput mene, najčešće odustanu.

Dina Grego, 2. razred

II. gimnazija

Voditelj: Leo Juko

U potrazi za iskupljenjem

Gladan sam. Žedan sam. Hrana mi ne utažava žed. Piće mi ne utažava glad. Želim otići na posebno mjesto. S druge strane jezera i promatrati odraz drveća u jezeru. Bljesak bistre vode, refleksiju mrtve prirode. Ja nisam odabrao umjetnost, ona je odabrala mene. U snovima se gubim. Riječima se ne znam koristiti. Izdao me glas. Pamet mi se stopila. Sav sjaj je postao lažan i gadan. Izgubljeni kraj. Jedino, jedino pisanje imam. To je sve što mi je ostalo. U tome nisam posve sam. Imam Pakao, Čistilište i Raj. Sve mi je nadohvat ruke. I ljubav i mržnja. Put u kraj. Tu nije bitna jačina, tu je važna i slabina. Čak je i kukavičluk strmina. Kamena stijena.

U ovome imam i poštujem zvijezde, mladu Lunu i Sunčev sjaj. Tajne oblaka, sivi njihov sjaj. Tu se osjećam tako živ i mrtav. Ja sam ovdje princ, mladi princ koji mijenja svoju Sudbinu u milosti zvijezda, žećeći krunu blagosti.

Ovdje pronalazim svoj mir. Ovdje mislim o njoj, svojoj nedodirljivoj kraljici. Nisu nam potrebne riječi. Imamo jezero, bistro kao njen pogled. Zvijezde osvjetljavaju put do njenog srca. Ovdje smo goli. Ona i ja. Princ i kraljica. Vidim njezinu dušu. Njezine grijeha, mane, a opet je tako čista. Drveće je uspavano zaljuljalo ritam blažene glazbe, dok je mjesecina dodirivala njen tanki vrat. Moja golotinja. Njena golotinja. Vjetar joj razbarušio kosu. Osmijeh je zatitroa na njenom licu. Približavam joj se. Kosa mi je crna, svjetleća pod Lunom. Lice ozbiljno zaigrano, nekako zaljubljeno. Usne zatvorene; plahe i drhtave. Tenzije nam nisu strane. Oboje smo napeti. Zasvirala je muzika. Uzbudjena dva srca. Gledam madež na njenom vratu, promatram ga s čežnjom. Podižem pogled njenoj sjajnoj kosi. Prilazim joj bliže. Stojimo na jezeru. Dodirujem njene plahe ruke; ljubim ih svojim grješnim usnama. Povezale nam se duše preko pogleda. Tako je lijepa, mlada, uzavrela. Žarkih usana. Dodirujem je svojim tijelom. Zadrhtala je. Zadrhtao sam. Podigli smo se iznad jezera. Spustio sam se na koljena. Rukom zahvatio čiste vode blagoslovljene. Noć je bila tako iskrena. Mokrim sam prstima prao njen tijelo. Od nogu, polako klizeći kao da dodirujem svilu, dirajući njen struk, prelazeći preko njenog trbuha, prolazeći ispod njenih grudi, gledajući i hraneći se njenim bisernim pogledom. Ustao sam. Prešao preko njenog vrata, šaraoo po njenom licu. Igrao se slikara. Naslonila je svoju glavu na moj dlan, zažmirila, dok sam joj palcem dodirivao usne. Drhtao sam. Treperio pout zvijezde. Želja da ju uzmem bila je ogromna. Zatvorio sam oči, a mlada je kraljica, princeza andeoskog pogleda, kleknula, smočila ruke i polako prala moje noge, moje uzbudjeno tijelo. Osjećao sam hladnoću i blagost žive vode. Kapljice zvuka širile su blagostanje. Kapi su se spuštale niz moja prsa. Njen je dodir budio dječaka u meni. Podlegao sam njenom dodiru; prstima je dodirivala moje lice. Vječni sjaj njenog imena gorio je na mojim usnama. Mrsila je moju kosu. Tako sam ju žarko želio. Ništa nam nije bilo skriveno, jednak u grijesima, jednak u manama i vrlinama pili smo nektar života jedan drugome s usana. Moja kosa voljela je njenu, njene vlasi plesale su oko moga lica. Obgrlio sam njen vlažno tijelo. Požudno, ali plaho, nježno ljubio sam njene uzavrele, gorke usne. Slatke, slatke poput šećera. Koža joj je bila meka; svila, ne, nije to bila svila, melem je to bio. Držao sam ju u naručju. Imali smo jedno drugo.

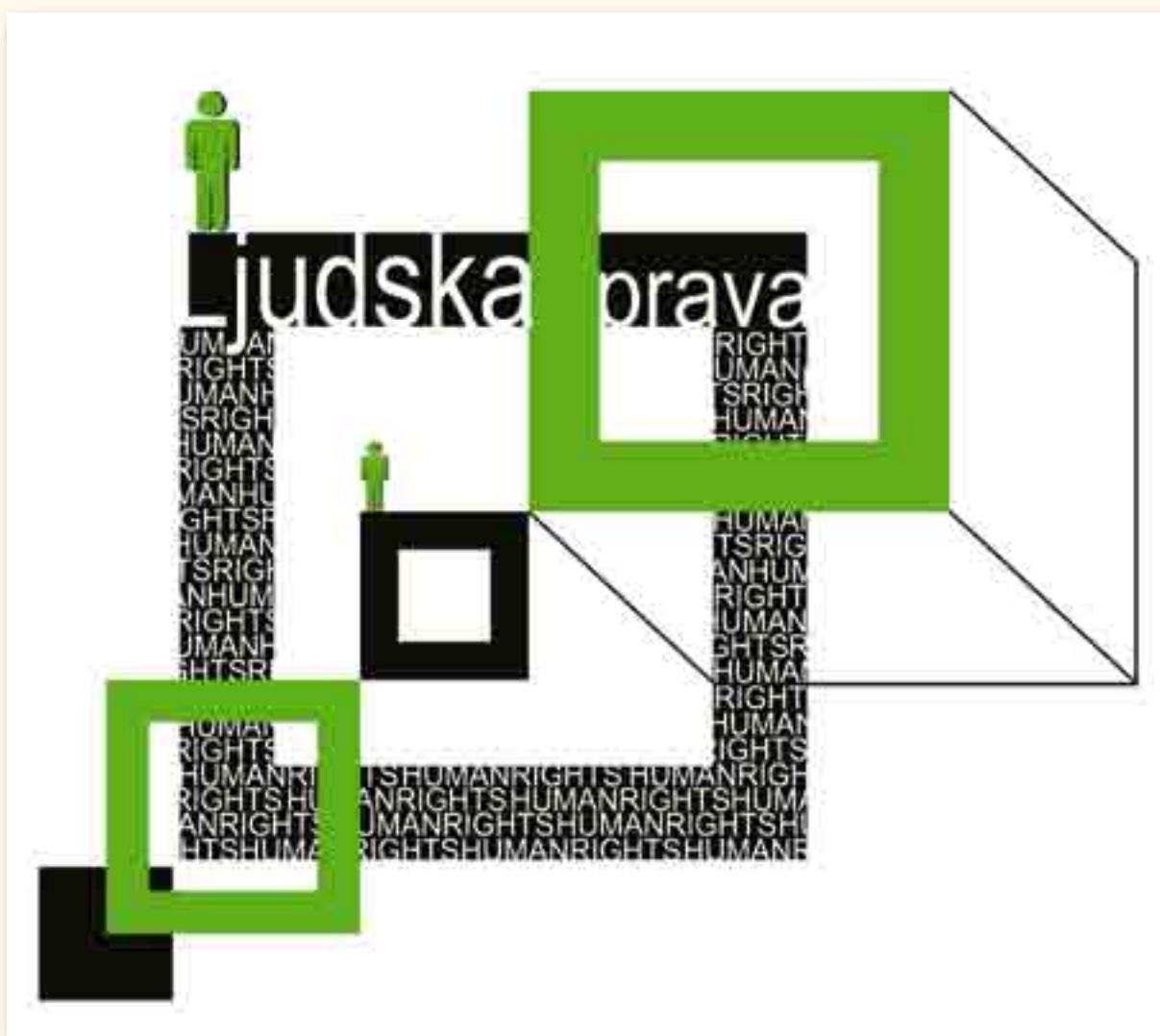
PREDLOŽENI

Te sam noći, te sam noći sanjao, i sada sanjam i snivam. Zamišljam i tako je stvarna ta kraljica. Ljubio sam njene grudi, svaki njen uzdah bio je novi izazov, zvuk čežnje, miris jaglaca u proljeće, ruže u ljeto, a zvonki zvuk, blagost, nemir i strepnja stapali se u prijelazu. Bili smo jedno tijelo, jedna duša. Pod nama jezero zažumorilo, nebo zasjalo, vjetar zaštao, drveće zagrmilo, zvijezde se rasplamsale... sve dokle su naša srca bila spojena u svim našim strahovima i nadama, u tuzi i sreći, u životu i smrti, nas dvoje, kraljica vječnog sjaja svoga imena na mojim usnama i ja, princ razvratnik, odmetnik. Ovdje, sada smo jedno. I tvoje srce i moje. Naša srca zajedno. Duše su nam spojene. A ja poznajem samo jedno, njeno ime u stvarnosti skriveno. Ime njeno sveto i bezimeno. Ljubavi, ime u mojoj ljubavi začeto.

Matija Luketić, 4. Razred

Graditeljska tehnička škola

Voditelj: Ante Kekez

Dora Prah, mentor: Damir Brčić
Škola primjenjene umjetnosti i dizajna

Život je težak

Dok su nas prevozili u onom velikom kombiju, shvatio sam da mi je malo vruće jer bilo nas je previše, puno previše. Gledao sam uokolo i video samo svoje prijatelje - jadne skvrčene, smežurane i tužne.

Jučer je bilo sve u redu - razmišljao sam ljutito. Mislim, vidite, jednostavno sam se odmarao doma, kad evo njih. Izbacili me van i strpali s ostalima u kombi. Lijepo! Baš lijepo.

Bio sam čuo kad su rekli da nas voze u grad, ali kao da će tamo biti bolje.

Bio je s nama neki iritantni mali i neprestano vikao: „Kako super! Idemo u grad, idemo u grad!“ s takvim veseljem kao da je proklet otkrio Ameriku. Došlo mi je da ga ogulim!

I evo nas sada tu gdje jesmo. Prepostavljam da je ovo grad - mislim, kroz vrata vidim da je vani sve sivo, a onaj mali je još uvijek pored mene.

Sada sam ljut na njega jer mi se obraća nekim tankim glasićem. Ne odgovaram mu. Ha! Sada više nije tako sretan:

- Gospon - i dalje cvili. Osjetim kako me trknuo. E, sad mi je stvarno dosta!

- Kaj je? - pitam jako ljutito.

- Kad ćemo opet doma? Ja bih doma! - mislim da će se rasplakati. Mala mimozica.

- Nećemo ići doma, kako ne shvaćaš?! Ovdje smo i ovdje ostajemo! Jel' ti jasno? - izderem se na njega. Kako mi samo diže živac! Što, tar on misli da je meni super? Da mi je drago biti izgubljen u velikom gradu, daleko od doma? Da, ma nikada nisam bio sretniji! Super mi je, baš mi je super!

To je strašno. K vragu. Onaj mali opet cmizdri pored mene:

- Gospon, vidi tam, ne! - viče uplašeno. Pogledam u tom smjeru i vidim kako nas gule i prže. O super.

Kažem vam... teško je biti krumpir.

Vida Zelić, 2. razred

Klasična gimnazija

Voditelj: Željko Jurčić

PREDLOŽENI

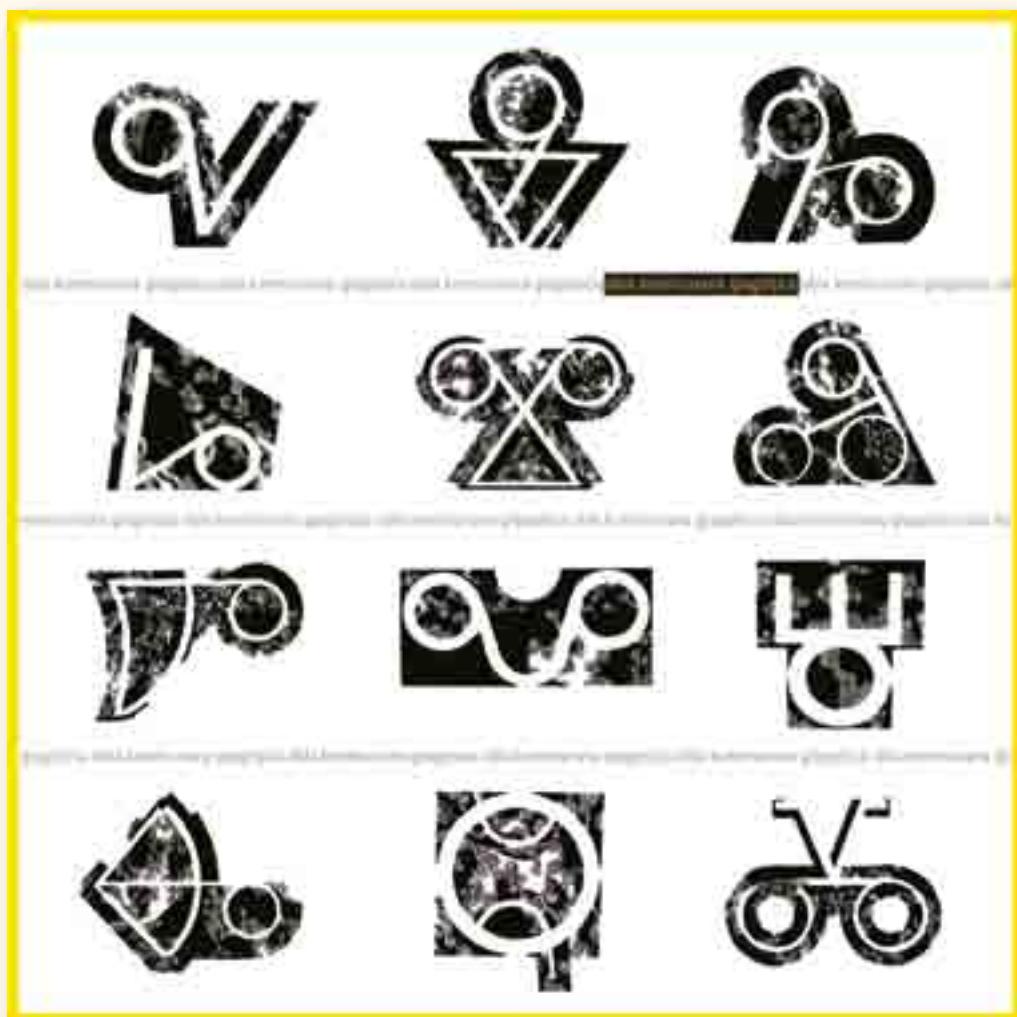
Život

Kad se novi čovječuljak
Iz utrobe otkrije
Jede se i pije, jede se i pije.

i

Kad se iznemogli patnik
Zemljici privije
Jede se i pije, jede se i pije.

Karlo Mikić, 3. razred
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna
Voditeljica: Ivanka Ćurić

Marija Matić, mentorica: Vinka Mortigjija Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Pojedinačni dramsko- scenski nastupi

UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA

Arijana Prekazi, Gimnazija
Lucijana Vranjanina
Maja Gregl: Ljubavi Alme
Mahler
Voditeljica: Diana Herak Jović

Helena Jerleković, Gimnazija
Lucijana Vranjanina
Barbara Sopić: Moj turopoljski
i purgerski Božić
Voditeljica: Diana Herak Jović

Tomislav Bolkovac, Druga
ekonomski škola
Antun Gustav Matoš: Živa
smrt
Voditelj: Ivan Molek

Miro Čabralja, Graditeljska
tehnička škola
Edgar Allan Poe: Crni mačak
Voditeljica: Jelena Brklačić

Fran Kojundžić, III. gimnazija
Ivan Slamnig:
Učenjak želio bih bit
Voditeljica: Branka Milković

Marta Sršan, III. gimnazija
Ljilja Leko: Morski pustinjski
vjetrovi
Voditeljica: Maja Ilić

Ana Rogač, III. gimnazija
Jodi Picoult: Čuvarica sestre
svoje
Voditeljica: Maja Ilić

Viktorija Radman, III.
gimnazija
Miroslav Krleža: Na rubu
pameti
Voditeljica: Valerija Bilić

Kristina Lepur, Prirodoslovna
škola Vladimira Preloga
Tatjana Gromača: Moje
prijateljice
Voditeljica: Goranka Lazić

Vini Jurčić, II. gimnazija
Miroslav Krleža: Vučjak
Voditelj: Ivan Pavlović

Petar Soldo, Klasična
gimnazija
Anđelko Vuletić: I ništa se
promijeniti neće
Voditelj: Dario Budimir

Josipa Šegota, Ženska opća
gimnazija Družbe sestara
milosrdnica
Miroslav Krleža: Stric-vujc
Voditeljica: Helena Marić

Dragan Levarda, Srednja
škola Sesvete
Miro Gavran: Kad umire
glumac
Voditeljica: Leda Franić

ODABRANI*

Pojedinačni dramsko-scenski nastupi

UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA

*odabrani nastupi za Državnu smotru

Ivan Čuić, V. gimnazija

Luigi Pirandello: Henrik IV.
Voditeljica: Vesna Muhoberac

Filip Bošnjak, Škola primijenjene umjetnosti i dizajna
V. Matula i dr.: Münchhausen
Voditeljica: Irena Labaš-Veverec

Rea Kamenski-Bračun, Privatna umjetnička gimnazija s pravom javnosti
Ranko Marinković: Glorija
Voditeljica: Tea Hofmann

Filip Grgić, Prirodoslovna škola Vladimira Preloga
Tomica Bajsić: Apokrifi o Titu
Voditeljica: Goranka Lazić

Sebastijan Ivasović,

Hotelijsko-turistička škola
u Zagrebu
Charles Baudelaire: Opajajte se
Voditeljica: Ljiljana Lež-Drnjević

**Iva Šimić, Ženska opća
gimnazija Družbe sestara
milosrdnica**

Miroslav Krleža: U agoniji
(Laurin monolog)
Voditeljica: Helena Marić

Ivan Igić, XII. gimnazija

Slavko Kolar: Svoga tela
gospodar
Voditeljica: Marijana Šarac

Skupni dramsko- scenski nastupi

UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA

Dramska skupina Graditeljske tehničke škole
Učenički rad: Nadam se da nije san
Voditeljica: Jelena Brkljačić

Dramska skupina Gimnazije Lucijana Vranjanina
Učenički rad: Vrijeme je za vrijeme
Voditeljica: Dragica Dujmović Markus

Dramska skupina privatne škole s pravom javnosti - LINigra
Učenički rad: Klub boraca
Voditelj: Denis Patafta

Dramska skupina XIII. gimnazije
Učenički rad: Štefica ili vedra strana života
Voditeljica: Ana Đordić

Dramska skupina I. gimnazije
Ivan Gundulić: Dubravka
Voditelj: Ivan Janjić

Dramska skupina V. gimnazije
Dante Alighieri: Pakao
Voditeljica: Majda Bekić-Vejzović

Dramska skupina XV. gimnazije
George Orwell: Životinjska farma
Voditeljica: Ljiljana Crnković

Dramska skupina II. gimnazije
Učenički rad: Svit se konča
Voditelj: Ivan Pavlović

Dramska skupina Centra za odgoj i obrazovanje „Vinko Bek”
Učenički rad: ... gledam... vidim... što vidim...
Voditeljice: Anita Matković i Ružica Rašpolić

Dramska skupina Tehničke škole Rudera Boškovića
Daniil Harms: Sasvim obične besmislice
Voditeljica: Žaneta Gerovac

Dramska skupina XI. gimnazije
Učenički rad: Vjeruj u život poslije škole
Voditelj: Matija Grgat

Dramska skupina Srednje škole Sesvete
Učenički rad: Prikaze
Voditeljica: Leda Franić

ODABRANI*

Skupni dramsko-scenski nastupi

UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA

*odabrani nastupi za Državnu smotru

Dramska skupina V. gimnazije
Učenički rad: Kolumpus
Voditeljica: Vesna Muhoberac

Dramska skupina III. gimnazije
Učenički rad: Iz dana u dan
Voditeljica: Maja Ilić

Dramska skupina Tehničke škole
Ruđera Boškovića
Učenički rad: Crni vitez
Voditeljica: Žaneta Gerovac

Samostalni novinarski radovi

UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA

Je li on onaj pravi?

Opće je poznato da je teško zadovoljiti kriterije ženskog roda. Vrlo smo kritične, izbirljive, puno komplikiramo i previše analiziramo. Pa što onda netko mora napraviti da nam se svidi? Koliko god muški rod smatrao da im zadajemo velike jade sa svime i da nikada nismo zadovoljne, zapravo je toliko malo potrebno kako bi se osvojilo žensko srce. Kao i kod svih, početnu ulogu igra fizički izgled. Međutim, vjerovali ili ne, to je kasnije sporedna stvar. Puno je bitnije kakav je netko, njegov karakter, kako se ponaša prema njoj i koliko se trudi da ona bude sretna. Što traži svaka ženska osoba? Sreću. Ako sreću jedne žene čini to da bude voljena, obožavana, da ima prijatelja kojemu može povjeriti svoje želje, prohtjeve, jade ali i radosti, pred kojim će biti takva kakva je i koji će ju prihvatići sa svim njezinim vrlinama ali i manama zašto joj onda to ne dati? Zar je to toliko puno za tražiti ako će ona to bez razmišljanja učiniti za vas? Nažalost, danas je vrlo malo onih koji će se htjeti toliko potruditi oko neke. Nekolicina se boji vezati ili biti povrijedena. No zar je ljubav išta drugo nego jedan veliki rizik? Voljeti znači nadati se da ćeš dobiti sve riskirajući da izgubiš sve. No bez tog rizika, nećemo ni imati priliku biti sretni. Ako ste se ikad zapitali: „Je li on onaj pravi?”, evo vam odgovora. Pravi je ako vas pita što vam je kada šutite ili vam odluta pogled, ako vas svaki put zagrli i poljubi kao da je to zadnji put i ne želi vas pustiti, ako mu neizmjerno vjerujete i nema stvari koje mu ne biste rekli, ako vas nikada neće siliti na nešto što ne želite, ako će vam brisati suze kada plačete, a smijati se s vama kada ste sretne, ako vas je prihvatio takvima kakve jeste i ne bi vas mijenjao, ako vam svaki dan govori da vas voli iako vi to znate, ako vas nekada samo dugo gleda pa vam kaže kako ste lijepi, ako par minuta nakon što ste se vidjeli dobijete poruku da mu falite, ako on bez vas nije potpun, ako ste vi dio njega i ako vam je predao ono što zna da možete slomiti-svoje srce. Ako je prihvatio rizik da bude povrijeden kao nikad ali će uvijek reći da se isplatilo jer ste ga toliko usrećile, ako ćete ga smiriti samo svojom pojmom, ako ste centar njegovog svijeta i sve bi učinio za vas bez pitanja i ako je jednostavno savršeno nesavršen. Ako nađete osobu koja vas ovoliko voli, ne puštajte je. Jer to je onda onaj pravi.

Edita Krmpotić, 3. razred

Prva privatna gimnazija

Voditeljica: Renata Kostanjevec

Maturanti, matura i sve njene posljedice

Maturantica sam. Ne znam za druge, ali ove četiri godine srednje škole projurile su mi kao nagnjeni vlak. Vlak kojem se posljednja stanica bliži opasnom brzinom. Na toj stanici čekaju nas mnogi izazovi, usponi i padovi. Jednom kada izađemo iz vlaka, zakoračujemo u vječnu borbu. Borbu za same sebe, za svoj opstanak. Ta borba simbol je te dugoočekivane mature. Ispita koji nas određuje i usmjerava.

U jednom trenutku možemo postići tako mnogo ili pak izgubiti sve. Izgubiti snove. A za snove se vrijedi boriti, zar ne?

Ta borba, kako ju nazivam metaforički, iziskuje dugoročne pripreme. Pripreme za vrijeme kojih bi mladi radili što drugo. Ta borba zahtijeva predanost, koncentraciju, snagu volje, trud i ustrajnost. Ali ta borba nije sama. U pratinji je nemira i straha; neizvjesnosti i nedoumica. Oni nas koče i zbog njih se preispitujemo. Jer svi se trenutno nalazimo na raskrižju, i ne biramo samo lijevo ili desno - okruženi smo mnoštvom ulica i puteva, a odabir bi nas mogao koštati životne sreće. I tada se javljaju stress, tjeskoba i izbezumljenost. Jer nismo svi do jednoga toliko sigurni u svoj odabir - odabir fakulteta, zanimanja, profesije, karijere i u krajnjem slučaju, životnog puta. U svima nama postoji sumnja da možda donesenom odlukom grijesimo. A tom sumnjom svi se nosimo na vlastiti način. Rekla bih da smo trenutno u izuzetno stresnom razdoblju. Osjećamo da se iskrcavanje iz vlaka bliži, vlak usporava i predosjećamo uzbuđenje borbe, te kobne mature. A to nimalo nije lako. I u takvim trenucima moramo imati na umu da kako bismo u životu uspjeli, naša želja za uspjehom mora biti jača od straha od neuspjeha i poraza. Važno je znati što želiš od života i prvenstveno od samog sebe. Što prije to shvatiš, to će ti biti lakše pripremati se za tu borbu. Zvuči jednostavno i uistinu bih voljela da je tako.

Često se kaže da niti jedan posao nije težak ako ga podijelimo na više malih, pa prema tome niti pripreme za mature ne bi trebale predstavljati tako veliki problem. Također se kaže da samo 10% uspjeha čini talent, a ostalih 90% krije se u trudu. Tajna uspjeha stoga leži upravo u trudu i dobroj organizaciji. Taj trud ulažemo ne bismo li nešto postigli u životu, dostigli svoje ciljeve i ostvarili želje i snove koje biramo upravo na ovom raskrižju na kojem se nalazimo. Do tog raskrižja putovali smo dugo, ali i to je ništa naspram onoga što nas tek čeka. Bez obira koji i s kakvim uspjehom fakultet završili, to nam nažalost u današnjem svijetu ne garantira lagodan, osiguran i sretan život već je to samo karta za još jednu vožnju vlakom. Vlakom kojim mladi kreću na svoj životni put na kojim ih očekuju oluje, strmine, padovi, ali i ponovna uzdizanja, brojna iskustva i vječno učenje na vlastitim greškama.

Ova matura nije samo test našeg znanja, sposobnosti i inteligencije, već je dokaz našeg truda ili lijeposti, test naše osobnosti pri kojem upoznajemo sami sebe, svoje interese, zanimanja i želje. Dokazujemo sami sebi koliko možemo i za što smo sve spremni. Matura, koliko god problema i nedoumica izaziva, samo je jedan od životnih testova pri kojima je najvažnije ostati vjeran sam sebi i slijediti svoje snove.

Ela Teslić, 4. razred
Prva privatna gimnazija
Voditeljica: Renata Kostanjevec

FENOMEN USPJEHA

Pa tko je ta Jelena Rozga?

Moram priznati da sam za Jelenu prvi puta čula preko facebook statusa mojih prijatelja, konkretnije, prema učlanjivanju u grupe poput „Being privjesak što se sija“ ili „Svi mi koji nosimo Jelenu Rozgu kao privjesak“ (meni osobno najdraža).

Hrvati su ponovno dokazali da su tolerantni prema dobro poznatoj glazbi. Kao što je Jelena dokazala da se može uspjeti kao pjevač! Nekad je za uspjeh i obožavanje publike dovoljno imati boju glasa Danijele Martinović, plavu boju kose i Tončija Huljića kao kompozitora (promotora). No... postoje još neke stvari koje Jelenu čine puku toliko zanimljivom. Tekstovi moraju biti jednako prihvatljivi široj publici, s puno ponavljanja, jednostavnii, lako pamtljivi, s puno usporedbi (ljudi vole paralele). Ako se pri tome svemu autori pjesama ugledaju na uspešne pjesme susjednih zemalja, njihove ritmove i melodije, kako bi Jelena Rozga mogla biti neuspješna?!

A Jelena je sve, samo ne neuspješna.

Materijalni dokaz njezine uspješnosti je Zlatna ploča izdavačke kuće Hit Records iz 2010. za najprodavaniji album godine „Bižuteriju“. No, nije tu stala. Ploča je popraćena koncertom u splitskoj Spaladium Areni pred više od 13 000 ljudi.

A razmaženo, u skladu s jednom od njezinih posljednjih pjesama, nije stala s dobivanjem priznaja, već je osvojila Porin za svoju najuspješniju pjesmu „Bižuterija“.

Neki je nazivaju novom Severinom, koja je gostovala na njezinom koncertu u Spaladium Areni. Neki smatraju da bi kruna njezina uspjeha trebalo biti solo sudjelovanje na hrvatskoj DORI, gdje je već nastupala sa svojom grupom „Magazin“. Oni treći ne znaju tko je Jelena Rozga.

A Jelena Rozga je osoba koja ne odustaje. Borbenost ju prati oduvijek. Nakon stečenih vještina klasičnog baleta, Jelena je krenula u sasvim druge vode, zapjevavši sa samo 18 godina u hrvatskoj grupi „Magazin“.

I premda će možda neki reći da nikad nije trebala ni zapjevati, ona se vjerojatno ne zamišlja ni u čemu drugome. Osvojila je nagrade i obožavatelje i usvojila taktiku obaranja rekorda kada je u pitanju hrvatska glazbena industrija.

No, ako istini pogledamo u oči, tj. uši, bilo bi nepravedno prema ljudima koji poznaju glazbu, ne spomenuti da se glazba koju Jelena Rozga izvodi ne može smatrati kvalitetnom.

O Jeleninom pjevanju ne može se ništa reći, jer u većini pjesama nema priliku dokazati svoje pjevačko umijeće.

Melodije i harmonije su zaista monotone i uvijek iste, a uz uglavnom plitke i površne tekstove također se veže *deja vu* osjećaj.

Prava čarolija događa se u produkciji; uredima zaduženim za promidžbu. Sve je upakirano u Jeleninu novu haljinu pa ljudi ne shvaćaju da su upravo kupili isto što i njihovi roditelji prije 20 godina.

Šteta je nečije točne intonacije u izvođenju glazbe koja u stvari ne prenosi ništa. Šteta je talenta osoba u promoviranju nečega što bi moglo biti bolje. Šteta je ljudi, koji se vesele nečemu zato što je kalup onoga što poznaju (vole) otprije.

No, prodavanje magle je uvijek „in“.

Bilo bi zanimljivo vidjeti Tončija Huljića u posljednjem nastavku Harryja Pottera. Jer to što čini zaista je čarobno. Prodati ljudima ono što im je već odavno prodano, zavidni je talent.

Jelena Rozga je osoba dobro poznata publici od puno prije nego što se zapravo pojavila, od začetaka balkanske glazbe. A to je zato što svojom pojmom, ne doprinosi razvoju hrvatske glazbe. Promoviramo ponovno balkansku glazbu.

Dok se svijet razvija, Balkan održava tradiciju.

Kada bismo tradicijom smatrali hlače, recimo...

Amerika i ostatak svijeta nosi hlače, jer je to tradicija. No, s vremenom na vrijeme, promijene boju, materijal pa i veličinu! A Hrvatska nosi one stare iznošene, isprane traperice!

Ne biste plaćali za gledanje istih traperica godinama.

Tradicija nije održavanje navika.

Naravno da se prodaje ono *dobro poznato*, jer se to i proda! No, budući da se najbolji bave prodajom, budući da jesu najbolji, sigurno i oni mogu krenuti ispočetka i vratiti svoj davnji sjaj glazbom koju, recimo, nismo slušali na radiju posljednjih dvadesetak godina. Ili možda nismo nikad čuli!

Glazba je dar koji Jelena usvaja, po uzoru na Severinu ili ne... Ona ima svoj put. I uvijek će se naći netko kome će to više ili manje odgovorati.

A na kraju dana, Jelena Rozga je ta koja je svojom glazbom privlastila Zlatnu ploču, Porin i dvorane pune obožavatelja koje njezina glazba zabavlja i čini sretnijima.

A zašto ne?

Sonja Agata Bišćan, 4. razred

XVI. gimnazija

Voditeljica: Jadranka Tukša

Put prema moru

Putujući prema moru uvijek se odlučimo za autocestu jer nam je cilj što prije zaroniti u modro plavetnilo. Međutim, putovanjem autocestom ne možemo iskusiti onu ikonsku Hrvatsku, osjetiti oštrinu Velebitskih vjetrova, udahnuti miris crnogorice oko Plitvičkih jezera i doživjeti divljinu dalmatinskog krša. Zato nam je bila prava avantura putovanje tzv. starom cestom do Dalmacije, na koje nas je prisilila orkanska bura koja je za vrijeme Božića puhalo oko Maslinice.

Putovanje je započelo u dobrom raspoloženju, neobičnom za tako rano ustajanje. Međutim, morali smo stići na blagdanski ručak kod moje bake u Kaštelima kod Splita, pa nismo smjeli riskirati s kašnjenjem i zastojem na putu. Automobil je bio gotovo premalen za nas četvero i veliki broj poklona koje smo vozili sa sobom. Iz Zagreba nas je nakon Karlovca autocesta dovela do Plitvičkih jezera, a zatim i u blizinu Gospića. Tada smo čuli upozorenje o orkanskoj buri oko Maslenice i zabrani prometa za sva vozila tim dijelom autoceste. Iako nikada sama nije vozila lokalnim cestama, mama je sa autoceste po cesti punoj krivina nastavila prema mjestu Udbina. Cestu koju smo prolazili okruživale su s jedne strane crnogorične šume, a malo dalje vidjeli su se bijeli vrhovi planina. Morala sam pogledati na kartu kako bih ustanovila o kojim planinama je riječ. To su bili vrhovi Dinare koja se pružala po granici s Bosnom i Hercegovinom. Divna je bila tišina koja nas je okruživala, jer osim zvuka našeg automobila nije nigdje bilo nikoga. Kao da smo putovali kroz neki drugi svijet. Kao da se svaki trenutak neki medvjed ili vuk mogao pojavit iz šume i stati na cestu. Skroz neobično izgledala je poneka kuća koju smo vidjeli na osami oko Gračaca. Sav ovaj duži put se posebno isplatio kad smo došli u blizinu kanjona rijeke Zrmanje oko mjesta Pađene. Uskim kamenim mostom prošli smo divlje i oštре sive stijene koje su se pružale nad Zrmanjom. Tu se već osjećala ona surovost krša Dalmatinske zagore. Zatekao nas je pogled na predivan grad usred tog krša - Knin, te kulu s hrvatskom zastavom iznad njega. Nastavak putovanja do Sinja bio je nešto sporiji jer su nas „šibali“ vjetrovi s Kozjaka i Svilaje. Prolazili smo kroz Siverić, Otavice i manje zaseoke gdje smo susretali ljudi koji su se već vraćali s jutarnje nedjeljne svete mise iz crkve. Neki od muškaraca na glavi su imali dalmatinske crvene kapice, dok su žene nosile bijele marame i tamne pregače. Grad Sinj je malen gradić i tako smo ga brzo prošli te nas je iznenadila njegova blizina Splitu i moru.

I napokon, onaj divni prizor od kojeg uvijek zastane dah: bijele zgrade Splita, namreškana morška pučina i u daljini otoci Brač, Hvar i Šolta. Iako nije bilo onog sunca na koje smo navikli da nas dočekuje prilikom dolaska na more, ipak su mi ovaj kamen, grane brnistre i čempresi izmamili osmijeh na lice. Ponovo sam se uvjerila koliko je lijepa moja domovina.

Ira Renko, 1. razred

II. gimnazija

Voditelj: Leo Juko

Agata Lučić, mentorica: Zlatica Kovačićek Poljan
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Tiček mal i pevaju

Još od 2004. godine kada se desio val pristupanja deset novih država EU, Hrvatska progovara o svojoj kandidaturi i ulasku. Otkad je 9. prosinca 2011. Hrvatska potpisala Pristupni ugovor s EU, mediji bombardiraju javnost dodatnim, uglavnom negativnim, informacijama o istoj. Gdje su bili proteklih godina? U Grčkoj?

Stopa nezaposlenosti u Hrvatskoj u 11. mjesecu 2011. godine iznosi 17,9%.

Gotovo 20% nezaposlenih nema nikakve veze s EU ili ulaskom u istu.

Prijavljamo se nezaposlenosti. Prijavljamo se nezaposlenosti?

U zemljama EU događaju se finansijski kolapsi, no... mi smo odavno kolabirali.

EU propada?

Propadaju neke zemlje koje su članice. Isto kao i one koje to nisu.

Finansijska kriza zahvaća sve, a ne samo zemlje članice. Svi smo žrtve istog sistema.

Premlada sam da mislim da je u redu ne mijenjati stanje stvari, i ne vjerovati da promjenom ništa ne postižemo.

Bojimo se porasta cijena. Cijena maslaca doseže i do 27,99kn.

Cijene rastu svaki dan! Porast će i ulaskom u EU. Jako. Bit će to visoke cijene. A ionako imamo alarmantno visoke cijene! Nećemo dobiti povišice, samo zato što smo od jučer građani Europske unije. No, premlada sam da mislim da to nema svoju svrhu.

Naši djedovi, naši roditelji, mi... smo generacija prekretnica. Znam da mnogi neće imati nikakve koristi od EU. No... mi smo cijena budućnosti.

Jednog dana, cijene će biti još više... Ali jednog dana plaće će biti više u trenutku zapošljavanja, jednog dana... radnih mjesta će se naći! Navodno.

Ne mogu garantirati da će sutra biti bolje, da će EU željeti opstati... ali sistem nema pogreške.

Definicija EU glasi: „Europska unija je regionalna organizacija europskih država kroz koju članice ostvaruju zajedničke ciljeve kao što su uravnotežen gospodarski i društveni razvoj, visoka razina zaposlenosti, te zaštita prava i interesa građana“.

EU ne provodi se sama od sebe. To je zajednica. A potreban je doprinos svake zemlje članice, svakog člana zemlje članice.

Kennedy je rekao: „Ne pitaj što tvoja zemlja može učiniti za tebe - pitaj što ti možeš učiniti za svoju zemlju.“ No, zemlja se može smatrati obostranom koristi stanovnika i ukupnog poretka.

Navodno će sadašnji srednjoškolci moći studirati bilo gdje u EU kada Hrvatska uđe u istoimenu zajednicu.

Promiće li se uistinu Hrvatska zalaganjem za studiranje Hrvata u inozemstvu?

No, ako se zalažemo za to da Hrvati dobiju najbolje moguće školovanje, a svjesni smo toga da to danas sigurno nije u Hrvatskoj... EU je korak prema boljem.

Prije nešto manje od sto godina, Radić je pred razdobljem potencijalnih promjena upozoravao riječima: „Gospodo! Još nije prekasno! Ne srljajte kao guske u maglu.“

Gospodo. Nitko ne zna što je pred nama.

Dobili smo ugovore, čuli smo obećanja, no nismo suočeni s istinom. Niti ćemo biti, sve dok EU postoji.

Isto kao što dionice imaju svoj život, tako i EU ima svoje uspone i padove.

A umjesto s istinom, bili smo suočeni s bajkom. Gospodarstvo Prstenova.

Kada god budemo htjeli, bit ćemo u mogućnosti okrivljavati druge za vlastita nezadovoljstva, nesavršenosti, stagnacije.

Dok god se ljudi koji su u političkom vrhu jedne države opravdano smatraju lopovima, EU nikako ne može preuzeti krivicu za loše ekonomsko stanje iste.

Ući ćemo u EU s dugovanjima. Dosadašnji krivci će biti preimenovani u EU. No, to će biti sasvim neopravdano.

Kako smo posijali, tako ćemo žnjeti.

Ulaskom u EU se očekuje zrelost države i spremnost na nove pothvate, čiji je krajnji cilj opći razvoj i napredak.

Jako bismo htjeli ući u EU i odmah doživjeti katarzu. To se sigurno neće dogoditi. Ništa u svijetu nije besplatno. Svaka promjena ima svoju cijenu. Svako dobro zahtjeva žrtvu. U razdobljima velikih promjena nikad ne dobivamo garancijski listić. Ne znamo koliko će potrajati i hoće li uspjeti uopće.

Skeptici kažu da će rasplet EU biti u razmjerima jednog od svjetskih ratova.

Previše sam optimistična da ne mislim da ne može rezultirati svjetskim mirom.

Bilo bi suludo da ponavljamo greške prošlosti. Povijest je učiteljica života.

Ono što upućuje na opasnost ulaska je naša krajnja nestabilnost. Nismo neovisna država. Mislimo da jesmo- priznati smo. U stvarnosti bismo lako mogli završiti kao marionete „velikih sila“. Iznutra nismo dovoljno kapacitetni i jaki, a ne znam uopće jesmo li spremni.

EU - da. Hrvatska u EU - da. Ulazimo uskoro, ali ne znam kada ćemo, i što je važnije, hoćemo li, postati ravноправni dio toga sistema. Ne po pitanju prihvaćenosti, uvažavanja... već zdravo razumski, kada će Hrvatska postati Hrvatska, a tek onda zemlja članica EU.

Možda nismo guske, ali „*tiček malo pevaju (...) peneze velke nemaju*“

Dalek je put pred nama. Većina je zasigurno u magli.

Nažalost, često nas se niti ne pita. Demokracija je tek puka izlika za vladavinu... najglasnijih.

No, ako potonemo i mentalno, i nećemo vjerovati u bolje sutra, sumnjam da ćemo ikada izići iz magle. Budućnost nosi promjene. Možda EU nestane prije nego što joj se priključimo. Ipak, u tom slučaju, to nas uopće ne bi trebalo zabrinjavati, jer... ono čega se bojimo je promjena, zar ne?

Promjene postoje, i događaju se bez obzira na EU.

Cijene rastu (maslac poskupljuje), mijenja se postotak nezaposlenosti, obrazovne prilike... ali promjene na koje ionako ne možemo više utjecati trebamo prihvatići širom otvorenih ruku, jer nam ništa drugo ne preostaje. Pa kad već mijenjamo stvari, zašto da to činimo ožalošćeni, kada je to prilika za nadanje boljem?

Sonja Agata Bišćan, 4. razred

XVI. gimnazija

Voditeljica: Jadranka Tukša

Umjetnost i umjetnici u mom Samoboru

Dakle,ovo je nešto što me već duže vrijeme muči. Samobor grad fašnika i kremšnita!? Pa, da li je moguće da nas prepoznaju samo po tome!? Nažalost, malo je poznato da je Ferdo Livadić naš Samoborac. Stvarno ne mislim ići u prošlost i nabrajati sve poznate Samoborce po redu. Želim zaobilježiti ovaj trenutak,gdje danas u Samoboru djeluje velik broj mlađih i jako perspektivnih umjetnika o kojima nažalost naša javnost nema gdje pročitati i saznati. To su ljudi koji su svoju mladost posvetili umjetnosti.

Jedan od je svestrani slikar i glazbenik Mihovil Dorotić, čiji je rad fascinantan iako je jako mlad. Gledajući njegove slike možete čuti glazbu jer je svaka slika kompozicija topline i radosti, a kad slušate kako svira dočarat će svu toplinu ljeta ili svu tugu kiše. Definitivno,njegov je rad toliko osebuhan da bi trebalo puno više prostora za opisati njegov rad, ali ovo je pozivnica svima da upoznate ovog mlađog umjetnika i njegov rad.

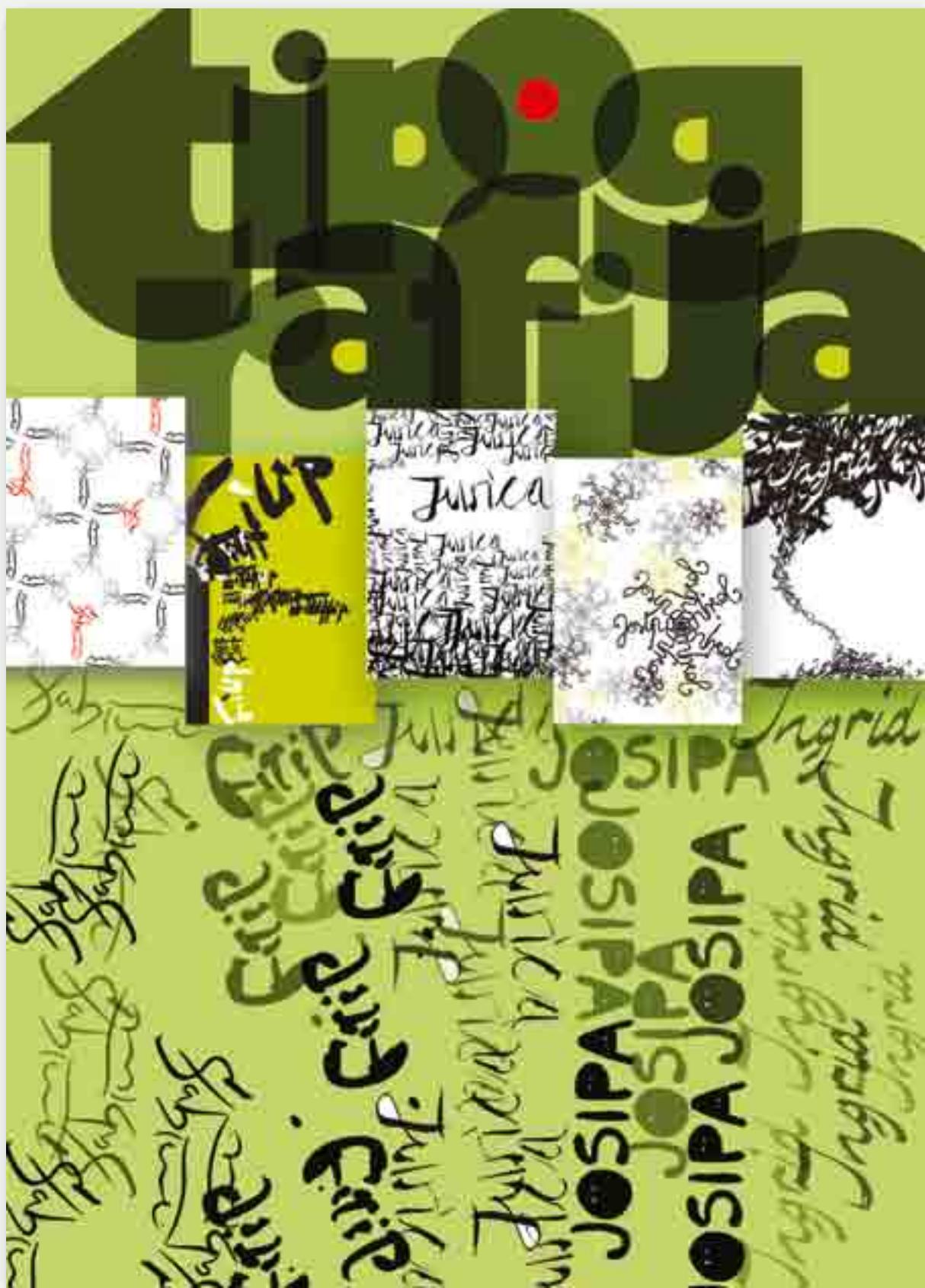
Još mlađi,ali ništa manje poznat i priznat umjetnik je Miran Šabić,stipendist grada Samobora za nadaren rad. Tako mlađ,a ima iza sebe već četiri samostalne izložbe. Trenutno je doktorand na Likovnoj akademiji u klasi prof. Ante Rašića. Autor je grafičkih mape : „Poznati Samobor“ i „Ljeto u Samoboru.“

Ne,nisam zaboravila,a nije ni moguće da naš Samobor nema uz ovoliki broj umjetnika i umjetnice. Pa bih spomenula: Irena Podvorac diplomirala je kiparstvo 1999 godine na Akademiji likovne umjetnosti, a provela je i studijski semestar na Indiana University of Pennsylvania. Svojim požrtvovanim radom i trudom organizirala je brojne izložbe i predsjednica je Udruge likovnih umjetnika grada Samobora. Do sad je imala velik broj samostalnih izložbi i postavljenih desetak skulptura u javnom prostoru, a jedna je npr. „Golfer“. Dobitnica je velikog broja nagrada.

Ana Sladetić diplomirala je 2009. godine na Akademiji likovne umjetnosti u klasi prof. Zlatka Tišljara. Izlaže još od 2004. Godine i do sad je imala četiri samostalne izložbe. Skulpture sam pokušala izbrojati,ali bilo ih je previše. Ova mlada umjetnica trenutačno studira na poslijediplomskom doktorskom studiju na Akademiji likovne umjetnosti. Dobitnica je velikog broja nagrada kako domaćih tako i stranih, ali i dobitnica stipendije Univerziteta u Ljubljani te „UN ALTRO SUID I VISIONI FUTURE“

Eto,toliko puno umjetnosti i umjetnica, u tako malom gradu. Nadam se da je sada svima jasno da Samoborci nemaju samo fašnik i kremšnite,imamo i krasnu umjetničku budućnost.

Anamarija Vonić, 2. razred
Škola za medicinske sestre Vrapče
Voditeljica: Jadranka Janković

Filip Josipović, mentorica: Vinka Mortigjija Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Uspjeh – vrijednost koju treba cijeniti ili priča za laku noć

Znači li biti uspješan imati hrpu novca, skup auto, veliku kuću? U današnjem društvu - da. Mogli bi stoga reći da je uspjeh potpuni sinonim ekonomskoj moći, a ne osobnom zadovoljstvu i društvenom probitku. Čak i u rječnicima piše: „Postizanje bogatstva, slave ili položaja.“ Prosperitet nije ključan faktor ispunjenog i sretnog čovjeka. Zar uspjeh ne bi trebao biti povezan sa srećom?

Mnogi bi rekli da nam je u „genima“ željeti više. No, iza toga se krije puno dublja istina. Od samog rođenja nam se ugrađuje želja za materijalnim dobrima. Roditelji djeci za rođendan, Sv. Nikolu, Božić, Uskrs kupuju darove. U 99 % slučaja su to igračke, video igre i razni multimedijalni aparati. Što znači da dijete može najmanje četiri puta godišnje očekivati nekakav poklon, bez da ga zasluži, a da i ne govorimo o tome koliko puta se djeci kupi nešto jer su se derala u dućanu. To služi kao osnova za razvitak te želje. Kanije nas pokloni ne iznenađuju zato što ih očekujemo, kao da ih u pravilu trebamo dobiti. Uvijek smo uspoređivali svoje igračke, a kasnije obuću, odjeću itd. s prijateljima. Čiji je bolji, jači, skuplj... Kao nekakav parazit koji nam je inficirao um vrlo se brzo stvorila želja za materijalnim dobrima. Mediji, filmovi i kojekakve emisije promiču tu ideju na svakodnevnoj bazi. Prikazujući imućne ljude kako uživaju i troše, šalju nam krvu sliku svijeta. Govore nam o čemu razmišljati, a ne kako. Tako odrastamo s idejom da je novac, s kojim si možemo priuštiti stvari, ključan faktor uspjeha. Karikirano: „Ako nemaš love nitko si i ništa“. Kako bi iskazali svoj „triumfalni“ uspjeh drugima, kupujemo skuper stvari kao npr. markiranu odjeću, jer volimo nositi nešto lijepo i izgledati bolje od drugih. Time pobijamo tvrdnju da je želja za uspjehom urođena, već je stvorena tj. nametnuta. Možemo li za to kriviti roditelje što su htjeli da budemo zdravi i zbrinuti? Ne, jer je njima jednako kao i nama bez ikakvog preveličavanja- ispran mozak. Razmislite mali kako smo postali potrošačko društvo.

Ne smijemo kriviti medije za to. Oni su doslovno samo kanal kroz koji se informacije i ideje prenose. Mnogi bi rekli da su glavni krivci ovih ideja političari. Oni samo ostavljaju dojam da stvari koje dobivamo jesu stvari koje nam trebaju. Stoga bi za političare mogli reći da su samo prenositelji dobrih i loših vijesti. Oni koji nam uistinu formiraju život su moćne korporacije: prehrambene, naftne, tekstilne, te banke koje kontroliraju sve ostalo.

„Osnivači“ ove ideje su korporacije kojima je glavni cilj ostvariti profit, no pod koju cijenu? Nekoč su puno novaca imali kraljevi i plemići, te ga sebično koristili za svoje potrebe. Danas kapitalizam to od nas traži. On nas je pretvorio u potrošačko društvo koje hara svijetom poput zombija u potrazi za novim Gucci torbicama ili novim BMW-om, kao znakom naše društvene moći. „Ima se, može se, ha?“ Nejednakost potiče konkurenčiju, potrošnju i statusnu nesigurnost. Ljudi se sve više brinu kako ih ljudi doživljavaju zbog čega su sve češći drušveni poremećaji kao npr. poremećaji anksioznosti, alkoholizam, sawmoubojstvo, pretilost, nepovjerenje, rasizam... Zbog čega? Da bi jedan multimiliarder mogao zaraditi dodatno bonus?

Pitate se koja je naša uloga u društvu? Koja je svrha našeg postojanja, izuzevši svrhu na subjektivnoj razini koju smo sami zadali? Vladajućima nije u interesu stvarati obrazovne i informirane ljudе koji su sposobni kritički razmišljati. Nismo ništa više nego lutke. Lutke čiji je primarni cilj održavati rast profita koji se slijeva u ruke bogatih. A onda kad pojmočno činjenicu da je ovaj ekonomski sustav neodrživ, te da je inflacija i bankrot neizbjegni, vrijedi li pokušati nešto promijeniti? Da. No bolje je pitanje možemo li?

David Bartol, 4. razred

Prva privatna gimnazija

Voditeljica: Renata Kostanjevec

NAMETNUTE DRUŠTVENE NORME

Zato jer mogu

Što se to zapravo danas ne smije? Društvene norme svakodnevno nas j... u mozak da trebamo biti ugledni i pošteni građani. Kao „gospoda“ iz prvih redova u crkvi, znate oni koji kad ulaze u crkvu namjerno zalupe vratima da bi ostali vidjeli da su „pravi“ katolici stigli. Zatvoreni u tamnici života, hodamo gradom neprestano se osvrčući, pazeći da ne bi netko slučajno otkrio našu slabost, manu ili, ne daj Bože, emociju. U glavama nam poput Gričkog topa odzvanjaju riječi stare bake: „Radije nemoj sine, šta će selo reći?!“

Život je kao film u kojem biramo svoju ulogu. Ili čemo kao statisti trošiti dnevnicu na punjenje crkvenih košara i životom prolaziti već odavno utabanim stazama ili možemo skrenuti s puta i biti akteri u vlastitom filmu. Svojom ulogom ne moramo promijeniti svijet, niti ga spasiti od izvanzemaljaca kao Will Smith, ali definitivno možemo promijeniti svoj svijet i život živjeti punim plućima. Starci će se ionako ljutiti, uvijek se ljute. Stara će galamiti zbog povlekane plahte, a starci će podivljati jer su mu nestali kondomi iz noćnog ormarića. Takve scene kasnije čete ionako uz širok smješak prepričavati rodbini, a prevrijedne su da ih izbacite iz scenarija.

Koga boli k.... što će selo reći!? Kome glumimo? Zašto se suzdržavamo? Trebamo proživjeti ovaj zemaljski pakao kako nama odgovara pa i sami snositi njegove posljedice. Trebamo u ovom kratkom životu barem djelomice doživjeti rajske sreće. Trebamo sa osamdeset godina pričati unucima o ožiljcima koje smo zadobili u borbi s bikovima ili pak o „uglednoj“ gospodi koja nas je prebila na ulazu u HNK jer smo nevjerojatno „uzbudljivu“ predstavu htjeli ogledati u običnoj trenirci.

Marko Bošnjak, 3. razred
Prirodoslovna škola Vladimira Preloga
Voditeljica: Lana Rušnov-Perić

PREDLOŽENI*

Samostalni novinarski radovi

UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA

*predloženi radovi za Državnu smotru

DVIJE, TRI O OBRAZOVANJU

Ah, ta slavna državna matura

„Što želiš biti kad odrasteš?” - neizbjegno je pitanje za svakog mališana na koje će oni u svojim još uvijek nesputanim glavicama smisliti tisuće odgovora, a pred svojim bližnjima isprosipati i milijune za koju trunku pažnje više. Do sljedećeg puta kada zazvoni to pitanje, odgovor će biti, naravno, potpuno drugačiji, ali nesumnjivo spreman, kao i na to da je $2+2=4$. No, za te iste mališane za samo nekoliko godina takvo pitanje poprimit će sasvim nove formate, a potraga za odgovorom na njega nalikovat će više na traženje rješenja kakve derivacije - kompleksna i teško dohvatljiva. Na putu do konačnog rješenja tog fundamentalnog problema vlastite egzistencije, svaka će se osoba kad-tad naći u zamci iz koje će se morati oslobođiti, a koju pred nas stavljuju upravo oni koji bi nas na tom putu trebali voditi - obrazovni sustavi.

Poželi li već navedeni mališan postati astronaut, koliko god nam to bilo simpatično, odmah ćemo taj odgovor prepisati djetinjariji. U svojoj već uokvirenoj svijesti ne nalazimo mjesta takvim mogućnostima, naviknuti na sustav koji tvornički proizvodi radnu snagu koja će, pod uvjetom postojanja mogućnosti rada, pokorno odraditi svoju satnicu i tu istu svijest prenijeti na svoju djecu kako bi već u najranijoj fazi svoga razvoja shvatili kako u ovo vrijeme snovima i kreativnosti nema mjesta. Počevši od osnovne škole, što se svoga nastavnoga plana i programa drži kao pijan plota i to na gotovo isti način već nekoliko desetljeća, ne trudeći se ni kaskati za napretkom društva, djeci se ne otvaraju nikakve mogućnosti. Dosadivanje na nastavi nešto je već sasvim ustajalo u osnovnoškolskim učionicama pa se čak i ne uzima kao problem. Dok će učenicima koji nisu u stanju pratiti redovni plan i program određene institucije i djelatnici pružiti pomoć, oni koji se bave onima što mogu više mogu se prebrojati na prste jedne ruke i premalog su dosega da obuhvate sve za koje su potrebni. Postavlja se pitanje: zašto su uopće potrebne? Ne postavimo li izazove pred djecu koja su u mogućnosti svladati više i ne njegujemo li njihove talente, dolazi do rane demotivacije samog djeteta i gubitka interesa koje je kasnije teško povratiti. U razredima u kojima se nalazi i preko trideset učenika, razumljivo je da se nastavnik teško nosi sa zahtjevima koje pred njega postavlja sva ka individua i da će u tom procesu neki biti uskraćeni za pažnju. Ono što nije razumljivo je upornost ministarstva da ostane pri tome (iz kojih drugih nego finansijskih razloga), s obzirom da je u Hrvatskoj oduvijek bilo važnije ulagati u nečije džepove nego u obrazovanje koje je ključ napretka gospodarstva, ali i društva. Šlag na tortu nekontroliranje je djelatnika školskoga sustava koji pred sobom imaju jedan od težih zadataka radi čega ga često odbacuju, a ne samo da u njemu podbacuju.

Kako nas koče srednje škole

Približavamo se trenutku upisa u srednju školu koja bi trebala biti prvi korak u usmjeravanju k onome što ćemo postati. Profesori srednjih škola nerijetko se susreću s problemom „8 godina uzalud” gdje bivši „osmaši” dolaze s ocjenama bez podloge. Novopečeni srednjoškolci sljedeće tri ili četiri godine, pod uvjetom da svoje obrazovanje žele nastaviti, pripremat će se za sljedeću veliku prepreku u svom obrazovnom putu, toliko razvikanu da se čini kao vrh najviše planine - Državnu maturu. Ono što to konkretno znači je da će se učenike obasipati tonama informacija samo kako bi je jednog dana mogli položiti. Takvim načinom predavanja i učenja stvaraju se učenici nalik strojevima za reprodukciju činjenica, bez ideje o tome kako stečena znanja primijeniti, analizirati te nadograditi. A kada u Hrvatsku ušetaju kakve „face“ iz inozemstva i provedu svoja „egzotična“

testiranja na tim istim učenicima, rezultati poput onih PISA projekta prema kojima su naši učenici bliže dnu nego vrhu ljestvice, pune listove novina zabrinutim tonovima i kritičnim tekstovima na koje se iz ministarstva hitro odgovara naglom brigom i praznim obećanjima. No, kada se prašina spusti, nastavlja se stara priča. Priča koja ne samo da svoje likove ne priprema ispravno za njihovu budućnost nego se čak ni ne brine za to da svi budu jednako pripremljeni. Na leđa učenika strukovnih škola sustav postavlja dodatno breme gdje oni željni daljnog obrazovanja moraju uložiti poza-mašan trud kako bi nadoknadiili rupe svoga programa koji se često zajedno i s profesorima u takvim školama ne obazire na zahtjeve Državne mature i želje svojih učenika. Državna matura, kao jedan od mizernih pokušaja vlasti da se donesu kakve promjene na bolje, a čiji je pravi interes upitan, u praksi se pokazuje tek kao još jedan udarac učenicima, a čija jačina najviše proizlazi iz toga što je ona odskočna daska za fakultet. Osim što se Državnu maturu prolazi na upitne načine zbog loše provedbe i organizacije, što su potvrdili neki dosadašnji incidenti, potaknuto je i nezadovoljstvo fakulteta koji su na to odgovorili ponovnim uvođenjem prijemnih ispita. Za željeni fakultet potrebno je položiti potrebne i nepotrebne predmete među kojima oni nepotrebni ne bi trebali biti uvjet upisa za određeni fakultet. Besmisleno je da o dobroj ocjeni iz hrvatskog jezika ovisi mjesto na listi budućeg studenta medicine. Državna matura, kao „točka na i“ srednjoškolskom obrazovanju, ako potrebna, trebala bi ostati samo u toj ulozi na način da učenici svih srednjih škola budu jednakopripremljeni za istu.

Zadnjom stepenicom u obrazovanju prekoračimo Hrvatsku

Oni koji, usprkos grubim pravilima ove igre, uspiju dogurati do upisa na fakultet, u svoje dje-pove morat će utrpati što više snalažljivosti i dobre volje s obzirom da se za njihovo završavanje fakulteta u Hrvatskoj nitko neće zainteresirati doli njih samih, a kamoli im pri tome pomoći. Oni većih ambicija, što se uistinu mogu smatrati pobednicima ove epske borbe za očuvanje motivacije između pojedinca i sistema, suočiti će se s mnogim povlačenjima za rukav, ali će i po prvi puta nakon dugoga puta naići na otvorena vrata zahvaljujući globalizaciji i opcijama koje ona nudi, poput stipendiranog studiranja na stranim fakultetima ili razmjene studenata, a kasnije i ponudama za posao. No, takvo što dvosjekli je mač s čije pozitivne strane dovoljno uporan pojedinac u današnje vrijeme može lakše doći do željene razine obrazovanja i ostvariti poslovan uspjeh, ali s čije negativne strane stoji posljedica gubljenja visokoobrazovanih, sposobnih ljudi s obzirom da takvi pojedinci svoje uspjehe najčešće ostvaruju izvan Hrvatske jer unutar Hrvatske nemaju takve mogućnosti. Pa tko ih može optužiti za manjak odanosti i patriotizma u državi poput Hrvatske gdje ti nitko od početka pa sve do kraja ne pruža ništa?

Nije sve tako crno

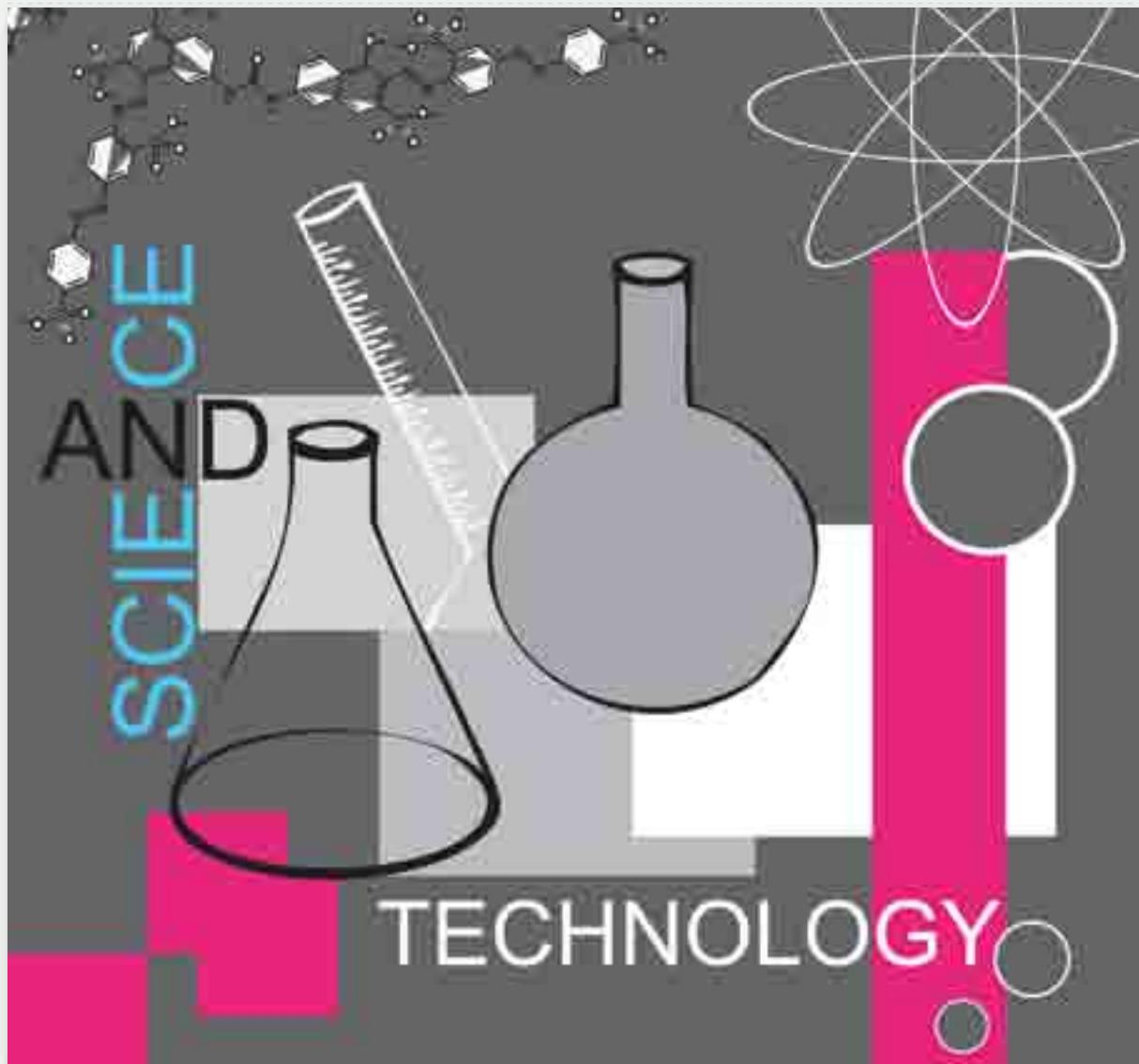
Ali da ništa nije samo crno pa tako ni hrvatski obrazovni sustav, dokazuju određene organizacije i ljudi koji u njima djeluju, kao i neki pojedinci koji diljem Hrvatske održavaju seminare i predava-nja, sve u cilju omogućavanja djeci i mladima pa i odraslima da se domognu znanja što su zaobišla „klasične“ obrazovne institucije i potiču njihovu želju za istim. Iako postoje organizacije, projekti, ljudi koji uviđaju potrebu za promjenom i nadogradnjom onoga na što smo u obrazovnom procesu

navikli, koji pružaju potporu zainteresiranim, ali se i trude zainteresirati te koji izlaze iz skučenih okvira „klasičnoga“ obrazovnog sustava, izvan kojih i saznanja o nečemu drugome doli činjenica također postaju važna te izvan kojih se čak i razvijaju vještine o primjeni istih, one su i dalje rijetke i, nažalost, često zakinute za ikakvu potporu, što sužava, a nekad i onemogućava njihov rad. Važno je napomenuti da i unutar škola također postoje ljudi spremni za dodatan rad sa svojim učenicima, koji svoje učenike potiču i usmjeravaju u njihovim ambicijama i pomažu im ih ostvarivati, često i izvan svoje satnice. Da je takvih malo, nije potrebno napominjati, ali samim time što postoje daju nadu da će jednog dana stvari biti bolje, da će obrazovni sustav doživjeti svoj preporod ili barem malo napredovati, a pojedincu njegov put neće više biti toliko trnovit. Do toga trenutka, sretno nam svima i neka najbolji uspiju.

Lucija Klarić, 3. razred

Prirodoslovna škola Vladimira Preloga

Voditeljica: Lana Rušnov Perić

Sabina Gašparac, mentor: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Do Južnoafričke Republike i natrag

Moj boravak u Južnoafričkoj Republici trajao je od 21. prosinca 2011. do 13. siječnja 2012. Iz Stuttgarta sam zrakoplovom išao sâm preko Dubaija do Johannesburga. Od Stuttgarta do Dubaija ima sedam sati leta i 4800 kilometara, a kada sam došao u zračnu luku Dubai, bio sam fasciniran i zaprepašten njezinom veličinom. S jednog kraja zračne luke do drugoga ima više od 90 minuta hodanja jer je cijeli kompleks napravljen za *dutyfree* kupovinu i tamo se može nabaviti sve što se poželi, od odjeće i auta do suhog zlata i ostalih sirovina.

Nakon pet sati boravka u Dubaiju, ukrcao sam se na zrakoplov za Johannesburg. Između tih dviju destinacija ima 6400 kilometara i 8 sati leta. Kada sam sletio i izašao iz zrakoplova, prvo što sam osjetio bila je velika količina vlage u zraku, promjena temperature nije me toliko pogodila koliko sparina samoga područja. Tamo su me dočekali polutetak i moj djed te smo krenuli prema njihovoj kući.

Dok smo se vozili brzom cestom do svoga odredišta, odmah sam uočio kako voze po lijevoj strani, kao u Engleskoj. U vožnji do kuće (od zračne luke do njihove kuće ima otprilike 60 minuta vožnje) video sam da su grad i okolica podijeljeni na posebna područja i da svako područje ima betonski zid visok 4 metra, s bodljikavom žicom na vrhu. U početku mi nije bilo jasno zašto je to tako. Naime, znao sam da je život u Johannesburgu opasan, ali da svaki dio grada, i što se poslije uspostavilo - svaka kuća, ima betonski zid od 4 metra sa žicom, to nisam očekivao. Nakon kraćeg razgovora s tetkom zaključio sam da je danas opasno kao bijelac hodati po određenim ulicama, jer činjenica je da Južnoafrička Republika, koja ima službeno 44 milijuna ljudi, konstantno gubi ljudе bijele boje kože (kojih ima nešto manje od 10 posto), jer su politika i način života nepovoljni za njih. Shvatio sam i da je stopa kriminala visoka pa je zid jedna od najboljih zaštita koja se može imati, a u kućama su, naravno, postavljeni i alarmi, jer kada i ako vas netko opljačka, već je kasno, a ni policija ni sudstvo ne mogu napraviti puno u tom slučaju.

Nakon mog dolaska i dugog odmora od puta sljedećih dana trebali smo ići razgledavati okolinu da ja *vidim Afriku*. Prva tri dana bili smo, iz nekog meni nepoznatog razloga, po trgovačkim centrima i kupovali razne stvari. Meni to nema smisla jer u Afriku nisam došao kako bih išao u kupovinu i gledao stvari koje imam i ovdje, jer dok ste u gradu ili u trgovačkom centru, sve je slično kao i u nas. Jedina je razlika to što grad izgleda puno siromašnije i prljavije nego gradovi u Hrvatskoj, a na svim su mjestima uglavnom pripadnici tamne boje kože, bijelaca skoro nigdje nema.

Nakon četvrтoga dana moga boravka u Africi krenuli smo prema jednom nacionalnom parku, Nacionalnom parku Kruger. To je vrsta safarija, gdje se na tom velikom području vozi okolo malim prašnim puteljcima i traže se životinje koje slobodno hodaju na području veličine 400 kilometara širine i 800 kilometara dužine. Zanimljivo je što je cijelo to područje vrlo raznoliko i priroda se mijenja iz trenutka u trenutak, te bih svakome tko može i želi doći u taj neobičan kraj, preporučio da uzme 3-4 dana i sve dobro pogleda.

Nakon tih nekoliko dana provedenih u nacionalnom parku, vratili smo se u Johannesburg i nedugo poslije toga slavili Novu godinu. Na moju žalost, ja sam 31. prosinca dobio trovanje hranom i svoju Novu godinu proveo bolestan, što je izvrstan početak predstojeće godine. Nekoliko dana nakon toga otišli smo moj djed i ja u Durban kod bratića mojeg polutetka na tri dana. Čim smo došli, odveo nas je njegov bratić u obilazak grada, naravno - u autu, jer ni tamo nije pametno izlaziti iz automobila u gradu. U Durbanu je slično kao s Johannesburgom, grad ima mnogo lijepih zgrada, ali su stale s razvojem prije 20 godina. Jednostavno žalosno, otkad su se dogodile neke promjene u politici i vladu, gospodarstvo i kultura počeli su nazadovati. U Durbanu sam se kupao u Indijskom oceanu, skakao s 86 metara visokog mosta, i jeo ne toliko dobru ribu (naša je ukusnija). Lijep je grad, ali se trebaju dogoditi određene promjene jer propada.

Nakon dolaska iz Durbana, otišli smo u obilazak *soweta* (South Western Townships-Jugozapadno naselje) koji je poznat po svojem siromaštvu (*slumovi*), visokoj stopi kriminala i po tome što prije 10-20 godina bijelac nije smio tamo otići ukoliko se ne želi ubiti ili dati opljačkati, *sowet* je jedna od najopasnijih destinacija u Južnoafričkoj Republici. Tamo smo išli s vodičem koji nam je rekao nekoliko zanimljivih stvari, naprimjer: ima oko 4 milijuna ljudi (da budem jasan, to je područje manje od Zagreba, a ova je brojka službena), zakon tamo ne vrijedi (imaju svoj zakon - ako se nekoga opljačka, ne zove se policija, nego, ako se zna tko je pljačkaš, a u većini se slučajeva zna, onda se njega istuče na smrt). Interesantno je da u *sowetu* nema zidova sa žicom i ostalim osiguranjem. I još mi je nešto na što smo naišli tamo zaprepaštavajuće - u *sowetu* je društvo podijeljeno na tri klase: nižu, srednju i višu.

Kako smo išli u obilazak grada, počeli smo na području gdje su ljudi više i imućnije klase, tamo su vile, svatko ima po 3-4 auta, mnogo niže posluge koja radi u kući i oko nje. U vožnji smo došli u dio grada ljudi srednje klase, gdje se vidi da je stanovnicima te kuće i naseobine poklonila država, manje su, nisu toliko raskošne, a jedan od znakova kako prepoznati u kojem se sloju nalazite je da pogledate oko sebe i vidite koliko ljudi ima na ulici; u području gdje stanuje visoka klasa, niti jednu osobu (djecu, starije ljudi, bilo koga) nismo vidjeli na ulici. Kako smo ulazili u područja u kojima žive niži slojevi (*slumovi*), rastao je broj ljudi na cesti, a cesta je počela nestajati i pretvarati se u makadamski put. Kada smo došli tamo, to je bilo nešto neopisivo.

Stajali smo na povиšenom dijelu i imali panoramski pogled na naselje napravljenod smeća. Kuće, napravljene od rebrastih limova za krov, ogradiene stariim oprugama iz madracia i kreveta. Spustili smo se dolje i uvidjeli da nema struje i vode u tom naselju, nego su se ljudi ilegalno priključili kojekakvим žicama na gradsku mrežu (i to samo određeni, njih nekoliko). Nakon provedenih sat i 30 minuta tamo, uputili smo se natrag, prema centru grada. Vraćajući se, pitao sam se kako se tako nešto može dopustiti.

Sve slike, komentari, riječi, priče nisu ništa naspram toga što smo vidjeli i osjetili u tom dijelu grada. To je bio naš posljedni izlet i tri dana nakon toga vratio sam se u Stuttgart i tako je završilo moje putovanje koje mi je u mnogim pogledima otvorilo oči.

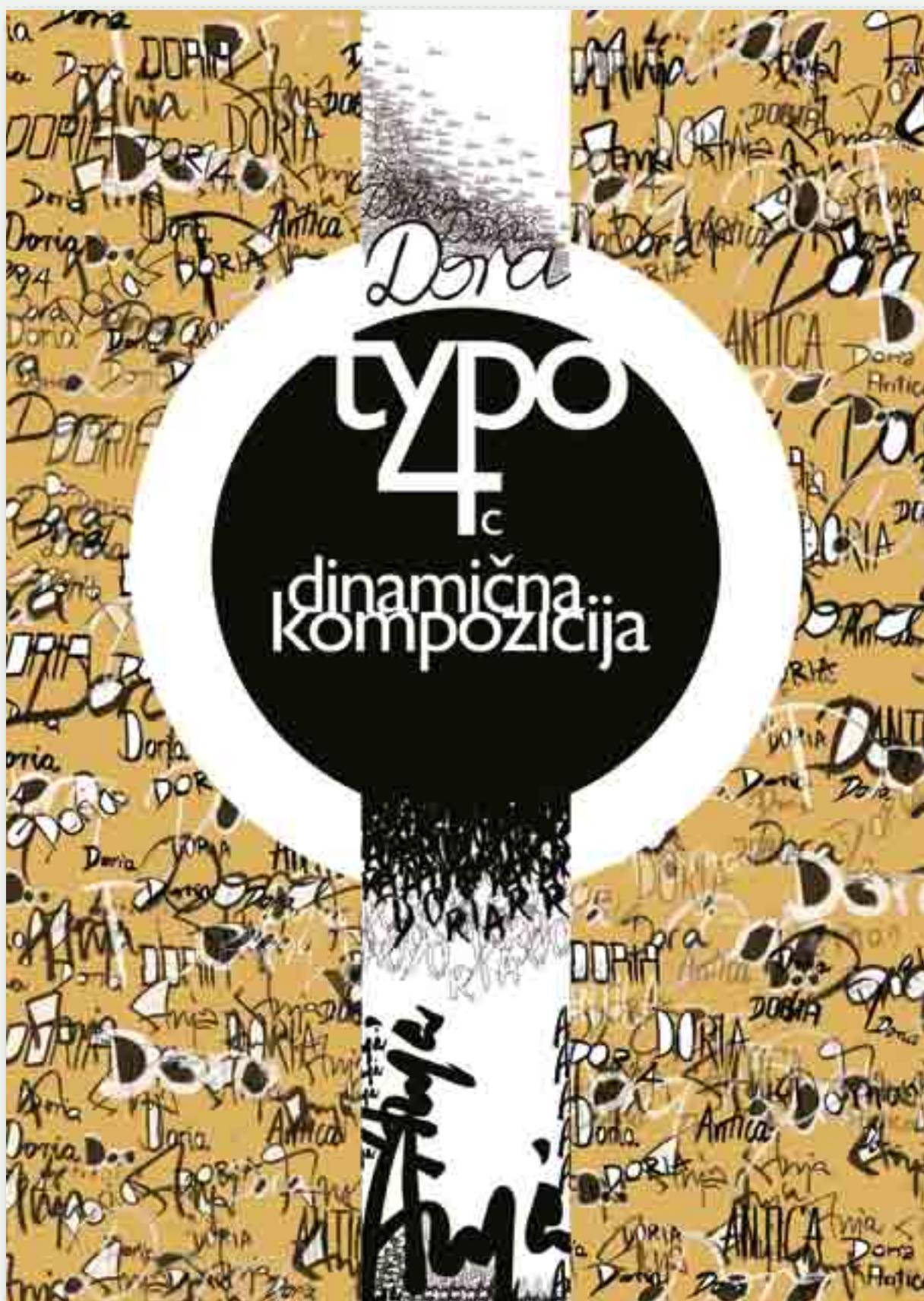
Vrativši se natrag s mnogo pitanja i uzdrmanog gledišta na svijet, ušao sam u svoju svagdašnjicu.

Yannick Mudrović, 3. razred

V. gimnazija

Voditeljica: Vesna Muhoberac

PREDLOŽENI

Dora Prah, mentorica: Vinka Mortigjija Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

DOMOVI SU DOBRA STVAR, ALI BOLJE JE IMATI SVOJ STAN

Skriveni kaos u učeničkom domu

U određeno doba učenici se spremaju na veliki put i veliku životnu promjenu. Iz malih sela upisuju se u zagrebačke srednje škole kako bi dobili bolje školovanje. Majke ih upisuju u domove kako ne bi morali živjeti u kartonskoj kutiji na autobusnom kolodvoru, ali da su znali što ih čeka, vjerujte, radije bi bili na autobusnom. Zapravo, svi koji nisu proveli dane u domu imaju nekakvu određenu sliku o tome. Misle kako mogu raditi što god požele, izlaziti do kad im srce želi, švedski stol za doručak, ručak i večeru, bez roditeljske zaštite. Hm, dal! Moš' si mislit'!

Stanovanje u domu može se objasniti kroz dvije poznate situacije: Oliver Twist i praznik s Hitlerom. Kada krene objedovanje, svi stanu u red i čekaju da im hrana padne u tanjur i omami ih svojim „privlačnim“ mirisom. Npr., za ručak je pripremljena sarma, jelo koje svi vole i cijene. Eh, pa kad ih se jede kod kuće, odlično spremljene, tad se isplati dobiti koju kilicu više. Ali, u domu, rijetko kad se dogodi da se netko nađe u toj napasti i traži još sarne, jer veoma sumnjivo izgleda. Ne bi se baš to nazvalo sarmom, već možda kilom kupusa bačenog na tanjur s krumpirom i miligramom mesa sumnjivih boja. Kuhinja u domu nije baš uvijek odvratna i nejestiva, ima ona i svjetlih trenutaka, no tada svi izmjenjuju zabrinute poglede i razmišljaju što bi bilo kada bi tražili još. Izlasci su dopušteni do devet, a ako želite ostati duže morate obavijestiti dežurnu odgajateljicu, ravnatelja doma, roditelje, policiju, predsjednika, obližnju bolnicu... Sve u svemu, puno komplikacija za izlazak samo do devet sati navečer. U domu je određeno i vrijeme kada bi se trebalo sjediti za knjigom i učiti te određeno vrijeme do kada se smije ležati u krevetu. Do osam ujutro morate biti na nogama, soba mora biti pospremljena, očišćena i spremna za dolazak odgajateljica u obilazak svih soba u domu. To zapravo podsjeća na skupinu hijena koje motre svaki pokret i čekaju da se nešto krivo napravi kako bi mogle napasti.

Maštovitim igrama protiv mukotrpнog života

Iz vlastitog iskustva znam da je večer najbolji dio dana koji bi se mogao provesti u domu. Moja cimerica, koja me napustila prošle godine jer je maturirala, i ja nikad nismo imale mira. Dok bi se sve cure spremale na počinak, nama dvjema tek bi počinjala zabava. Imale smo dana kada ne bismo spavale po cijelu noć i radile bismo probleme. Noći budu toliko dosadne da se počinju rađati i nove igre: „Hrač naranče u dalj“, „Papiromet“ te „Kišobranija“. „Naranča u dalj“ nastala je u kupaonici: uživanje u tom voću dovelo je do gušenja te su, kako bi se spasio život, svi umivaonici bili zapljuvani narančom. Tako se rodila ideja da se s određene udaljenosti pokuša pogoditi umivaonik. Prvih par puta nije dobro išlo, tih finih voćki bilo je posvuda: po prozoru, umivaonicima, vratima, podu... Do jednog trenutka kupaonica je postala narančasta, što nas je podsvjesno navelo da zaustavimo igru. Nije nas pekla savjest zbog nereda, već zbog toga što je naranča jedino jelo od kojeg se sigurno ne može dobiti trovanje. Uzele smo kratki predah i krenule barem malo očistiti kupaonicu, jer iako nitko nije gajio osjećaje prema domu, svi su voljeli čistačice. S njima bi se uvijek isplatilo popričati, imale bi koristan savjet i često su oponašale odgajateljice. Ali dobro, pristojnost je ono što su nas majke učile i jedan dio kaosa koji se stvorio u kupaonici bio je počišćen. No, zatim se stvorio jedan problemčić: nemirne duše nisu se mogle pomiriti s tim da će zabava završiti i da je vrijeme za spa-

vanje te se u trenutku slabosti pojavila nova igra, „Papiromet“. Svrha igre bila je da se smočeni toaletni papir baci gdje god se stigne, ali morale su biti određene mete. Stvorio se isti kaos kao i s narančom, ali zvuk kada papir udari u tvrdu plohu bio je odličan. Najbolje bi se mogao opisati kao udarac izgubljene patke u drvo. Bilo je jako zanimljivo te večeri, zapravo je svaki dan u domu zanimljiv. Nije bilo dana a da se netko nije posvađao, potukao, ostajao cijelu noć budan i radio anarhiju po domu. Najsmješniji dio svega vjerojatno su odgajateljice, senilne stare gospođe za koje bi se reklo da su odgajale i tijekom Prvog svjetskog rata. Moja odgajateljica, na primjer, pazila je na sve cure iz Like od davnih dana. Tako to ide u selima, ako je jedna cura otišla u određeni dom i rekla da joj je lijepo, e onda „kud svi, tud i mali Mujo“. U ovom slučaju ja sam bila mali Mujo. S odgajateljicom vodimo zanimljive razgovore, trudimo se ozbiljno je shvatiti, ali jednostavno se ne može protiv sile. Ona ima veoma osebujan glas i način komuniciranja, što otežava da razgovor bude ozbiljan. Glas joj se ne može usporediti s nečim da biste shvatili o čemu je riječ, ali najbliže bi mogao biti spoj Robina Williamsa u filmu „Mrs. Doubtfire“ ili, u hrvatskom prijevodu, „Tatica u suknji“ i Chewbacce iz „Star Warsa“. Sama njena pojавa urnebesna je, omotana od glave do pete krznom i zanimljive, „moderne“ frizure. Sve djevojke rado bi ju oponašale, što nas dovodi do zadnje igre, „Kišobranija“. Igra sama po sebi nije imala nikakvu svrhu niti je imala smisla. Uzele bismo svaka svoj kišobran, veliki i s kukicom, te bi se kukicom pokušala uhvatiti protivnička noge. Kada bi došlo do toga morale bismo se derati „mišu“ ili „cvrčak“ u stilu odgajateljice jer je i ona sama tako zvala svoje djevojke. Razlog tomu je to što se ne može sjetiti imena pa se na ove nadimke može izvući.

Usprkos svemu, nije ni u učeničkom domu tako loše

Sve u svemu, koliko god je u domu loše, toliko je i zabavno. U određeno vrijeme dođe do trenutaka kada „vrištiš od smijeha“. Život u vojničkom režimu vjerojatno služi da bismo se nečemu naučili, kao na primjer disciplini, odgovornosti... Ali svake godine dolaze sve gore i gore generacije cura. Dolazi do toga da ni jedna ne zna počistiti iza sebe nakon korištenja WC-a, tuš-kabine ili umivaonika. To zapravo otežava život u domu, jer znaš da trebaš biti spremna na horor iza svakih vrata. Javlja se osjećaj života u divljini i svaka od cura mora se boriti da bi preživjela. Tarzan je vodio bolji život, bez obzira koje su opasnosti harale po džungli. Najgorje što se može dogoditi je biti na katu s 28 cura različitih karaktera, dok ih je barem pet u PMS-u. Svaki dan histerični napadaji, svađanje sa svima... Pošto je to ženski dom, te jadne cure nikad ne vide dečke i kad se jedan stvori u domu, ne znajući što ga zapravo čeka, počinje se spremati lov. Sve „djeve u nevolji“, kako bi ih se moglo nazvati, otrče u svoje male sobe i presvuku se u svoje „svečane haljine“, stave „žbuku“ na lice i krenu opkoljavati određenu metu. Stvarno ima svega i svačega u tom domu, iznenađujuće je to što su ostali pojedinci koji se nisu stopili s okolinom. Zapravo, poanta življenja u domu s raznolikim ljudima je ta da nas pripremi za svijet (ne samo zato što bismo morale biti na autobusnom). Ljudi se moraju boriti kako bi preživjeli u većem gradu, moraju biti spremni na sve, ostati vjerni sebi i, koliko god bilo loše negdje, znati da uvijek postoji ona jedna osoba koja ti može razveseliti život. Iz ove blesave isповijesti može se čak izvući i pouka: imaj čvrst stav, smisao za humor i budi svoj, tada je cijeli svijet tvoj! I da, domovi su dobra stvar, ali bolje je imati svoj stan.

Tea Mauhar, 4. razred
Prirodoslovna škola Vladimira Preloga
Voditeljica: Lana Rušnov Perić

Grad gdje je sve baš onako kako bi trebalo biti

(Osim što se napušiš samo dišući na ulici)

Već je prvog dana sve krenulo ukrivo i teško je bilo popraviti raspoloženje

Nakon duge borbe za odredište našeg maturalca prevladao je Amsterdam. Nismo ni sanjali koliko će nam se toga dogoditi u tom prekrasnom gradu i na nešto manje prekrasnom putovanju koje ćemo, ipak, pamtiti dok smo živi.

U laži su kratke noge

I prije no što smo stigli na prvo odredište, **Salzburg**, dogodio se prvi eksces. Naime, jedan je učenik drugom učeniku ukrao novčanik. Mogli smo birati između gubljenja jednog dana maturalca (policija, pa dok mama dođe po njega, itd.) i provođenja maturalca s njim, ali je on nastavio s nama.

Vidjevši Salzburg, koji smo svi doživjeli kao slatki gradić, nastavili smo putovanje prema Nürnbergu.

Ludi party

Smjestivši se u udoban i ukusno uređen hotel, proveli smo nekoliko sati hodajući po **Nürnbergu** u potrazi za kafićem u koji maloljetnici smiju ući. Napokon smo pronašli neku rupetinu pored strip-tiz kluba u kojoj smo smjeli čak popiti pivo jer je to u Njemačkoj dopušteno nakon navršene 16. godine. U brojnim smo čik pauzama upoznali konobaricu iz Estonije koja nas je upozoravala za svaki pokret - tako smo saznali da se u Njemačkoj, na primjer, unutra ne smije pušiti, a vani se ne smije pitи: tako trčiš *nutra-van* razapet između piva i cigarete. Dijelu je nas to vrlo brzo dosadilo pa smo otišli do hotela. Vrativši se u hotel, neko je vrijeme bio mir, a onda su se vratili svi oni koji su ostali *rundati* u pivnici i započeo je *party* u hotelu. Osim što smo bili vrlo bučni sami po sebi, mnogima nisu radile kartice kojima se ulazi u sobe pa smo svako malo išli na recepciju da nam napune kartice. Neki gosti nisu bili oduševljeni našim hotelskim avanturama pa su, razumljivo, počele žalbe. Sve je završilo intervencijom razrednice.

Köln i stogodišnji šoping

U Kölnu smo izvana brzinski pogledali katedralu, a zatim smo pojurili u McDonalds po *junk* hranu. Nažalost, McDonaldsi vani rijetko imaju veze s brzom hranom pa smo gotovo svo vrijeme tamo proveli čekajući u redu za jadan BigMac i porciju krumpirića. Nismo bili svjesni koliko će nam ta hrana prisjeti - upravo je to redovito činilo naš ručak tijekom cijelog putovanja.

Vrativši se u autobus, tijekom rutinskog prebrojavanja, ustanovljeno je da nam nedostaje jedan učenik. Uhvatila nas je panika, ali smo to vrlo brzo okrenuli na šalu pa nam je postalo dosadno. Profesori su ga izbezumljeno zvali i tražili, a on se, na kraju, lagano došetao do busa s novim remenom i flegmatično odslušao jezikovu juhu.

Napokon smo, s malim zakašnjenjem, krenuli prema Amsterdamu.

Kol'ko love, tol'ko muzike

Zbog cisterne koja se prevrnula i blokirala dobar dio autoceste naš je dolazak u Amsterdam kasnio nekoliko sati. Iskrcavanje stvari iz busa bio je savršen dokaz da amsterdamski biciklisti ne staju - oni zvone i gaze. Tako smo spontano organizirali stražu koja je vikala: „Pazi, bicikl!”, dok su ostali vadili torbe iz autobusa.

Stigavši u hostel, dobili smo *nazovi-diner-pakete* i bacili se na proučavanje divota smještaja. Kupaonica nije imala kadu ni tuš-kabinu - tuširaš se i voda leti po zidovima i teče po podu - svakako nešto što, doma, stanari stanova ispod mojeg ne bi podnosili. Vojničke smo krevete morali slagati sami (i tako se jako dobro vidjelo tko to doma radi, a tko ne), a pri ulasku u WC morali smo se koristiti svojim gimnastičkim sposobnostima.

Grad droge

U Amsterdamu je savršeno normalno zateći rastafarijance kako po parkovima (ili uz cestu) puše travu. Iako nam je to u početku bilo jako čudno, brzo smo se naviknuli i prilagodili.

Koliko god činjenica da je droga legalna Nizozemsku može prikazati u užasnom svjetlu, nijehova je vlada zapravo jako promišljena. Trava se svugdje u svijetu puši i na svakom se koraku može nabaviti. Oni su, imajući to na umu, prisilili dilere da se prebace u legalan način djelatnosti. Svaki put kad u svom *coffeeshopu* nešto prodaju, plaćaju porez. Porez plaćaju i poljoprivrednici koji tu istu travu uzbajaju, iako je to ilegalno. Osim toga, marihuana u Amsterdam privlači mnoge turiste koji tamo moraju plaćati hranu i smještaj, stoga je dobit ogromna. Najbolje od svega je to što legalizacija marihuane nije povećala broj Nizozemaca koji ju konzumiraju. Štoviše, legalizacijom se njihov broj smanjio.

Zamislite Hrvatsku s takvim zakonom - more i trava - gdje ćeš bolje za turiste.

Grad kulture

Sljedeće smo jutro krenuli u razgledavanje Amsterdama. Iako ga mnogi tako ne doživljavaju i nisu doživjeli, Amsterdam je pravi grad kulture i umjetnosti. Oprostit ćete što se koristim klišejiziranom frazom, ali njegova arhitektura jednostavno ostavlja bez daha. Kad bih imao mogućnost gradnje svog idealnog naselja, definitivno bi to bila kopija Amsterdama. Jednoličnost ulica savršeno ubijaju drveće i slatki mostovi preko kanala. Na koju god klupu sjedneš, možeš biti siguran da je u krugu oko tebe sve lijepo, baš onako kako bi, po mom mišljenju, trebalo biti. Ako želiš pogledati neku zanimljivu izložbu, možeš otići u jedan od brojnih muzeja (kao što su Rijks Museum i Muzej Van Gogha) ili pak u neki atelje, gdje ti homoseksualni slikar, usput, može objasniti kako doći do trgovine koja drži maramice.

Već ste mogli naslutiti da je Amsterdam leglo liberalnih ljudi, baš ono što je meni trebalo. Tek kad odeš na takvo mjesto, shvatiš koliko smo, oprostite na izjavi, zatucani. Iako nisam nositelj ni jednog tabua, volio bih jednoga dana živjeti u Amsterdamu, gradu gdje te se ni zbog čega ne osuđuje i gdje će svi prihvati tvoje moderne stavove.

Grad crvenih svjetiljaka

Jednu smo večer proveli u razgledavanju četvrti crvenih svjetiljki, svjetski poznate *štajge* koja je u postupku gašenja. Svima je nama, bar se nadam, to bio prvi susret s prostitucijom - s pedesetogodišnjim crnkinjama u svijetlećem donjem rublju koje čekaju da ih kakav poremećeni gospodin odluči iskoristiti i da im da neke jadne *pare* od kojih će, sutradan, kuhati ručak svojoj djeci. Jad i bijeda, nešto što možeš poželjeti samo najgorem neprijatelju, a i to je vrlo upitno.

Ipak, to je „najstariji zanat” i posao kao svaki drugi. Tamo prostitutke na svoju plaćaju porez, dobivaju radni staž (ja bih im dao i benificirani radni staž), a imaju i zdravstveno osiguranje. Svakako je riječ o još jednom izvrsnom načinu punjenja državne blagajne, ali je krivo izveden. Nai-me, izlaganje žene u izlozima onako kako se kod nas izlažu štikle i usisavači doživljavam kao osporavanje ljudskog dostojanstva. Mogu raditi svoj posao i tako da ih ne gledaju svi prolaznici.

Zadnji dani

Napustivši Amsterdam, shvatili smo da se našem maturalcu bliži kraj. Oni koji su danima kukali da im je dosta svega došli su na svoje. To nas, kako god, nije spriječilo u uživanju u busu na putu prema Münchenu.

Tamo smo, smjestivši se u još jedan užasan hostel (ali ipak bolji!), pošli u grad pogledati pivnicu u kojoj je Hitler napravio nešto (zaboravio sam što), ali smo se samo kratko zadržali jer je München, za razliku od Amsterdama, ranoranilački grad pa ništa ne radi iza ponoći. Vratili smo se u hostel i cijelu noć proveli u predvorju i ispred ulaza. Tu bih noć mogao prozvati najboljom - svi smo prihvatali sve kritike što su nam bile upućene tijekom proteklih tjedan dana (a bilo ih je toliko da je svađanje bila naša glavna interakcija) i s njima smo se pomirili, zaboravili smo na sve nesuglasice i jednostavno uživali u trenucima dok nas noge nisu počele izdavati i dok se stepenište nije učinilo kao izvrstan krevet.

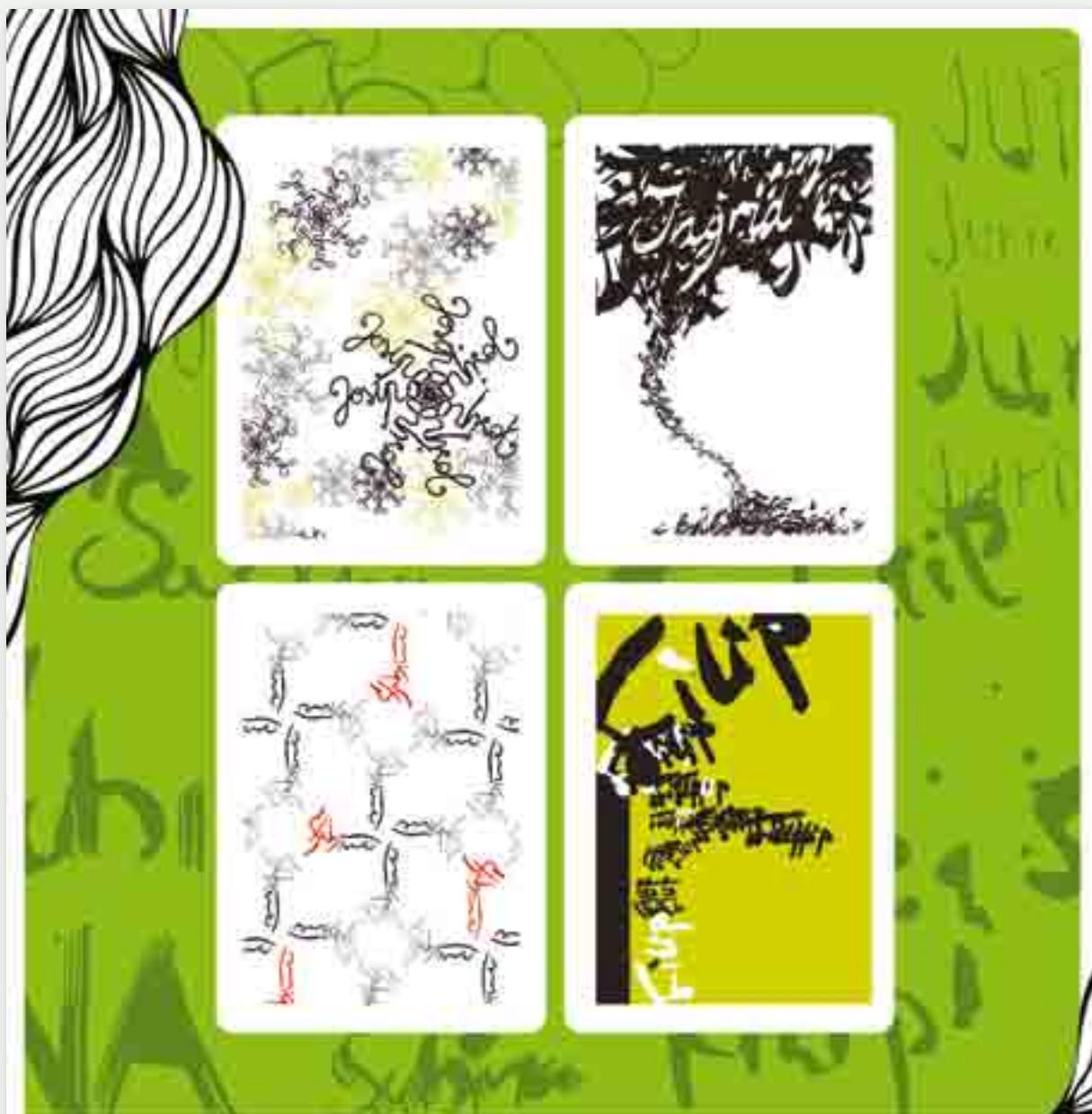
Vrativši se u Hrvatsku, bili smo i sretni i tužni. Ovo prvo se, na žalost, javilo na našem maturalcu i ne želim nikome da tijekom maturalca ijednom izjavи da želi doma. Prvi smo put ozbiljno pričali o maturalcu tek krajem prosinca, gotovo četiri mjeseca nakon što smo se vratili. I tek smo tada, zapravo, saznali koliko nam je bilo prekrasno.

Antonio Dominik, 4. razred

III. gimnazija

Voditeljica: Maja Ilić

PREDLOŽENI

Josipa Tadić, mentorica: Vinka Mortigjija Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

INTERVJU S JULIJANOM MATANOVIĆ - TKALJA VLASTITIH SJЕĆANJA

Mi se volimo usred rečenice

Julijana Matanović, popularna književnica i sveučilišna profesorica, u Knjižnici Vladimira Nazora na Kajfešovu brijegu predstavljala je svoju novu knjigu Cic i svila, zbirku njezinih najboljih pripovijedaka. Tamo smo razgovarali s književnicom koja nam otkriva snagu napisanog i izgovorenog. Julijana Matanović predaje na Katedri za noviju hrvatsku književnost Odsjeka za kroatistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Suautorica je knjige kritičkih čitanja Četiri dimenzije sumnje te autorica četiriju stručnih knjiga s područja književnopovijesne i književnokritičke problematike. Napisala je više od dvjesto ogleda, eseja i književnih kritika. Autorica je mnogih bestselera (Zašto sam vam lagala Bilješka o piscu Kao da smo otac i kći Laura nije samo anegdota Knjiga od žena, muškaraca, gradova i rastanaka i One misle da smo male) i dobitnica više nagrada.

Sve se može promatrati kao priča; život je priča. Molim Vas možete li nam objasniti odnosno života i književnosti?

Granice promaštanog, izmišljenog, lažnog, istinitog, doista su krhke. Kad u jednom životnom trenutku osjetimo potrebu posložiti svoje sjećanje, onda znači da smo se našli pred zidom koji nećemo moći savladati ako ne napravimo inventuru onoga iza nas. Meni je bilo petnaest godina kad sam saznala da se ne zovem Julijana, kad sam posložila gdje sam začeta. Sve to ne bih složila da nije bilo ispisivanja u tekstu, da mi literatura nije počela biti ono što je ženama tkalački stol i krpice iznošene odjeće koju one režu škarama i od toga prave prekrivače i tepihe. Tako i ja, uzimam dijelove tuđih života i njima gradim sebe. Onaku kakvu želim i mogu vidjeti. Sigurna sam da će nam ostati samo ono što je napisano i izgovoreno. Zapisat ćemo svoje viđenje i svoju istinu i ponuditi je na pamćenje mlađima od sebe. Nekoliko posljednjih mjeseci potvrdila sam vjeru u priču, u način da postojimo samo ako izgovorimo. Pod uvjetom da su oni koji slušaju vrijedni naše emocije i naših rečenica. Književnost je slaganje, tumačenje sebi, briga o riječima, briga o iskazivanju vlastite strepnje. Pisala sam priče da bih se pojasnila samoj sebi. I bila sam sebična. Dala sam ih poslije vama. I oslobodila se tjeskobe. Sad vi u moje knjige upisujete nešto iz vaših života. I tu, usred rečenice mi se volimo, mrzimo, priateljujemo. Rečenicama sam davala smisao vlastitu životu. Samo zapisani životi imaju smisao. Problem je što nam se čini da smisao imaju tuđi, a ne naš vlastiti život. Literatura ispravlja loš osjećaj i pogrešnu vjeru. Klanjam joj se zbog toga.

Što je za Vas knjiga? Koja je njezina vrijednost?

Objaviti knjigu značilo je biti i mudar, i pametan, i dobar. Danas to, i same znate, nije tako. Knjiga se u nekim slučajevima svela na korice i sadržaj kroz koje se osobe važne medijskom tržištu međusobno razračunavaju, zavode, osvećuju. Nemam ništa protiv takvih naslova, ne govorim ružno ni o recipijentima takvih štiva. Malo me samo brine brisanje katova u neboderu zvanom umjetnost i dovođenje, primjerice, u suodnos ozbiljnog lektirnog pisca klasika i zvijezde crvenog tepiha čija će slava za samo nekoliko mjeseci izblijedjeti. Knjiga je u vrijeme moga odrastanja stanovala u najboljim dijelovima grada; u lijepim knjižarama na šetalištima. Sada se za prostor bori s plastičnim lopatama, podmetačima za čaše i plastičnim viklerima. Za mene je imenica knjiga uvek bila vlasnica nečeg mističnog, velikog, otvorenog. Ona mi je osiguravala jedini siguran životni prostor. U knjizi Kao da smo otac i kći napisala sam da mi je Književni Tekst (kao ime i prezime) oduvijek predstavljao idealnog životnog partnera.

Kako izgleda Vaš idealni čitatelj? Postoji li dobar i loš čitatelj?

Ne postoji ni idealan, ni dobar, ni loš. Idealna nisam ni sama ja svom tekstu. Ne mogu to ni biti jer nikada ne uspijevam prikupiti dovoljno snage i hrabrosti da iznova, nakon objavljuvanja, čitam svoje knjige. Možda zbog toga što sam unaprijed svjesna kako će učitati nešto novo i spoznati koliko više nisam ni sebi nalik. Dodir s čitateljem odigrava se u ključnoj riječi prepoznavanje. Približim li se čitatelju i s jednim detaljem, on će me ili prihvati ili odbaciti. Osjećam potrebu naglasiti vam da taj dodir ne mora nužno ići u korist autoru. Priče se primaju u tišini, u njih se ugrađuje vlastito iskustvo i osobna lektira. I iste se čitaju, kroz godine, posvema različito. Volim uvijek ponoviti rečenicu u kojoj se sugerira kako pisci nude samo rečenice, a da prave priče i prava tumačenja nastaju u glavama primatelja. Varijanata je onoliko koliko i čitatelja.

Je li Vaše zanimanje sveučilišne profesorice utjecalo na to da postanete spisateljica?

Itekako. Početkom devedesetih godina prošloga stoljeća osjetila sam snažnu potrebu promjeniti svoj govor o književnosti. Do tada sam se pozivala samo na teorijsku literaturu i nisam dopuštala emociji i priči da ni u jednoj sekundi omete ozbiljinost tumačenja. Onda me preuzeila priča. Dogodilo se to u vremenu krhke povijesti, ludila, jalovosti i smrti, kako bi rekao Nedjeljko Fabrio. U uvodnim dijelovima rasprava o drugima ja sam unosila zbiljsku ili izmišljenu priču iz života i njo-me stizala do zadane građe. A onda je priča sve više jačala, a interpretacija se tanjila. Danas sam nekako sigurna da sam postala pripovjedač i zbog toga što sam imala potrebu oslabiti znanstveni diskurs i pokazati studentima da imaju pravo govoriti o sebi i literaturi u istom paketu.

Smatra se da su Vaše knjige dijelom autobiografske. Krije li se u vama mala djevojčica?

Istina je da one polaze od nečeg provjerljivog, da u njima ima detalja iz mog života, ali toga je puno manje nego što se misli. Kako ja pišem u prvom licu jer tako razgovaram s tim očima na koje mislim u sekundama dok ispisujem rečenice, stručnom sudu je najlakše poistovjetiti autora i pripovjedača. Radujem se životu i onda kad se u pričama čini da sam odustala. Nisam u skladu sa svojim godinama. Nešto nezrelo a opet s prevelikim iskustvom. Kada ne bih pisala, vjerojatno bi za mene pronašli dijagnozu. Jer, sve mora imati latinsku šifru. Inače, nije ozbiljno i nije znanost.

Rekli ste: „Moj život ima opravdanja samo ako je u funkciji tuđih života“. Koje su Vaše životne vrijednosti?

Dobrota i vjera da podarenim životi, emocijama pohranjenima u pričama, imaju smisao. Kakvi god oni bili. Sada moram spomenuti i svoju Magdalenu. Volim poštovati ono što smo naslijedili od starijih. Poštujem hrvatske pisce, ne volim nelijep govor u struci, ponosna sam što sam na Filozofskom fakultetu sjedila u sobi profesora Ive Frangeša, uvijek će reći da je moje dijete rođeno na isti dan kao i on, veliki profesor. Ljubomorna sam samo na vrijeme, razočarana stanjem u društvu u kojem se svakodnevno moraš pravdati i ispričavati što si sama s djetetom i što si i sama dijete.

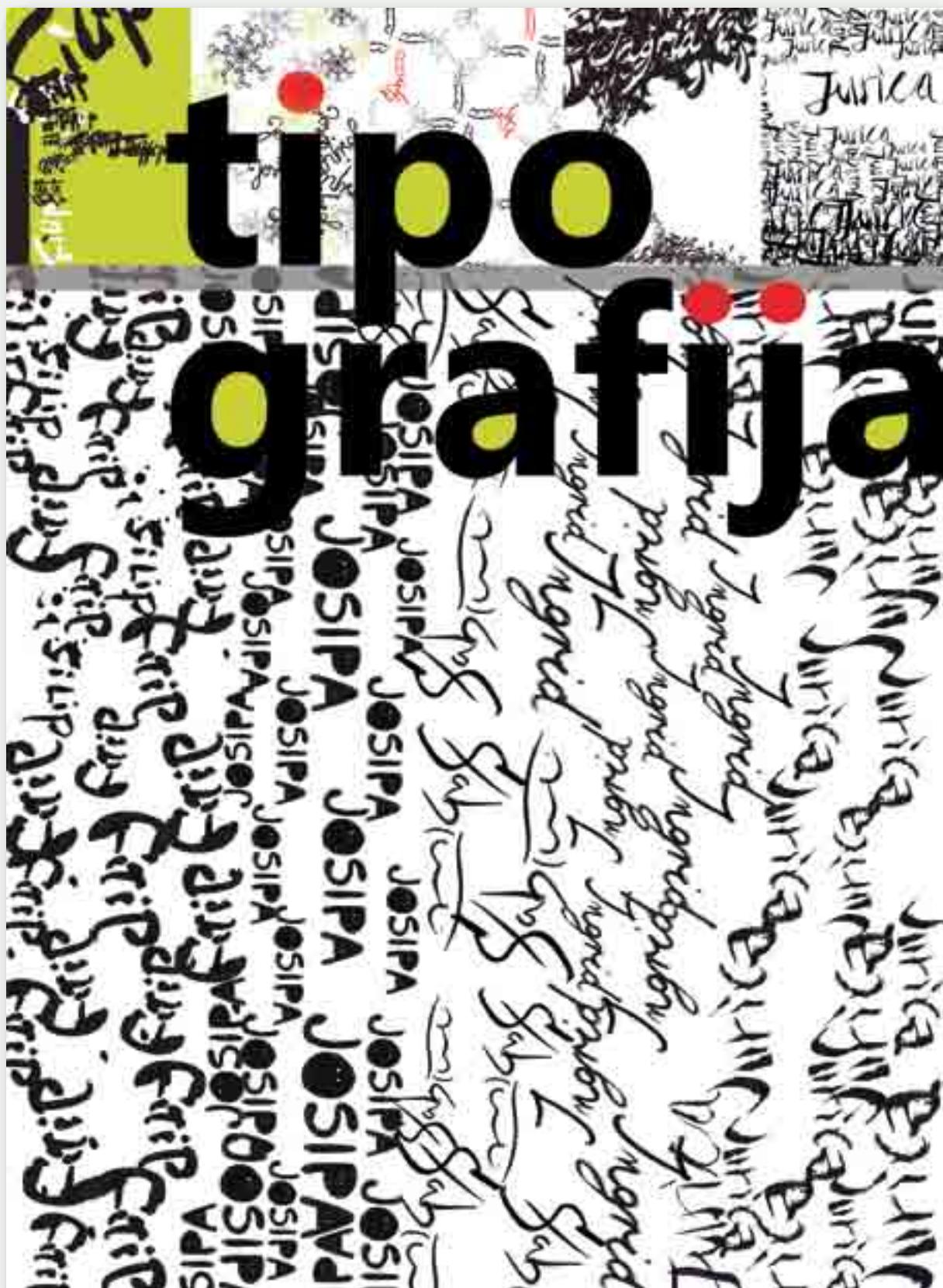
**Knjiga s temom hpv infekcije One misle da smo male završava tako da bolest povezuje obitelj.
Možete li nam objasniti zašto ste odabrali takav kraj?**

U jednoj od svojih priča napisala sam da je iskrenost jedino pravo utočište pisca. Autorsko pravo na ideju pripada doktorici Anki Dorić. Razlozi moga nećkanja bili su prije svega profesionalni. Međutim, ne znam koliko su, ili jesu li uopće, imalo blaži bili oni drugi koji se ne mogu objasniti razumnim mehanizmima. Plašila sam se da neću pogoditi ton pisma namijenjen mладим čitateljima, da će im ponuditi neuvjerljivu priču jer nisam bila „u vlasništvu“ slične zbiljske. Tvrdoglavu vjerujući kako je smisao teksta u njegovoј realizaciji, zabojala sam se da će se i sama, poslije napisanoga romana, naći u ordinaciji. A sretan kraj? Toliko sam loših vidjela, o njima pročitala i osjetila ih na vlastitoj koži, da sam, poželjela sretan kraj. Vjerojatno je tu upisana posljedica moje biografije; moji strahovi i moje nade.

Po Vašem mišljenju kako je danas biti tinejdžer?

Ne zavidim današnjim tinejdžerima. Mi odrasli ukrali smo im djetinjstvo, a nismo ih pripremili za lijepu mladost. Društvo u kojem je osjećajnost postala sramota, u kojem se nemoralno ponašanje ocjenjuje kao sposobnost, a filozofija da sve može i da ništa nije vrijedno truda i straha, bacila je, nažalost, sjenu na samu ljubav.

Sarah Kaurinović, 2. razred
Škola za medicinske sestre Vinogradska
Voditeljica: Mila Mikecin

Jurica Radoš, mentorica: Vinka Mortigija Anušić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

ZBRINJAVANJE NAPUŠTENIH ŽIVOTINJA

Koga se zapravo štiti?

Nad volonterima se vrši mobing, zaposlenici naprosto ne rade posao za koji su plaćeni, a članovi ovih i onih odbora veselo trljaju ručice oprane najskupljim sapunom

Svi su azili za napuštene životinje u Republici Hrvatskoj krcati. Iako je broj registriranih udruga za zbrinjavanje napuštenih životinja vrlo visok i konstantno raste, i dalje ima više napuštenih pasa no što ih se može smjestiti. Od ukupnog broja azila, vrlo mali broj prihvata mačke, bez obzira što su njihovi smještajni zahtjevi znatno manji. Zbog toga se problem mačaka latalica rješava hvatanjem, kastracijom i ponovnim puštanjem na cestu. Životinje smještene u azilima zaštićene su od udaraca automobila, trovanja ili ljudskog iživljavanja, ali često i godinama borave u uvjetima koji su daleko ispod zadovoljavajućih. Dok one čekaju svoje spasenje, udruge se ponekad ponašaju kao da im pomaganje onima kojima je pomoći potrebna uopće nije cilj.

Ne na cestu - u hotel!

Prije no što krenem s iznošenjem problema koje imaju udruge, valjalo bi objasniti zašto problem životinja latalica uopće postoji.

Tijekom godine stopa napuštanja životinja je konstantna, ali graf kojim bih ju mogao prikazati ima dva atipična skoka. Prvi porast u broju latalica dogodi se sredinom lipnja i traje do sredine kolovoza, kada ljudi odlaze na godišnje odmore. Drugi se skok može primijetiti u tjednu između Božića i Nove godine i događa se iz istoga razloga.

Ljubimci se mogu ostaviti u hotelima za životinje. Prosječna cijena po danu iznosi četrdesetak kuna, ali se može smanjiti ako netko dovede veći broj životinja. Za sedmodnevni odmor to ispadne tristotinjak kuna, koliko košta obrok za četiri osobe u prosječnom dalmatinskom restoranu. Upravo zbog prihvatljive cijene smatram da ljudi ne napuštaju svoje životinje isključivo zbog nedostatka suošćanja, već i zbog loše informiranosti. Hoteli za životinje se, naime, gotovo nikad ne reklamiraju, stoga ljudi za njih ne znaju. Ipak, ovoga je ljeta jedna radijska postaja započela akciju u kojoj su molili građane da pse ne ostavljaju na ulicama, već u hotelima za pse. Time je broj pasa latalica smještenih u azile pao za tridesetak posto u usporedbi s prošlim ljetima.

Još jedan vrlo popularan razlog zašto se životinje izbacuju na cestu leži u tome da one odraštaju. Ljudi nabave štence ili mačiće, a onda ih se riješe kad djeci dosade, što se vremenski poklapa sa završetkom rasta.

Intervencije veterinara i inspekcije

Udruge za napuštene životinje nemaju samo pse bez vlasnika pokupljene s ulice. Dobar dio pasa u azilima završi jer vlasnici nisu imali tisuću kuna za operaciju, pa su se odučili za eutanaziju. Neki veterinari prije takve eutanazije provjere postoji li udruga koja može platiti liječenje i ponuditi smještaj. Psi koji su se našli u takvoj situaciji, ako imaju sreće, za dlaku izbjegnu smrt.

Posljednji način na koji životinja može završiti u azilu je i onaj najgori. Ukoliko netko prijavi zlostavljanje ili zanemarivanje životinje, na teren izlazi veterinarska inspekcija koja utvrđuje je li optužba na mjestu. Uspostavi li se da je uistinu riječ o zlostavljanju ili zanemarivanju, životinji se traži novi dom. Na žalost, svoj posao ponekad odrađuju kao da su mesari, a ne zaljubljenici u životinje. Ako se, na primjer, poželite da su vam susjedi na moru već tjedan dana i da je njihov pas zaključan na balkonu bez hrane i vode, nemojte se začuditi ako vam odgovore da na tom balkonu postoji - ograda.

Čiste ruke

Završivši u malom, azilskom kavezu, mogu proći zime i zime dok životinja ne pronađe novi dom. Tamo je ostavljena na milost volonterima koji će ju hraniti, s njome se družiti i održavati stupanj higijene kaveza na maksimalnoj mogućoj razini.

Na žalost, neke su udruge užasno neorganizirane. Osnivači ili predsjednici neumorno, kao marljive pčelice, održavaju sustave apsolutne vlasti koji jako podsjećaju na totalitarističke sustave oko II. svjetskog rata - kult ličnosti, „likvidacija“ protivnika - sve je tu. Budući da apsolutno ništa ne smije proći bez njihovog detaljnog nadzora, akcije su rijetke jer za takav stupanj kontrole treba imati jako puno vremena, što nikako nije slučaj. Zbog toga trpe životinje i ljudi koji o njima brinu. Nad volonterima se vrši mobing, zaposlenici naprosto ne rade posao za koji su plaćeni, a članovi ovih i onih odbora veselo trljaju ručice oprane najskupljim sapunom. Zbog toga volonteri uporno odlaze, o životinjama brine sve manje i manje ljudi, a posla je za svaku osobu sve više i više.

Udrugama, također, kronično nedostaje novca. Zbog toga je teško kupiti dovoljnu količinu hrane, lijekove i sredstva za čišćenje (pa se kavezi čiste običnom vodom), a promotivne i edukacijske materijale jednostavno je nemoguće tiskati. Broj pasa raste, broj udomljenja pada, donatora je sve manje i manje, uvjeti su sve gori i gori... Svi uporno čekaju da novac padne s neba ili naraste na novozasađenim borovima, a sve što je potrebno napraviti jest otvoreno ga zatražiti, pa makar i s megafonom na Trgu bana Josipa Jelačića.

Bitke i ratovi

Sve formalne i neformalne organizacije koje se bave ovakvom djelatnošću imaju isti cilj, a taj je pomoći životinjama. Ipak, kad dvije udruge na bilo koji način dođu u kontakt, sve se divne ideje odjednom zaborave i suradnici zapravo postaju neprijatelji.

To je najbolje vidljivo na Facebook stranicama i forumima svih udruga. Tamo nije dopušteno oglašavanje pasa iz drugih udruga, iako su svi, zapravo, jednako jadni i jednako im je potreban novi dom. Ako, pak, nazovete jednu udrugu jer želite udomiti psa, a kažete im da već imate jednog iz druge udruge, na najbezobrazniji će vam mogući način reći da si i drugog psa, onda, uzmete tamo. Moglo bi vam se učiniti da osoba s kojom razgovarate nije psihički zdrava, ali ne brinite - nije to ništa neobično.

Osim toga, volonterima nije dopušteno imati ikakav kontakt s drugim udrugama. One koji prekrše to sveto, nepisano pravilo, proziva se izdajnicima ili krticama i jednostavno ih se progna, kao da je riječ o zakonski zabranjenoj industrijskoj špijunaži.

Također, sasvim je normalno da se udruge međusobno optužuju za sve što nekome može pasti na pamet. Redovito su najvećim zlikovcima smatrani oni koji su od države ili grada dobili najviše novca. Tako jedni peru lovu, drugi taje porez, a treći su najvjerojatnije izvanzemaljci koji su se samo prerušili u ljudе i zapravo im je jedini cilj uništenje ljudskoga roda.

Tko smo mi da sudimo

Unatoč tome, životinje preživljavaju i pronaže novi dom. Štenci do četiri mjeseca imaju najveće šanse, ali to što su udomljeni ne znači uvijek da će udomljeni i ostati. Kao što je slučaj s izbacivanjem već odraslih štenaca na cestu, tako udomitelji često u azile vraćaju štence kad prestanu biti preslatke, dlakave kuglice. Odrasle je pse teže udomiti, a stari i invalidni psi redovito cijeli život provedu u azilu. Mačke imaju tu sreću da im se izgled s godinama toliko ne mijenja pa ih ljudi udomljavaju neovisno o starosti.

Budite pravi ljubitelj životinja i, umjesto da kupite čistokrvnog psa ili mačku, spasite jednu životinju iz azila. Sjetite se da je sa svakim zauzetim mjestom u azilu jedan ulični pas ostavljen na nemilost svim uličnim opasnostima. Ako ga pogazi auto, a za njega nema slobodnoga kaveza, što rijetko kad nije slučaj, preostaje jedino eutanazija. Svaki put kad kupite čistokrvnog ljubimca, jednu ste napuštenu životinju osudili na smrt, a tko smo mi da sudimo?

Antonio Dominik, 4. razred

III. gimnazija

Voditeljica: Maja Ilić

PREDLOŽENI

**donji
grad**

23. rujna

Dan očuvanja europske kulturne baštine
Dan gradske četvrti Donji grad

Donji grad, tak' imam te rad

Timski rad, mentori: Damir Brčić i Vinka Mortigijia Anušić
Škola primjenjene umjetnosti i dizajna

SA ŠKOLSKIH HODNIKA

Kupite Bonton

Možda ne znate, ali ova kolumna, koja se već neko vrijeme redovito pojavljuje na zidnim novinama, pokrenuta je na nagovor jednog našeg anonimnog čitatelja koji nije bio zadovoljan našim dotadašnjim ispraznim tekstovima, već je bio željan pravih izvještaja sa školskih hodnika ili, kako se meni čini, fino napisanih tračeva (s malo sarkazma, humora, ironije, ali i istine). Isprva, pomisili smo da kolumna neće biti čitana, da se učenicima neće svidjeti, no zamislite naše čuđenje kada svaki odmor ugledamo dvije do pet osoba pred zidnim novinama. Priznajem, zanimalo me kako će učenici prihvatići članke, stoga sam promatrala znatiželjne čitače kada bih se našla u blizini i uviđela sam da zaista pročitaju članak do kraja (da ne gledaju samo fotografije), da se smiju dok ga čitaju i da odlaze komentirajući ga. Bila sam zadovoljna. Očito, što je članak trivijalniji i jednostavniji, djeci se više sviđa, a kako su novine tu zbog učenika, tj. da budu čitane, i mi smo se prilagodili skromnim zahtjevima cijenjene publike.

Genetske mutacije

Već nas duže vrijeme muči prometni krkljanac na školskim hodnicima pa smo se pitali kako riješiti probleme neprohodnosti tijekom odmora, sudara izvjesnih učenika, ozljeda i gubljenja stvari u gužvi. Ponudili smo nekoliko rješenja i prevenciju tekućeg problema. Dok ne nabavimo semafor, bilo bi lijepo kada bi se svi učenici kretali nekom jednakom prosječnom brzinom (a ne da je vođa kolone netko sporiji od puža). Isto bi nam tako svima bilo bolje kada se grupice ne bi nekontrolirano i nepristojno formirale točno na sredini hodnika (tako da ne možeš ni lijevo, ni desno, a ni ravno). Nemam ja ništa protiv stvaranja grupica, ali te bi se grupice možda mogle ponekad i pomaknuti kada uvide da stvaraju kolaps, ali, naravno, to u našoj školi nije običaj. Kada učenici okupiraju određenu površinu, zauzmu stav kontraposta, ljepši spol natefteri torbice na ruku u predjelu laka pod pravim kutem (tzv. Barbie sindrom), a grublji spol započne dokazivanje i nadmetanje u popularnosti, doraslosti, nadmoći ili čemu već (tzv. džungla sindrom). Najbolje od svega je kada određena osoba pokuša doći do svog ormarića, ali to nije moguće jer je neki nedavno evoluirani maturant odlučio cijelu svoju tjelesnu masu nasloniti na najmanje četiri ormarića. U prevenciji gužve pomoglo bi čekanje određenog nastavnog sata pred za njega namijenjenom učionicom, a ne duž cijelog hodnika. Evo primjer da pojasnim: dakle, ako razred ima sljedeći sat nastavu u učionici 52, učenici tog divnog razreda čekat će na svim klupicama od učionice 52 do učionice 58 i u svim međuprostorima. Zatim će doći razred koji ima sljedeći sat nastavu u učionici 56, neće imati gdje sjesti ni stati, stoga će se stacionirati negdje na sredini hodnika. Naići će sljedeći razredi i, eto, nastao je krkljanac. Postoji čak i jedna dobra strana tih stalnih krkljanaca - bez problema možete izbjegići ljudi koje ne želite vidjeti.

Ptice selice

Još jedan dokaz nepoznavanja bontona, tj. pravila pristojnog ponašanja u javnoj ustanovi jest nediskretno svakoodmorno gugutanje zaljubljenih golupčića od kojih se većini učenika diže kosa na glavi ili im se oči već nagonski prevrću. Na početku su tjelesne tekućine izmjenjivali po hladnim kutovima, a sada su se ohrabrili i okupirali toplije krajeve, sredinu hodnika. Za to vrijeme, sanjarski raspoložene drugašice promatraju zgodne četvrtaše i strepe u strahu od onoga dana kada će odlepšati iz škole. Ne znam pričinja li mi se, ali jato se golupčića konstantno povećava (ovakvim tem-

pom za odašiljanje ljubavnih poruka iz našeg tradicionalnog valentinovskog sandučića morat ćemo angažirati Hrvatsku poštu). Zaista nemam ništa protiv toga da se dvoje mladih voli, ali malo mi je čudno što toliko njih ima potrebu to stalno javno izražavati, i to pred profesorima.

Sljedeći, malo veći, problem jest povećan broj djece koja zasigurno imaju velikih problema s „mokraćnim i probavnim sustavima“ kada pet od sedam odmora provedu na WC-u. Nije li to zabrinjavajuće? Pitam se samo jesu li jadnija ta djeca koja truju sve oko sebe ili ona koja nemoćno pod odmorom trpe jer ne stanu u WC zbog gužve pa onda još jedna trpe i pod satom jer im većina profesora ne vjeruje da moraju obaviti nuždu. Neki najčešće trpe do povratka kući jer im se jednostavno gadi ući u WC nakon što je cijela smjena ostavila nekakav trag ondje.

Kreativni nered

Zamjetili smo i „izuzetnu miroljubivost“ naših milih suučenika (posebice muških), stoga nas više ni ne čudi sve veći broj udubljenih i uništenih ormarića, uništenih stolica, pošaranih zidova... Znam, nije to ništa novo, ali nekako sam se nadala da će evolucijom djeca postajati sve uglađenija, no izgleda da se nešto *pošemerilo*. Da, skoro sam zaboravila spomenuti ono „divno smeće“ koje ta „miroljubiva djeca“ ostavljaju iza sebe. Ako imate sreće i zateknete se poslije velikog odmora pored klupica ili na stepenicama, moći ćete vidjeti taj „kreativni nered“ kojim se djeca izražavaju. Ovdje savršeno pristaje izreka - kuda oni prođu, tu trava više ne raste.

Najzabavniji je dio odmora promatranje učenika koji u zadnji čas ponavljaju za test, ispravak ili odgovaranje kako mahnito hodaju gore-dolje po hodnicima, ponavljaju drugima nerazumljive definicije i pojmove poput mantri, mijenjaju boje, neki se čak i tresu od muke ili straha. Dobro, zanimljivo je gledati druge, ali kada smo sami u takvoj situaciji - nije fora. I, eto, možda smo upravo zbog ovih posljednjih odlučili nastaviti objavljivati ovu kolumnu na zidnim novinama kako bismo vam bar odmor učinili zabavnijim.

Petra Pliveljić, 4. razred

III. gimnazija

Voditeljica: Maja Ilić

MUKA PO UMJETNOSTI

Umjetnost : Narod – 1:0

Muzeji suvremene umjetnosti redovito su mesta šokova. Posljednji put našao sam se u sjajnom muzeju Guggenheim u Bilbau s grupom ljudi koje umjetnost i ne zanima previše, a kulturu odlaska u muzeje davno su zamijenili hodočašćima od H&M-a do C&A. Ista grupa projurila je kroz muzej u manje od 20 minuta, proglašila Jacksona Pollocka potpunim luđakom, a Alexandra Caldera čovjekom koji pravi dječje igračke i pokušala izvesti vlastiti performans pred muzejom omotani hrvatskim zastavama.

Promatranje takve grupe nakon nekog vremena postane zanimljivije čak i od samog muzeja. Dekonstrukciju njihovog posjeta valja započeti od motiva dolaska. Nitko od njih nije došao radi umjetnika čija djela tamo mogu vidjeti, niti zbog ljubavi (ili barem poštovanja) prema umjetnosti, već zbog toga što je muzej Guggenheim mjesto svjetskoga glasa (a građevina Franka Gehryja svjetskoga stasa) pa bi bilo šteta da se tamo ne nađu. Iako su vidjeli da se radi o muzeju koji je nemoguće obići u jedan dan, odlučili su se da će im sat vremena biti dovoljan za posjet i obilazak, unatoč temeljitim audio-vodičima koji uz svaku sliku i instalaciju nude detaljno objašnjenje umjetnikovog života, djelovanja, raznih faza te naposljetku samoga djela.

Na ulasku u muzej koji ih je oduševio vanjštinom dočekali su ih mobili Alexandra Caldera. Čak i površni poznavatelj umjetnosti zastat će pred Calderovom inovacijom i primijetiti kako i najjednostavnije stvari (poput mobila koji se često vrti iznad dječje kolijevke) mogu postati predmetom umjetnosti i dizajna, ali moja ga grupa proziva glupošću, dječjom igračkom i šarenim komadima plastike koje su sami mogli izrezati doma. Tulipani Jeffa Koonsa obični su plastični cvjetovi, a još k tome nisu ni (hiper)realistični, a njegovo cvjetno štene postaje idealna pozadina za novu profilnu sliku na Facebooku.

Instalacija Richarda Serre „The Matter of Time“ ubrzo je shvaćena kao neka vrst labirinta, a do pravog razočaranja je došlo kada su shvatili da se u središtu labirinta nalazi tek prazan prostor. Male sive stanice u tom su trenutku otkazale poslušnost. Našle su se pred nečim novim i neočekivanim. Zanemarile su umjetnikovu želju da se promisli o gubitku vremena i stvorile osjećaj tjeskobe i bijesa.

Daskalopoulosovu kolekciju shvatili su kao prostu želju za iživljavanjem i onome što bi u verbalnom govoru predstavljale psovke, a kao glavni postulat u raspravi uzeli su tezu da „umjetnost nisu prostote“. Naravno da nisu obratili pažnju na Aristotelovu definiciju u kojoj je umjetnost jednostavno *mimesis*, oponašanje života i stvarnosti. Budući da se svijet već dulje vrijeme ne sastoji od cvjetnih livada i razigranih domaćih životinja, umjetnost ga ne može prikazati drugačijim.

Kulminacija toga bila je na gostujućoj izložbi koja prikazuje apstraktну umjetnost u Americi i svijetu od 1949. do 1969. Iako djeluje prilično komplikirano, za razumijevanje izložbe potrebno je elementarno poznavanje svjetske povijesti –svjetski rat formalno je završio 1945., a nakon njega razvili su se totalistički režimi, psihoaktivne droge ušle su u široku uporabu, a situacija za umjetnika koji želi izraziti svoje mišljenje i nije bila najpogodnija. Gotovo nitko iz grupe nije zastao pred nekom slikom, promotrio je iz drugih kutova, pročitao opis, poslušao audio-vodič. Ne. Slike Jacksona Pollocka nisu za njih ništa više od boja razbacanih po platnu, Corneille je tek još jedan umjetnik koji voli žive boje. Yves Klein nije zasluzio ni mrvicu poštovanja jer se čak nije potudio razbacati boje po platnu. On se zadržao na plavoj.

Naposljetku su prošetali ispod instalacije Jenny Holzer i prepoznali se u riječima „feel-cry-think”, iako su postavljene u vrlo intenzivnim bojama koje nisu ugodne oku. Tri crvene španjolske Venere upale su im u oči samo zbog veličine. Sličnosti s njihovom starijom grčkom sestrom nisu primjetili.

Izlazak iz muzeja s grupom bio je poseban doživljaj. Sav bijes koji je nastao zbog nepoznavanja umjetnosti 20.stoljeća (zapravo, umjetnosti općenito) akumulirao se u izjave o beskorisnom i besmislenom muzeju. U tom trenutku nisu se poslužili završetkom predgovora Dorianu Grayju, u kojem Oscar Wilde kaže da je sva umjetnost beskorisna, već nagovorima o predivnoj španjolskoj umjetnosti koja se nalazi u Madridu na kraljevskim portretima. Ne poznavajući razliku između moderne i suvremene umjetnosti, zamrzili su obje, ali su Picassa i Dalija kao poznata imena stavili na pijedestal, dodijelivši im titulu „prihvatljivih”.

Guggenheim je, unatoč svim pokušajima negacije, dobio svoju bitku. Natjerao ih je da se zapita-ju o tome što je umjetnost i koliko je njihovo poznavanje umjetnosti površno. Šokirao ih je, potresao i probudio najrazličitije emocije koje su kasnije upakirali u izjave pune neznanja i nerazumijevanja, a upravo je to ideja suvremene umjetnosti. Pomaknuti granice i šokirati. Natjerati publiku da misli. Umjetnost vodi 1:0. Prvo poluvrijeme je završeno. Do drugog vjerojatno neće ni doći.

EPILOG

Nakon nekoliko dana stigli smo u Madrid. Nitko od grupe nije se niti približio Muzeju Prado, naj-većoj kolekciji španjolskog slikarstva u svijetu, i jednom od najznačajnijih muzeja uopće. Treba li još nešto dodati?

Hrvoje Korbar, 2. razred

XVI. gimnazija

Voditeljica: Jadranka Tukša

O ČITANJU I PISANJU S JULIJANOM MATANOVIĆ

Svjedočenje dušom

**Dosadašnji život naučio me da mi je idealan,
a možda i jedini pravi partner literatura**

Autorica nagrađivanih djela, kao što su *Zašto sam vam lagala*, *Laura nije samo anegdota i Tko se boji lika još*, Julijana Matanović, uspjela je odvojiti malo vremena za nas i objasnila nam zašto ne voli čitati svoja djela nakon što ih preda nakladniku, plaši li se kritike i kritičara, zašto je oduvijek voljela čitati i još mnogo drugih detalja iz svog života.

Kada ste počeli pisati književna djela?

Pisati sam počela u nižim razredima osnovne škole. Voljela sam vidjeti svoje sastavke i pjesme izvještene na zidnim novinama škole. Prvu nagradu dobila sam na samom startu gimnazijskih dana. Mislim da do sada nikada nisam to otkrila. Polazila sam gimnaziju u Našicama. Iako sam bila odgovorna štreberica, ne znam kako se dogodilo da sam jednoga dana zaboravila napisati zadaču. Sjela sam u učionicu i napisala pjesmicu koju je profesorica već na prvom satu pohvalila i poslala je na neki natječaj. Nagradu za najbolji rad na temu Jugoslavenske narodne armije o uspjesima naše vojske, knjigu na cirilici, u platnenom uvezu, malo ispranih slova jer je vjerojatno dugo ležala u nečijoj biblioteci, poklonio mi je zapovjednik Našičkog garnizona. Čuvam je još i danas.

Iako i zadaća može biti poticaj, što Vas je stvarno potaklo da počnete pisati?

Oduvijek sam puno čitala. U jednom trenutku, kad sam kao posvema mlada osoba pomislila da me svijet oko mene ne razumije, počela sam s tim svjetom komunicirati tekstom. Vjerojatno nitko nije htio slušati moje priče. Tada još nisam čitala Andrića, ali sam slutila da će, poslije svih gubitaka i poslije svih slavlja, ostati samo priča.

Je li Vas bilo strah kritika na početku karijere?

Bojam se ružnih riječi; u svakidašnjem životu, u razgovoru o literaturi.

Jedno sam se vrijeme, kao studentica, bojala kako će moji generacijski kolege otkriti da sam svoje prve kritike pisala u katoličkom listu *Marulić*. Uvijek sam pronalazila razloge nekakvoj tjeskobi. Danas shvaćam da mi je taj nemir bio potreban, da mi je otvarao oči pred temama i činio me boljom osobom. Iskreno, ne volim govoriti o strahu. Kad ga spomenem, blažim nelagodu prvom rečenicom romana *Tragom zmijske košuljice* Josipa Mlakića u kojoj se kaže *kako je strah od Boga*. Stariji i bližnji znaju porijeklo straha drukčije tumačiti.

Bojite li se danas kritika?

Ne bojam se. Nemir mi izaziva samo činjenica da si mnogi uzimaju pravo komentirati nepročitano, ocjenjivati osobe o kojima ništa ne znaju. Grozim se nad tim da novinari i kritičari pretražuju forume, citiraju nepotpisane komentare i unose ih u svoje tekstove, razgovore. Time dodatno rasplinjuju pojam književne kritike, brišu granice, a istovremeno cvile nad činjenicom da ozbiljne književne kritike nema.

Nikada se ne bih upustila u pisanje nečega čemu nisam svjedočila dušom

PREDLOŽENI

Ivana Dragozet, mentor: Mario Jurjević
Škola primjenjene umjetnosti i dizajna

Što Vas danas najviše potiče na pisanje?

Život. U jednom trenutku osjetim, iznenada i posvema nenajavljeno, da više neću moći dalje ako zaslужenu emociju ne ispišem.

Znači li to da Vam teme dolaze spontano?

Uhvatom se nekog životnog detalja, imam samo osjećaj koji trebam prenijeti drugima, ili je iskrenije reći, „izbaciti“ iz sebe. Volim pisati u jutarnjim satima. Volim jutro, tišinu, miris turske kave, isključen telefon i tihu glazbu negdje daleko u pozadini. Možda i maglu kroz prozor mog trešnjevačkog stana.

Je li lakše napisati prvu ili zadnju rečenicu?

Redovito imam samo prvu rečenicu i osjećaj preplavljenosti. Nemam naslov. Nemam razradu priče. Trajem sa svojim likovima.

A o kojim temama najviše volite pisati?

O onima u kojima ne moram lagati emociju. Nikada se ne bih upustila u pisanje nečega čemu nisam svjedočila dušom, u čemu se bića slična meni ne mogu prepoznati. Iako, moram priznati, dok pišem, vidim samo jedan par čitateljskih očiju i ne mislim na širu recepciju.

Kad čitate svoje već tiskano djelo, nađete li poneku zamjerku?

Nećete vjerovati kad vam kažem da ja nikada nisam pročitala svoju knjigu nakon što sam je predala nakladniku. Možda samo ulomke na promociji. Bojam se da iznova ne učitam nešto drugo, da se ne nasmijem svom poimanju svijeta. S čitanjem vlastita djela isto je kao i s čitanjem djela drugih pisaca. Nikada ne čitamo isto jer u čitanje upisujemo i vlastita iskustva i vlastitu lektiru. A sve se to godinama mijenja.

Posljednja nagrada koju ste dobili jest Mali princ za djelo *One misle da smo male*. Što Vas je potaklo da napišete knjigu o HPV infekciji?

Na pisanje me nagovorila doktorica Anka Dorić. Doktorica Dorić bila je uporna i strpljivo čekala moj pristanak. Nekako sam s nelagodom ulazila u pisanje za mlađe. Mladi su iskreniji, otvoreno kažu što je dobro a što nije, imaju svoj jezik, svoj sistem vrijednosti. Danas sam jako zadovoljna što sam napisala roman na koji se nadovezala struka svojom pričom o HPV infekciji. Tekst je i prepoznat. Nagrađen je trima važnim nagradama. Mnogo mladih mi je pisalo, naglašavaju da očekuju moju novu knjigu za mlade.

Bilo bi dobro da se i mi kritičari konačno uplašimo likova

Mladima je namijenjena i Vaša knjiga *Tko se boji lika još*. Što Vas je motiviralo da pišete o tuđim književnim likovima?

Svojim studentima godinama ponavljam kako imaju pravo na vlastito čitanje i osobnu interpretaciju. Likovi koje sam odabrala komentiraju našu zbilju, svoje mjesto u hrvatskoj literaturi, komentiraju kritičare, antologije, povijesti književnosti, lektiru uopće. S naslovom *Tko se boji lika još*, dugo sam se mučila. Radna verzija bila je *Pobuna likova*. Onda je moja kćerka pjevala *Tko se boji vuka još* i u jednom trenutku palo mi je napamet da bi bilo dobro da se i mi kritičari konačno uplašimo likova. Dovoljno se književni tekstovi boje naših interpretacija.

PREDLOŽENI

Ipak, svi mi interpretiramo, što iz želje, što po zadatku. Sigurna sam da možete izdvojiti neka vlastita djela i djela drugih autora kao najdraža.

U knjigu *Tko se boji lika još upisala sam najviše sebe*. Vjerovatno će prvijenac *Zašto sam vam lagala* ostati tekst kroz koji će i dalje biti prepoznatljiva na našoj književnoj sceni. Od drugih autora, trenutno su mi najdraža dva teksta: *Travnička hronika* Ive Andrića i *Flauberova papiga* Juliana Barnesa.

Napisali ste da Laurom Singer (*Laura nije samo anegdota*) vlada čarolija literature. Vlada li i Vama čarolija literature?

Radosna sam što ste spomenuli taj tekst iz knjige *Laura nije samo anegdota*. Da, sa mnom vlada čarolija literature.

Laurin je jedini pravi partner literatura. A Vaš?

Dosadašnji život naučio me da mi je idealan, a možda i jedini pravi partner literatura. Međutim, svaka žena, neovisno u kojim je godinama, željela bi promijeniti takvo shvaćanje.

Rekli ste da oduvijek volite čitati. A što ste čitali kao srednjoškolka?

Dosta toga i bez nekakvih vrijednosnih kriterija. Moj otac slao mi je romane objavljivane u biblioteci Rad i Svetlost. Gutala sam ih i pravila bilješke. U nekim svojim selidbama pogubila sam te narandaste tekice. Samo je priča ostala. Najdraže djelo u srednjoj školi bilo mi je Gundulićev Osman.

Zaista neobičan izbor. Znači li to da ste voljeli čitati lektire?

Moja generacija nije imala takav otpor prema lektiri kao što ga vi imate. Nismo imali dodatnih izazova koji danas vladaju vama.

Voli li Vaša kći čitati? Posebno me zanima čita li Vaše knjige.

Premalena je još za taj tip literature. Vjerovatno će prvo pročitati *One misle da smo male*. Ne razumije još to da je njezina mama književnica. Nedavno mi je rekla: „Mama, bila nam je na satu prava književnica. Željka Horvat Vukelja.“ Posvetila sam joj knjigu *Laura nije samo anegdota*. U posveti piše da joj je to dar za treći rođendan. Bili su to dani u kojima joj je preminuo otac. Volim tu knjigu, ali ne želim oživljavati sjećanje na trenutke u kojima sam je pisala.

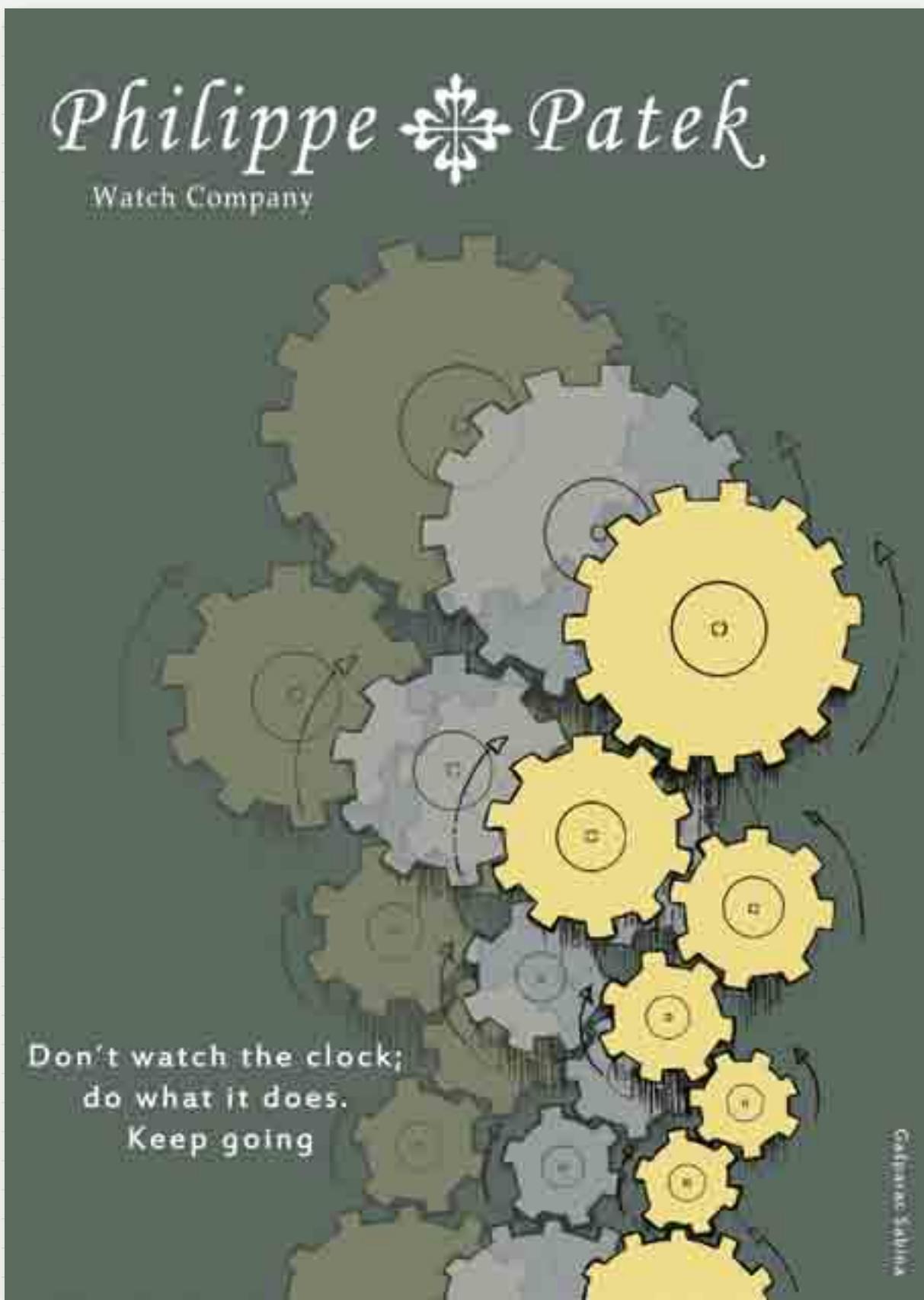
I, za kraj, tko uopće, po Vama, ima pravo biti književnik?

Svatko tko ima svoje čitatelje. Pravi književni tekst nastaje u čitateljima. Bojim se ljudi koji određuju tko ima pravo pisati, a tko ne.

Magdalena Margić, 2. razred

III. gimnazija

Voditeljica: Maja Ilić

Sabina Gašparac, mentor: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Optimističan pogled na državnu maturu?

Državna matura svakako je jedan od najstresnijih događaja u životu svakoga maturanta. Neki su više zabrinuti, a neki manje, no činjenica je da o uspjehu na maturi ovisi naše daljnje obrazovanje i buduće zanimanje pa nikome nije svejedno. Mnogi su učenici odluku o izboru budućeg fakulteta i zanimanja donijeli još u osnovnoj školi. Neki su mijenjali odluke tijekom srednjoškolskog obrazovanja, no također postoji i velika većina učenika koja ne zna što bi upisali. Razloga je za to mnogo.

Stanje u našoj državi, što se tiče nezaposlenosti, nije baš optimistično pa se mnogi odlučuju studirati tražena zanimanja kako bi si lakše osigurali posao u budućnosti. Također, učenici su pre-malo informirani o mogućnostima koje im pruža završeni fakultet te o poslovima koje mogu s njime raditi. Prema tome, organiziranje još više radionica profesionalne orientacije uvelike bi pomoglo svim maturantima u donošenju tako važne odluke. Takva odluka čeka i mene, maturalnicu jedne od ponajboljih zagrebačkih gimnazija. U razgovoru sa svojim vršnjacima pokušala sam otkriti kako se oni pripremaju za državnu maturu, ali i kako na sve to gledaju naši bivši maturanti koji su sve to već prošli.

Većina maturanata donijela je svoju odluku; neki već mnogo ranije, a neki tek nedavno. Mnogi još nisu odlučili koji će fakultet biti njihov prvi izbor, a nekolicina još uvijek nema izraženo stajalište o svom izboru. No, svi se slažu u jednome - gradiva je sve više, a vremena za učenje sve manje. Također, mnogi smatraju da će državna matura svake godine biti sve teža pa tako i mi očekujemo nešto teže zadatke od prijašnjih generacija. Kako bismo osigurali što bolji uspjeh na maturi, većina maturanata vikende i praznike provodi radno, učeći na pripremama ili samostalno. Svi su svjesni da za dobar uspjeh treba žrtvovati mnogo vremena i truda te očekuju da će im se uloženi trud ipak na kraju isplatiti.

ANKETA ZA MURANTE

1. Kada ste se odlučili za redoslijed fakulteta na svom popisu?

a) U prvom polugodištu četvrtog razreda.	18
b) Nisam još odlučio/la.	12

2. Koja su vaša očekivanja u vezi državne mature? Očekujete li da će uspjeh na maturi bili približno jednak onome koji ste postigli u dosadašnjem srednjoškolskom obrazovanju?

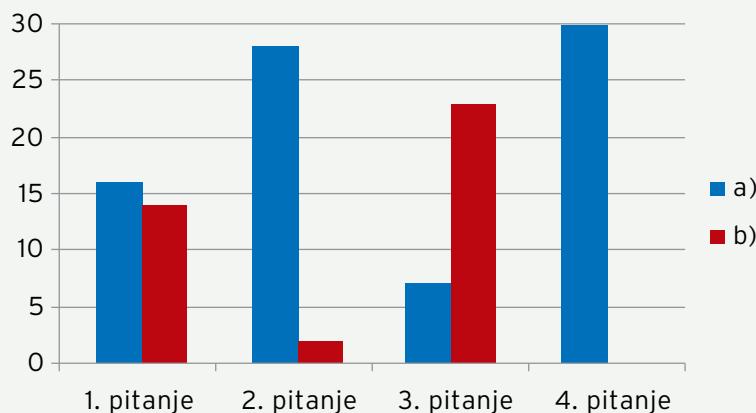
a) Očekujem približno jednak rezultat.	21
b) Očekujem bolji rezultat.	9

3. Smatrate li da se profesori ponašaju drugačije prema maturantima?

a) Da, popuštaju im.	5
b) Ne, imaju jednake zahtjeve.	25

4. Je li fakultet koji je vaš prvi izbor na popisu i vaš jedini izbor ili postoji alternativa?

a) Da.	7
b) Ne, postoji alternativa.	23

Optimističnom pogledu na državnu maturu uvelike pridonosi i činjenica da su gotovo svi naši bivši maturanti upisali svoj prvi izbor fakulteta. Na pitanje kako su zadovoljni svojim uspjehom na državnoj maturi, većina odgovara da je prošla mnogo bolje od očekivanoga. Takav odgovor nimalo ne iznenađuje s obzirom na to da smo mi gimnazijalci navikli na mnogo teže zadatke (kakve radimo u školi) od onih kakvi su do sada bili na državnoj maturi. Poučeni takvim iskustvom i ovogodišnji maturanti u anketi odgovaraju da očekuju sukladne rezultate na maturi u odnosu na njihov srednjoškolski uspjeh, a dio očekuje i bolje rezultate. No, uvijek postoje dijelovi gradiva koje znamo više odnosno manje. Isto tako, dobro je poznato da je gradiva koje smo prošli u dosadašnjem školovanju izuzetno mnogo te da je sve što smo radili zapravo vrlo opširno. Ispitanici se, također, slažu da se uz malo truda i dobru organizaciju može bez problema ostvariti dobar rezultat. Onima koji su upisali željeni fakultet nije nimalo žao što su malo žrtvovali izlaske i druženja te ovo vrijeme utrošili na učenje jer se sve to na kraju ipak isplatilo. Kao što narodna uzrečica kaže da nakon kiše dolazi sunce, tako i nakon napornog perioda pripreme za državnu maturu slijedi dugo toplo ljeto i najduži praznici u našem školovanju!

PREDLOŽENI

ANKETA ZA BIVŠE MATURANTE

1. Kada ste se odlučili što želite studirati?

a) U četvrtom razredu.	16
b) Prije nego sam postao/la maturant.	14

2. Je li fakultet koji ste upisali bio vaš prvi izbor?

a) Da.	28
b) Ne.	2

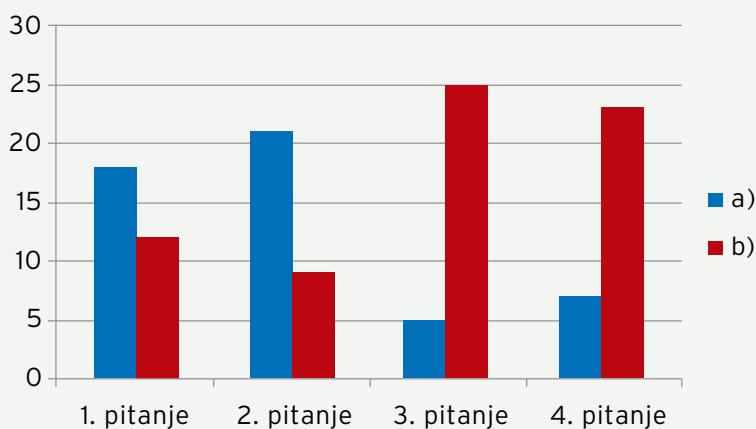
3. Smatrate li da se profesori ponašaju drugačije prema maturantima?

a) Da, popuštaju im.	7
b) Ne, imaju jednake zahtjeve.	23

4. Kako je prošla državna matura u odnosu na vaša očekivanja?

a) Bolje.	30
b) Lošije.	0

Upitala sam bivše maturante smatraju li da su profesori popustljiviji prema maturantima, no većina smatra da nisu. Slažu se da bi maturantima trebalo više izaći u susret i smanjiti školske obaveze kako bi s manje stresa završili drugo polugodište. To mišljenje dijele i sadašnji maturanti koji smatraju bi se trebalo smanjiti broj testova i usmenih ispitivanja u drugom polugodištu. No, po-učeni iskustvom bivših maturanata koji su to stresno razdoblje prošli vrlo uspješno, i ovogodišnji maturanti spremni su „zagrijati stolicu“ kako bi to razdoblje prošli jednakom uspješno, ako ne i više.

Sudeći po odgovorima bivših maturanata možemo zaključiti da se u vezi državne mature nemamo čega bojati. Trebamo biti realni kod svog izbora fakulteta i uskladiti želje sa svojim mogućnostima i sposobnostima. Također, moramo biti svjesni da naš uspjeh, kao i sve ostalo u životu, ovisi ponajviše o nama samima. Iako, nakon zbrajanja i oduzimanja svih rezultata i informacija vezanih uz anketu koju sam provela, shvaćam kako je optimističan pogled na državnu maturu moj prvi i najmudriji izbor!

Ana Bašić, 4. razred

I. gimnazija

Voditeljica: Antonija Sikavica Joler

S MIROSLAVOM MIĆANOVIĆEM O PISANJU, ČITANJU,
LEKTIRI I MNOGOČEMU DRUGOME

Pustolovina čitanja i pisanja

Dobro je djelo ono koje je dovoljno poticajno, uzbudljivo, ali i otvoreno da ja sam u njemu otkrivam različita značenja.

Ove smo se jeseni nešto više posvetili čitanju poezije, posebice hrvatskih pjesnika, pa smo u sklopu projekta „Čitajmo pjesnike“ sudjelovali u poetskoj radionici „Hodanje uz prugu“ na Interliberu. Radionicu je osmislio i vodio hrvatski pjesnik, pisac, kritičar, eseist, bivši kolumnist, sudionik raznih književnih festivala, voditelj radionica kratke priče, dobitnik nekoliko književnih nagrada te urednik časopisa Quorum, Miroslav Mićanović, koji je, uz sve navedeno, i vrlo zanimljiva, pristupačna i duhovita osoba. Osim što nas je naučio napisati pjesmu, zainteresirao nas je i za hrvatsku književnost.

Jeste li oduvijek htjeli biti književnik? Tko Vas je ili što na to potaknulo?

Oduvijek sam znao da je to svijet koji me zanima i da se želim baviti čitanjem i pisanjem, ali nikada to nisam tako točno definirao. Išao sam na glasovite literarne radionice u rodnom mjestu, Gunji, koje je vodio moj nastavnik i prijatelj Josip Krunić. To mi je, kao i on sam, dalo sigurnost i vjeru u to da će se baviti književnošću. Počeo sam pisati u sedmom razredu, ali i prije toga sam rado čitao, tada je to bilo intuitivno i spontano.

Znači da ste kao srednjoškolac već imali literarnih iskustava. Gdje ste poхаđali srednju školu?

Išao sam u gimnaziju u Brčko i dan-danas mislim kako je to bila dobra gimnazija, znali su nas naši profesori, čime se bavimo i što bismo željeli biti. Možda sam sada svjesniji tih vrijednosti i važnosti takvog odnosa prema meni, vjerujem da i drugi dijele to iskustvo sa mnom. Brčko je bio više nego zanimljiv grad, kazališta koja su gostovala, novi filmovi u *Radniku* i *Oslobodenju*, kako su se zvala kina, galerija ili knjižnica u kojoj je radila teta Lukrecija i otkrivala za nas nove knjige i pisce, njezin smijeh u toj zgradi građenoj pokraj Save u pseudomaurskom stilu –nezaboravno. Svaki dan sam putovao preko mosta, iz Gunje u Brčko, bilo mi je vrlo lijepo, iako se danas pitam zašto nisam išao biciklom, nego sam svaki dan pješice prelazio taj put od kuće do škole.

Našu generaciju lektire uglavnom muče. Postoji li lektirni naslov koji Vas se najviše dojmio u srednjoj školi?

Teško je izdvojiti jedan naslov, ali u svjetskoj književnosti to bi bio možda bio Camusov *Stranac* ili u hrvatskoj književnosti priče i zapisi Ive Andrića, ali da krenemo ranije, Mato Lovrak u osnovnoj školi. To je odgovor iz sadašnje perspektive i sasvim sigurno nije pouzdan i točan. Možda bi bilo pametnije reći što volim sada. Strasno čitam hrvatsku poeziju (D. Dragojević, B. Maruna, A. Dedić, D. Cvitan, Z. Maković, A. Žagar, B. Maleš, B. Čegec, D. Rešicki, K. Bagić, D. Šodan, I. Prtenjača, M. Andrijašević, I. Matijašević, M. Kirin, M. Pogačar...) i hrvatsku prozu (S. Karuza, N. Ušumović, R. Simić...). Upravo sam pročitao sjajnu knjigu *Divlji detektivi* R. Bolana, čitam Sebalda, rado se vratim talijanskom pjesniku Paveseu ili grčkom Kavafisu. Pročitao sam nedavno sjajan roman Olje Savičević Ivančević *Adio kauboju*.

Mnogo je tu naslova i imena. Vratimo se još malo srednjoj školi. Koja ste druga djela, osim lektire, tada rado čitali?

Jako mi se svidjela, u to vrijeme, autobiografija Charlieja Chaplina, biografski romani o životu Michelangela, Freuda, van Gogha. Rado sam čitao i Turgenjeva, Čehova, manje poznate Tolstojeve knjige, onda otkriće Marqueza, Borgesa, Calvina, Faulknera... Uvijek u ovakvom nabrajanju poslije žalim što sam nekoga izostavio i kažem sam sebi kako si mogao ne spomenuti *Brod u boci* A. De dića, *Vrt crnih jabuka* S. Mihalića ili poeziju A. Šoljana, I. Slamniga ili P. Handkea (*Živjeti bez poe zije...*). Volio sam, i sada ih rado čitam, antologije i različite izvore, npr. antologiju svjetske kratke priče koju je priredio David Albahari, onda njegove priče...

Po nalogu se ne čita

Čini mi se da je cijela jedna knjižnica u vašem sjećanju. Rijetko biste danas naišli na takvog srednjoškolca. Što je, po Vama, uzrok takvom stanju, zašto većina mlađih danas nerado čita?

Nerado čitaju zato što do njih ne dolaze knjige koje su njima važne i koje govore o njima. Taj sustav bi trebalo promijeniti te početi od sadašnjosti i suvremenosti. U prvom razdoblju izgubi se volja za čitanjem jer se obrađuje nešto dosadno, što im nije blisko. Tko je još video čitati Horacija, Plauta ili Hektorovića po nalogu, narudžbi?! To su iznimni pisci, ali ako do njih dođeš preko svojih knjiga. Dručcije to nije zanimljivo i izgube se u tome. Dok sam radio u školi, učenici su znali reći „Pa, mogu i ja to!“, a ja bih im rekao „Samo naprijed!“ jer bi upravo književnost trebala biti nešto što svatko može. Inače, u jednom srednjoškolskom trenutku htio sam početi od početka i naletio na Zoranićeve *Planine*.

Mislite li da će knjiga kao takva nestati, da će ju internet uništiti?

Knjiga kao takva neće nestati osim ako se čovjekovo tijelo fiziološki ne promijeni. Ali ako se i promijene ljudske moći, knjiga će uvijek ostati.

Je li, po Vama, e-lektira prednost ili udaljavanje od knjige i knjižnica?

E-lektira je prednost kao jedan od oblika bržeg i pristupačnijeg čitanja, informiranja, poticaja... Čovjeku, zapravo, treba tečaj sporijeg i jednostavnijeg čitanja.

Naveli ste mnogo hrvatskih autora za koje mi nismo ni čuli. Zašto je zainteresiranost za hrvatske autore mala?

Kako je prije bilo, sada je dobro. Znali smo kako izgledaju hrvatski pisci kad su umrli i kada smo ih vidjeli na osmrtnicama, no u posljednje vrijeme imaju veći pristup u medijima. Istina je da to sve ide sporije u školama.

Pisci na mreži

Kako uopće zainteresirati mlade za čitanje hrvatskih autora?

Mislim da ih se može zainteresirati različitim radionicama, dolaskom autora na gostovanje u škole te općenito boljom pristupačnošću. Hrvatske književnosti baš i nema u ponudi. Ali zato se uključite i sudjelujte u programu „Pisci na mreži”, gdje gostuju hrvatski pisci koji nisu u lektiri, ali su sasvim sigurno zanimljivi, čitljivi, važni (Z. Ferić, K. Bagić, I. Prtenjača, Z. Jembrih, I. S. Bodrožić, D. Miloš, S. Lovrenčić, E. Popović, O. Savičević Ivančević...). Pozivamo ih na razgovor koji možete pratiti preko interneta.

Održavate li često ovakve radionice?

Ova radionica poezije „Hodanje uz prugu” prva mi je koju sam održao na Interliberu. Inače već duže vrijeme vodim radionice „Put u središte kratke priče”. Radionice sasvim sigurno nisu ključ uspjeha, ali kao mjesto informiranja i komunikacije mogu biti korisne i poticajne. Međutim, tvoje pisanje ovisi o tvome čitanju i inicijaciji, želji da uđeš i ostaneš u tom svijetu.

Tko sve pohađa Vaše radionice?

Vodim radionice za različite uzraste i u različitim prilikama i zgodama. Održavam ih, na primjer, i za nastavnike, različitim povodima (Dani K. Š. Gjalskog, Goranovo proljeće, kreativni vikendi u Obrovcu, Novigradu, radionice u školi stvaralaštva Novigradsko proljeće, u Centru za kreativno pisanje u Zagrebu. Moje radionice pohađaju oni koji se žele baviti književnošću ili žele pisati kratku priču, dakle od učenika do umirovljenika.

Kolika je uopće zainteresiranost za radionice?

Odaziv je velik, ali idealno je raditi s deset do petnaest polaznika. Tada se svi dobro čujemo, može se međusobno razgovarati, komentirati, dopisivati...

Što je za Vas dobro književno djelo?

Dobro je djelo ono koje je dovoljno poticajno, uzbudljivo, ali i otvoreno da ja sam u njemu otkrivam različita značenja, a ne da mi ono govori što bih trebao, morao, što je dobro, a što nije.

Što biste, za kraj, poručili našim čitateljima?

Vjerujem da je pustolovina čitanja i pisanja jedan od najboljih načina kako će organizirati vlastito životno vrijeme i da je to pouzdan vodič u svijetu kakvom mi živimo.

Petra Plivelić, 4. razred

III. gimnazija

Voditeljica: Maja Ilić

Putovati? Zašto(ne)?!

Kada pogledam kartu Europe, probude se sjećanja. Pogled mi prvo padne na Lijepu Našu. Predivna panorama s Gornjega grada u podne sunčanog dana. Pucanj topa s Griča kao da obraća pozornost na dinamičan horizont koji promatramo ispred sebe dok sjedimo na klupi uz Matoša okamenjenog (ili pak ometaljenog) u vremenu. Vreva na velikoj terasi s mnogo jutarnjih kava uz čašu vode pruža se od Cvjetnog trga pa sve do Kožarićevoga Prizemljenog sunca. Putovati? Zašto? Da shvatimo koliko volimo taj svoj rodni grad! Da uočimo kako svaki grad stvarno ima dušu koju također čine dinamični horizonti i još mnogi detalji o kojima ćemo kasnije.

Rotterdam - ima dušu poslovног čovjeka čija je žena dizajnerica interijera pa stoga njih dvoje žive u predivnoj dvoetažnoj kući s mnogo cvijeća i malo djece. Po mogućnosti s pogledom na polje vjetrenjača. Amsterdam priča priču dvadesetpetogodišnjaka koji je nakon obrane diplomskog rada došao malo vidjeti kako se živi u gradu koji udiše zrak stopostotne legalizacije. Den Haag pati čekajući dobar tim uličnih smetlara, dok mu se jedna od tramvajskih linija svakodnevno uspijeva iskrasti do Sjevernog mora. Da, dobro ste shvatili - Nizozemska me se baš i nije pretjerano dojmila.

Berlin. Prve asocijacije su Berlinski zid, medvjed, muzeji, burna povijest... Ovaj multikulturalni grad, domaćin mnogih svjetski poznatih događanja kao što su sajmovi i izložbe, ima nešto mnogo više od mojih prvih asocijacija. Daleko od toga da turist u zraku lako može osjetiti miris prošlosti koja je podijelila apsolutno sve na dva suprotna pola... Ipak, mislim da je čar u njegovoj veličini, u gigantizmu koji se očituje na svim područjima - od toga da ondje živi oko 3,5 milijuna ljudi, da je središnji Europski kulturni centar, da je glavni grad ponajveće gospodarske sile svijeta, a tek da vidite te ogromne, lijepе i čiste zgrade! Brojnost kulturno važnih građevina i prava njemačka pedantnost zapravo su me i očarale. Čak dovoljno da odlučim kako ću se u ovaj grad vratiti što prije. Samo više od tjedan dana kako bih mogla odmarati oči razgledavajući cijelo područje oko Brandenburških vrata i proučavajući taj čuveni Otok muzeja. Eh, još da spomenem i fascinantni sustav od 68 zvona i zvonik Carillon - koji čak i zvoni!

Poljska! Posjet akademskom, kulturnom i povjesnom središtu te zemlje - grad Poznan. Snijeg koji nije prestajao padati pomagao je stvaranju kontrasta između topline koju posjeduju Poljaci i hladnoće koja bez ikakvog problema dosegne i -10°C . Odlično za turističko razgledavanje, zar ne? Unatoč *dojmljivim* temperaturama uspjeli smo pročešljati grad i osjetiti raznolikost koju su pružili svi arhitekti koji su ikad radili u Poznanu. Tako je jedna od poznatijih građevina, katedrala sv. Petra, mješavina gotičkog i romaničkog stila. Nakon što sam se prisjetila ljepota kao što su nanizane zgradice pastelnih boja oko Staroga trga i zagrada gradske uprave, bježim u Bratislavu. Što reći osim toga da je iznenadujuće malena? Uređena slično Poznanu, Zagrebu, Pragu... Ručak u *vrtećem* UFO-restoranu koji se nalazi iznad Novog mosta, pogled iz Bratislavskog dvorca na Dunav i centar te periferiju grada i ta moć blizine naprosto su me kupili. U taj se grad definitivno moram vratiti!

Odsjetila bih se Azurne obale, Baskije, okolice Madrida, Katalonije... Kako sam se tamo uputila u kolovozu, čekala me druga krajnost - užasno visoke temperature. No, nisam bježala od oceana i mora pa je bilo utoliko lakše! Nakon deset dana istraživanja po Azurnoj obali - s kartom i bocom vode u ruci - shvatila sam kako će najviše pričati o jednome lučkom gradu. Taj grad ima sve - od turističkih naselja s luksuznim vilama, preko šetnice uz obalu duge *sitnih* pet kilometara, do dinamike koju donose uske ulice staroga dijela grada kao i široke i prostrane (pogodne za različite parade i zabave) ulice novoga dijela grada... Da, to je Nica - Englezima uvijek drag grad, smješten u blizini talijanske granice. Što još reći osim da smo taj grad zatekli na vrhuncu organizacije ljetnih zabavnih igara? Idealno! Svakovečernji vatromet od sat vremena, hodajuća kazališta i cirkusi, glazbene pozornice gotovo svih mogućih žanrova postavljene uzduž poznate Engleske šetnice (pet kilometara!)... Da, to je razigrana, bogata, lepršava kraljica Azurne obale.

Nakon Kneževine Monako, Monte Carla, Nice, Aix-en-Provencea i vrlo mirnoga i jednostavnog Avignona došli smo do Lourdesa. Svjetski poznato Marijansko svetište - bez imalo mira. Vreva ljudi iz svih dijelova svijeta, pripadnika različitih religija. Još jedno od francuskih čuda! San Sebastian slobodno se može nazvati čudom španjolske pokrajine Baskije. Zapravo mu je najveće bogatstvo duga i široka pješčana obala koja spaja Atlantik s Pirinejskim poluotokom. Posebnost je njegova što, po uzoru na Rio de Janeiro, na obližnjem brdu ima postavljen ogroman kip Isusa Krista. Nakon posjeta kraljevskom gradu Burgosu, koji posjeduje jednu od bogatijih i ljepših svjetskih katedrala, došli smo do Madrida! Najveća posebnost toga grada u kolovozu 2011. godine bila je skupina oko dva milijuna mladih koji su sudjelovali na Svjetskom susretu mladih s Papom. Od neprestane gužve pobegli smo u poznati španjolski nacionalni muzej Prado, u kojem se nalaze poznata djela španjolskih, nizozemskih, francuskih i talijanskih slikara. Oduševio me i sam pogled na Caravaggiova, Tizianova, Rubensova, Botticellijeva i Goyina djela... Pravo umjetničko bogatstvo!

PREDLOŽENI

A bogatstvo moderne, lude, gotovo nevjerojatne, umjetnosti zateklo nas je i u Barceloni. Naime, glavni grad Katalonije obilježio je Antoni Gaudí. Poslije pretraživanja svih njegovih poznatih i manje poznatih djela odnosno kuća, zgrada i skulptura, na La Ramblí smo vidjeli kako izgleda pravi svijet šibicara - ljudi koji na *zanimljiv* način uspiju zaraditi novac, a i pošteno se izgalamiti.

Putovati? Zašto?! Jedan od manje bitnih, ali meni posebno dragih razloga jest to što s povratkom u Zagreb uvijek ponovno shvatim kako mi odgovara njegov mir i jednostavnost. Sigurno se pitate koji me to veliki razlog potakne da oputujem? Divno je upoznajući različite kulture, načine življenja i jezike shvatiti kako svi imamo nešto zajedničko u komunikaciji. Svi se isto smijemo, svi znamo da je zagrljaj nešto lijepo... I sve smo to naučili putujući. Ali kroz život.

Jelena Sesar, 4. razred

I. gimnazija

Voditeljica: Antonija Sikavica Joler

Školski listovi

UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA

NAPON RIJEČI

Elektrotehnička škola

Urednik: Matija Šupek

Voditelj: Mile Pervan

DAN ŠKOLE

Graditeljska tehnička škola

Urednik: Nikola Pašalić

Novinar: Miro Čabraja

Voditeljica: Jelena Brkljačić

PREDLOŽENI*

Školski listovi

UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA

*predloženi za Državnu smotru

INFUZIJA

Škola za medicinske sestre
Vinogradnska
Urednik: Stjepan Sumpor
Novinarka: Ida Kolarić
Voditeljica: Mila Mikecin

GVAK

Grafička škola u Zagrebu
Urednica: Anja Blaslov
Novinarka: Diana Jašarević
Voditeljica: Katica Vitas

μ

Klasična gimnazija
Urednik: Ivan Luis Glavich-Mandarić
Novinarka: Marija Pavlović
Voditelj: Željko Jurčić

MI MLADI

III. gimnazija
Urednik: Antonio Dominik
Novinarka: Petra Plivelić
Voditeljica: Maja Ilić

ŠEGRT

Elektrostrojarska obrtnička škola
Urednik: Nikola Havrle
Novinar: Mladen Jambrović
Voditeljica: Dominika Papić Kukić

LABOS

Prirodoslovna škola
Vladimira Preloga
Urednica: Lucija Klarić
Novinarka: Barbara Bedeković
Voditeljica: Lana Rušnov Perić

ŽETEŠKO

Željeznička tehnička
škola u Zagrebu
Urednik: Mateo Majdandžić
Voditeljica: Anela Bošnjak

SVITANJA

Ženska opća gimnazija Družbe
sestara milosrdnica
Urednica: Martina Stvorić
Novinarka: Iva Šimić
Voditeljica: Martina Hajsig

RUĐER info

Tehnička škola Ruđera Boškovića
Urednik: Valentino Mihoković
Novinarka: Elvira Mišmaš
Voditeljica: Marija Škrlec

SANITAS

Zdravstveno učilište
Urednica: Antonia Gavrić
Novinarka: Josipa Valičević
Voditeljica: Ana Goja

PPG Times

Prva privatna gimnazija
Urednik: Nikola Grbavac
Novinarka: Davor Novak
Voditeljica: Renata Kostanjevec

CENER

X. gimnazija „Ivan Supek“
Urednica: Lucija Sukalić
Novinarka: Lana Končevski
Voditeljica: Ružica Filipović

OPG Times

Opća privatna gimnazija
Urednik: Luka Kovačević
Novinarka: Paula Vidović
Voditeljica: Maja Jureković

Radijske emisije, TV emisije i videofilmско stvaralaštvo

UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA

Videofilmsko stvaralaštvo

U školi života - kratka igrana forma

Benedikta Vilenica

Ženska opća gimnazija Družbe sestara milosrdnica

Voditeljica: Helena Marić

PREDLOŽENE*

Radijske emisije, TV emisije i videofilmsko stvaralaštvo

UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA

*predloženi za Državnu smotru

Videofilmsko stvaralaštvo

Petar Krešimir IV. - televizijska reportaža

Anamaria Malešević

Ženska opća gimnazija Družbe sestara milosrdnica

Voditeljica: Kristina Repar

Ego sum - eksperimentalni film

Christian Jean-Michel Jalžečić, Ana Birtić

III. gimnazija

Voditeljica: Maja Ilić

Priprema za emisiju uživo - dokumentarni film

Mirna Debelić, Mislav Majerović

Grafička škola u Zagrebu

Voditeljica: Marijana Brdar

Deaverizam - dokumentarni film

Sonja Agata Bišćan

XVI. gimnazija

Voditeljica: Jadranka Tukša

Različita jednakost - eksperimentalni film

Antun Lovro Brkić, Mario Okun

Tehnička škola Ruđera Boškovića

Voditeljica: Vesna Hrdok

Radijske emisije

Ja sam za, a ti?

Karlo Beljo, Alena Kananović

III. gimnazija

Voditeljica: Maja Ilić

Broj-a-lica

Filip Radaković, Iva Kopčić

V. gimnazija

Voditeljica: Vesna Muhoberac

ŽUPANIJSKO POVJERENSTVO ZA PRIPREMU I PROVEDBU SMOTRE UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA GRADA ZAGREBA - LiDraNo 2012.

PREDSJEDNIK POVJERENSTVA

Zlatko Stić

ravnatelj Prirodoslovne škole Vladimira Preloga

TAJNICA POVJERENSTVA

Goranka Lazić

profesorica, Prirodoslovna škola Vladimira Preloga

ČLANOVI POVJERENSTVA

Višnja Beus

Marijan Šimeg

Sanja Pilić

Ana Maras

Aleksandar Črček

Jadranka Korda Krušlin

PROSUDBENO ŽUPANIJSKO POVJERENSTVO LiDraNo 2012. ZA UČENIKE SREDNJIH ŠKOLA

ČLANOVI POVJERENSTVA

Ivica Prtenjača, književnik

Sanja Pilić, književnica

Melita Rundek, književnica

Katarina Čičmak, profesorica

Marijan Šimeg, novinar

Maja Matković, novinarka

Mirela Lilek, novinarka

Damir Brčić, profesor

Maja Prištof-Ničota novinarka

Sunčica Findak, novinarka

Aleksandar Črček, snimatelj

Duško Radić, novinar

Jadranka Korda Krušlin, dramska pedagoginja

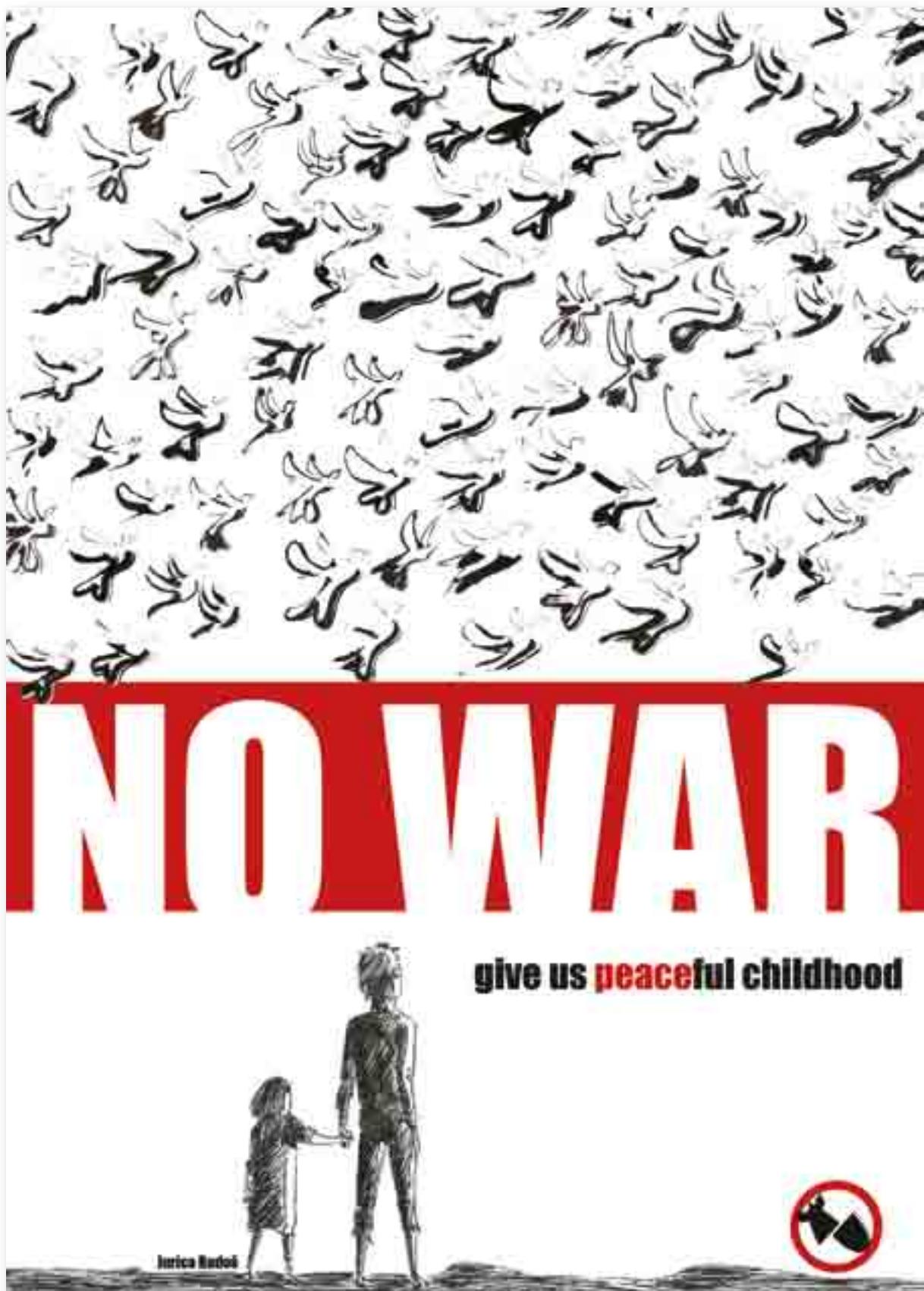
Jadranka Tukša, profesorica

Ana Maras, glumica

Kostadinka Velkovska, glumica

Nina Erak-Svrtan, glumica

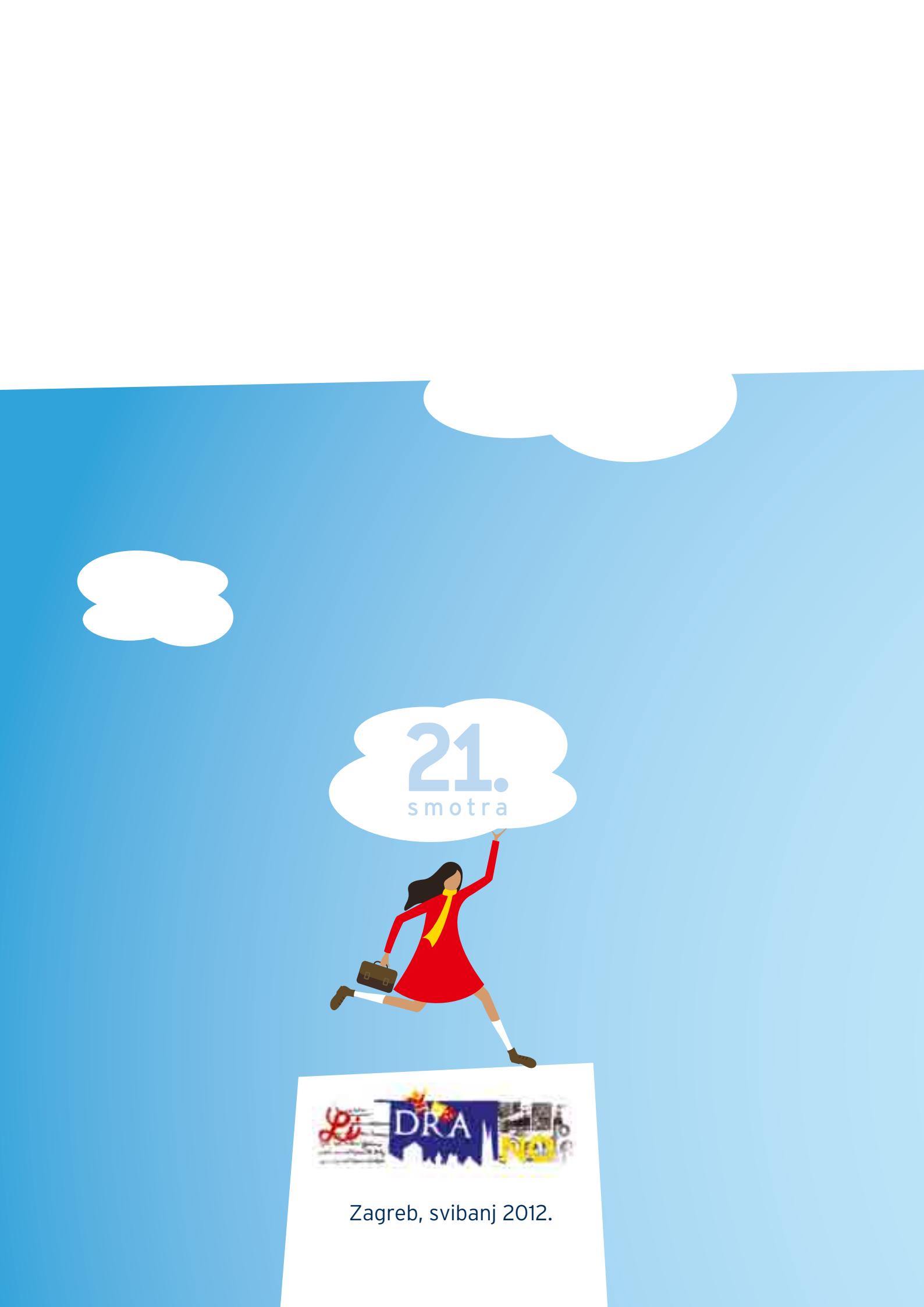
Andrea Kosović, profesorica

Jurica Radoš, mentor: Damir Brčić
Škola primijenjene umjetnosti i dizajna

Zbornik LiDraNo 2012.

21.
smotra

Zagreb, svibanj 2012.